Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegység (201)

A vadgazdálkodási tájegység tervének elkészítéséhez felhasznált vadgazdálkodási alapadatok, az azokat bemutató grafikonok és térképek, valamint azok szöveges értékelése egységes szerkezetben.

Vadgazdálkodási tájegységi terv tartalomjegyzék

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

- A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása
- A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői
- A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

- A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- Az őz állománya, hasznosítása és minősége
- A muflon állománya, hasznosítása és minősége
- A vaddisznó állománya és hasznosítása
- A mezei nyúl állománya és hasznosítása
- A fácán állománya és hasznosítása
- A hasznos apróvad hasznosítása
- Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

3.1. Nagyvadgazdálkodás

- A gímszarvas gazdálkodás alapvonalai
- A dámszarvas gazdálkodás alapvonalai
- Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A muflongazdálkodás alapvonalai
- A vaddisznó gazdálkodás alapvonalai

3.2. Apróvadgazdálkodás

- A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
- A fácángazdálkodás alapvonalai
- A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
- A ragadozó-gazdálkodás alapvonalai

4. Mellékletek

- A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe
- A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke
- A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján
- A különleges rendeltetésű vadászterületek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között
- A vadaskertek vadgazdálkodási tájegységek közötti megoszlása
- A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei
- Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység leíró adatai

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

	VGTE kódszáma:	**201**
	VGTE neve:	**Börzsöny-gödöllői**

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása

A Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegység Nógrád és Pest megyében helyezkedik el. Területének mintegy 91%-a vadgazdálkodásra alkalmas. A vadgazdálkodási tájegység területének mintegy felét (51.2%) borítják szántó és gyepterületek, az erdő aránya 36.3%. Jellegzetes hegy- és dombvidéki területeken fekvő, zömében nagyvadas és helyenként vegyesvadas vadgazdálkodási tájegység. Jellegét meghatározzák az északi-középhegységi ökológiai adottságok, az alacsonyabb produktivitás és a vadállományok ennek tulajdonítható jellemzői.

A vadgazdálkodási tájegység megyék közötti megoszlása:

- Nógrád: **94,460 ha** (41.1%)
- Pest: **135,258 ha** (58.9%)

A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői

A művelési ágak megoszlása a Corine Landcover adatbázis alapján (ha)

erdő	szántó	rét	szőlő	nádas	tó	alkalmatlan	összesen
83,493	102,775	14,896	4,138	734	3,147	20,546	229,727
36.3%	44.7%	6.5%	1.8%	0.3%	1.4%	8.9%	100.0%

A mezőgazdasági területek jellemzője jelenleg is az intenzív, viszonylag nagy táblákon folyó növénytermesztés. Az apróvad évtizedek során a nagyvadas jelleg kialakulása és a közepes méretű ragadozók elszaporodása következtében elvesztette jelentőségét. Továbbá, a modern gépesítés és vegyszerhasználat következtében a mezei nyúl és a fácán számára rendelkezésre álló feltételek folyamatosan romlottak, ami a termesztéstechnológia miatt bekövetkező térbeli és a biológiai diverzitás csökkenésével magyarázható.

A vadgazdálkodási tájegységben található nagy erdőtömbök hagyományos élőhelyei a nagyvadfajoknak. Jelentős azonban a nagyvad hatása a környező mezőgazdasági területekre és az ebből eredő mezőgazdasági károk tartós konfliktusok forrásai.

A vadgazdálkodási tájegység leíró adatai	
	A vadgazdálkodásra alkalmatlan terület magas aránya tükrözi egyes területek urbanizáltságát és ez részben a vad-gépjármű ütközések, részben a különböző vadfajok városi megjelenése következtében széles társadalmi figyelmet kapnak.
	A vadgazdálkodási tájegységben elhelyezkedő erdőterület nagyságát és fafajok szerinti megoszlását a csatolt táblázat sorolja fel és a térkép szemlélteti.
	A vadgazdálkodási tájegységben térített mezőgazdasági és erdei kár alakulása a megelőző időszakban (1998-2014) • A térített mezőgazdasági vadkár nagysága a vadgazdálkodási tájegységben jelentős. Az 1998-2014 közötti időszakban a folyóértéken tekintett károk időközi hullámzással növekedtek, 6-12 millió Ft-ról 62-64 millió Ft-ra. • A térített erdei károk nagysága a tájegységek rangsorának felső negyedében található és növekvő trendet mutat (1.5-2.5 millió Ft → 5-13.5 millió Ft).
	A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése
	A vadgazdálkodási tájegység Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI) közötti megoszlása: • Bükki NPI: **84,698 ha** (36.9%) • Duna-Ipoly NPI: **144,983 ha** (63.1%) A vadgazdálkodási tájegység nemzeti parki igazgatóságok közötti megoszlását és a vadgazdálkodási tájegységben található Natura 2000 területeket a csatolt táblázatok sorolják fel és térképek mutatják.
	A vadgazdálkodási tájegységben található Ramsari vizes élőhelyek területe és a tájegység részesedése az adott élőhelyből (térkép és táblázat): • Ipoly-völgy Ramsari Terület: **2,294 ha** (100.0%)

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

201 - Börzsöny-Gödöllői tájegység

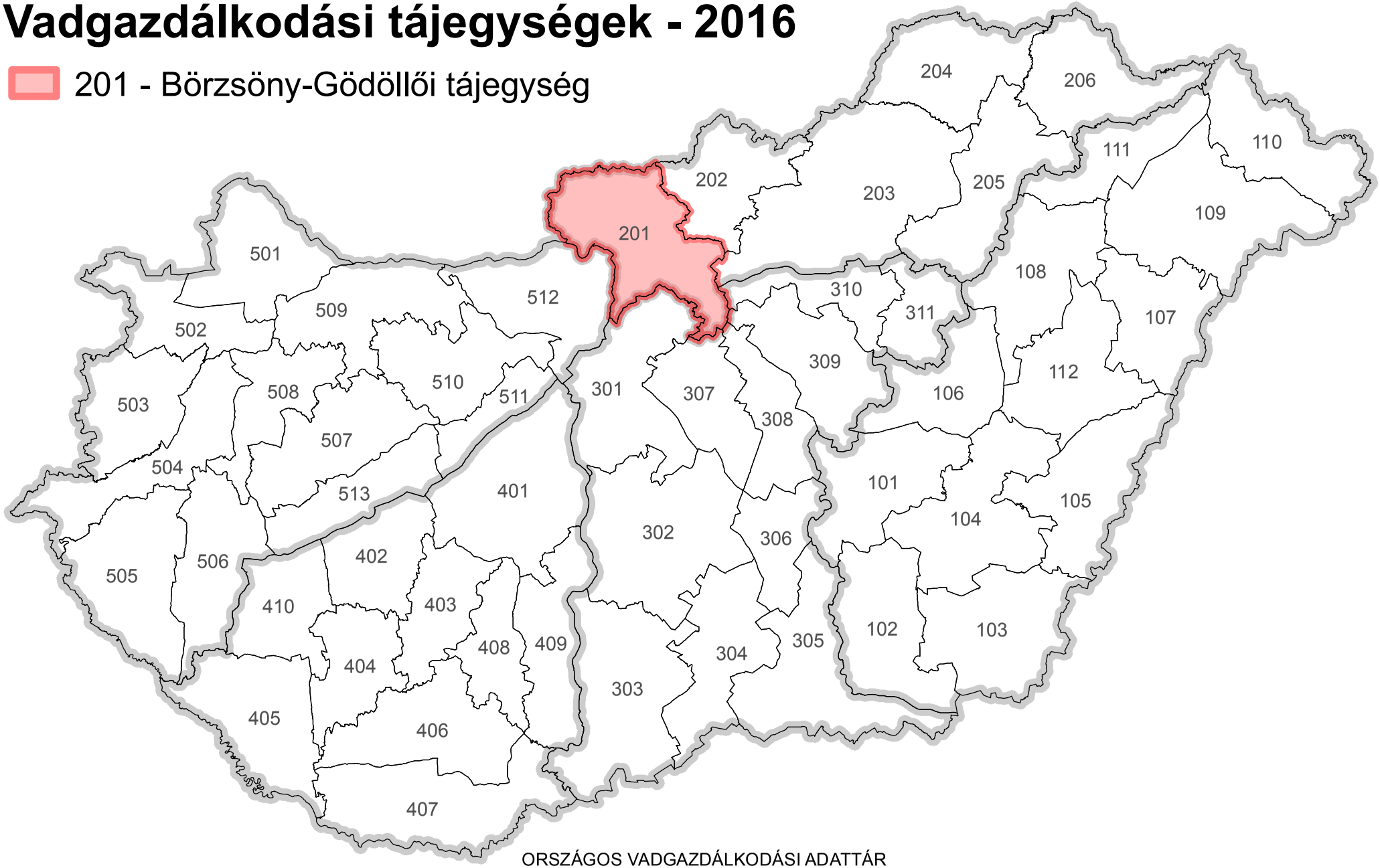

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.05.12.

A 201. számú vadgazdálkodási tájegység felszínborítása

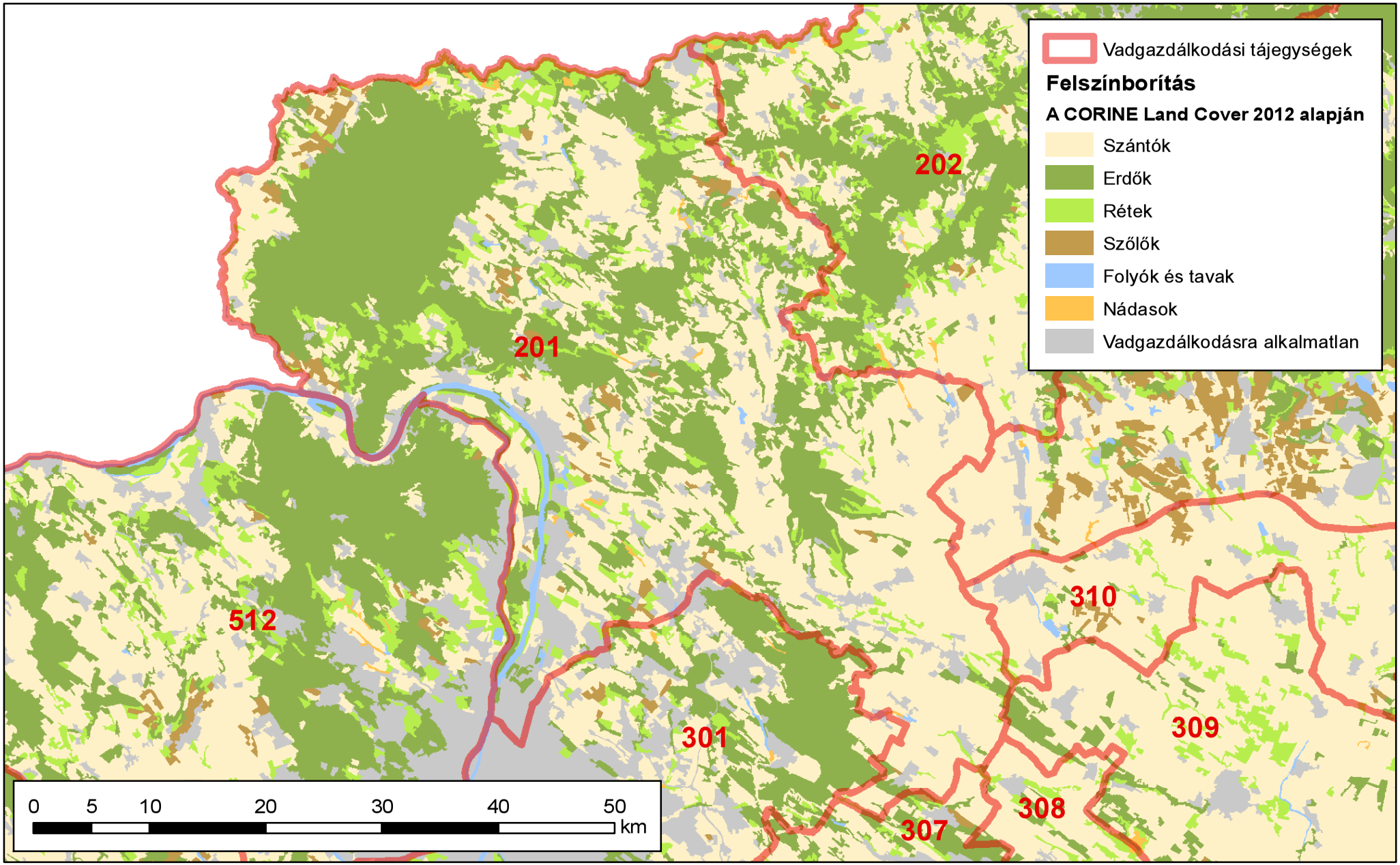

Készült: 2016.06.09.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Az erdő- és vadgazdálkodás összehangolásának alapelvei

V. 6. Fenntartható vadgazdálkodás[1]

Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás harmonizálásának problémái évszázados múltra tekintenek vissza. A problémák zömét a magas vadlétszámból következő vadkár és annak kezelése okozza. Alapvető célja a két rokon ágazatnak a gazdaságos működés. Ehhez elengedhetetlen a fenntartható erdő- és vadgazdálkodás harmonizációja, melyet komoly szakmai viták öveznek, azonban a tudatos, olykor kapcsolt gazdálkodási modell körültekintő, átgondolt munkával kidolgozható. Az elmúlt 60 év európai és a magyar statisztikai adatait vizsgálva kapcsolatot lehet felfedezni az erdőterület és a nagyvadállomány növekedése között. A nagyvadállomány 1960 óta, - mintegy évtizedes késéssel - erőteljes növekedéssel reagált itthon és külföldön egyaránt az erdőterület folyamatos növekedésére. Természetesen a nagyvadlétszám növekedésében más tényezők is közrejátszanak, mint a mezőgazdasági élőhely szerkezeti átalakulása.
A vad az erdei életközösség elvitathatatlan része. Az erdei életközösség védelme érdekében ugyanakkor az élőhely tűréshatárán túli vadsűrűséget szabályozni szükséges.. Az élőhely forráskészletét meghaladó sűrűségű nagyvadállomány káros hatása elleni fellépés elsősorban a vadászati szakterület feladata, amit a vadászati igazgatásnak, a gazdasági szereplőknek és a vadászati érdekképviseletnek közösen kell megalapozni.

V. 6.1. Általános célok

1. A nagyvadlétszám nemkívánatos további növekedésének megállítása, illetve a létszám csökkentése valamennyi nagyvadfajunk esetében elérendő cél, a vadállomány genetikai változatosságának és élőhelyének megóvása mellett. A hazai nagyvadállomány csökkentése a nőivarú egyedek fokozott állományhasznosítása útján vezethet a megoldáshoz, azaz a környezetével egyensúlyi helyzetben lévő nagyvad egyedsűrűség eléréséhez. Ebben a feladatban az ország erdőterületének felén, mintegy 1 millió hektár erdőterületen gazdálkodó állami erdőgazdasági társaságok lehetnek a kezdeményezők, ahol a szakmai hozzáértés és szakszemélyzet rendelkezésre áll.

2. Az erdőművelési és vadkár megelőzési gyakorlat (pl. az erdőfelújítást védő kerítések alkalmazása és időben történő lebontása) felülvizsgálata szükséges.

V. 6.2. Stratégiai célok

Az állománykezelési probléma fokozottan jelentkezik. Stratégiai célként fogalmazható meg a hazai nagyvadállomány hasznosításnak további fokozása.
A nagyvad állomány európai szinten tapasztalható dinamikus szaporodása Magyaror-

1 FM EVF 2016. **Nemzeti erdőstratégia 2016-2030**. Földművelésügyi Minisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály, Budapest (36-38. oldal)

szágon is jelentős problémákat okoz. Ennek megoldásához egy olyan mechanizmusra lenne szükség, amely a vadállomány erdőkre és más természeti területekre gyakorolt hatását előre meghatározott keretek között lenne képes tartani. A nagyvad állomány létszámának csökkentése rövidtávon növelheti a vadgazdálkodási ágazat bevételeit és hozzáadott értékét, emellett pedig rövid és hosszú távon is növelné az erdőgazdálkodás hozzáadott érétkét a vadkárok és a vadkár elleni védekezésre fordított költségek csökkenésén keresztül.

V. 6.3. Javaslatok a stratégiai célok megvalósításához

a) Az új vadgazdálkodási törvény más aspektusba helyezi a vadkár kezelését, éppen ezért megjelennek a jogszabályban olyan új elemek, amelyek rögzítik a vadkár problémák kezelését a megelőzéstől a kifizetésig. A törvény hatályba léptetését követően ki kell dolgozni a vadkár kezelésének és becslésének protokollját, mely egységes szemszögből közelíti meg a kérdést. Figyelembe véve a folyamatos erdőborítottsági gyakorlatot és a 2050-ig terjedő erdőtelepítési programot is, teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy a nagyvad további térhódítása várható, mivel újabb források (élőhely, táplálék) jelennek meg számára még az alacsonyabb erdősültségűalföldi megyékben is. Ez újabb konfliktushelyzetet teremthet az erdei vadkárok területén, mivel bizonyos vadfajok (pl. szarvas) plasztikusan alkalmazkodik a környezete táplálékkínálatához.

b) Az állományhasznosítási terveknél a pontos módszertan az európai összehasonlításban is alapos Erdővédelmi Mérő- és Megfigyelő Rendszeren belül kaphatna helyet az átfogó, mintapontokon alapuló erdővédelmi hálózathoz kapcsolódva, melynél az évente végzett felvételekkel értékelik az erdő állapotát, illetve annak változását, felhívva a figyelmet az esetlegesen kedvezőtlen tendenciákra.

c) Az állományhasznosítás jelen mértékét feltétlen növelni kell, annak érdekében, hogy a későbbi konfliktusok kezelhetővé váljanak. Ha szükséges hatósági eszközökkel kell a nagyobb állományhasznosítást a vadászatra jogosultaktól kikényszeríteni és annak megvalósulását ellenőrizni. Ennek megoldására tesz az utóbbi tíz évben kísérletet a nagyvad lelövési kvóták megyei vadászati hatósági megállapítása, amelynek eredményeképpen az országos nagyvadállomány hasznosítás 15 év alatt megduplázódott, 150 ezerről 300 ezer fölé emelkedett.

d) Ösztönözni kell a hazai vadhúsfogyasztást és támogatni kell a belföldi vadhús értékesítést. A megnövelt vadhús kereslet pozitív ösztönző hatással lehet a vadgazdákra állományaik hasznosítása terén. A folyamatos vadhús kereslet a lőtt-vad kínálat növelését ösztönzi.

e) Elő kell segíteni a hazai vadállomány genetikai állományának és élőhelyének megóvását.

201 vadgazdálkodási tájegység fafaj és korosztály szerinti viszonyai

Fafaj neve	Korosztályok																	Összes
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141-150	141-150	141-150	
Kocsányos tölgy	80.2	168.3	129.7	122.9	76.8	174.1	219.8	64.3	34.7	92.5	48.8	31.6	1.1		0.4	0.4	0.4	**1,245.8**
Kocsánytalan tölgy	673.7	1,554.0	688.6	788.7	1,163.7	1,179.0	1,413.3	2,253.4	1,782.1	1,484.4	1,076.9	697.7	440.1	159.3	44.3	44.3	44.3	**15,487.8**
Molyhos tölgy	4.1	4.6	4.1	11.8	7.6	16.6	55.3	106.3	126.7	167.2	103.5	88.9	82.2	11.1				**789.9**
Magyar tölgy									0.7									**0.7**
Vörös tölgy	6.6	94.2	113.1	154.2	93.2	50.6	9.0	0.6	1.5									**523.0**
Egyéb tölgy fafaj		6.1																**6.1**
Csertölgy	898.5	2,006.7	872.7	1,243.3	1,645.8	1,493.6	1,565.0	1,876.9	1,377.1	1,214.6	730.7	381.9	183.4	85.0	21.9	21.9	21.9	**15,640.9**
Bükk	109.4	462.0	243.1	204.8	264.6	314.8	738.5	986.6	680.6	665.0	825.5	515.7	227.7	83.4	46.9	46.9	46.9	**6,462.2**
Gyertyán	89.0	433.0	408.5	450.1	460.9	302.8	449.8	795.2	576.1	438.5	293.7	105.0	74.4	27.2	7.0	7.0	7.0	**4,924.8**
Akác	3,650.3	4,187.1	5,934.4	2,224.6	835.5	801.9	302.6	75.7	13.9	5.4	0.8	0.1						**18,032.3**
Rózsaszín AC akác		2.1																**2.1**
Nyírségi akác	21.1																	**21.1**
Hegyi juhar	11.4	60.6	28.2	111.6	65.8	11.8	4.4	6.9	3.1	1.8	3.8	1.7	2.5	0.3	0.2	0.2	0.2	**314.3**
Korai juhar	11.2	10.3	12.0	20.1	13.3	15.0	8.4	2.1	1.0	0.9	1.2	1.6		0.1				**97.1**
Mezei juhar	35.9	145.4	150.0	230.0	220.2	81.3	47.3	35.7	16.0	9.7	4.5	1.1	1.6	0.5	0.6	0.6	0.6	**980.9**
Zöld juhar	1.3	20.2	43.2	25.1	15.4	11.4	11.0	7.0	0.5	0.3								**135.4**
Ezüst juhar			0.4	1.4		1.4	0.1											**3.3**
Tatár (feketegyűrű) juhar		0.1	2.0	0.2	0.4													**2.7**
Hegyi szil		1.6			0.3													**1.9**
Mezei szil	9.0	3.0	6.2	2.6	2.3	3.3	2.4											**28.8**
Vénic szil	0.2		1.3	0.4	0.4	0.9												**3.3**
Turkesztáni szil	3.8	11.3	2.5	0.2														**17.8**
Magas kőris	34.9	171.7	91.4	54.6	43.0	57.2	85.4	188.2	82.6	52.8	36.0	40.4	42.7	3.5	8.3	8.3	8.3	**1,009.4**
Magyar kőris	8.4	6.5	0.9	0.5		1.0												**17.3**
Amerikai (vörös) kőris	0.1	0.2	3.9	4.6	2.2	0.4	4.1	0.5	0.4									**16.4**
Virágos kőris	8.2	33.0	35.9	53.9	32.4	51.0	65.7	94.4	48.4	33.5	16.5	30.8	22.8	3.0	4.0	4.0	4.0	**541.2**
Fekete dió	24.4	66.2	15.4	9.5	6.4	2.6	1.2	1.5	0.9			0.1						**128.1**
Közönséges dió	0.6		3.1	1.8	0.6	3.3			0.3									**9.8**
Madárcseresznye	9.0	11.0	3.4	4.6	1.9	6.0	6.0	0.8	0.7	0.2	0.1							**43.6**
Sajmeggy		0.4				0.3		0.6										**1.2**
Zselnicemeggy				2.4														**2.4**
Kései meggy	0.7	1.1	1.6	5.1	4.9	0.2	0.9											**14.4**
Vadkörte	0.5	0.6	1.3	3.4	2.1	0.6												**8.4**
Fehér eperfa					0.1	1.3												**1.4**
Barkócaberkenye	0.3	0.6		1.5	0.5					0.7			0.4					**4.0**
Szelídgesztenye	0.6	1.4	1.1	3.9	3.2	20.1	5.2		1.4			1.6	2.3					**40.6**
Juharlevelű platán		0.2	2.9															**3.2**
Nyugati ostorfa	41.2	30.1	35.6	22.1	19.5	34.8	4.5	0.3			1.8							**189.9**
Lepényfa			0.3	0.3	2.3	0.9	0.8				0.3							**4.9**
Japán akác			0.7	1.2			0.4											**2.3**
Ezüstfa		2.0	4.1	3.2		0.2												**9.5**
Törökmogyoró			1.1															**1.1**
Fel nem sorolt egyéb kemény lombos fafaj	1.0	2.4	6.9		1.0	0.5	0.6	0.9				0.7						**13.9**
Korai nyár		3.1	35.2	6.6	17.8	11.7	1.2											**75.5**
Kései nyár		0.6	4.8	0.1	17.8	7.5												**30.8**
Óriás nyár		5.6	36.9	29.2	11.0	0.7	1.0	0.8										**85.2**
Olasz nyár	13.7	64.0	116.5	39.9	8.2	1.0	1.4	0.5										**245.0**
Francia nyár				0.3														**0.3**
Sárvári nyár		7.3																**7.3**
Koltay (H-528-8) nyár		1.0		0.2														**1.3**
Blanc du Poitou nyár		3.6																**3.6**
Pannónia (H-490/3) nyár	31.4	122.9	236.8	1.3						0.2								**392.4**
OP-229 nyár (Agathe-F)	0.0	4.8	46.9	0.9														**52.6**
I-45/51 nyár		0.8	4.5															**5.4**
I-273 nyár		4.2	33.4	7.0														**44.6**
Tripló nyár		7.0																**7.0**
Kopecky (H-490/4) nyár	0.6		6.3															**6.8**
I 58/57 nyár			13.9	0.2														**14.1**
Fehér nyár	8.9	15.1	11.3	2.2	24.4	26.5	25.7	8.5	10.0	1.1								**133.8**
Szürke nyár	87.7	19.3	47.7	23.2	10.8	17.6	5.4	19.4	19.8	0.3	0.1							**251.1**
Rezgő nyár		5.7	8.2	6.0	3.4	2.0	0.7	0.5										**26.5**
Fekete nyár	10.0	3.0	4.4	3.5	14.7	15.8	27.6	17.1	18.2	2.0								**116.3**
Jegenyenyár				0.7														**0.7**
Canada-3 nyár		1.4																**1.4**
Egyéb nemes nyár	5.1	42.6	10.7	6.7	1.5	0.4	0.9											**68.0**
Bédai egyenes fűz			0.1															**0.1**
Pörbölyi fűz				0.0														**0.0**
Fehér fűz	2.5	28.9	50.8	72.9	111.9	74.2	61.6	84.2	39.5	24.7	1.8							**552.8**
Szomorú fűz		0.1			0.3													**0.4**
Törékeny fűz	0.2	0.6	2.6	0.5	1.8	2.1	0.3											**8.1**
Kecskefűz		6.3	5.6	0.9														**12.7**
Egyéb fűzek			1.1		32.1	10.3	0.2											**43.7**
Mézgás éger	37.7	39.6	63.2	116.7	183.1	182.9	41.0	13.4	1.1	2.7								**681.4**
Kislevelű hárs	3.6	24.1	35.9	37.2	40.6	33.1	31.4	23.3	17.9	12.2	5.1	8.2	2.1	1.0				**275.6**
Nagylevelű hárs	0.7	0.9	0.2	0.1	4.0	0.2	5.9	29.9	1.4	1.1	3.0	21.4	13.3		0.4	0.4	0.4	**83.3**
Ezüsthárs	0.0																	**0.0**
Közönséges nyír	3.6	1.9	26.5	48.4	0.7						0.1							**81.2**
Vadgesztenye						0.0					3.0							**3.0**
Bálványfa	0.2	3.7	8.7	6.2	3.0	3.5	1.7											**27.0**
Fel nem sorolt egyéb lágy lombos fafaj		0.6																**0.6**
Erdeifenyő		14.3	91.3	835.8	1,444.9	338.1	85.2	4.9	3.7	2.4	1.3	2.3	0.8	1.8				**2,826.6**
Símafenyő				0.3	4.5													**4.8**
Feketefenyő	0.6	11.2	66.9	170.3	259.9	148.8	76.4	17.6	15.0	10.3	10.3	7.3	1.9	0.3				**796.7**
Lucfenyő		0.8	30.3	52.8	47.0	11.4	20.2	1.2	0.2		1.6	0.3						**165.8**
Vörösfenyő és egyéb Larix fajok		7.4	16.4	34.4	18.8	17.1	18.0	3.2		2.0	2.6	10.9	0.3	0.3	0.5	0.5	0.5	**132.9**
Zöld duglászfenyő		0.7		0.2	1.5	1.1	0.5	0.5										**4.4**
Kék duglászfenyő					0.3													**0.3**
Kaukázusi jegenyefenyő		0.4																**0.4**
Mocsárciprus		0.4																**0.4**
Egyéb fenyő				0.9	2.0													**2.9**
Összesen	**5,942.1**	**9,951.4**	**9,866.6**	**7,269.9**	**7,252.2**	**5,544.7**	**5,407.7**	**6,722.4**	**4,875.2**	**4,226.2**	**3,172.6**	**1,949.1**	**1,099.4**	**376.6**	**134.4**	**134.4**	**134.4**	**74,059.4**

A vadgazdálkodásra alkalmas terület, a térített mezőgazdasági és erdei vadkárok vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Vadgazdálkodásra alkalmas terület	Alkalmas terület aránya	Térített mezőgazdasági kár	Térített erdei kár
	km2	%	E Ft	E Ft
1998	1 988	91,8%	6 077	1 280
1999	1 986	91,8%	11 597	2 434
2000	1 988	91,8%	18 896	2 459
2001	1 988	91,8%	20 047	3 586
2002	1 946	91,7%	24 611	5 092
2003	1 946	91,7%	20 056	9 871
2004	1 946	91,7%	23 067	13 219
2005	1 946	91,7%	23 518	8 715
2006	1 946	91,7%	32 716	5 745
2007	2 023	91,6%	24 951	3 734
2008	2 103	91,7%	24 528	2 518
2009	2 024	91,6%	33 016	3 454
2010	2 025	91,6%	50 865	6 219
2011	2 025	91,6%	55 511	7 228
2012	2 021	91,4%	71 785	7 238
2013	2 021	91,4%	62 362	13 692
2014	2 021	91,4%	64 124	4 717
Változás	1,7%	-0,4%	955,2%	268,5%
Minimum	1 946	91,4%	6 077	1 280
Maximum	2 103	91,8%	71 785	13 692

Térített mezőgazdasági és erdei károk változásai

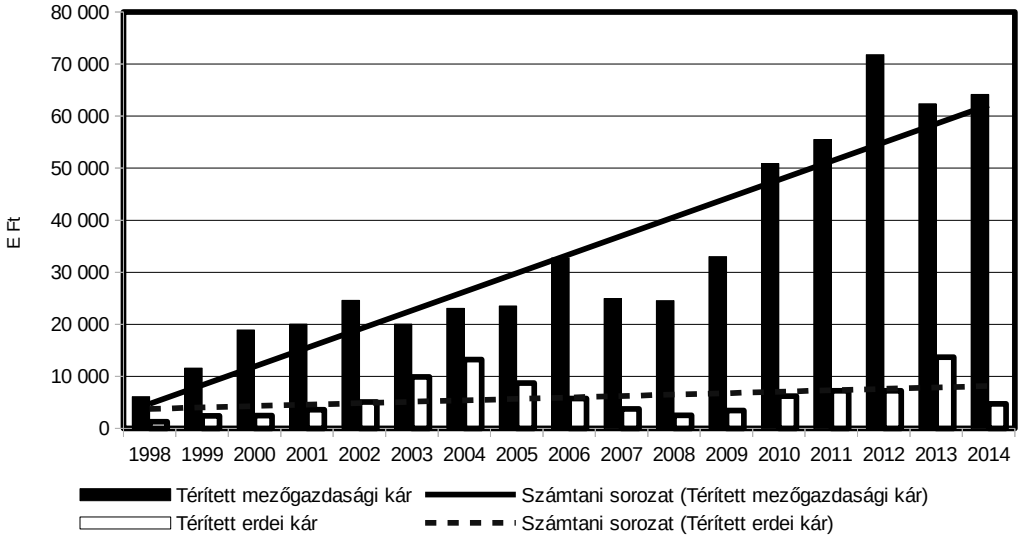

Az agrárminiszter

14/2018. (VII.3.) AM rendelete

az Északi hegy- és dombvidéki Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

5. melléklet a 14/2018. (VII.3.) AM rendelethez

A védett természeti területek természet-, és tájvédelmi előírásai

A védett természeti területek természet- és tájvédelmi előírásait a természetvédelmi kezelési tervek tartalmazzák. Ha a vadgazdálkodási tájegységben található védett természeti terület vonatkozásában nincsen kihirdetett kezelési terv, vagy annak vadgazdálkodásra vonatkozó előírásai nem rendelkeznek eltérően, akkor a következő természet- és tájvédelmi előírásokat kell figyelembe venni.

1. Vadászati és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést is) nem járhat a védett természeti értékek és területek jelentős zavarásával, veszélyeztetésével, vagy károsításával.

2. Fokozottan védett madárfaj szaporodó, költő, táplálkozó, telelő területén vadgazdálkodási tevékenység csak úgy folytatható, hogy az ne zavarja jelentős mértékben annak élettevékenységét.

Nagyvad

3. A nagyvadállomány csökkentése során kiemelt figyelmet kell fordítani a nőivarú nagyvad egyedek, különösen a muflon és dámszarvas, valamint a vaddisznó állomány fokozott hasznosítására.

4. A nagyvadfajok takarmányozása, etetése – a vaddisznó intenzív vadászatát biztosító szórók üzemeltetésének kivételével – a vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést el nem érő védett természeti területeken tilos. A vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést elérő védett természeti területeken takarmányozás csak abban az esetben végezhető, ha a vadlétszám az élőhelyet még nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszám alá csökken.

Vadgazdálkodási tevékenység

5. A vadászati, vadgazdálkodási tevékenység során különös figyelmet kell fordítani a gyepek megóvására, a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.

6. A vadászat, vadgazdálkodás során keletkező hulladékokat a vadászatra jogosultnak a vadászterületről haladéktalanul el kell távolítani.

7. Januári és februári hajtó és terelő vadászatok helyét és időpontját a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

8. A 204-es és a 206-os vadgazdálkodási tájegységekben, az adott vadászati évben, februárban hajtó és terelő vadászatok nem végezhetőek

9. Hattyúnyakkal való csapdázási tevékenység csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetve kezdhető meg. Nagyragadozó (barna medve, farkas, hiúz) jelenlétének észlelése esetén a vadgazdálkodó tájékoztatja a tájegységi fővadászt, valamint a természetvédelmi kezelőt.

Vadgazdálkodási létesítmények, vadföld

10. Fokozottan védett természeti területen kizárólag hordozható les, szóró, épített vadbefogó létesíthető.

11. Erdőrezervátum és Bioszféra-rezervátum magterületén semmilyen vadgazdálkodási létesítmény nem létesíthető, kivéve hordozható (mobil) magaslesek, amik csak augusztus 15. – február 28. között használhatók.

12. A természet védelméről szóló törvényben meghatározott lápok és források, mint minden esetben országosan védett természeti területek vonatkozásában az alábbi előírás érvényesítendő: a lápok területén és a források 100 méteres környezetében szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

13. Állandó gyepterületeken (művelési ágtól függetlenül) vadászati, vadgazdálkodási létesítmények közül dagonya, vaditató, apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény nem létesíthető. Állandó gyepterületen takarmány nem tárolható.

14. Szórón kombájntiszta szemes takarmány, csöves kukorica, valamint répafélék és almatörköly használhatók.

15. Vad etetést, takarmányozást csak mesterségesen létesített vadetetőből lehet végezni. Lédús és erjesztett takarmányt csak tálcáról lehet etetni.

16. A szórók környezetében az esetlegesen megjelenő gyomnövényeket (parlagfű, stb.) rendszeres kaszálással, vagy nyűvéssel még magérlelés előtt el kell távolítani.

17. Sózók csak tuskósózó, sózóláda, oszlopsózó vagy sózóvályú formájában üzemeltethetők. A talajra sót szétszórni tilos.

18. A használaton kívüli, leromlott állapotú vadgazdálkodási-vadászati létesítmények elbontásáról és elszállításáról a vadászatra jogosult köteles folyamatosan gondoskodni a vegetációs időn kívül.

19. A téli etetési időszak után a nagyvadetetők környékén szétszórt szénát össze kell gyűjteni, illetve év közben legalább egy alkalommal az etetőhely körül felverődő gyomokat magérlelés előtt le kell kaszálni.

20. Fokozottan védett területen új vadföld nem létesíthető.

21. Művelt vadföldeken csak gabonafélék, legelő fűkeverékek, és pillangósok termeszthetők. A művelt vadföldeken a művelés során fokozott figyelmet kell fordítani a gyom- és inváziós növények terjedésének megelőzésére.

Zárttéri vadtartás, kibocsátás, telepítés

22. Kizárólag őshonos fajok repatriációs célú kibocsátása lehetséges. Egyéb vadfajok, illetve nagyvadtartásból származó vad szabad vadászterületre történő kibocsátása tilos.

23. Idegenhonos fajok betelepítése tilos. A spontán betelepülő idegenhonos fajok (mosómedve, nyestkutya) állományának felszámolására kell törekedni.

Apróvad

24. Azonos területrészen évente legfeljebb két alkalommal kerülhet sor apróvad hajtóvadászatra

Vízivad vadászat

25. Tómederben lőállás nem létesíthető.

26. Vizes élőhelyeken a vadászható ragadozó fajok gyérítése március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történjen.

Túzokvédelem

27. Túzok dürgő- és költőhelyen vadgazdálkodási- és vadászati tevékenység (beleértve az őzbak vadászatát és a megelőző felméréseket is) csak a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon történhet március 15. és július 1. között.

28. Túzok dürgő- és költőhelyen szükséges a vadászható ragadozó fajok állományának visszaszorítása.

29. Túzok dürgő- és költőhelyen a vadászható ragadozó fajok gyérítésére vonatkozó előírások:

- A gyérítés március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történhet.
- A gyérítést nyílt területen (pl. gyepeken, szántókon, stb.) április 15-ig kell elvégezni, ezt követően vonalas létesítmények (utak, csatornák, stb.) mentén, nádasok, erdők, facsoportok, stb. környezetében, a nyílt területrészek kíméletével történhet.

30. Túzok dürgő- és költőhelyen a vaddisznó tartós megtelepedését meg kell akadályozni.

31. Túzokok tartózkodási helyén végzett éjszakai vadállomány-becslést és reflektoros vadászatot a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

32. Téli időszakban vadászati- és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést, társas vadászatokat, stb.) a túzokok tartózkodási helyeinek figyelembe vételével történhet különös tekintettel a ködös időszakokban.

33. Túzokok tartózkodási helyét érintő társas vadászatok helyszíneit az idény megkezdése előtt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

34. Túzok telelőhelyeken tarvad vadászat a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történhet. Az adott évi telelőhelyek pontosítását minden évben a tájegységi fővadász bevonásával egyeztetni kell a természetvédelmi kezelővel, melyet jegyzőkönyvben rögzítenek legkésőbb december 1-ig.

6. melléklet a 14/2018. (VII.3.) AM rendelethez

Hosszú távú természetvédelmi célok

1. A természetvédelem hosszú távú, a vadgazdálkodást is érintő célja az ország teljes területén a biológiai sokféleség, valamint a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzése, a veszélyeztetett fajok és élőhely típusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítása, az élőhely vesztésből, az élőhelyek minőségének romlásából, illetve a fajok túlhasznosításából származó veszélyek csökkentése. Ennek érdekében a vadállomány igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

2. A vadgazdálkodás, vadászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti. Az őshonos vadfajok vadászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

3. A védett természeti, illetve a Natura 2000 területek általános és egységes természetvédelmi célkitűzése az azokon található védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve amennyiben a természeti értéket az extenzív területhasználat tartja fenn, az azt fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

4. Kiemelt természetvédelmi cél azon vadászható fajok állományszabályozása, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerekre, a védett, illetve veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre túlzott terhelést jelentenek.

5. A vadászattal összefüggő jogellenes természetkárosító cselekmények megelőzése, felszámolása. A védett és fokozottan védett fajok egyedei elejtésének megakadályozása.A vadgazdálkodás során fokozott figyelmet kell fordítani a nagyvad populációsűrűségének szabályozására. Akkora létszámú nagyvad fenntartása a cél, amely:
   5.1. nem veszélyezteti a taposásra, bolygatásra érzékeny természetes és természetszerű élőhelyeket, különös tekintettel a forrásokra, patakvölgyekre, lápokra, magassásosokra, mocsárrétekre, zsombékosokra, hegyi rétekre, erdőssztyeprétekre, a domb- és hegyvidéki sziklagyepekre, valamint karsztbokorerdőkre,
   5.2. lehetővé teszi a védett és fokozottan védett, illetve veszélyeztetett fajok hosszú távú fennmaradását,
   5.3. nem veszélyezteti élőhelyének természetes folyamatait és biológiai sokféleségét,
   5.4. mellett az erdőgazdálkodás során a folyamatos erdőborítást megteremtő gazdálkodási módszerek hatékonyan alkalmazhatóak

6. Olyan nagyvadgazdálkodást kell folytatni, amely elsősorban az őshonos, magas genetikai értékű állományok (gímszarvas, őz) minőségi és nem mennyiségi megőrzését tűzi ki célul.

7. Nagyvad-gazdálkodási célú berendezés csak a nagyvadállomány sűrűsége megfelelő szinten tartásának elérése érdekében létesüljön, minimalizálva a zavarást, a berendezés környezetének degradálódását és a tájesztétikai problémákat.

8. Törekedni kell az ólomsörét használatának teljes körű kiváltása más, nem környezetszennyező technológiákkal.

9. Törekedni kell a nagyvad intenzív takarmányozásának megszüntetésére. Hosszú távon jelentősen csökkenteni kell a kijuttatott takarmány mennyiségét. Az ökológiai vadeltartó képességnél magasabb nagyvadlétszám intenzív takarmányozással való mesterséges fenntartását mindenhol meg kell szüntetni.

10. Kívánatos a nagyragadozók (farkas, hiúz, barna medve) állandó jelenléte, ezért a vadgazdálkodási tevékenység során figyelmet kell fordítani a megőrzésükre. Azon területeken, ahol e fajok tartós jelenlétére lehet számítani, a vadászatokat úgy kell tervezni, hogy az ne zavarja indokolatlan mértékben e fokozottan védett ragadozókat. Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy e fajok egyedeit sem szándékosan, sem véletlenül ne ejtsék el.

11. Javítani kell az őshonos, veszélyeztetett apróvadfajok, így különösen a mezei nyúl és a fogoly életfeltételein. A vadgazdálkodás során előtérbe kell helyezni az e fajoknak kedvező élőhely-fejlesztéseket és az e fajok számára kedvező vadföldgazdálkodást. Mindenképpen kerülni kell a túlhasznosítást. A szárnyasvadfajok esetében is a védelmet döntően a természetes állomány védelmével, és nem pedig tenyésztett madarak kibocsátásával kell biztosítani. Szárnyasvad kibocsátás esetén biztosítani kell, hogy a tenyésztett madarak ne jelentsenek állategészségügyi kockázatot a vadon élő állomány számára, illetve a kibocsátás technológiája ne okozza a ragadozók adott területen való túlzott csoportosulását.

12. A vízivad hasznosítása olyan mértékű legyen, amely minimalizálja a védett és fokozottan védett fajok egyedeinek akár szándékos, akár véletlenül történő elejtését, illetve kellő nyugalmat biztosít mind a vadászható, mind a védett, fokozottan védett vízimadárfajok állományainak. A vadászat szabályozásának biztosítania kell a kései, elnyúló költési

időszakkal rendelkező fajok költésének biztonságát, a vízivad költése és vonulása szempontjából fontos vizes élőhelyek nyugalmát (különös tekintettel a globálisan veszélyeztetett fajok előfordulási helyeire), valamint a zord időjárású téli időszakban szükséges zavartalanságot. El kell érni, hogy valamennyi vizes élőhelyen már rövid távon is megszűnjön az ólomsörét használata.

13. Hazánkban az elmúlt évszázadokban már meghonosodott, azonban nem őshonos vadfajok állományait csak olyan területeken indokolt fenntartani, ahol azok nem jelentenek veszélyt a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzésére, a veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre. Azon vadászható nem őshonos fajok állományait, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán túlzott terhelést jelentenek az adott természetes és természetszerű élőhelyekre, ki kell szorítani ezekről az területekről. Különösen igaz ez az olyan sérülékeny élőhelyekre, mint a domb- és hegyvidéki sziklagyepek, ahol el kell érni a muflonállomány nagymértékű csökkenését, illetve teljes kiszorítását. Az elmúlt években újonnan megtelepedett fajok, így különösen a nyestkutya és a mosómedve esetében törekedni kell az állományok teljes felszámolására. Vadászati célból új faj szaporodásra képes vadon élő állományának kialakítása nem engedhető meg, az újonnan megjelenő inváziós fajok egyedeit, amennyiben azok eltávolítása vadászati eszközzel oldható meg, el kell távolítani.

14. A ragadozógazdálkodást úgy kell folytatni, hogy az segítse a biológiai sokféleség megőrzését, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek zavartalanságát, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítását, így különösen:

    14.1. A földön fészkelő védett, fokozottan védett madárfajok, valamint a fogoly és a hazánkban költő erdei szalonkák és vízivad védelme érdekében szükséges egyes túlszaporodott, generalista ragadozófajok fokozott gyérítése, állományának tartósan alacsony szintes tartása. E munka során különös figyelmet kell országos szinten fordítani a vaddisznó, a róka és a dolmányos varjú állományának visszaszorítására.
    14.2. Egyes fokozottan védett madárfajok, így különösen a túzok, a haris, a császármadár, a nádasokban költő íbisz- és gémfélék, valamint a partimadarak, sirályok, csérek, szerkők fészkelésére szolgáló területeken indokolt a vadászható ragadozófajok, különösen az emlősök állományának a legalacsonyabb szinten történő tartása.
    14.3. Egyes fokozottan védett hüllő- és kétéltűfajok élőhelyein, így különösen a rákosi vipera élőhelyein a vaddisznóállományt fel kell számolni.
    14.4. A vadászható varjúfélék gyérítése során figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő mennyiségű fészkelőhely legyen a varjúfélék fészkeit használó fajoknak (pl. erdei fülesbagoly, kabasólyom, vércsék).
    14.5. A ragadozók gyérítése során, különösen csapdák használatakor, az állatvédelmi szempontokat a lehetőségek szerint figyelembe kell venni.

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Nemzeti Park Igazgatóságok működési területei

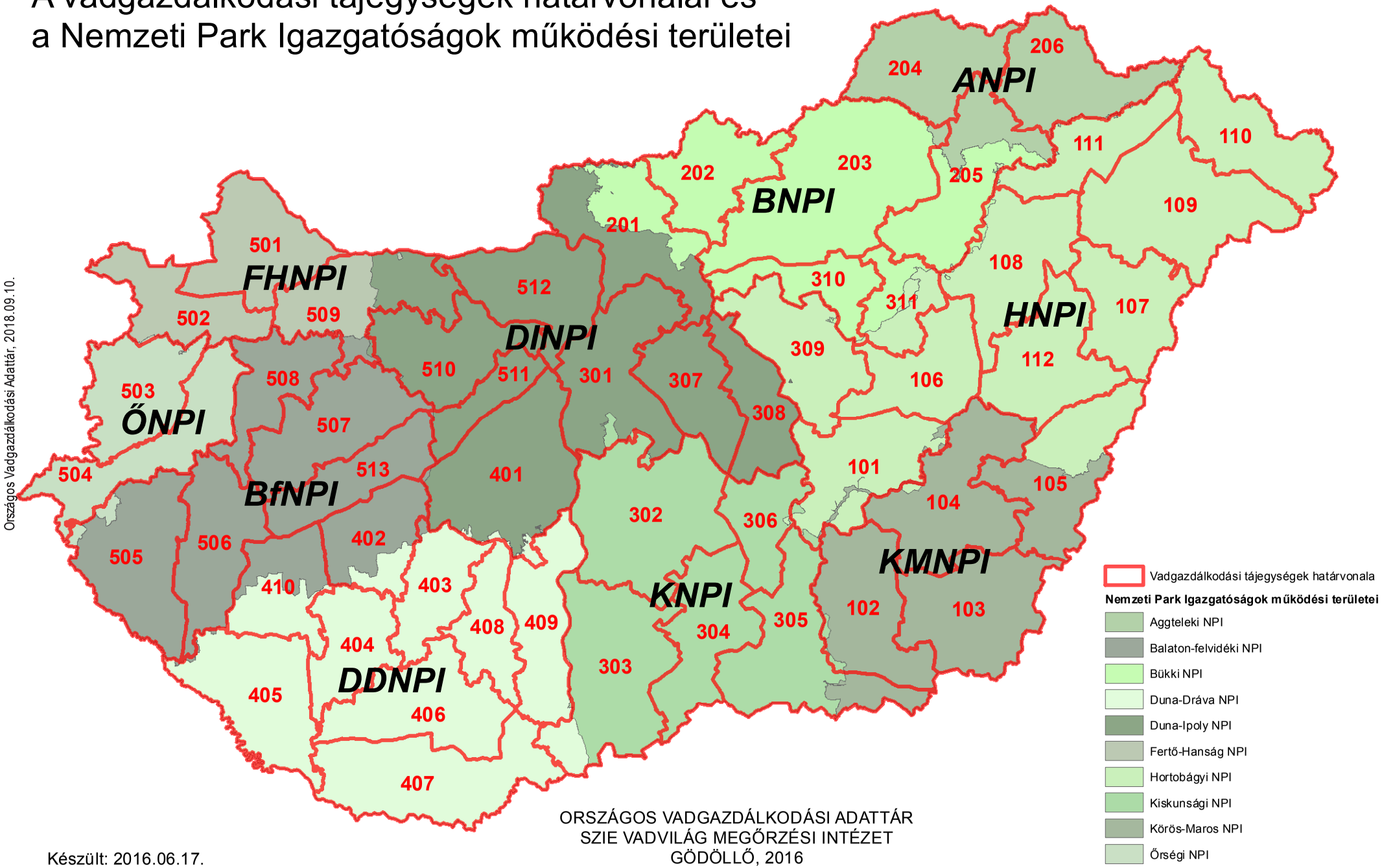

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, tájegységek szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Bükki NPI	5,213.6
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Aggteleki NPI	285.6
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Aggteleki NPI	840.3
111	Bükki NPI	148.8
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
112	Körös-Maros NPI	378.1
201	Bükki NPI	84,697.5
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Aggteleki NPI	5,869.6
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Aggteleki NPI	177,320.8
204	Bükki NPI	5.6
205	Aggteleki NPI	70,898.0
205	Bükki NPI	137,924.2
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Aggteleki NPI	178,382.0
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Duna-Dráva NPI	41.0
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Hortobágyi NPI	5.9
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
308	Kiskunsági NPI	7.0
309	Bükki NPI	657.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
309	Hortobágyi NPI	177,151.0

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
310	Bükki NPI	97,139.9
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Bükki NPI	42,076.9
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
401	Kiskunsági NPI	82.5
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
409	Duna-Ipoly NPI	7.9
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
505	Őrségi NPI	10,992.5
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
506	Duna-Dráva NPI	355.0
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
508	Őrségi NPI	396.8
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
513	Duna-Ipoly NPI	11.4

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, igazgatóságok szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
110	Aggteleki NPI	285.6
111	Aggteleki NPI	840.3
203	Aggteleki NPI	5,869.6
204	Aggteleki NPI	177,320.8
205	Aggteleki NPI	70,898.0
206	Aggteleki NPI	178,382.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
108	Bükki NPI	5,213.6
111	Bükki NPI	148.8
201	Bükki NPI	84,697.5
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Bükki NPI	5.6
205	Bükki NPI	137,924.2
309	Bükki NPI	657.9
310	Bükki NPI	97,139.9
311	Bükki NPI	42,076.9
302	Duna-Dráva NPI	41.0
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
506	Duna-Dráva NPI	355.0
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
409	Duna-Ipoly NPI	7.9

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Duna-Ipoly NPI	11.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
305	Hortobágyi NPI	5.9
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
309	Hortobágyi NPI	177,151.0
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
308	Kiskunsági NPI	7.0
401	Kiskunsági NPI	82.5
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
112	Körös-Maros NPI	378.1
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Őrségi NPI	10,992.5
508	Őrségi NPI	396.8

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Ramsari Egyezményhez tartozó területek

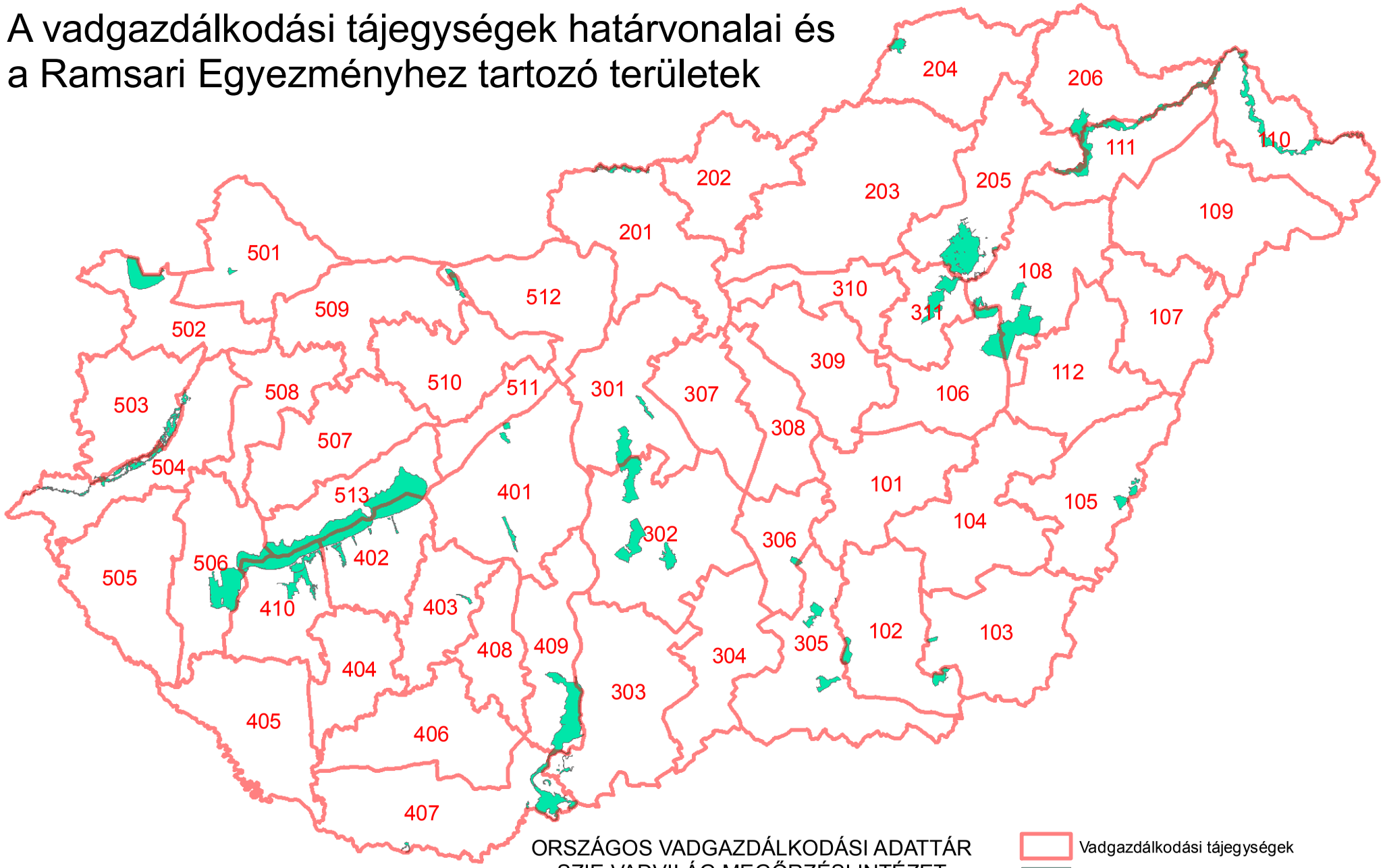

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, tájegységek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, ramsari területek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7

Natura 2000 területek a 201. számú tájegységben

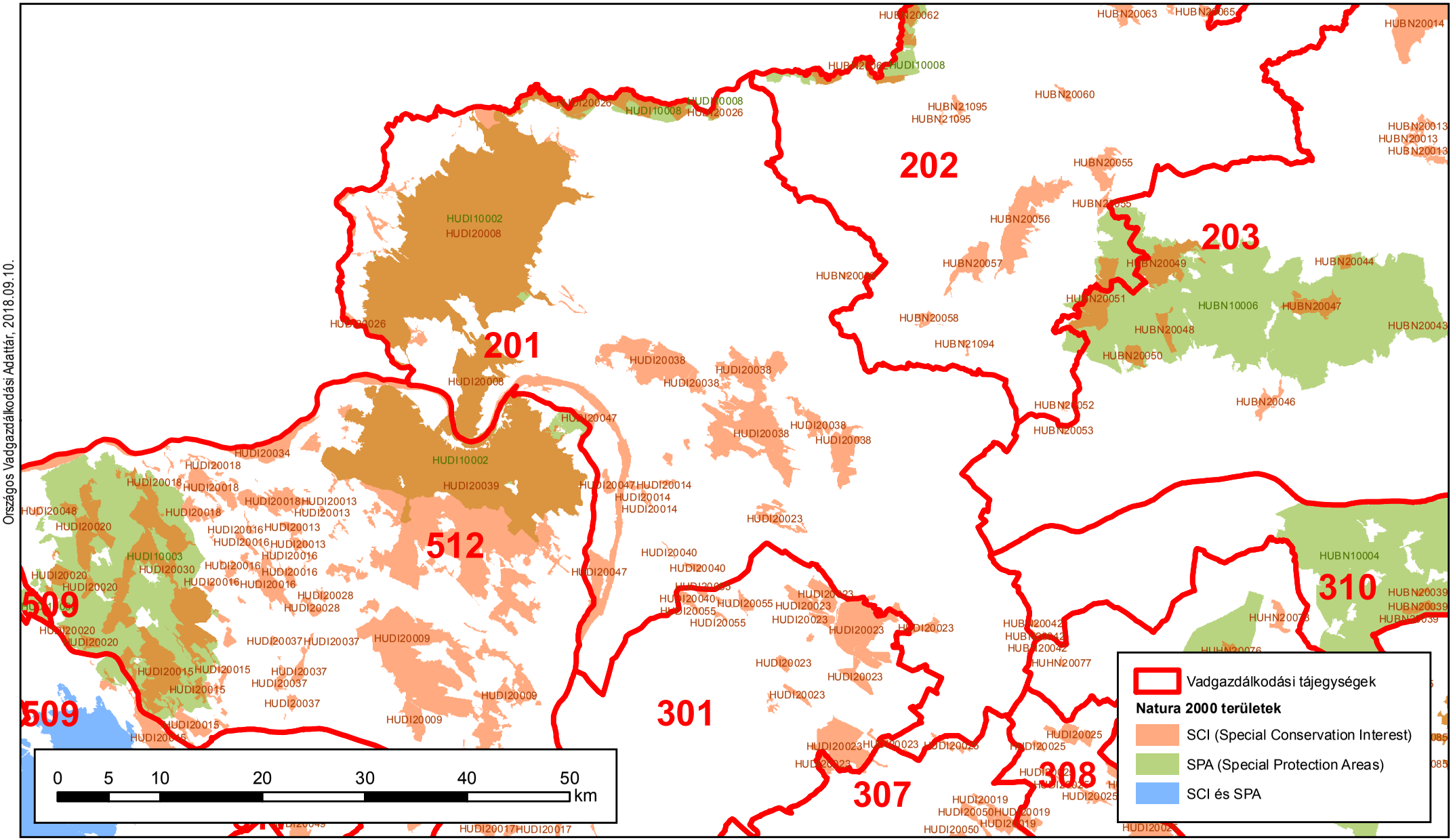

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Készült: 2016.07.27.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Natura 2000 területek a vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	N2000 terület típusa	N2000 Kód	N2000 Terület név	VGTE-be eső terület (ha)	VGTE részesedése (%)
201	SCI	HUBN20042	Boldogi Vajda-rét	8.6	7.0%
201	SCI	HUBN20059	Szandai Várhegy	33.7	100.0%
201	SCI	HUDI20008	Börzsöny	30,399.0	100.0%
201	SCI	HUDI20014	Debegió-hegy	84.7	100.0%
201	SCI	HUDI20023	Gödöllői-dombság	1,012.3	13.5%
201	SCI	HUDI20025	Hajta mente	28.4	0.5%
201	SCI	HUDI20026	Ipoly völgye	2,684.2	91.4%
201	SCI	HUDI20034	Duna és ártere	3,719.1	22.4%
201	SCI	HUDI20038	Nyugat-Cserhát és Naszály	9,609.0	100.0%
201	SCI	HUDI20040	Gödöllői-dombság peremhegyei	111.7	35.2%
201	SCI	HUDI20047	Szigeti homokok	848.9	100.0%
201	SPA	HUDI10002	Börzsöny és Visegrádi-hegység	29,628.3	59.8%
201	SPA	HUDI10008	Ipoly völgye	2,694.0	42.4%

Védett területek a 201 számú vadgazdálkodási tájegységben

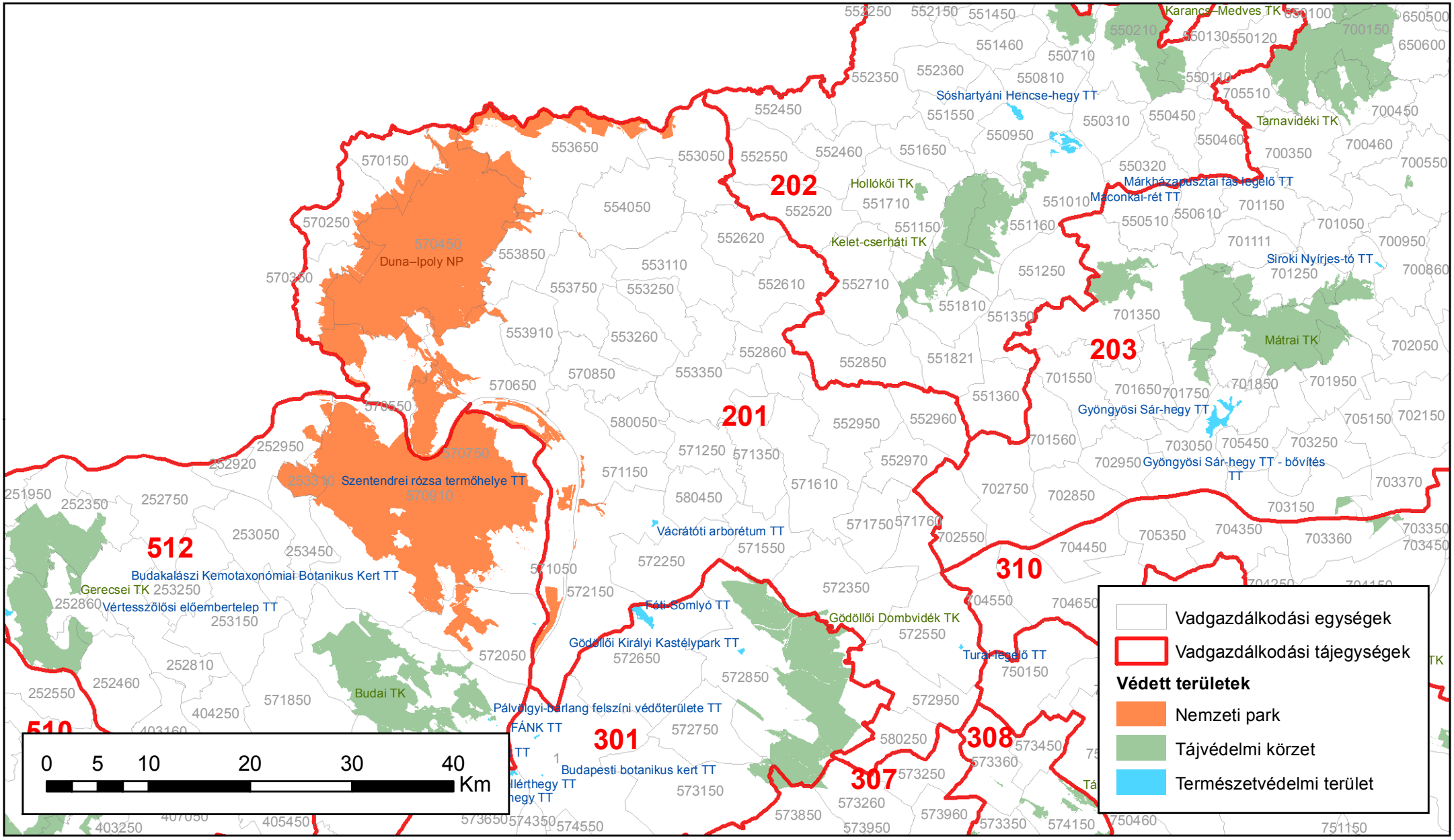

Készült: 2018.02.28.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Védett területek a 201 számú vadgazdálkodási tájegységben						
Tájegység kód	**VGE kód**	**Védett terület kategória**	**Védett terület neve**	**Terület a VGE-n belül (ha)**	**Védett terület teljes mérete (ha)**	**Arány**
201	553050	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	184,8	60 689,8	0,30%
201	553650	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	3 063,5	60 689,8	5,05%
201	553750	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	0,7	60 689,8	0,00%
201	553850	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	337,2	60 689,8	0,56%
201	553910	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	143,0	60 689,8	0,24%
201	554050	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	13,8	60 689,8	0,02%
201	570150	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	843,8	60 689,8	1,39%
201	570250	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	587,6	60 689,8	0,97%
201	570350	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	1 130,3	60 689,8	1,86%
201	570450	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	20 275,7	60 689,8	33,41%
201	570550	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	2 232,2	60 689,8	3,68%
201	570650	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	930,2	60 689,8	1,53%
201	570750	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	2 084,3	60 689,8	3,43%
201	571050	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	1 558,7	60 689,8	2,57%
201	571150	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	75,0	60 689,8	0,12%
201	571550	TK	Gödöllői Dombvidék Tájvédelmi Körzet	41,3	11 478,5	0,36%
201	572150	NP	Duna–Ipoly Nemzeti Park	129,4	60 689,8	0,21%
201	572150	TT	Vácrátóti arborétum természetvédelmi terület	28,6	28,6	100,00%
201	572350	TK	Gödöllői Dombvidék Tájvédelmi Körzet	58,2	11 478,5	0,51%
201	572550	TT	Turai-legelő természetvédelmi terület	13,6	13,6	100,00%
201	572950	TK	Gödöllői Dombvidék Tájvédelmi Körzet	0,0	11 478,5	0,00%
201	580250	TK	Gödöllői Dombvidék Tájvédelmi Körzet	0,0	11 478,5	0,00%

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

A szabad területi és az összes jelentett nagyvadállomány tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány
1998	3 115	3 219	96,8%	118	664	17,8%	4 779	4 799	99,6%	567	594	95,5%	2 853	2 978	95,8%
1999	3 230	3 327	97,1%	132	724	18,2%	5 079	5 086	99,9%	628	634	99,1%	3 188	3 288	97,0%
2000	3 537	3 659	96,7%	138	724	19,1%	5 247	5 259	99,8%	523	526	99,4%	3 838	3 915	98,0%
2001	3 324	3 419	97,2%	129	705	18,3%	5 308	5 346	99,3%	425	546	77,8%	3 548	3 668	96,7%
2002	3 407	3 572	95,4%	76	652	11,7%	5 209	5 227	99,7%	408	605	67,4%	4 455	4 913	90,7%
2003	3 501	3 501	100,0%	87	630	13,8%	4 861	4 861	100,0%	384	641	59,9%	4 272	4 789	89,2%
2004	3 159	3 159	100,0%	77	676	11,4%	4 667	4 667	100,0%	328	602	54,5%	3 801	4 253	89,4%
2005	2 964	2 964	100,0%	82	613	13,4%	4 213	4 213	100,0%	350	653	53,6%	3 442	3 837	89,7%
2006	2 904	2 904	100,0%	90	601	15,0%	4 414	4 414	100,0%	384	673	57,1%	3 233	3 555	90,9%
2007	2 837	2 837	100,0%	65	527	12,3%	4 429	4 429	100,0%	362	636	56,9%	2 963	3 335	88,8%
2008	3 214	3 214	100,0%	93	490	19,0%	5 149	5 149	100,0%	356	651	54,7%	3 630	4 038	89,9%
2009	3 276	3 276	100,0%	96	532	18,0%	5 214	5 214	100,0%	305	700	43,6%	3 255	3 850	84,5%
2010	3 573	3 573	100,0%	124	485	25,6%	5 460	5 460	100,0%	382	814	46,9%	3 854	4 404	87,5%
2011	3 945	3 966	99,5%	164	510	32,2%	5 752	5 770	99,7%	393	793	49,6%	4 130	4 548	90,8%
2012	3 988	4 021	99,2%	195	641	30,4%	5 763	5 763	100,0%	394	1 128	34,9%	4 446	5 150	86,3%
2013	4 341	4 374	99,2%	199	634	31,4%	5 852	5 856	99,9%	510	1 168	43,7%	5 483	6 099	89,9%
2014	4 361	4 387	99,4%	232	687	33,8%	5 828	5 834	99,9%	511	1 139	44,9%	4 574	5 142	89,0%
Változás	40,0%	36,3%	2,7%	96,6%	3,5%	90,0%	22,0%	21,6%	0,3%	-9,9%	91,8%	-53,0%	60,3%	72,7%	-7,1%
Minimum	2 837	2 837	95,4%	65	485	11,4%	4 213	4 213	99,3%	305	526	34,9%	2 853	2 978	84,5%
Maximum	4 361	4 387	100,0%	232	724	33,8%	5 852	5 856	100,0%	628	1 168	99,4%	5 483	6 099	98,0%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	3 115	1 142	36,7%	118	13	11,0%	4 779	1 151	24,1%	567	123	21,7%	2 853	2 254	79,0%
1999	3 230	1 231	38,1%	132	13	9,8%	5 079	1 310	25,8%	628	195	31,1%	3 188	3 111	97,6%
2000	3 537	1 246	35,2%	138	10	7,2%	5 247	1 479	28,2%	523	161	30,8%	3 838	3 563	92,8%
2001	3 324	1 368	41,2%	129	8	6,2%	5 308	1 641	30,9%	425	130	30,6%	3 548	4 656	131,2%
2002	3 407	1 685	49,5%	76	11	14,5%	5 209	1 824	35,0%	408	191	46,8%	4 455	5 813	130,5%
2003	3 501	1 697	48,5%	87	13	14,9%	4 861	1 786	36,7%	384	130	33,9%	4 272	4 876	114,1%
2004	3 159	1 474	46,7%	77	11	14,3%	4 667	1 921	41,2%	328	171	52,1%	3 801	4 661	122,6%
2005	2 964	1 415	47,7%	82	16	19,5%	4 213	1 721	40,8%	350	156	44,6%	3 442	3 577	103,9%
2006	2 904	1 105	38,1%	90	17	18,9%	4 414	1 519	34,4%	384	87	22,7%	3 233	2 421	74,9%
2007	2 837	1 278	45,0%	65	20	30,8%	4 429	1 627	36,7%	362	100	27,6%	2 963	4 085	137,9%
2008	3 214	1 536	47,8%	93	25	26,9%	5 149	1 732	33,6%	356	87	24,4%	3 630	3 340	92,0%
2009	3 276	1 508	46,0%	96	29	30,2%	5 214	1 752	33,6%	305	92	30,2%	3 255	4 860	149,3%
2010	3 573	1 537	43,0%	124	35	28,2%	5 460	1 749	32,0%	382	73	19,1%	3 854	5 774	149,8%
2011	3 945	1 646	41,7%	164	33	20,1%	5 752	1 820	31,6%	393	75	19,1%	4 130	6 689	162,0%
2012	3 988	1 919	48,1%	195	38	19,5%	5 763	1 911	33,2%	394	135	34,3%	4 446	9 928	223,3%
2013	4 341	1 968	45,3%	199	34	17,1%	5 852	1 761	30,1%	510	71	13,9%	5 483	6 548	119,4%
2014	4 361	2 228	51,1%	232	65	28,0%	5 828	2 028	34,8%	511	117	22,9%	4 574	7 070	154,6%
Változás	40,0%	95,1%	39,4%	96,6%	400,0%	154,3%	22,0%	76,2%	44,5%	-9,9%	-4,9%	5,5%	60,3%	213,7%	95,6%
Minimum	2 837	1 105	35,2%	65	8	6,2%	4 213	1 151	24,1%	305	71	13,9%	2 853	2 254	74,9%
Maximum	4 361	2 228	51,1%	232	65	30,8%	5 852	2 028	41,2%	628	195	52,1%	5 483	9 928	223,3%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	3 115	1 142	36,7%	118	13	11,0%	4 779	1 151	24,1%	567	123	21,7%	2 853	2 254	79,0%
1999	3 230	1 231	38,1%	132	13	9,8%	5 079	1 310	25,8%	628	195	31,1%	3 188	3 111	97,6%
2000	3 537	1 246	35,2%	138	10	7,2%	5 247	1 479	28,2%	523	161	30,8%	3 838	3 563	92,8%
2001	3 324	1 368	41,2%	129	8	6,2%	5 308	1 641	30,9%	425	130	30,6%	3 548	4 656	131,2%
2002	3 407	1 685	49,5%	76	11	14,5%	5 209	1 824	35,0%	408	191	46,8%	4 455	5 813	130,5%
2003	3 501	1 697	48,5%	87	13	14,9%	4 861	1 786	36,7%	384	130	33,9%	4 272	4 876	114,1%
2004	3 159	1 474	46,7%	77	11	14,3%	4 667	1 921	41,2%	328	171	52,1%	3 801	4 661	122,6%
2005	2 964	1 415	47,7%	82	16	19,5%	4 213	1 721	40,8%	350	156	44,6%	3 442	3 577	103,9%
2006	2 904	1 105	38,1%	90	17	18,9%	4 414	1 519	34,4%	384	87	22,7%	3 233	2 421	74,9%
2007	2 837	1 278	45,0%	65	20	30,8%	4 429	1 627	36,7%	362	100	27,6%	2 963	4 085	137,9%
2008	3 214	1 536	47,8%	93	25	26,9%	5 149	1 732	33,6%	356	87	24,4%	3 630	3 340	92,0%
2009	3 276	1 508	46,0%	96	29	30,2%	5 214	1 752	33,6%	305	92	30,2%	3 255	4 860	149,3%
2010	3 573	1 537	43,0%	124	35	28,2%	5 460	1 749	32,0%	382	73	19,1%	3 854	5 774	149,8%
2011	3 945	1 646	41,7%	164	33	20,1%	5 752	1 820	31,6%	393	75	19,1%	4 130	6 689	162,0%
2012	3 988	1 919	48,1%	195	38	19,5%	5 763	1 911	33,2%	394	135	34,3%	4 446	9 928	223,3%
2013	4 341	1 968	45,3%	199	34	17,1%	5 852	1 761	30,1%	510	71	13,9%	5 483	6 548	119,4%
2014	4 361	2 228	51,1%	232	65	28,0%	5 828	2 028	34,8%	511	117	22,9%	4 574	7 070	154,6%
Változás	40,0%	95,1%	39,4%	96,6%	400,0%	154,3%	22,0%	76,2%	44,5%	-9,9%	-4,9%	5,5%	60,3%	213,7%	95,6%
Minimum	2 837	1 105	35,2%	65	8	6,2%	4 213	1 151	24,1%	305	71	13,9%	2 853	2 254	74,9%
Maximum	4 361	2 228	51,1%	232	65	30,8%	5 852	2 028	41,2%	628	195	52,1%	5 483	9 928	223,3%

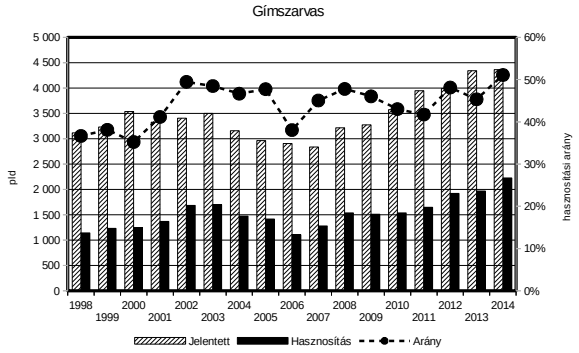

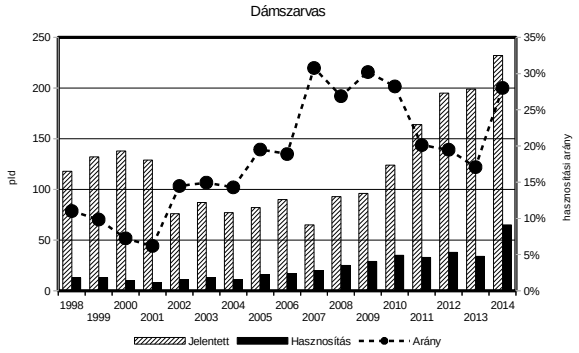

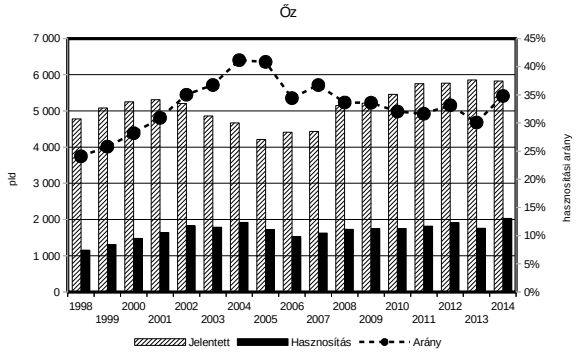

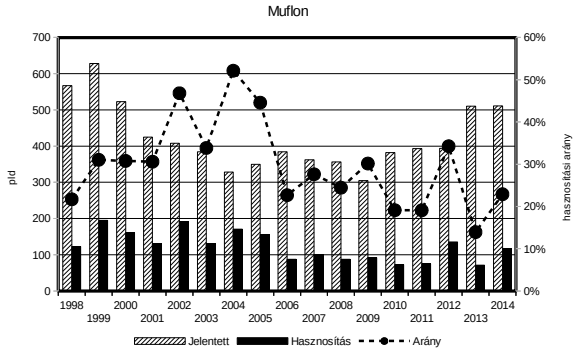

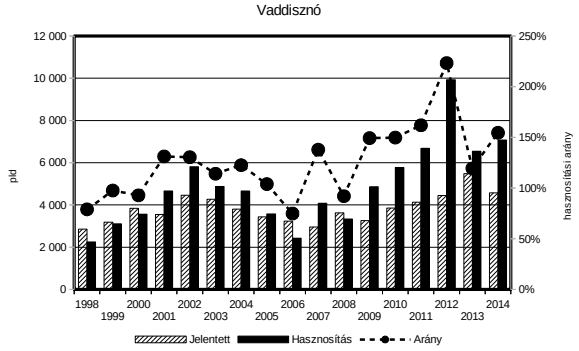

A vadgazdálkodás fontosabb bevételi és kiadási tényezői a vadgazdálkodási tájegységben (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Külföldi bérlelövés		Belföldi bérlelövés		Belföldi / külföldi	Élővad		Lőttvad		Mezőgazdasági kár		Erdei kár	
	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás		E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás
1998	19,986	100,0%	16,568	100,0%	82,9%	1,483	100,0%	29,465	100,0%	3,349	100,0%	0,817	100,0%
1999	25,176	126,0%	18,182	109,7%	72,2%	1,191	80,3%	45,135	153,2%	6,145	183,5%	1,566	191,8%
2000	24,398	122,1%	14,460	87,3%	59,3%	3,187	214,9%	50,173	170,3%	9,615	287,1%	1,413	173,0%
2001	32,570	163,0%	12,762	77,0%	39,2%	6,537	440,7%	62,042	210,6%	9,268	276,7%	1,635	200,2%
2002	46,628	233,3%	18,511	111,7%	39,7%	2,677	180,4%	56,797	192,8%	11,986	357,9%	2,615	320,2%
2003	31,449	157,4%	28,542	172,3%	90,8%	4,291	289,3%	37,501	127,3%	9,890	295,3%	5,174	633,5%
2004	15,496	77,5%	60,690	366,3%	391,6%	3,577	241,1%	38,844	131,8%	10,136	302,6%	5,913	724,0%
2005	27,229	136,2%	35,165	212,2%	129,1%	1,224	82,5%	48,706	165,3%	9,927	296,4%	5,114	626,2%
2006	5,674	28,4%	48,010	289,8%	846,1%	1,321	89,0%	38,430	130,4%	14,032	419,0%	2,773	339,6%
2007	29,466	147,4%	34,682	209,3%	117,7%	0,564	38,0%	44,268	150,2%	13,339	398,3%	1,770	216,7%
2008	24,994	125,1%	21,123	127,5%	84,5%	1,549	104,4%	48,206	163,6%	14,501	433,0%	1,184	145,0%
2009	20,645	103,3%	16,001	96,6%	77,5%	0,000	0,0%	40,775	138,4%	17,181	513,0%	1,846	226,0%
2010	18,199	91,1%	17,922	108,2%	98,5%	1,576	106,3%	48,489	164,6%	26,293	785,0%	3,044	372,8%
2011	17,986	90,0%	16,693	100,8%	92,8%	1,541	103,9%	67,530	229,2%	28,659	855,7%	3,465	424,3%
2012	27,286	136,5%	29,409	177,5%	107,8%	10,861	732,2%	91,270	309,8%	35,160	1049,8%	3,530	432,2%
2013	22,395	112,1%	35,447	213,9%	158,3%	4,774	321,8%	71,351	242,2%	32,193	961,2%	6,996	856,7%
2014	24,890	124,5%	35,833	216,3%	144,0%	3,023	203,8%	86,810	294,6%	32,803	979,4%	2,414	295,6%

Az őz hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

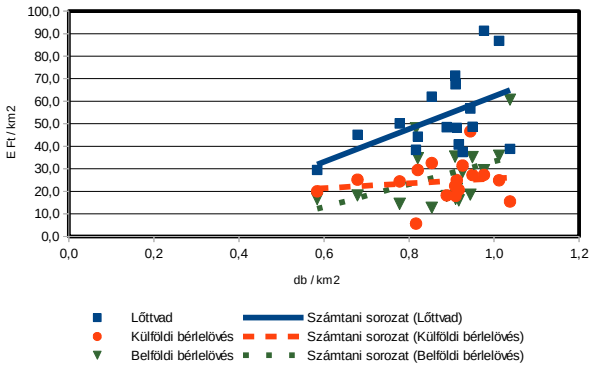

A gímszarvas hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

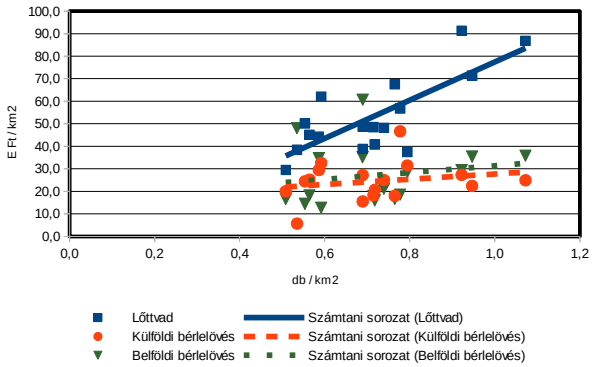

A vaddisznó hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

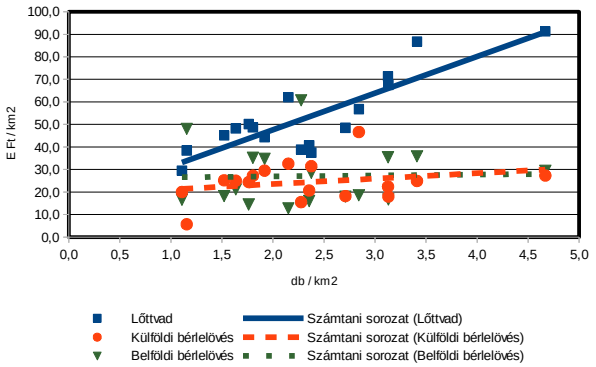

A térített mezőgazdasági kár és a 3 fő nagyvad terítéke közötti kapcsolat

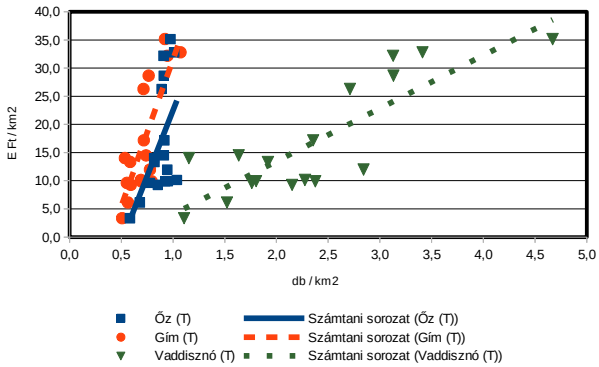

A fácán hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

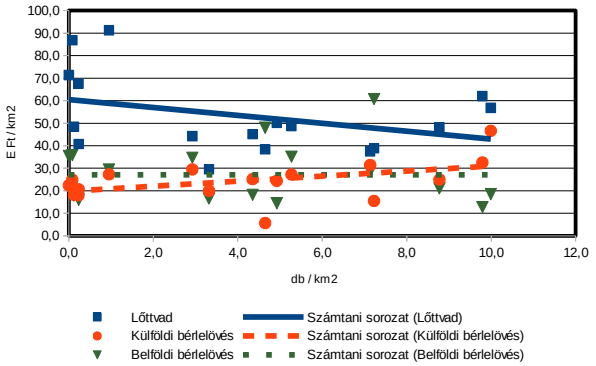

A mezei nyúl hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

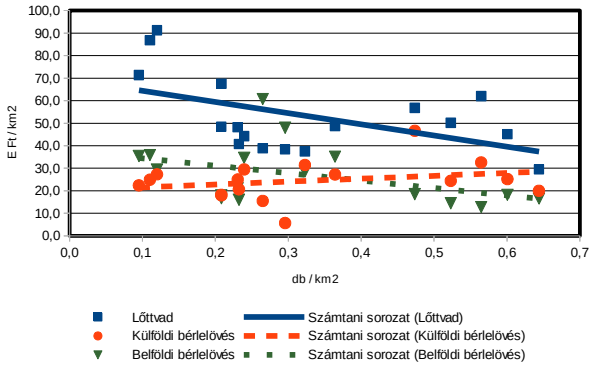

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegység (201) területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között emelkedett (3115 → 4361 pld.; +40%), ezzel párhuzamosan, azonban ezt meghaladó mértékben a hasznosítás is növekedett (1142 → 2228 pld.; +95,1%). • A térítéktérképek alapján gyakorlatilag a tájegység teljes területén történt gímszarvas elejtés, a terítéksűrűség pedig a 2007 és 2014 között erőteljes növekedést mutat. • A tájegység jellegéből adódóan (erdősültség 83493ha; 36,3%) a gímszarvas állandó jelenlétének alapvetően kedvez.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• Az 1998-2014 közötti időszak vonatkozásában az átlagos teljes hasznosítási arány 44,1% volt, ami az utolsó öt év átlagában 45,9%. • A jelentett bikaállomány átlagos hasznosítási aránya 31,6%, ami az utolsó öt év átlagában 33,8% volt. • A tehenek esetében a teljes időszakban átlagosan 41,8%, míg az utolsó öt év során átlagosan 44,2% volt. • A borjak hasznosítása 1998 és 2014 között átlagosan 61,1%, az utolsó öt év átlagában pedig 61,3% volt. • A hasznosítási arányok egyértelműen azt mutatják, hogy tulajdonképpen a teljes időszakban, folyamatosan a gímszarvas állomány csökkentését kívánták elérni. A hosszan tartó erőteljes hasznosítás ellenére a jelentett állomány 2006 óta töretlenül növekszik.
A gímszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A gímszarvas hasznosításának emelkedése és a lőtt vadból származó bevétel között nagyon határozott pozitív kapcsolat látható, míg ugyanezen összevetés a külföldi- és belföldi bérlelövésből származó bevételek esetében csupán enyhe pozitív kapcsolatot mutat. • A térített mezőgazdasági vadkár 1998 és 2014 között (de különösen az utóbbi öt évben), folyó értéken számítva intenzíven növekedett. A kifizetett mezőgazdasági vadkár és a gímszarvas terítéksűrűsége között pozitív irányú kapcsolat látható.

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
• A tájegységben a gímállomány sűrűségének további növekedését szükségszerű megállítani, ellenkező esetben az általa okozott konfliktusok (mind a vadkárok, mind pedig az egyéb pl. autó-vad ütközések) fokozottabb megjelenésére lehet számítani.
A gímszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A bírált trófeák száma a teljes időszak alatt folyamatosan emelkedett, ezzel párhuzamosan pedig az érmes trófeáké is. Az 1998 és 2014 között elbírált 6273 trófea közül összesen 1325 lett érmes (20,4%). Arany 61, ezüst 329, és bronz 935. • A bírált trófeák többsége a korosztályi besorolás alapján fiatal (4353 pld.), jelentős része (1725 pld.) középkorú volt, míg 195 trófeát az idős korosztályba soroltak. • A bikahasznosítás korosztályi megoszlására a fiatalok dominanciája a jellemző, terítékben való részarányuk jellemzően 62-75% közötti. A középkorúak mintegy 18-33%-nyi részt tesznek ki, és a fennmaradó 0,6-5,5% származik az idős korosztályból. Ez utóbbiak aránya 2011 óta enyhe növekedést mutat. • A bikák hasznosítási adatai alapvetően az állomány általános csökkentésére irányuló stratégiára utalnak. Az utóbbi évek enyhén növekvő idős bika terítékarányt vélhetően a középkorúak kímélete teszi lehetővé, hosszabb távon az állomány jó eséllyel közelíthet az optimális korosztály összetételhez. • A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit tekintve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 100,05 cm (12 év), az átlagos szemághossz legnagyobb értéke 34,33 cm (11 év), az átlagos középághossz legnagyobb értéke 34,47 cm (9 év), a 24 órás agancstömeg legnagyobb értéke 7,25 kg (12 év), az átlagos ágszám legnagyobb értéke 12,69 db (11 év), az átlagos koszorúkörméret legnagyobb értéke 27,37 cm (13 év), az átlagos alsó szárkörméret legnagyobb értéke 15,73 cm (13 év), az átlagos felső szárkörméret legnagyobb értéke 14,49 cm (13 év).

A szabad területi gímszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	928	1 282	905	**3 115**	226	393	523	**1 142**	24,4%	30,7%	57,8%	**36,7%**
1999	996	1 287	947	**3 230**	261	484	486	**1 231**	26,2%	37,6%	51,3%	**38,1%**
2000	1 103	1 428	1006	**3 537**	287	477	482	**1 246**	26,0%	33,4%	47,9%	**35,2%**
2001	1 084	1 309	931	**3 324**	328	510	530	**1 368**	30,3%	39,0%	56,9%	**41,2%**
2002	1 086	1 320	1001	**3 407**	345	602	738	**1 685**	31,8%	45,6%	73,7%	**49,5%**
2003	1 169	1 303	1029	**3 501**	349	624	724	**1 697**	29,9%	47,9%	70,4%	**48,5%**
2004	1 042	1 184	933	**3 159**	315	509	650	**1 474**	30,2%	43,0%	69,7%	**46,7%**
2005	959	1 159	846	**2 964**	342	501	572	**1 415**	35,7%	43,2%	67,6%	**47,7%**
2006	979	1 098	827	**2 904**	320	376	409	**1 105**	32,7%	34,2%	49,5%	**38,1%**
2007	968	1 049	820	**2 837**	324	446	508	**1 278**	33,5%	42,5%	62,0%	**45,0%**
2008	1 074	1 192	948	**3 214**	388	555	593	**1 536**	36,1%	46,6%	62,6%	**47,8%**
2009	1 113	1 212	951	**3 276**	357	547	604	**1 508**	32,1%	45,1%	63,5%	**46,0%**
2010	1 174	1 372	1027	**3 573**	336	569	632	**1 537**	28,6%	41,5%	61,5%	**43,0%**
2011	1 262	1 518	1165	**3 945**	428	621	597	**1 646**	33,9%	40,9%	51,2%	**41,7%**
2012	1 309	1 509	1170	**3 988**	473	748	698	**1 919**	36,1%	49,6%	59,7%	**48,1%**
2013	1 443	1 634	1264	**4 341**	465	695	808	**1 968**	32,2%	42,5%	63,9%	**45,3%**
2014	1 403	1 594	1364	**4 361**	532	741	955	**2 228**	37,9%	46,5%	70,0%	**51,1%**
Változás	51,2%	24,3%	50,7%	40,0%	135,4%	88,5%	82,6%	95,1%	55,7%	51,6%	21,2%	39,4%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,38	0,98	***0,71***	1	1,74	2,31	***1,33***
1999	1	1,29	0,95	***0,74***	1	1,85	1,86	***1,00***
2000	1	1,29	0,91	***0,70***	1	1,66	1,68	***1,01***
2001	1	1,21	0,86	***0,71***	1	1,55	1,62	***1,04***
2002	1	1,22	0,92	***0,76***	1	1,74	2,14	***1,23***
2003	1	1,11	0,88	***0,79***	1	1,79	2,07	***1,16***
2004	1	1,14	0,90	***0,79***	1	1,62	2,06	***1,28***
2005	1	1,21	0,88	***0,73***	1	1,46	1,67	***1,14***
2006	1	1,12	0,84	***0,75***	1	1,18	1,28	***1,09***
2007	1	1,08	0,85	***0,78***	1	1,38	1,57	***1,14***
2008	1	1,11	0,88	***0,80***	1	1,43	1,53	***1,07***
2009	1	1,09	0,85	***0,78***	1	1,53	1,69	***1,10***
2010	1	1,17	0,87	***0,75***	1	1,69	1,88	***1,11***
2011	1	1,20	0,92	***0,77***	1	1,45	1,39	***0,96***
2012	1	1,15	0,89	***0,78***	1	1,58	1,48	***0,93***
2013	1	1,13	0,88	***0,77***	1	1,49	1,74	***1,16***
2014	1	1,14	0,97	***0,86***	1	1,39	1,80	***1,29***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	29,8%	41,2%	29,1%	100%	19,8%	34,4%	45,8%	100%
1999	30,8%	39,8%	29,3%	100%	21,2%	39,3%	39,5%	100%
2000	31,2%	40,4%	28,4%	100%	23,0%	38,3%	38,7%	100%
2001	32,6%	39,4%	28,0%	100%	24,0%	37,3%	38,7%	100%
2002	31,9%	38,7%	29,4%	100%	20,5%	35,7%	43,8%	100%
2003	33,4%	37,2%	29,4%	100%	20,6%	36,8%	42,7%	100%
2004	33,0%	37,5%	29,5%	100%	21,4%	34,5%	44,1%	100%
2005	32,4%	39,1%	28,5%	100%	24,2%	35,4%	40,4%	100%
2006	33,7%	37,8%	28,5%	100%	29,0%	34,0%	37,0%	100%
2007	34,1%	37,0%	28,9%	100%	25,4%	34,9%	39,7%	100%
2008	33,4%	37,1%	29,5%	100%	25,3%	36,1%	38,6%	100%
2009	34,0%	37,0%	29,0%	100%	23,7%	36,3%	40,1%	100%
2010	32,9%	38,4%	28,7%	100%	21,9%	37,0%	41,1%	100%
2011	32,0%	38,5%	29,5%	100%	26,0%	37,7%	36,3%	100%
2012	32,8%	37,8%	29,3%	100%	24,6%	39,0%	36,4%	100%
2013	33,2%	37,6%	29,1%	100%	23,6%	35,3%	41,1%	100%
2014	32,2%	36,6%	31,3%	100%	23,9%	33,3%	42,9%	100%

A gímszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **201**

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

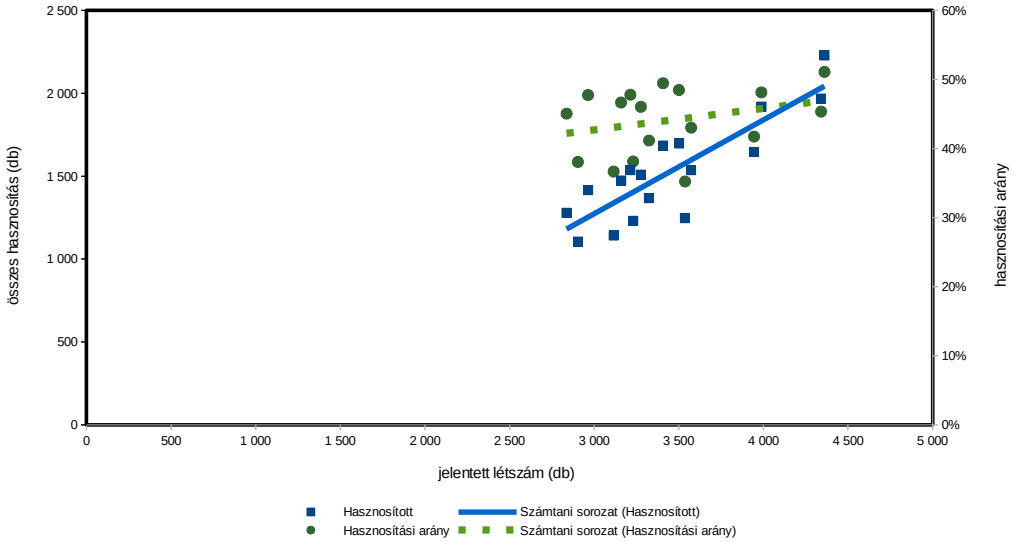

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

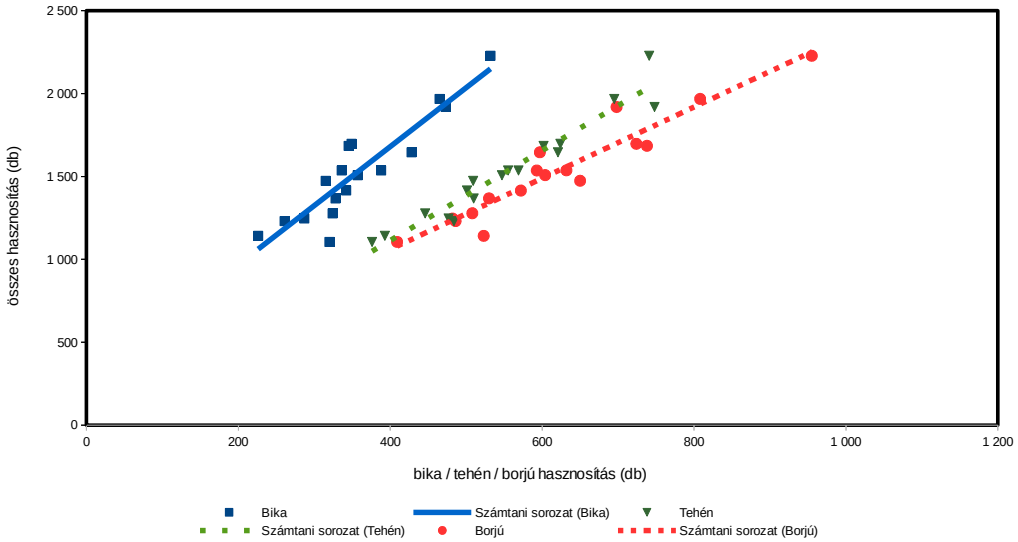

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

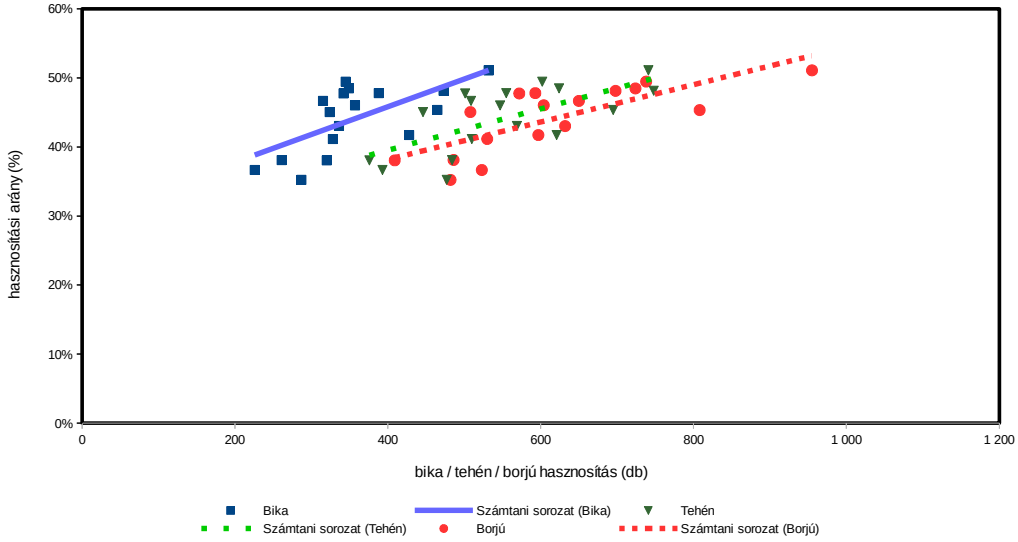

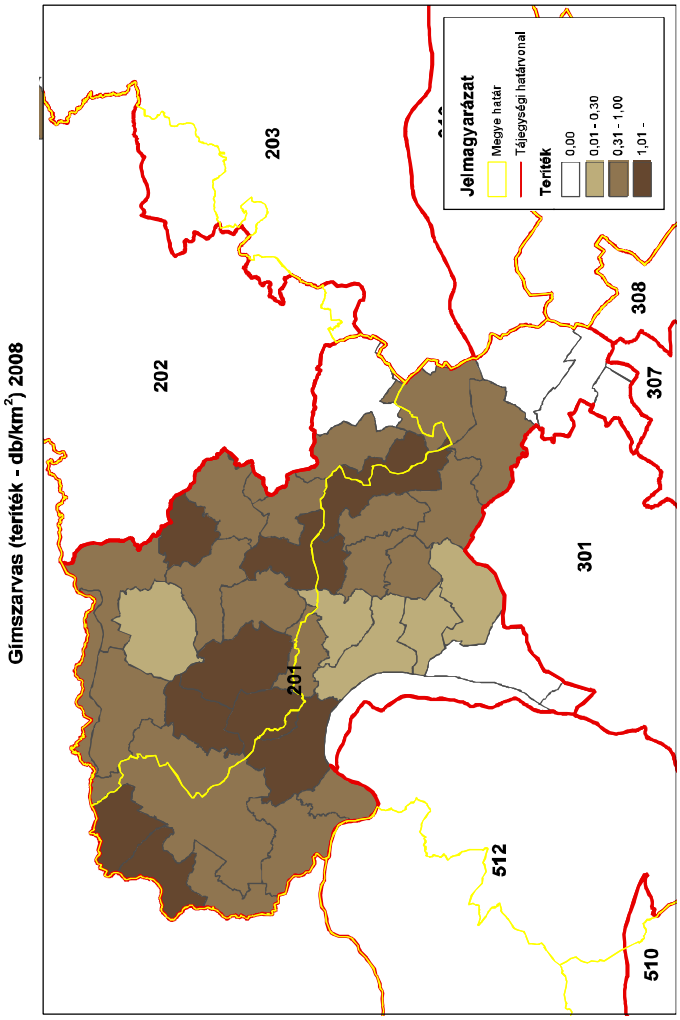
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2008
202
203
201
512
510
301
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

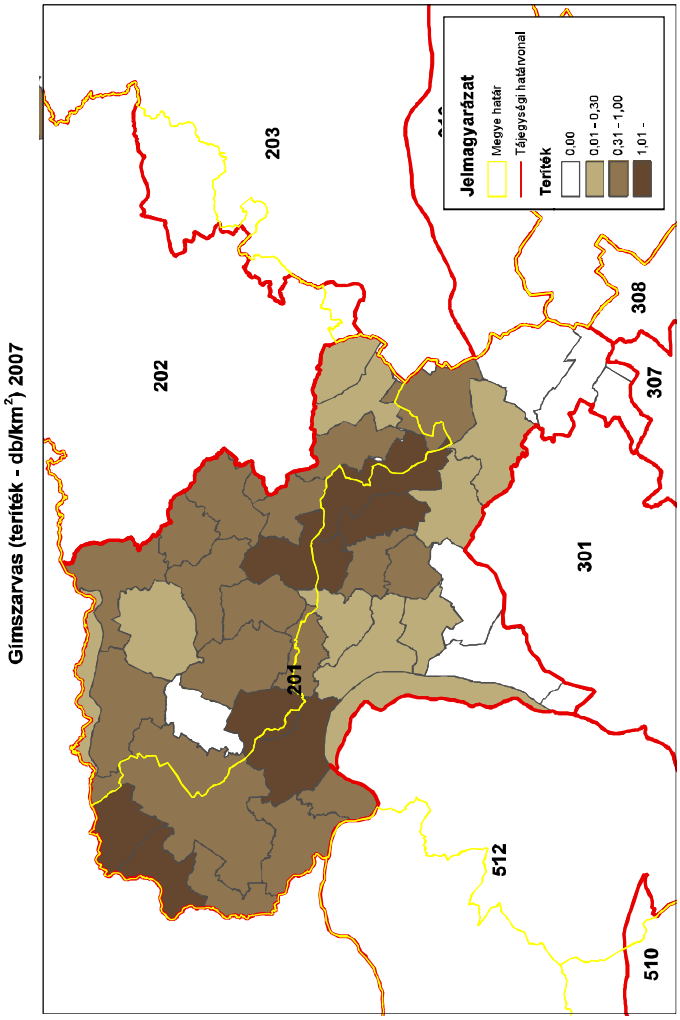
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2007
202
203
201
512
510
301
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

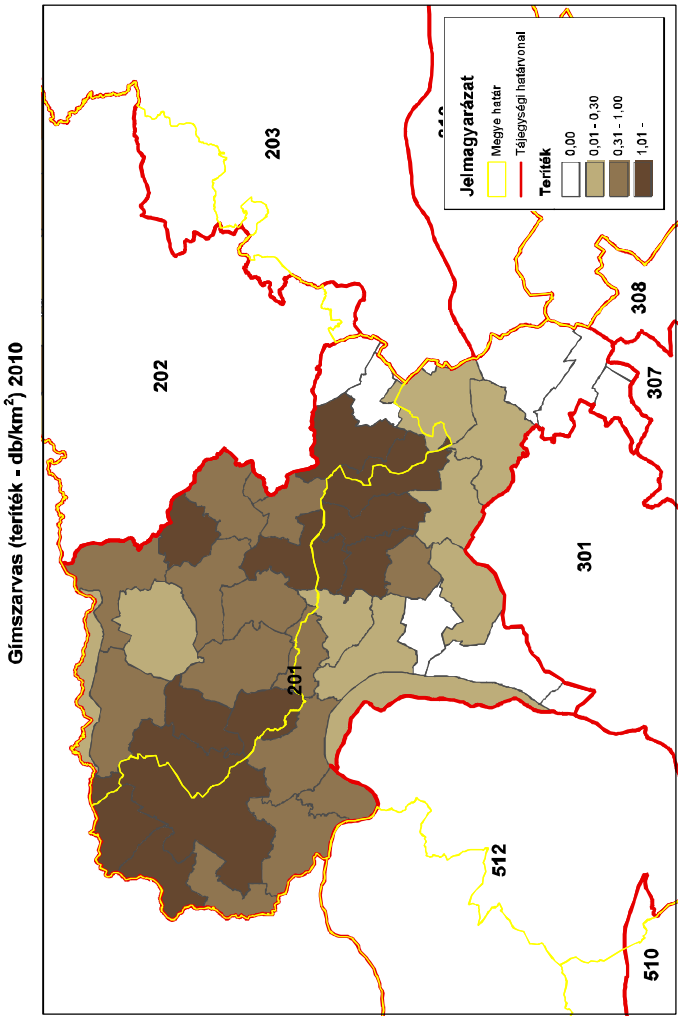
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2010
202
203
201
512
510
301
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

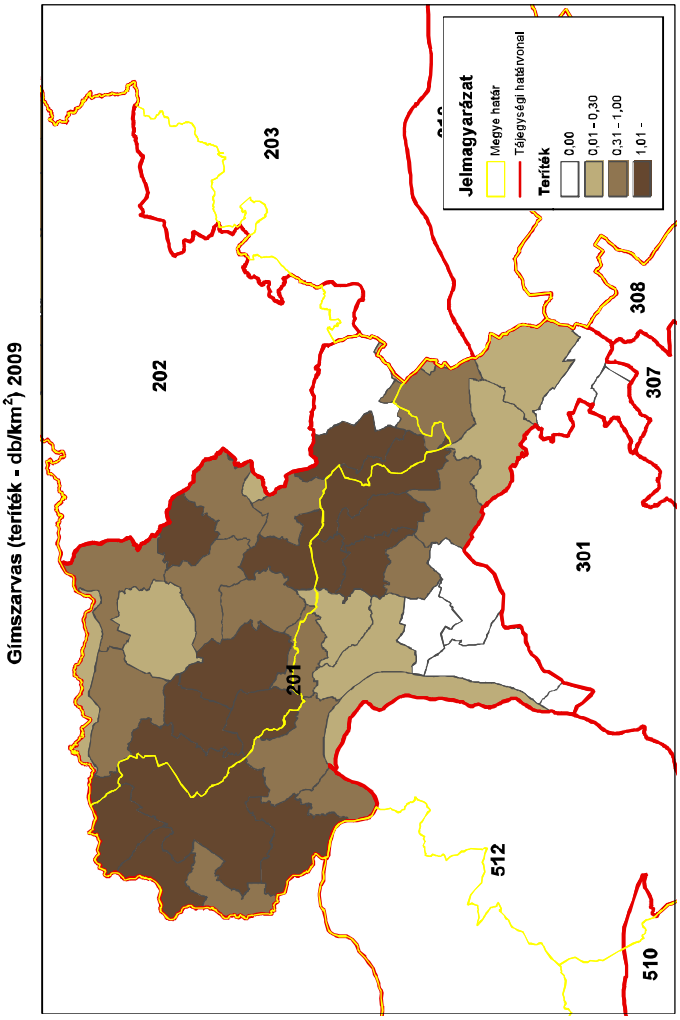
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2009
202
203
201
512
510
301
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

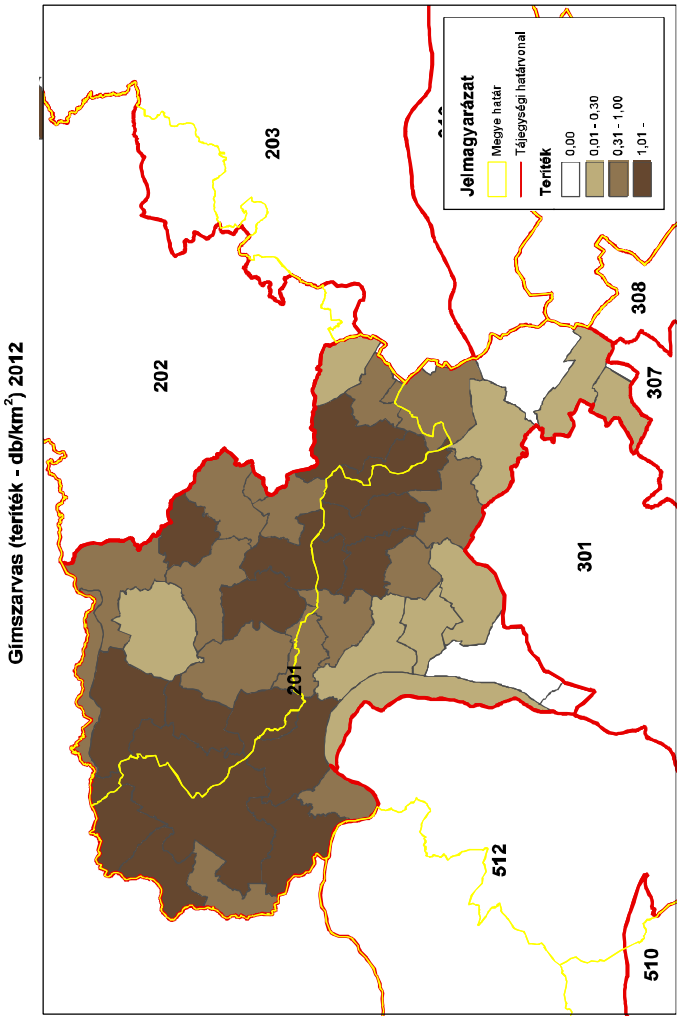
Gímszarvas (teríték - db/km²) 2012
202
203
201
301
512
510
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

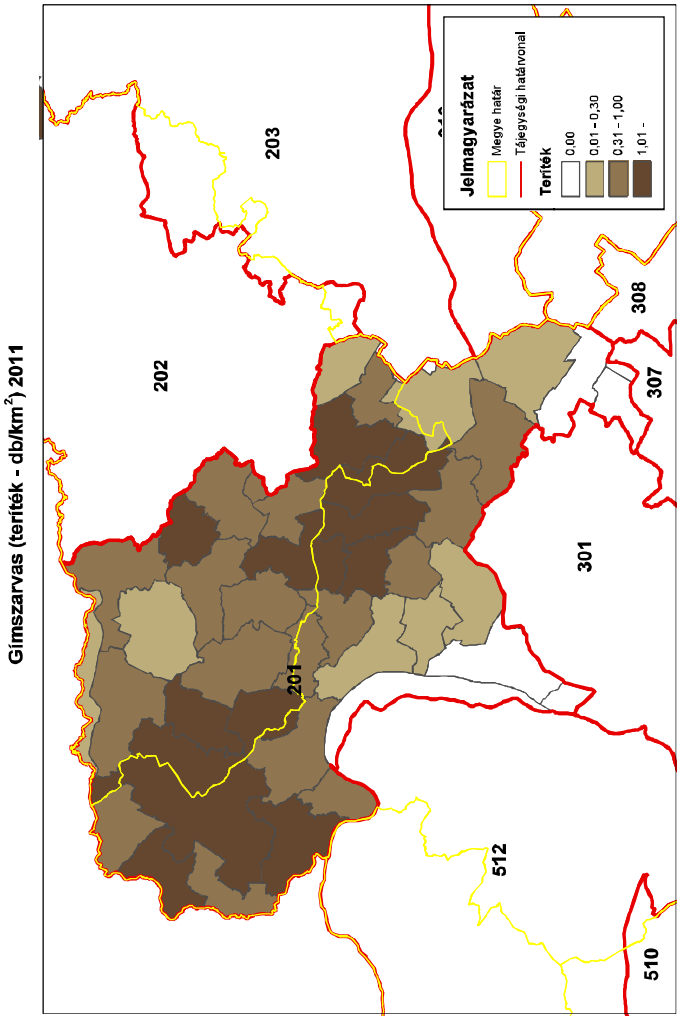
Gímszarvas (teríték - db/km²) 2011
202
203
201
301
512
510
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

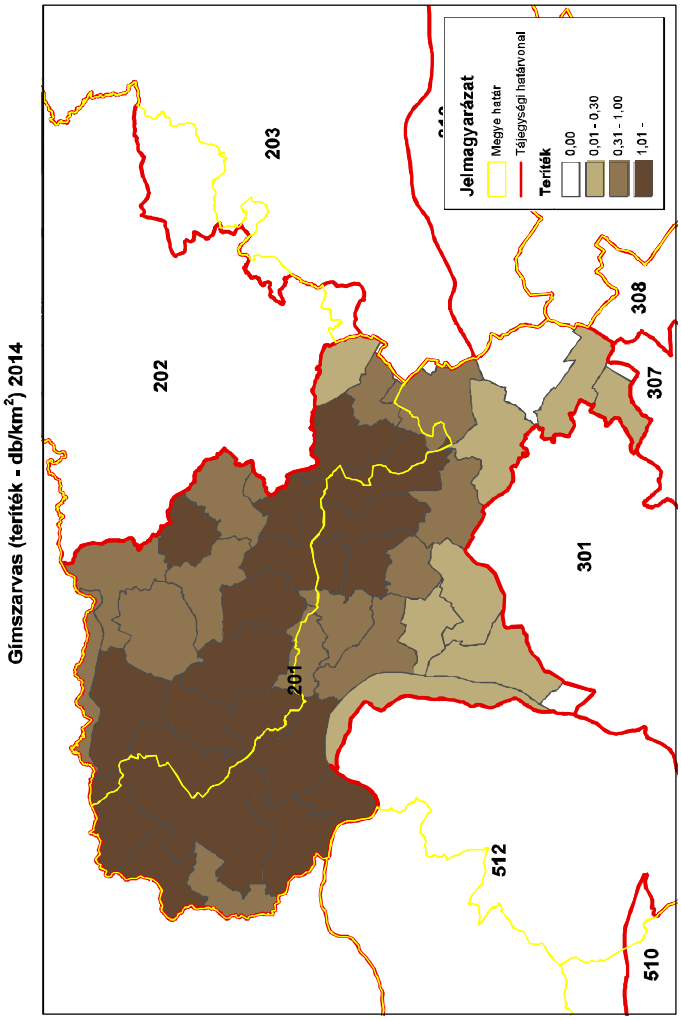
Gímszarvas (teríték - db/km²) 2014
202
203
201
301
512
510
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

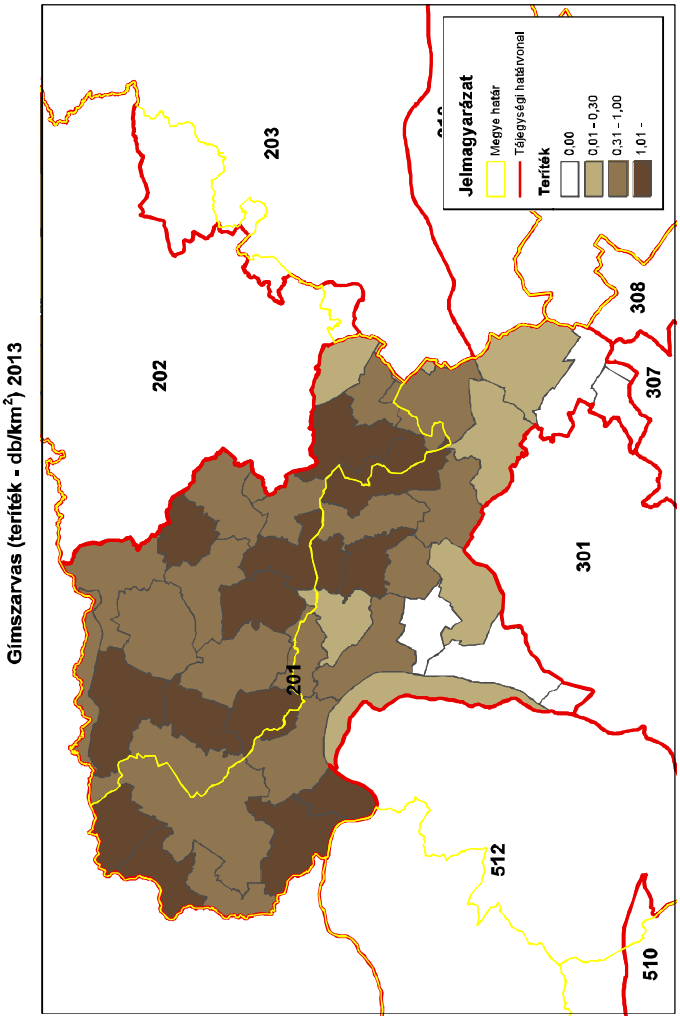
Gímszarvas (teríték - db/km²) 2013
202
203
201
301
512
510
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	237	19	8,0%	2	3	14	10,5%	15,8%	73,7%
1999	262	47	17,9%		9	38	0,0%	19,1%	80,9%
2000	308	31	10,1%	1	5	25	3,2%	16,1%	80,6%
2001	344	63	18,3%	4	14	45	6,3%	22,2%	71,4%
2002	363	50	13,8%	1	15	34	2,0%	30,0%	68,0%
2003	372	64	17,2%	2	17	45	3,1%	26,6%	70,3%
2004	326	73	22,4%	8	15	50	11,0%	20,5%	68,5%
2005	345	73	21,2%	2	13	58	2,7%	17,8%	79,5%
2006	329	76	23,1%	3	15	58	3,9%	19,7%	76,3%
2007	318	83	26,1%	3	25	55	3,6%	30,1%	66,3%
2008	394	96	24,4%	1	29	66	1,0%	30,2%	68,8%
2009	377	89	23,6%	5	18	66	5,6%	20,2%	74,2%
2010	345	90	26,1%	4	18	68	4,4%	20,0%	75,6%
2011	421	79	18,8%	4	31	44	5,1%	39,2%	55,7%
2012	484	125	25,8%	4	34	87	3,2%	27,2%	69,6%
2013	488	121	24,8%	8	31	82	6,6%	25,6%	67,8%
2014	560	146	26,1%	9	37	100	6,2%	25,3%	68,5%

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

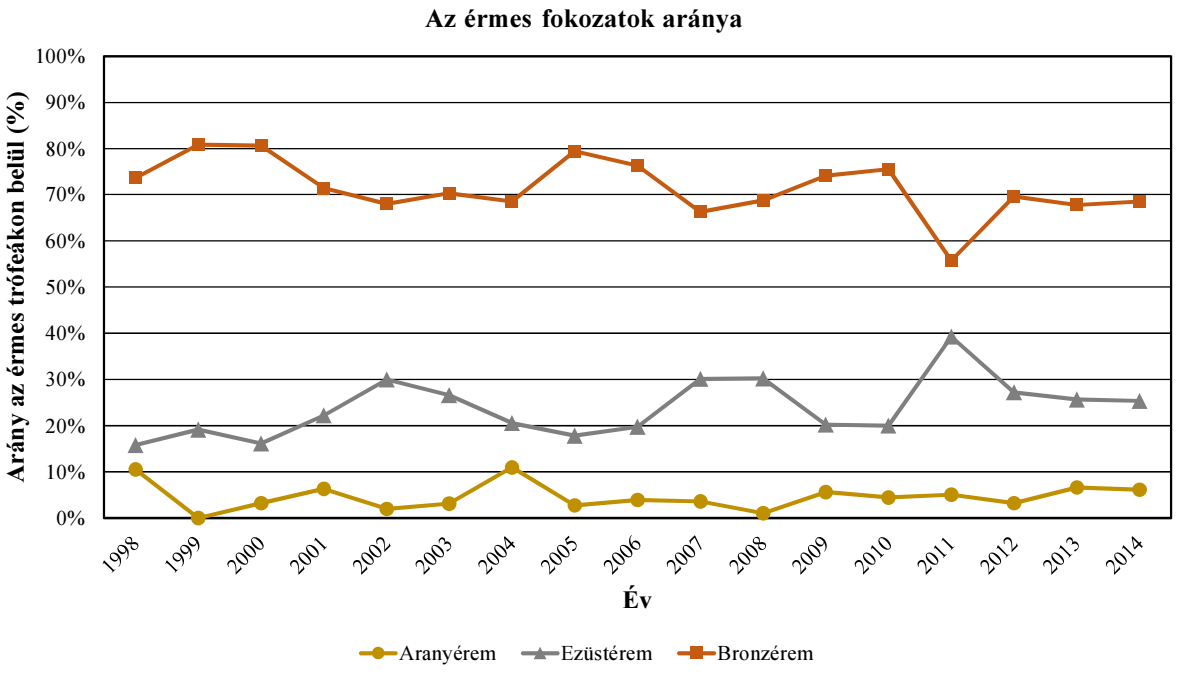

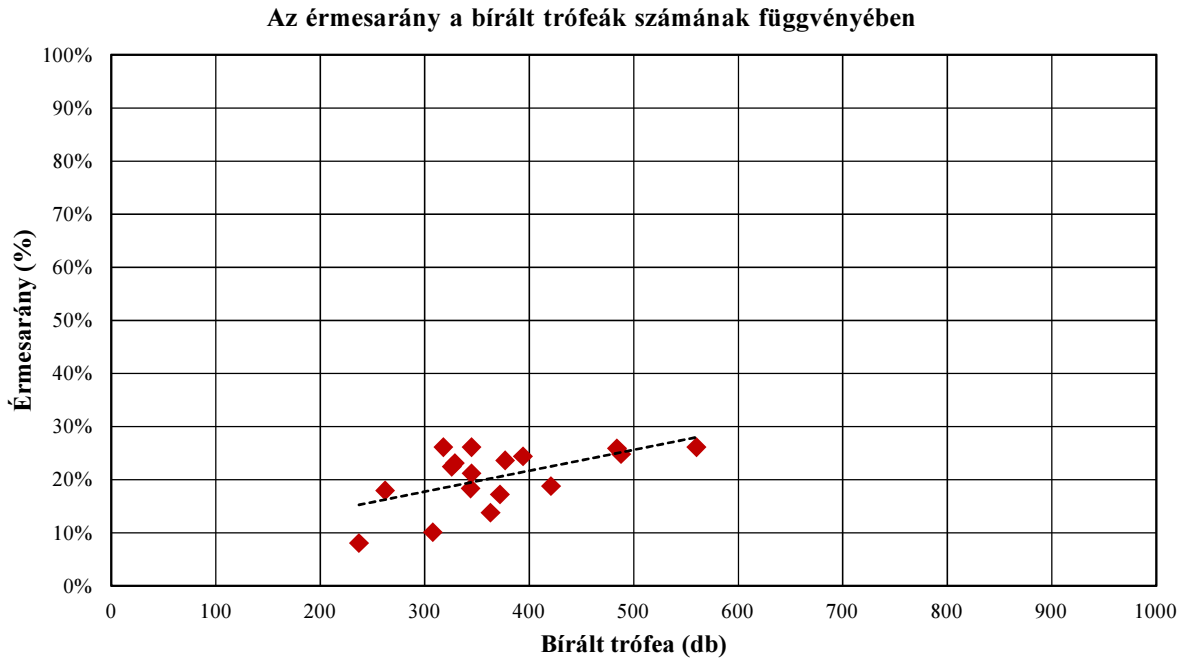

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	7	8	8	17	10	9	8	12	1	8	19	9	18	27	24	35	41
2	45	51	63	45	74	77	49	47	60	47	56	47	41	54	88	62	70
3	46	54	80	83	99	83	66	83	72	57	91	87	61	106	90	88	114
4	43	40	66	62	59	64	45	59	50	57	66	51	52	76	77	64	82
5	30	22	33	28	26	36	40	42	44	39	42	61	54	52	57	74	63
6	12	31	24	27	20	23	21	31	23	34	33	50	37	41	45	55	58
7	17	10	8	24	18	21	33	18	20	23	30	35	40	28	39	44	32
8	11	14	7	15	12	12	16	11	18	20	14	19	28	18	13	24	36
9	8	11	9	17	15	21	15	19	21	17	19	10	11	9	23	21	36
10	10	11	5	13	15	12	15	14	11	10	7	3	1	3	7	8	5
11	7	7	3	11	13	12	17	8	5	4	15	4	2	5	9	6	16
12	1	3		2	1				3		2	1		1	5	2	3
13			2		1	2			1	2				1	6	4	2
13<							1	1							1	1	2
Összesen	**237**	**262**	**308**	**344**	**363**	**372**	**326**	**345**	**329**	**318**	**394**	**377**	**345**	**421**	**484**	**488**	**560**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	3,0%	3,1%	2,6%	4,9%	2,8%	2,4%	2,5%	3,5%	0,3%	2,5%	4,8%	2,4%	5,2%	6,4%	5,0%	7,2%	7,3%
2	19,0%	19,5%	20,5%	13,1%	20,4%	20,7%	15,0%	13,6%	18,2%	14,8%	14,2%	12,5%	11,9%	12,8%	18,2%	12,7%	12,5%
3	19,4%	20,6%	26,0%	24,1%	27,3%	22,3%	20,2%	24,1%	21,9%	17,9%	23,1%	23,1%	17,7%	25,2%	18,6%	18,0%	20,4%
4	18,1%	15,3%	21,4%	18,0%	16,3%	17,2%	13,8%	17,1%	15,2%	17,9%	16,8%	13,5%	15,1%	18,1%	15,9%	13,1%	14,6%
5	12,7%	8,4%	10,7%	8,1%	7,2%	9,7%	12,3%	12,2%	13,4%	12,3%	10,7%	16,2%	15,7%	12,4%	11,8%	15,2%	11,3%
6	5,1%	11,8%	7,8%	7,8%	5,5%	6,2%	6,4%	9,0%	7,0%	10,7%	8,4%	13,3%	10,7%	9,7%	9,3%	11,3%	10,4%
7	7,2%	3,8%	2,6%	7,0%	5,0%	5,6%	10,1%	5,2%	6,1%	7,2%	7,6%	9,3%	11,6%	6,7%	8,1%	9,0%	5,7%
8	4,6%	5,3%	2,3%	4,4%	3,3%	3,2%	4,9%	3,2%	5,5%	6,3%	3,6%	5,0%	8,1%	4,3%	2,7%	4,9%	6,4%
9	3,4%	4,2%	2,9%	4,9%	4,1%	5,6%	4,6%	5,5%	6,4%	5,3%	4,8%	2,7%	3,2%	2,1%	4,8%	4,3%	6,4%
10	4,2%	4,2%	1,6%	3,8%	4,1%	3,2%	4,6%	4,1%	3,3%	3,1%	1,8%	0,8%	0,3%	0,7%	1,4%	1,6%	0,9%
11	3,0%	2,7%	1,0%	3,2%	3,6%	3,2%	5,2%	2,3%	1,5%	1,3%	3,8%	1,1%	0,6%	1,2%	1,9%	1,2%	2,9%
12	0,4%	1,1%		0,6%	0,3%				0,9%		0,5%	0,3%		0,2%	1,0%	0,4%	0,5%
13			0,6%		0,3%	0,5%			0,3%	0,6%				0,2%	1,2%	0,8%	0,4%
13<							0,3%	0,3%							0,2%	0,2%	0,4%
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

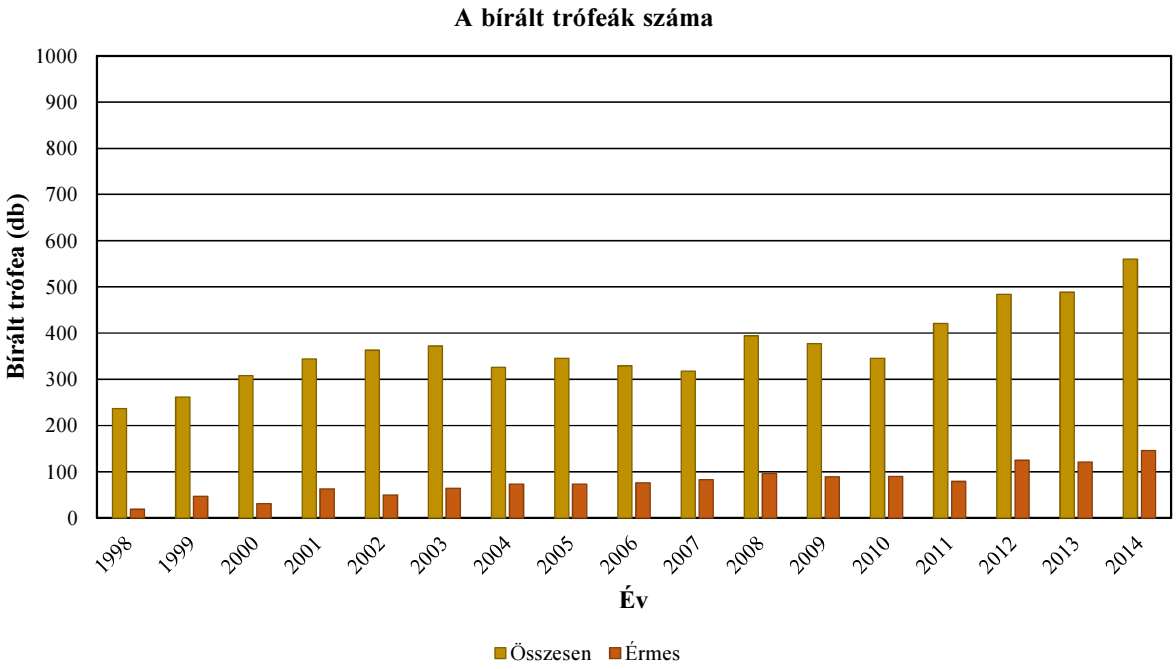

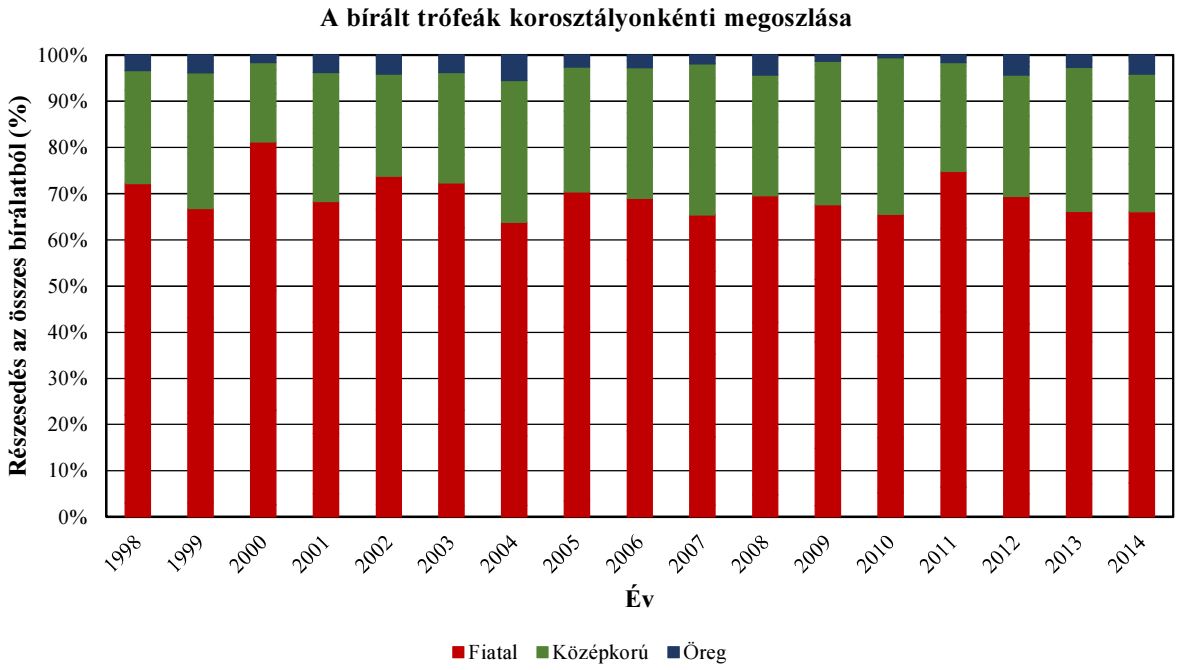

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	261	30,04			1,01	2,24			
2	976	59,79	17,71	19,97	2,28	7,35	18,71	10,37	9,18
3	1360	71,15	26,55	26,72	3,33	8,86	21,95	13,10	11,90
4	1013	79,60	30,44	28,84	4,29	9,77	22,88	13,95	12,68
5	743	84,78	32,75	30,43	4,96	10,48	22,82	13,91	12,70
6	565	87,85	32,54	32,18	5,54	11,07	23,54	14,20	12,99
7	440	90,33	33,85	32,16	5,95	11,68	23,79	14,49	13,18
8	288	93,65	34,24	32,74	6,37	11,68	24,29	14,77	13,42
9	282	93,67	34,21	34,47	6,57	12,17	24,49	15,10	13,65
10	150	95,46	33,87	32,05	6,92	12,49	25,12	14,97	13,73
11	144	96,62	34,33	34,39	7,19	12,69	25,77	15,47	14,26
12	24	100,05	33,87	33,10	7,25	12,47	26,22	15,61	14,09
13	21	89,77	30,81	32,20	6,31	9,95	27,37	15,73	14,49
13<	6	72,66	33,80	30,92	4,56	8,30	23,91	15,14	13,50

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	261	21,59			0,79	2,00			
2	976	56,08	16,50	18,83	2,09	6,98	17,38	9,65	8,20
3	1360	68,43	22,25	21,13	3,03	8,48	19,30	11,28	9,77
4	1013	76,67	27,31	23,50	3,89	8,93	20,00	13,31	11,90
5	743	80,76	29,88	25,00	4,38	9,77	20,44	12,90	11,97
6	565	82,75	29,66	28,31	4,70	10,17	21,92	13,18	12,08
7	440	85,14	32,07	28,93	5,17	10,82	22,04	13,41	12,28
8	288	87,56	31,21	26,19	5,16	10,55	22,82	13,98	12,33
9	282	84,28	29,50	30,00	4,74	9,88	20,75	14,06	11,90
10	150	86,72	29,75	23,20	5,10	9,67	22,97	13,65	11,35
11	144	88,89	28,85	28,48	5,74	10,50	23,45	13,43	12,45
12	24	91,00	30,00	14,00	4,67	8,50	24,40	13,50	12,00
13	21	29,50	6,90	27,65	2,30	2,00	25,55	15,10	13,55
13<	6	31,00	26,40	30,00	2,10	2,00	23,83	14,80	12,80

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	261	42,38			1,71	3,57			
2	976	61,68	18,56	23,23	2,41	7,85	19,45	11,03	10,10
3	1360	72,72	33,60	35,00	3,58	9,43	24,50	14,90	14,20
4	1013	82,21	36,25	32,75	4,66	10,90	24,93	14,58	13,45
5	743	87,83	36,23	33,23	5,33	11,28	24,32	14,56	13,20
6	565	91,50	36,38	37,30	5,98	11,81	24,56	14,69	13,59
7	440	95,90	36,03	34,56	6,71	13,00	24,79	14,97	13,66
8	288	98,19	41,25	35,79	7,52	12,69	25,46	15,23	14,35
9	282	102,45	36,82	40,17	7,80	13,61	26,23	16,00	14,41
10	150	107,75	39,00	38,85	8,99	15,67	28,25	17,03	15,38
11	144	104,15	39,42	42,00	8,17	14,53	28,65	16,53	16,33
12	24	110,58	40,00	40,15	10,54	23,00	31,55	18,40	16,50
13	21	108,75	40,50	34,94	8,25	13,50	30,60	16,18	15,55
13<	6	97,88	40,50	31,50	7,23	14,50	24,00	15,48	14,20

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	261	20,78			0,92	1,57			
2	976	5,60	2,06	4,39	0,32	0,88	2,07	1,38	1,90
3	1360	4,28	11,35	13,88	0,55	0,95	5,20	3,62	4,43
4	1013	5,54	8,94	9,25	0,76	1,97	4,93	1,27	1,55
5	743	7,06	6,34	8,23	0,95	1,51	3,88	1,66	1,23
6	565	8,75	6,72	8,99	1,28	1,65	2,65	1,51	1,51
7	440	10,76	3,97	5,63	1,55	2,18	2,75	1,55	1,38
8	288	10,62	10,04	9,60	2,36	2,15	2,65	1,25	2,02
9	282	18,16	7,32	10,17	3,06	3,73	5,48	1,94	2,51
10	150	21,03	9,25	15,65	3,89	6,00	5,28	3,38	4,03
11	144	15,26	10,57	13,53	2,43	4,03	5,20	3,10	3,88
12	24	19,58	10,00	26,15	5,87	14,50	7,15	4,90	4,50
13	21	79,25	33,60	7,29	5,95	11,50	5,05	1,08	2,00
13<	6	66,88	14,10	1,50	5,13	12,50	0,17	0,67	1,40

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	261	69,2%			91,0%	70,2%			
2	976	9,4%	11,6%	22,0%	14,2%	11,9%	11,0%	13,3%	20,7%
3	1360	6,0%	42,8%	51,9%	16,4%	10,7%	23,7%	27,6%	37,2%
4	1013	7,0%	29,4%	32,1%	17,7%	20,2%	21,6%	9,1%	12,2%
5	743	8,3%	19,4%	27,1%	19,1%	14,4%	17,0%	12,0%	9,7%
6	565	10,0%	20,6%	27,9%	23,1%	14,9%	11,3%	10,6%	11,6%
7	440	11,9%	11,7%	17,5%	26,0%	18,6%	11,6%	10,7%	10,5%
8	288	11,3%	29,3%	29,3%	37,1%	18,4%	10,9%	8,5%	15,0%
9	282	19,4%	21,4%	29,5%	46,6%	30,7%	22,4%	12,9%	18,4%
10	150	22,0%	27,3%	48,8%	56,2%	48,0%	21,0%	22,6%	29,4%
11	144	15,8%	30,8%	39,3%	33,8%	31,7%	20,2%	20,0%	27,2%
12	24	19,6%	29,5%	79,0%	81,0%	116,3%	27,3%	31,4%	31,9%
13	21	88,3%	109,1%	22,6%	94,3%	115,5%	18,5%	6,9%	13,8%
13<	6	92,0%	41,7%	4,9%	112,5%	150,6%	0,7%	4,5%	10,4%

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	261	21,59			0,79	2,00			
2	976	56,08	16,50	18,83	2,09	6,98	17,38	9,65	8,20
3	1360	68,43	22,25	21,13	3,03	8,48	19,30	11,28	9,77
4	1013	76,67	27,31	23,50	3,89	8,93	20,00	13,31	11,90
5	743	80,76	29,88	25,00	4,38	9,77	20,44	12,90	11,97
6	565	82,75	29,66	28,31	4,70	10,17	21,92	13,18	12,08
7	440	85,14	32,07	28,93	5,17	10,82	22,04	13,41	12,28
8	288	87,56	31,21	26,19	5,16	10,55	22,82	13,98	12,33
9	282	84,28	29,50	30,00	4,74	9,88	20,75	14,06	11,90
10	150	86,72	29,75	23,20	5,10	9,67	22,97	13,65	11,35
11	144	88,89	28,85	28,48	5,74	10,50	23,45	13,43	12,45
12	24	91,00	30,00	14,00	4,67	8,50	24,40	13,50	12,00
13	21	29,50	6,90	27,65	2,30	2,00	25,55	15,10	13,55
13<	6	31,00	26,40	30,00	2,10	2,00	23,83	14,80	12,80

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	261	1999			1999	1998			
2	976	2010	2003	2005	2004	2001	2000	2000	1998
3	1360	1998	1998	1998	2000	1998	1998	2002	2002
4	1013	2000	1999	1998	2004	1998	1998	2002	2002
5	743	2000	2002	1998	2000	1999	2001	1999	2002
6	565	1998	2000	2000	1998	2000	2002	2002	2002
7	440	2000	2001	2002	1998	1998	2002	2000	2002
8	288	2004	2004	2005	2003	2005	2005	2003	2005
9	282	1998	1998	1998	1998	1998	1998	2000	1998
10	150	2011	2011	2010	2011	2011	2008	2011	2011
11	144	1999	2010	2010	2011	2010	1998	1998	1998
12	24	2001	2001	2009	2009	2013	2013	2002	2002
13	21	2006	2011	2011	2006	2006	2014	2002	2000
13<	6	2005	2004	2013	2005	2012	2014	2013	2013

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	261	42,38			1,71	3,57			
2	976	61,68	18,56	23,23	2,41	7,85	19,45	11,03	10,10
3	1360	72,72	33,60	35,00	3,58	9,43	24,50	14,90	14,20
4	1013	82,21	36,25	32,75	4,66	10,90	24,93	14,58	13,45
5	743	87,83	36,23	33,23	5,33	11,28	24,32	14,56	13,20
6	565	91,50	36,38	37,30	5,98	11,81	24,56	14,69	13,59
7	440	95,90	36,03	34,56	6,71	13,00	24,79	14,97	13,66
8	288	98,19	41,25	35,79	7,52	12,69	25,46	15,23	14,35
9	282	102,45	36,82	40,17	7,80	13,61	26,23	16,00	14,41
10	150	107,75	39,00	38,85	8,99	15,67	28,25	17,03	15,38
11	144	104,15	39,42	42,00	8,17	14,53	28,65	16,53	16,33
12	24	110,58	40,00	40,15	10,54	23,00	31,55	18,40	16,50
13	21	108,75	40,50	34,94	8,25	13,50	30,60	16,18	15,55
13<	6	97,88	40,50	31,50	7,23	14,50	24,00	15,48	14,20

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	261	2007			2007	2007			
2	976	2008	1999	1999	2008	2010	2004	2003	2004
3	1360	2012	2007	2009	2009	2009	2005	2005	2005
4	1013	2013	2006	2008	2008	2009	2003	2004	2006
5	743	2009	1999	2000	2009	2007	2003	2009	2009
6	565	2012	2007	2007	2013	2001	2009	2009	2005
7	440	2011	2011	2000	2008	2008	2006	2003	2010
8	288	2010	1998	2004	2014	2012	2011	2011	2011
9	282	2009	2010	2001	2009	2012	2010	1998	2010
10	150	2010	2008	2007	2009	2009	2010	2009	2009
11	144	2013	2006	2009	2004	2004	2009	2009	2006
12	24	2014	2002	2011	2011	1998	2011	2011	2011
13	21	2002	2002	2013	2013	2007	2002	2012	2007
13<	6	2014	2013	2004	2014	2014	2013	2014	2014

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

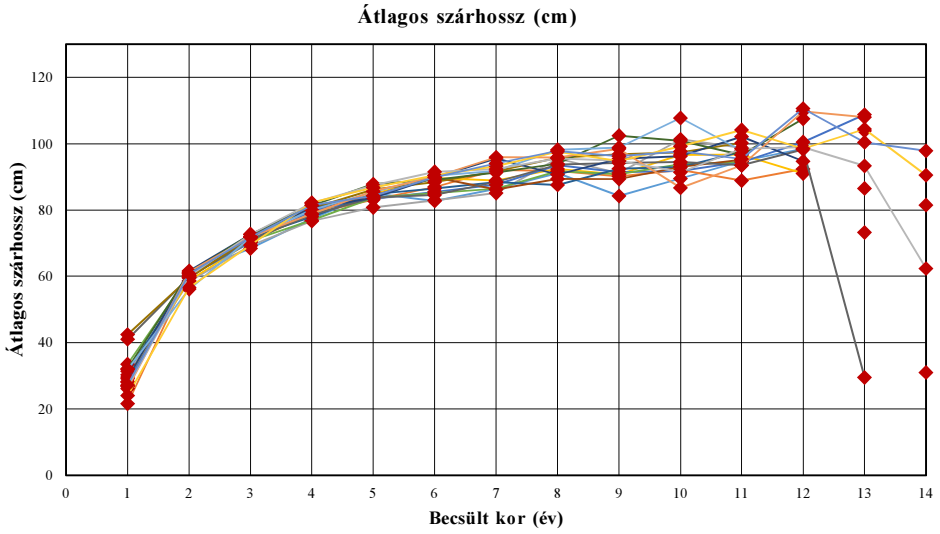

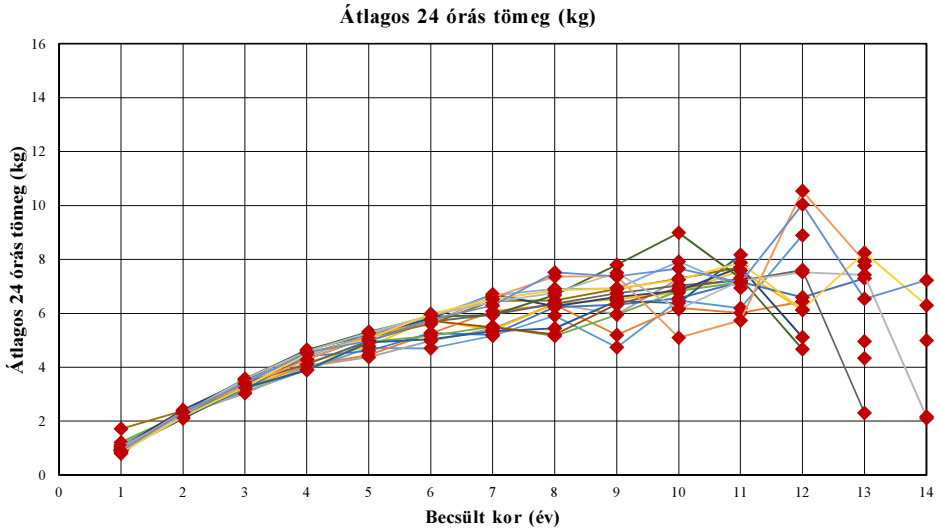

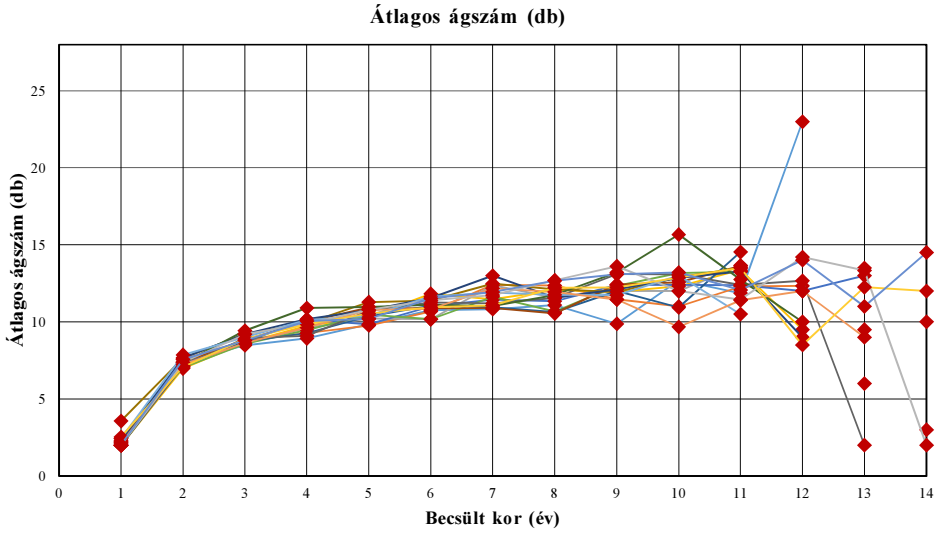

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

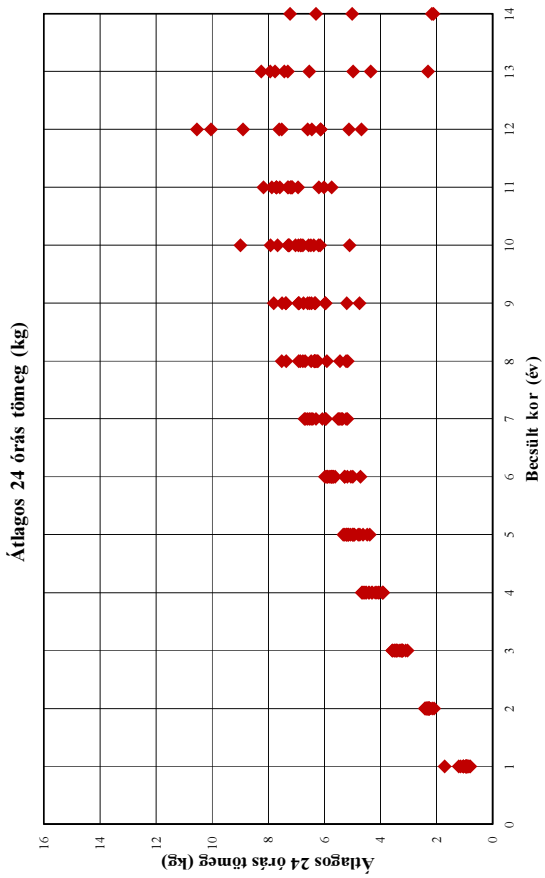

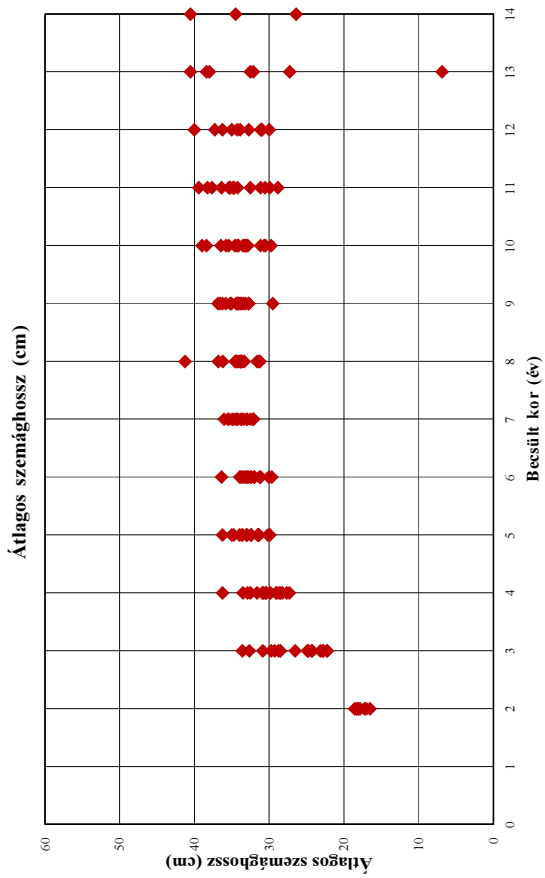

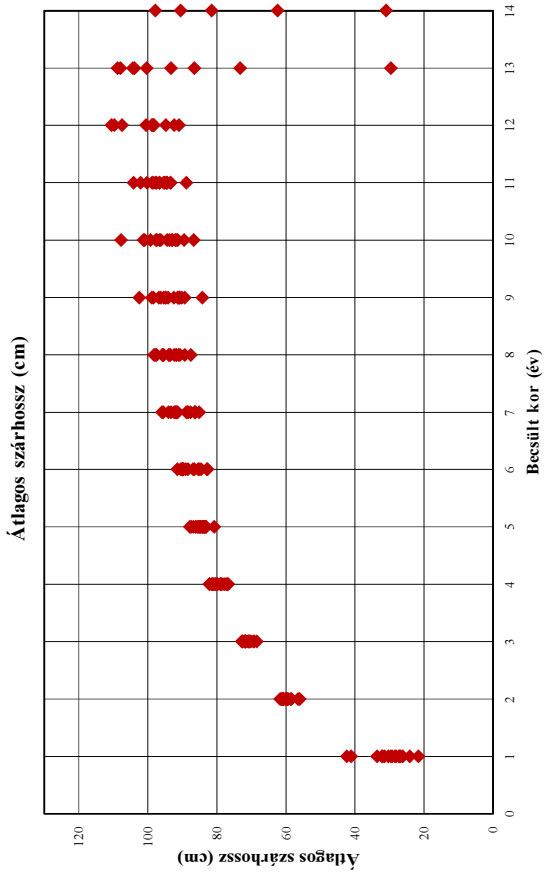

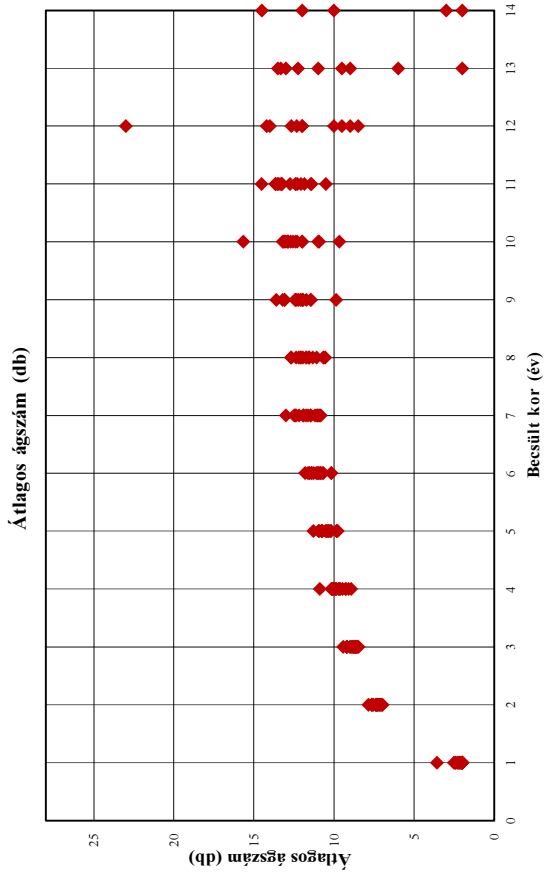

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

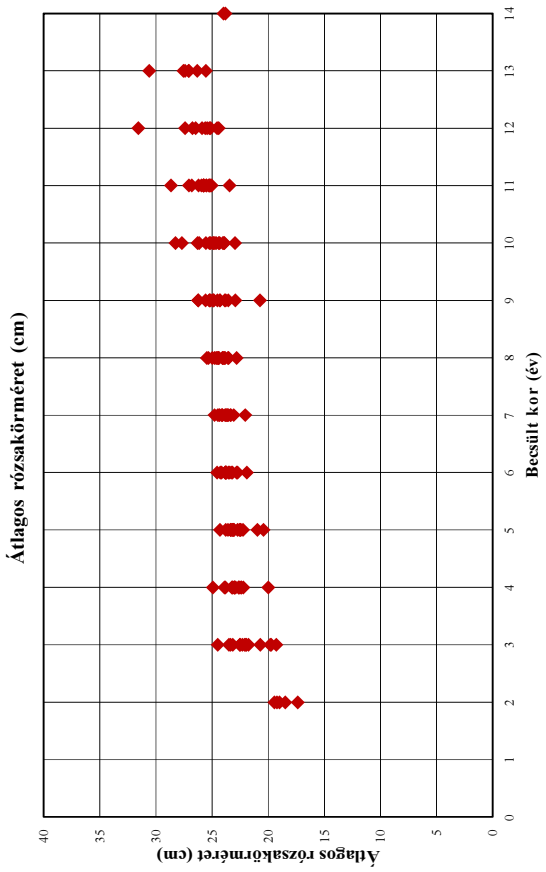

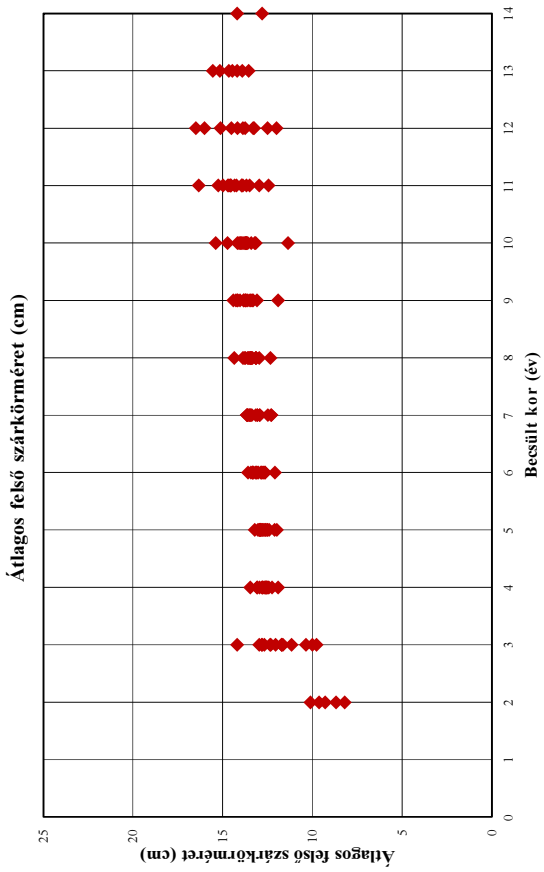

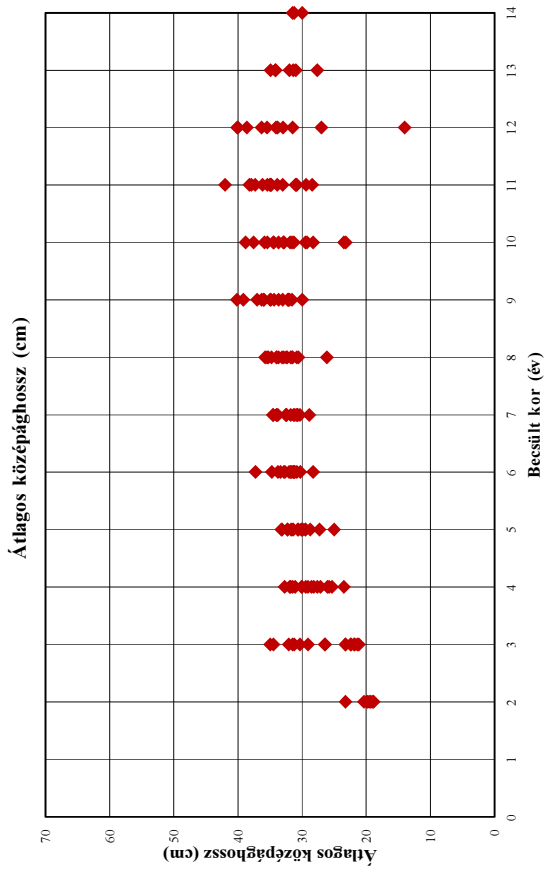

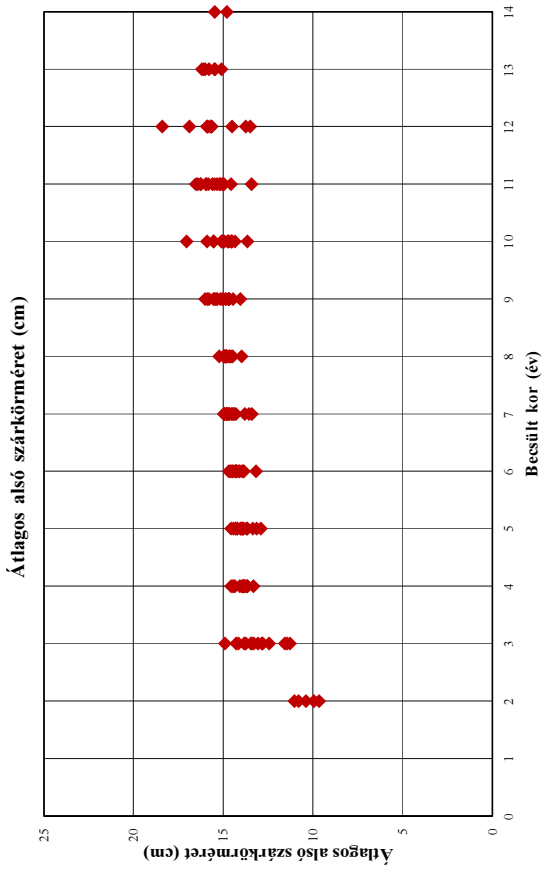

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1	7	28,32			0,96	2,00			
1998	2	45	60,92	17,00	19,00	2,32	7,38	18,50	9,95	8,20
1998	3	46	68,43	22,25	21,13	3,10	8,48	19,30	11,58	11,15
1998	4	43	77,40	32,50	23,50	3,92	8,93	20,00	13,65	12,55
1998	5	30	85,10	35,00	25,00	4,73	9,83	20,95	13,35	12,90
1998	6	12	82,75			4,70	10,75			
1998	7	17	86,39	35,50	30,71	5,17	10,82	23,54	13,80	12,30
1998	8	11	91,11	41,25	31,63	5,91	11,09	23,60	14,88	13,55
1998	9	8	84,28	29,50	30,00	4,74	9,88	20,75	16,00	11,90
1998	10	10	89,53	33,20	31,90	6,48	12,70	23,91	14,35	13,86
1998	11	7	94,71	31,13	30,88	6,20	11,86	23,45	13,43	12,45
1998	12	1	98,50	35,00	40,00	8,90	23,00	26,75	15,65	14,50
1998	13									
1998	13<									
1999	1	8	21,59			0,79	2,00			
1999	2	51	61,10	18,56	23,23	2,36	7,57			
1999	3	54	71,04	23,17	22,33	3,25	8,78			
1999	4	40	78,90	27,31	27,69	4,06	9,28	23,90	13,65	12,70
1999	5	22	83,08	36,23	32,30	4,46	9,77	23,38	12,90	12,10
1999	6	31	86,92	33,09	31,83	5,26	10,68	23,74	13,95	13,01
1999	7	10	92,08	32,14	32,52	6,08	12,40	23,68	14,40	12,93
1999	8	14	91,84	33,86	35,32	6,32	12,36	24,48	14,81	13,72
1999	9	11	90,15	33,12	32,02	5,20	11,45	24,84	15,48	13,75
1999	10	11	92,11	33,07	29,51	6,21	11,00	24,41	15,06	14,01
1999	11	7	88,89	29,92	30,96	6,02	12,29	25,03	14,57	12,95
1999	12	3	92,35	37,25	38,63	6,45	12,33	25,43	15,70	15,13
1999	13									
1999	13<									
2000	1	8	30,29			1,13	2,25			
2000	2	63	58,43	18,00	19,90	2,24	7,41	17,38	9,65	8,68
2000	3	80	69,24	22,26	21,89	3,03	8,59	19,75	12,45	10,35
2000	4	66	76,67	28,47	28,55	4,04	9,62	22,63	14,35	12,64
2000	5	33	80,76	33,62	33,23	4,38	10,21	22,58	13,93	12,53
2000	6	24	82,93	29,66	28,31	4,98	10,17	22,74	13,85	12,79
2000	7	8	85,14	33,66	34,56	5,43	12,38	23,09	13,41	12,48
2000	8	7	95,48	31,35	32,89	6,36	11,57	24,07	14,80	13,60
2000	9	9	91,15	35,19	36,00	5,96	12,00	22,93	14,06	13,08
2000	10	5	101,30	30,65	32,95	7,28	12,00	24,33	14,76	13,66
2000	11	3	98,75	32,50	36,17	7,70	13,67	25,75	15,48	14,57
2000	12									
2000	13	2	86,53	27,25	34,20	4,96	9,50	27,10	15,50	13,55
2000	13<									
2001	1	17	29,59			0,92	2,00			
2001	2	45	58,65	18,33	19,30	2,25	6,98			
2001	3	83	70,49	22,83	21,39	3,20	8,65			
2001	4	62	79,04	27,65	27,18	4,18	9,74	22,20	13,97	12,80
2001	5	28	84,85	31,35	28,79	4,79	10,32	20,44	13,96	12,78
2001	6	27	89,66	32,76	33,80	5,76	11,81	24,26	14,56	13,43
2001	7	24	88,86	32,07	31,14	5,38	11,46	23,63	14,75	13,06
2001	8	15	92,43	33,83	30,62	6,35	12,07	24,55	14,90	13,39
2001	9	17	90,78	35,81	40,17	6,53	11,94	24,31	15,04	13,82
2001	10	13	96,63	34,07	31,32	6,78	12,31	24,94	14,57	13,41
2001	11	11	96,67	35,24	35,47	7,59	13,36	25,71	15,34	13,94
2001	12	2	91,00	30,00	27,00	6,13	9,50	26,45	15,65	13,75
2001	13									
2001	13<									
2002	1	10	28,05			0,92	2,20			
2002	2	74	60,13	18,24	20,33	2,28	7,28	19,23	10,80	9,28
2002	3	99	70,22	24,31	23,22	3,20	8,71	19,84	11,28	9,77
2002	4	59	79,80	29,12	28,21	4,41	10,14	22,55	13,31	11,90
2002	5	26	83,42	29,88	27,31	4,61	9,85	22,49	13,14	11,97
2002	6	20	85,47	30,02	31,20	5,27	11,00	21,92	13,18	12,08
2002	7	18	87,65	32,94	28,93	5,21	11,44	22,04	13,57	12,28
2002	8	12	93,51	34,49	31,52	6,23	11,33	23,91	14,64	13,13
2002	9	15	91,37	34,26	31,58	6,32	12,40	23,89	14,69	13,34
2002	10	15	91,82	32,87	35,47	6,56	12,40	24,05	14,54	13,59
2002	11	13	94,47	35,23	35,04	7,17	12,38	25,50	14,95	13,92
2002	12	1	100,50	40,00	33,00	6,60	12,00	25,60	13,50	12,00
2002	13	1	108,75	40,50	31,00	7,30	13,00	30,60	15,10	14,65
2002	13<									

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1	9	33,50			1,21	2,44			
2003	2	77	60,26	16,50	19,76	2,28	7,03	19,00	11,03	9,63
2003	3	83	70,71	22,75	21,79	3,22	8,57	21,96	13,06	12,05
2003	4	64	76,97	28,23	25,38	3,92	9,47	24,93	13,83	12,80
2003	5	36	83,68	34,73	29,51	4,95	10,47	24,32	14,44	12,96
2003	6	23	85,18	32,05	30,83	5,17	10,17	23,82	14,27	12,64
2003	7	21	86,45	34,45	30,35	5,52	11,62	23,36	14,97	13,52
2003	8	12	91,71	33,31	30,83	5,16	10,67	23,53	13,98	12,96
2003	9	21	90,82	34,20	33,71	5,96	12,33	23,79	14,70	13,48
2003	10	12	93,81	33,23	32,85	6,84	13,17	24,76	15,03	13,96
2003	11	12	94,51	34,70	38,25	7,16	13,25	25,80	15,83	14,23
2003	12									
2003	13	2	73,25			4,34	6,00			
2003	13<									
2004	1	8	31,38			0,92	2,00			
2004	2	49	59,51	17,24	19,43	2,09	7,18	19,45	10,40	10,10
2004	3	66	71,72	24,91	23,26	3,25	8,71	20,70	11,45	10,00
2004	4	45	77,96	28,65	25,81	3,89	9,27	23,15	14,58	12,25
2004	5	40	84,81	31,41	30,05	4,92	10,35	23,59	14,29	12,64
2004	6	21	86,54	31,17	34,75	5,04	11,05	23,83	14,08	12,84
2004	7	33	88,39	32,17	30,87	5,34	10,94	23,33	14,67	13,07
2004	8	16	87,56	31,21	35,79	5,44	10,63	23,84	14,98	13,14
2004	9	15	92,47	32,71	37,05	6,46	12,00	23,57	14,67	13,30
2004	10	15	92,95	31,16	33,70	6,39	10,93	25,12	14,51	13,68
2004	11	17	97,53	34,81	34,97	8,17	14,53	25,51	16,26	14,65
2004	12									
2004	13									
2004	13<	1	81,50	26,40	31,50	5,00	10,00			
2005	1	12	27,04			0,95	2,17			
2005	2	47	60,91	17,85	18,83	2,33	7,38			
2005	3	83	72,07	24,72	22,44	3,39	8,83	24,50	14,90	14,20
2005	4	59	80,99	28,94	26,06	4,31	10,00	23,02	13,87	12,48
2005	5	42	84,31	31,49	29,53	5,14	10,93	23,37	14,22	12,87
2005	6	31	89,84	33,27	31,36	5,73	10,87	23,52	14,43	13,59
2005	7	18	86,22	34,43	30,75	5,48	10,89	23,71	14,55	13,45
2005	8	11	89,36	31,63	26,19	5,22	10,55	22,82	14,65	12,33
2005	9	19	89,33	33,66	32,15	6,34	12,42	25,11	14,86	13,73
2005	10	14	93,00	34,25	35,90	6,93	12,57	24,64	15,54	14,17
2005	11	8	95,19	34,77	34,89	7,29	13,63	25,24	15,93	14,71
2005	12									
2005	13									
2005	13<	1	31,00			2,10	3,00			
2006	1	1	41,00			1,05	2,00			
2006	2	60	59,64			2,24	7,12			
2006	3	72	71,04	32,65	29,13	3,43	8,94	21,98	14,28	12,83
2006	4	50	78,60	36,25	31,50	4,12	9,10	23,18	14,48	13,45
2006	5	44	83,81	32,98	32,29	4,98	10,73	22,74	13,65	12,62
2006	6	23	84,54	33,75	32,04	5,70	11,26	23,30	14,30	13,12
2006	7	20	88,46	34,17	31,34	5,96	11,20	24,79	14,66	13,42
2006	8	18	93,69	34,04	33,14	6,36	11,56	23,99	14,67	13,44
2006	9	21	94,17	34,08	33,04	6,74	13,10	24,53	14,71	13,61
2006	10	11	94,45	34,57	31,59	7,04	13,09	24,88	14,69	13,73
2006	11	5	93,50	39,42	34,83	7,21	12,40	26,82	16,42	16,33
2006	12	3	98,25	31,17	36,33	7,61	12,67	25,90	15,90	14,17
2006	13	1	29,50			2,30	2,00			
2006	13<									
2007	1	8	42,38			1,71	3,57			
2007	2	47	59,48			2,38	7,64			
2007	3	57	71,80	33,60	26,50	3,45	9,21	23,50	14,15	12,95
2007	4	57	80,50	31,62	29,11	4,51	9,91	23,01	13,87	13,07
2007	5	39	86,20	33,00	30,61	5,13	11,28	22,45	13,71	12,81
2007	6	34	88,44	36,38	37,30	5,62	11,38	23,48	14,13	13,28
2007	7	23	91,70	34,77	33,99	6,47	12,48	24,48	14,74	13,62
2007	8	20	95,71	33,67	33,98	6,48	12,10	24,38	14,53	13,33
2007	9	17	96,78	33,40	34,89	6,90	11,94	25,24	14,86	13,69
2007	10	10	97,39	35,41	38,85	7,29	12,90	25,54	15,52	13,81
2007	11	4	100,23	38,23	37,93	7,72	13,50	25,75	15,97	15,25
2007	12									
2007	13	2	103,88	32,13	31,43	7,77	13,50	27,08	15,45	15,55
2007	13<									

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1	19	29,18			1,03	2,32			
2008	2	56	61,68			2,41	7,66			
2008	3	91	72,68	24,25	34,50	3,51	9,21	21,75	12,85	12,35
2008	4	66	80,49	30,75	32,75	4,66	10,17	22,41	13,87	12,43
2008	5	42	83,69	31,55	30,15	5,19	10,76	23,25	13,90	12,71
2008	6	33	89,90	31,98	33,40	5,82	11,55	23,76	14,25	13,33
2008	7	30	95,53	34,94	31,82	6,71	13,00	24,08	14,84	13,64
2008	8	14	90,70	33,71	31,82	6,27	11,57	24,07	14,83	13,42
2008	9	19	95,45	32,71	32,22	6,60	12,11	24,30	14,46	13,42
2008	10	7	96,25	39,00	37,60	6,84	12,86	22,97	14,73	13,70
2008	11	15	102,10	35,38	33,88	7,71	13,27	25,13	15,20	13,86
2008	12	2	94,75	34,25	31,50	5,12	9,00	24,55	14,50	12,50
2008	13									
2008	13<									
2009	1	9	32,14			0,96	2,00			
2009	2	47	60,96			2,29	7,32			
2009	3	87	72,61	26,53	35,00	3,58	9,43	22,12	13,40	11,70
2009	4	51	81,35	29,81	31,98	4,64	10,90	22,65	13,85	12,62
2009	5	61	87,83	32,97	33,14	5,33	10,97	23,80	14,56	13,20
2009	6	50	89,05	31,26	32,84	5,88	11,12	24,56	14,69	13,17
2009	7	35	91,33	35,38	33,77	5,94	11,03	23,85	14,29	13,37
2009	8	19	93,96	33,68	33,72	6,69	11,74	25,31	14,95	13,50
2009	9	10	102,45	36,56	39,18	7,80	13,20	24,94	15,79	14,26
2009	10	3	100,90	35,78	34,43	8,99	15,67	27,68	17,03	15,38
2009	11	4	96,63	36,38	42,00	7,30	12,75	28,65	16,53	14,98
2009	12	1	107,50	31,00	14,00	4,67	10,00	25,25	13,75	13,30
2009	13									
2009	13<									
2010	1	18	31,99			1,04	2,44			
2010	2	41	56,08			2,24	7,85			
2010	3	61	71,67	28,75	26,50	3,50	9,02	22,55	12,80	11,70
2010	4	52	80,05	32,89	30,10	4,40	10,12	23,82	14,09	12,77
2010	5	54	85,39	30,15	31,41	5,22	10,41	23,12	14,30	13,03
2010	6	37	90,39	32,46	32,71	5,89	11,62	23,79	14,47	13,32
2010	7	40	91,82	32,53	32,49	6,67	11,90	24,16	14,84	13,66
2010	8	28	98,19	34,54	32,36	6,91	11,75	24,44	14,96	13,86
2010	9	11	98,85	36,82	35,99	6,92	11,73	26,23	15,87	14,41
2010	10	1	107,75	36,45	23,20	7,92	13,00	28,25	14,55	13,15
2010	11	2	97,90	28,85	28,48	6,95	10,50	27,08	15,15	14,33
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1	27	26,14			0,92	2,11			
2011	2	54	61,39			2,37	7,22			
2011	3	106	71,89	28,50	31,25	3,33	8,63	22,50	13,45	12,80
2011	4	76	78,85	30,35	31,13	4,29	9,64	23,24	14,40	13,07
2011	5	52	85,71	32,39	29,91	5,18	10,79	23,08	14,04	12,90
2011	6	41	90,03	33,55	31,20	5,68	10,83	23,79	14,60	13,09
2011	7	28	95,90	36,03	34,54	6,59	12,18	24,38	14,96	13,53
2011	8	18	95,85	36,80	35,50	7,37	11,94	25,46	15,23	14,35
2011	9	9	98,43	34,39	32,24	7,38	11,44	26,23	15,34	14,19
2011	10	3	86,72	29,75	23,50	5,10	9,67	23,95	13,65	11,35
2011	11	5	93,45	30,55	33,08	5,74	11,40	25,30	15,05	13,50
2011	12	1	109,75	33,90	40,15	10,54	12,00	31,55	18,40	16,50
2011	13	1	107,95	6,90	27,65	7,93	9,00	27,55	16,00	15,15
2011	13<									
2012	1	24	26,79			0,87	2,00			
2012	2	88	59,96			2,28	7,36			
2012	3	90	72,72	30,83	32,08	3,56	9,19	23,37	13,83	12,67
2012	4	77	82,07	30,52	30,05	4,59	9,90	22,98	13,73	12,58
2012	5	57	87,49	33,95	31,58	5,28	10,77	23,18	14,01	12,40
2012	6	45	91,50	33,94	31,39	5,94	11,40	24,15	14,31	12,72
2012	7	39	92,38	33,41	33,97	6,41	11,74	24,34	14,46	13,16
2012	8	13	95,60	34,37	34,78	6,77	12,69	24,99	14,91	13,16
2012	9	23	94,88	36,23	36,34	7,51	13,61	25,24	15,56	14,15
2012	10	7	91,39	30,50	28,32	6,16	12,00	25,23	14,94	13,20
2012	11	9	98,47	34,24	37,35	7,21	11,44	25,95	15,60	14,59
2012	12	5	98,90	32,75	33,87	7,53	14,20	25,13	15,85	13,87
2012	13	6	93,33	38,37	34,16	7,43	13,33	27,41	16,18	14,45
2012	13<	1	62,40			2,16	2,00			

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1	35	24,06			0,84	2,53			
2013	2	62	56,57			2,15	7,08			
2013	3	88	69,46	29,75	31,50	3,27	8,90	22,30	13,30	11,65
2013	4	64	82,21	33,52	29,46	4,51	9,84	22,90	13,90	12,93
2013	5	74	86,80	33,57	30,68	5,06	10,54	23,03	14,23	12,93
2013	6	55	90,48	32,42	31,68	5,98	10,95	23,19	14,29	12,86
2013	7	44	93,29	33,82	32,43	6,53	11,07	24,07	14,93	13,59
2013	8	24	97,53	34,13	32,53	6,86	12,21	24,78	14,87	13,43
2013	9	21	94,75	35,04	34,38	6,94	12,24	24,89	15,39	13,83
2013	10	8	99,19	38,38	34,48	7,25	12,88	26,28	15,90	14,72
2013	11	6	104,15	34,71	31,08	7,88	13,50	25,20	16,26	14,52
2013	12	2	98,50	31,00	35,50	6,14	8,50	24,40	15,90	13,25
2013	13	4	104,38	32,50	34,94	8,25	12,25	26,31	15,79	14,20
2013	13<	1	90,50	40,50	30,00	6,30	12,00	24,00	14,80	12,80
2014	1	41	27,23			0,88	2,02			
2014	2	70	60,72			2,32	7,57			
2014	3	114	71,81	29,25	30,38	3,41	8,79	23,15	13,75	12,33
2014	4	82	81,44	30,90	31,78	4,56	10,05	22,38	13,80	12,53
2014	5	63	84,27	32,42	31,75	4,98	10,19	22,25	13,88	12,50
2014	6	58	89,88	32,89	30,30	5,77	11,53	22,82	13,89	12,64
2014	7	32	94,07	33,05	32,52	6,30	11,94	23,82	14,44	12,92
2014	8	36	97,82	36,19	34,02	7,52	12,67	24,64	14,47	13,80
2014	9	36	96,28	33,90	35,01	7,38	13,08	25,58	15,16	14,04
2014	10	5	97,68	33,47	29,26	7,67	13,20	26,15	15,10	14,08
2014	11	16	95,42	37,64	29,39	7,15	12,06	26,21	15,00	13,66
2014	12	3	110,58	36,25	34,08	10,04	14,00	27,40	16,88	16,00
2014	13	2	100,38	38,00	32,00	6,54	11,00	25,55	16,10	13,90
2014	13<	2	97,88	34,50	31,25	7,23	14,50	23,83	15,48	14,20

Gímszarvas érmesarány (%) 1998

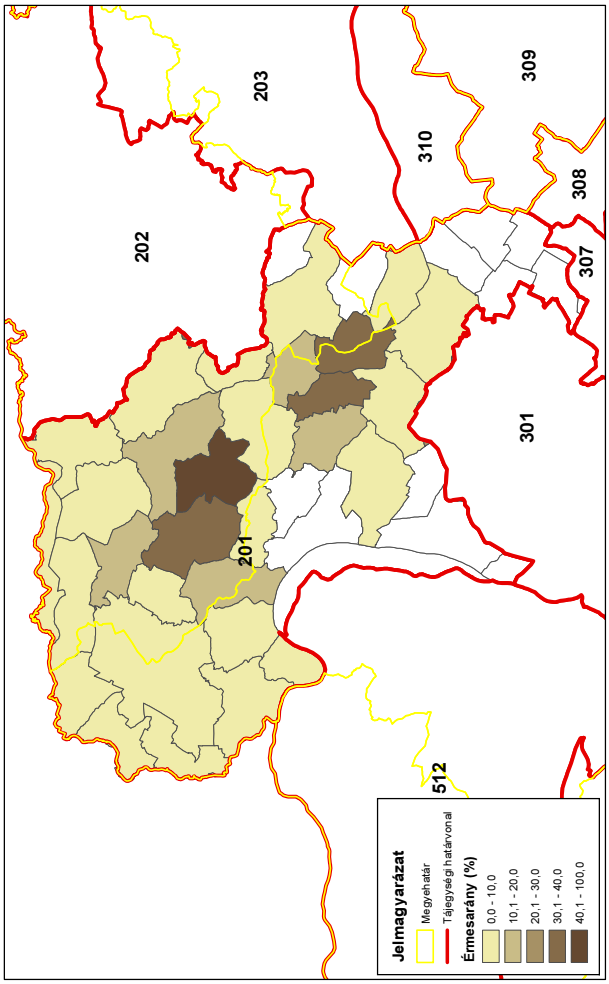

Gímszarvas érmesarány (%) 2003

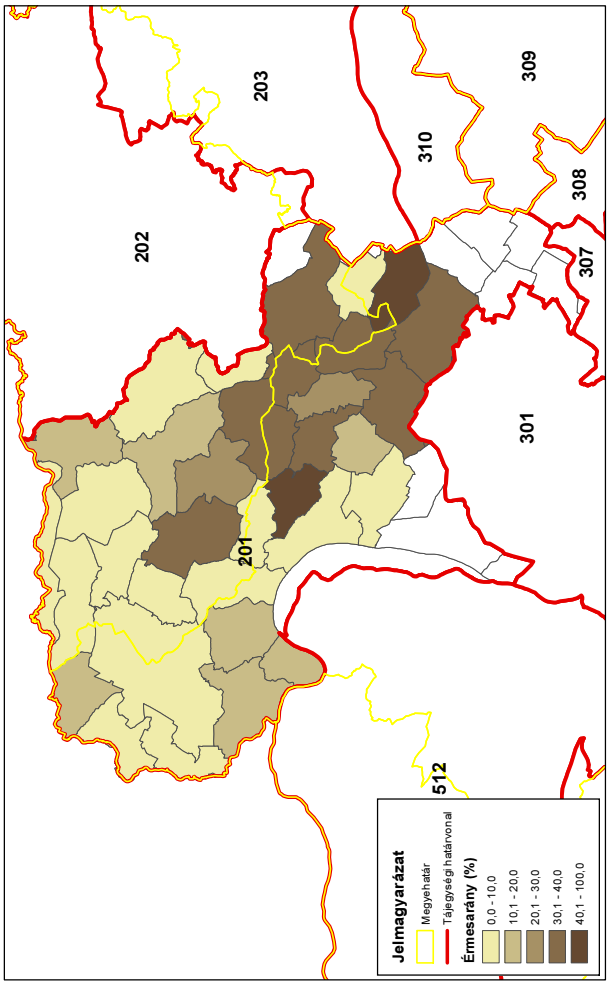

Gímszarvas érmesarány (%) 2008

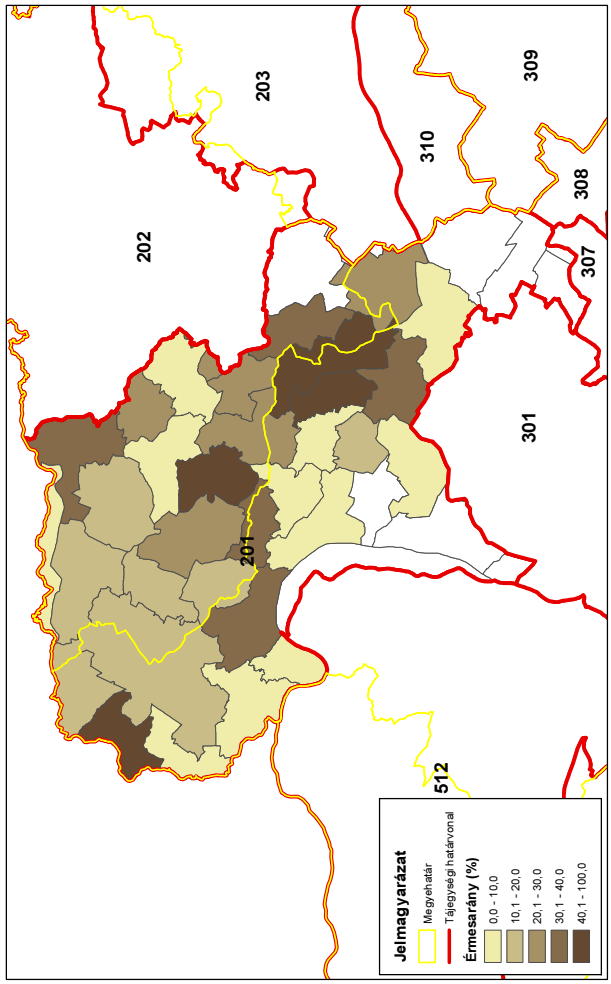

Gímszarvas érmesarány (%) 2014

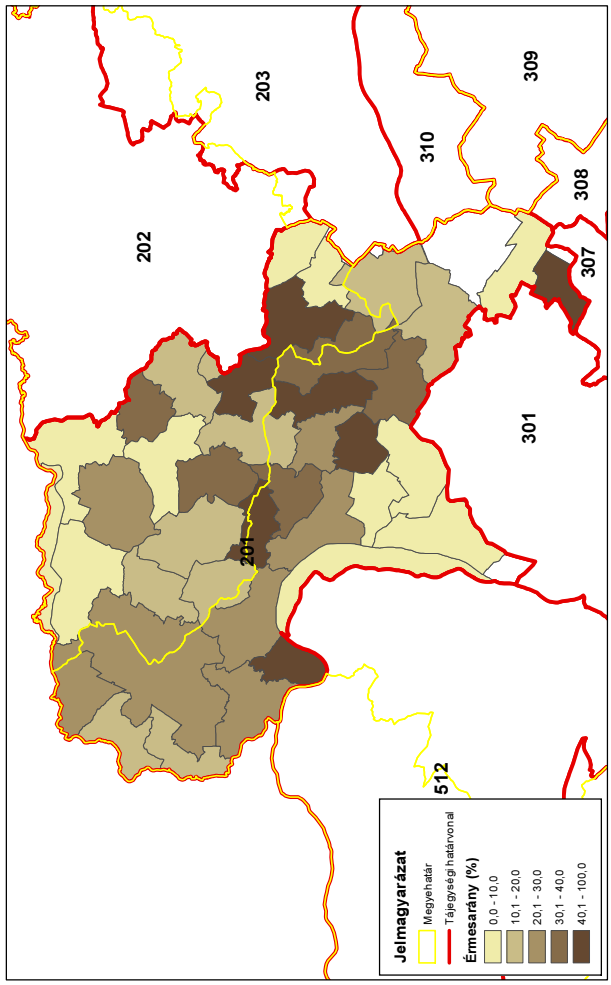

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegység (201)** területén a dámszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között először csökkent, majd erősen növekedett (118 → 65 → 232; **+97%**). A teríték viszonylag egyenletesen nőtt (13→65; **+400%**). • A dámszarvas jelentett állományának kezdetben 15-20%-a volt szabad területi, ami az utolsó években >30%-ra emelkedett. • A területi eloszlás térképein jól látható, ahogy a dámszarvas populáció a vadgazdálkodási tájegység dél-keleti részén fokozatosan egyre több vadgazdálkodási egység területén jelent meg, illetve lőttek dámot. • Az országos helyzethez hasonlóan a dámszarvas itt is megduplázta elterjedési területét, ami az alulhasznosítással magyarázható.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• Hasznosítási aránya alacsony volt és csak a szinten-tartás szintje körüli mértékre emelkedett (6%→28%) • A hasznosítás összetétele a jelentett adatok alapján 1 : 2 : 2 bika : tehén : borjú, ami mellett az állománynak nagy valószínűséggel csökkennie kellene. • A dámszarvas jelentett állomány és teríték bika : tehén : borjú összetételét kétkedéssel célszerű kezelni és felülvizsgálni.
A dámszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A vadgazdálkodási tájegységben a dámszarvas a gímszarvas, a vaddisznó az őz és a muflon mellett kis jelentőségű. • A tájegységben az előbbi vadfajok meghatározóak a bevételek és a térített mező- és erdőgazdasági károk szempontjából. A növekvő dámszarvas állomány ebben a helyzetben további feszültségek és konfliktusok forrása lehet.
A dámszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• Az érmes trófeák zömében a kerti állományokból kerülnek ki, ezért a szabad területi állományra nézve korlátozottan használhatók. Az érmes arány és az érmesek összetétele sem mutat értékelhető trendet. Zömében fiatal és középkorú bikák agancsait bírálták, öreg bika alig került terítékre.

A szabad területi dámszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	28	42	48	**118**	5	2	6	**13**	17,9%	4,8%	12,5%	**11,0%**
1999	31	55	46	**132**	4	4	5	**13**	12,9%	7,3%	10,9%	**9,8%**
2000	38	62	38	**138**	3	4	3	**10**	7,9%	6,5%	7,9%	**7,2%**
2001	36	56	37	**129**	5	2	1	**8**	13,9%	3,6%	2,7%	**6,2%**
2002	21	32	23	**76**	2	7	2	**11**	9,5%	21,9%	8,7%	**14,5%**
2003	24	35	28	**87**	0	7	6	**13**	0,0%	20,0%	21,4%	**14,9%**
2004	21	31	25	**77**	2	4	5	**11**	9,5%	12,9%	20,0%	**14,3%**
2005	25	32	25	**82**	3	5	8	**16**	12,0%	15,6%	32,0%	**19,5%**
2006	24	37	29	**90**	3	7	7	**17**	12,5%	18,9%	24,1%	**18,9%**
2007	22	24	19	**65**	7	7	6	**20**	31,8%	29,2%	31,6%	**30,8%**
2008	31	36	26	**93**	6	10	9	**25**	19,4%	27,8%	34,6%	**26,9%**
2009	30	41	25	**96**	7	8	14	**29**	23,3%	19,5%	56,0%	**30,2%**
2010	43	48	33	**124**	8	10	17	**35**	18,6%	20,8%	51,5%	**28,2%**
2011	44	69	51	**164**	4	15	14	**33**	9,1%	21,7%	27,5%	**20,1%**
2012	57	80	58	**195**	11	16	11	**38**	19,3%	20,0%	19,0%	**19,5%**
2013	55	82	62	**199**	7	15	12	**34**	12,7%	18,3%	19,4%	**17,1%**
2014	66	93	73	**232**	21	25	19	**65**	31,8%	26,9%	26,0%	**28,0%**
Változás	135,7%	121,4%	52,1%	96,6%	320,0%	1150,0%	216,7%	400,0%	78,2%	464,5%	108,2%	154,3%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,50	1,71	***1,14***	1	0,40	1,20	***3,00***
1999	1	1,77	1,48	***0,84***	1	1,00	1,25	***1,25***
2000	1	1,63	1,00	***0,61***	1	1,33	1,00	***0,75***
2001	1	1,56	1,03	***0,66***	1	0,40	0,20	***0,50***
2002	1	1,52	1,10	***0,72***	1	3,50	1,00	***0,29***
2003	1	1,46	1,17	***0,80***	-	-	-	***0,86***
2004	1	1,48	1,19	***0,81***	1	2,00	2,50	***1,25***
2005	1	1,28	1,00	***0,78***	1	1,67	2,67	***1,60***
2006	1	1,54	1,21	***0,78***	1	2,33	2,33	***1,00***
2007	1	1,09	0,86	***0,79***	1	1,00	0,86	***0,86***
2008	1	1,16	0,84	***0,72***	1	1,67	1,50	***0,90***
2009	1	1,37	0,83	***0,61***	1	1,14	2,00	***1,75***
2010	1	1,12	0,77	***0,69***	1	1,25	2,13	***1,70***
2011	1	1,57	1,16	***0,74***	1	3,75	3,50	***0,93***
2012	1	1,40	1,02	***0,73***	1	1,45	1,00	***0,69***
2013	1	1,49	1,13	***0,76***	1	2,14	1,71	***0,80***
2014	1	1,41	1,11	***0,78***	1	1,19	0,90	***0,76***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	23,7%	35,6%	40,7%	100%	38,5%	15,4%	46,2%	100%
1999	23,5%	41,7%	34,8%	100%	30,8%	30,8%	38,5%	100%
2000	27,5%	44,9%	27,5%	100%	30,0%	40,0%	30,0%	100%
2001	27,9%	43,4%	28,7%	100%	62,5%	25,0%	12,5%	100%
2002	27,6%	42,1%	30,3%	100%	18,2%	63,6%	18,2%	100%
2003	27,6%	40,2%	32,2%	100%	0,0%	53,8%	46,2%	100%
2004	27,3%	40,3%	32,5%	100%	18,2%	36,4%	45,5%	100%
2005	30,5%	39,0%	30,5%	100%	18,8%	31,3%	50,0%	100%
2006	26,7%	41,1%	32,2%	100%	17,6%	41,2%	41,2%	100%
2007	33,8%	36,9%	29,2%	100%	35,0%	35,0%	30,0%	100%
2008	33,3%	38,7%	28,0%	100%	24,0%	40,0%	36,0%	100%
2009	31,3%	42,7%	26,0%	100%	24,1%	27,6%	48,3%	100%
2010	34,7%	38,7%	26,6%	100%	22,9%	28,6%	48,6%	100%
2011	26,8%	42,1%	31,1%	100%	12,1%	45,5%	42,4%	100%
2012	29,2%	41,0%	29,7%	100%	28,9%	42,1%	28,9%	100%
2013	27,6%	41,2%	31,2%	100%	20,6%	44,1%	35,3%	100%
2014	28,4%	40,1%	31,5%	100%	32,3%	38,5%	29,2%	100%

A dámszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **201**

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

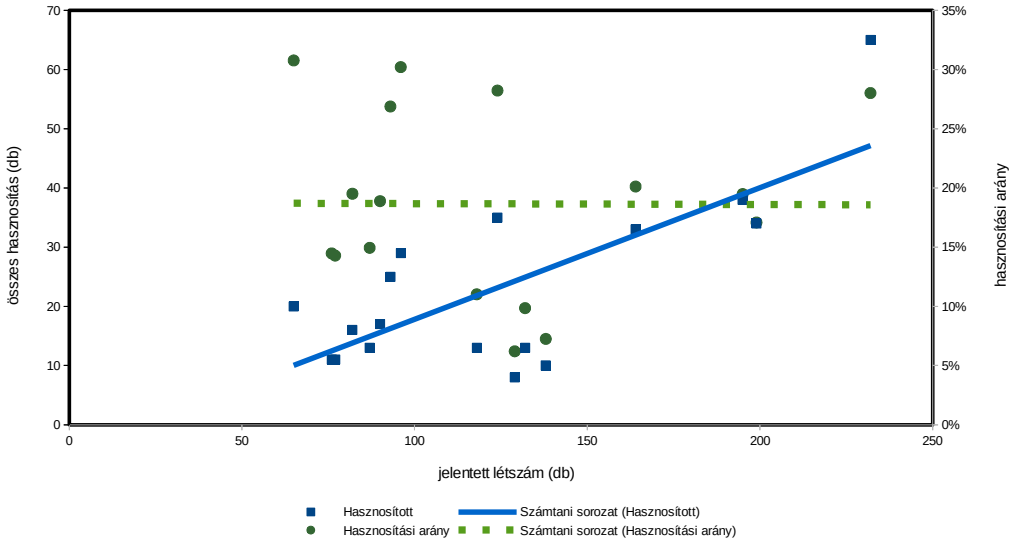

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

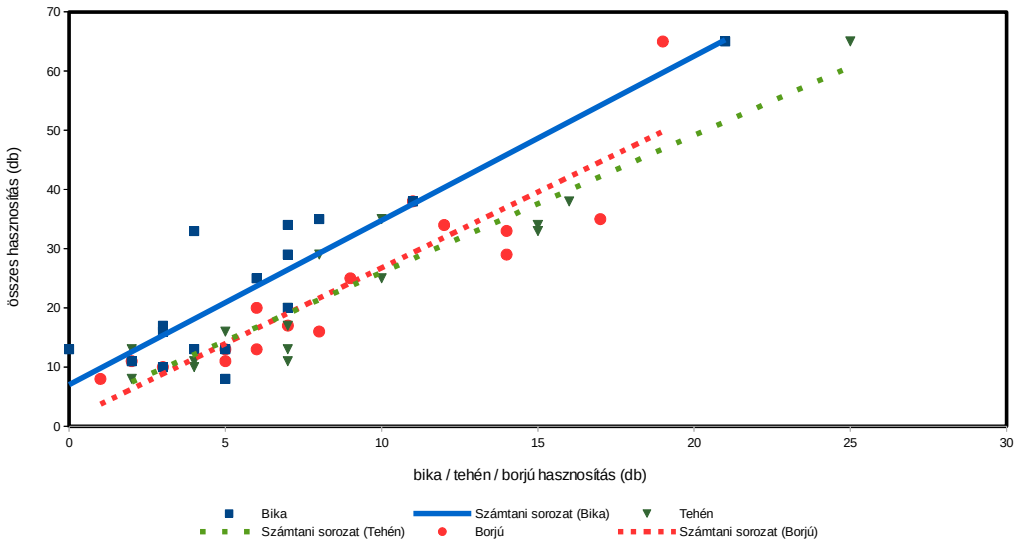

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

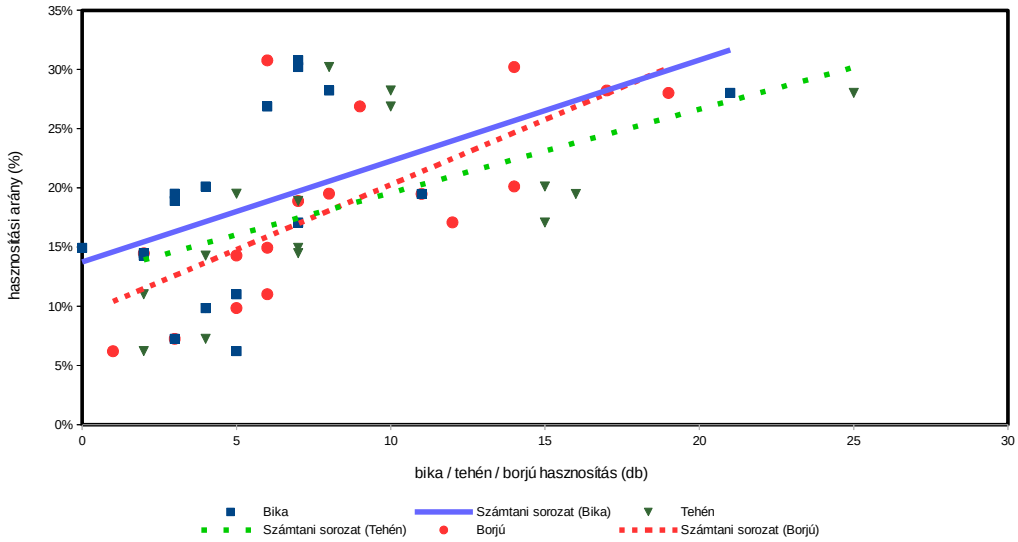

Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2007

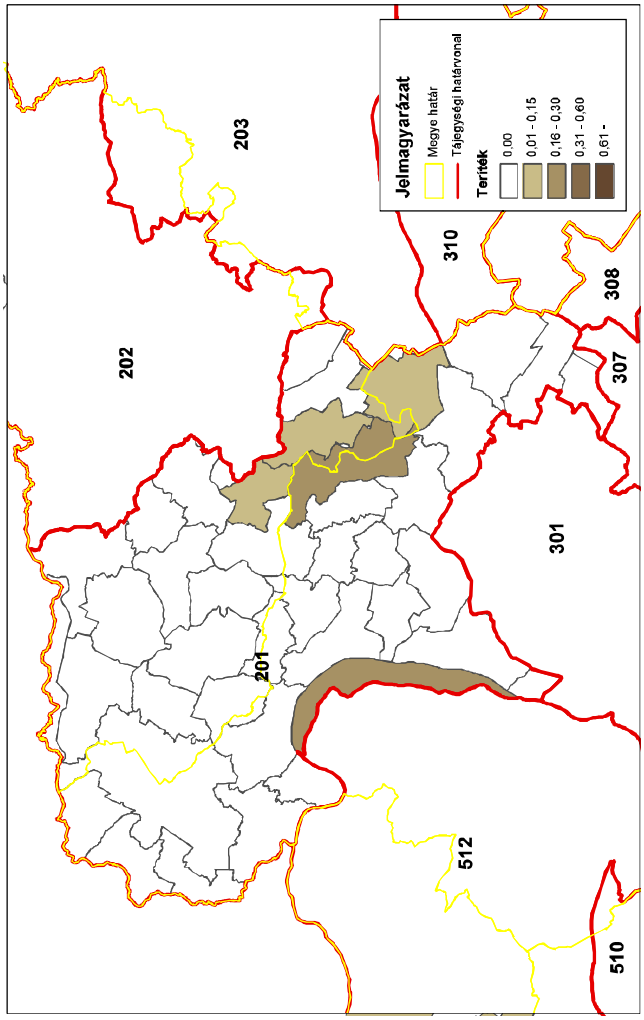

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2008

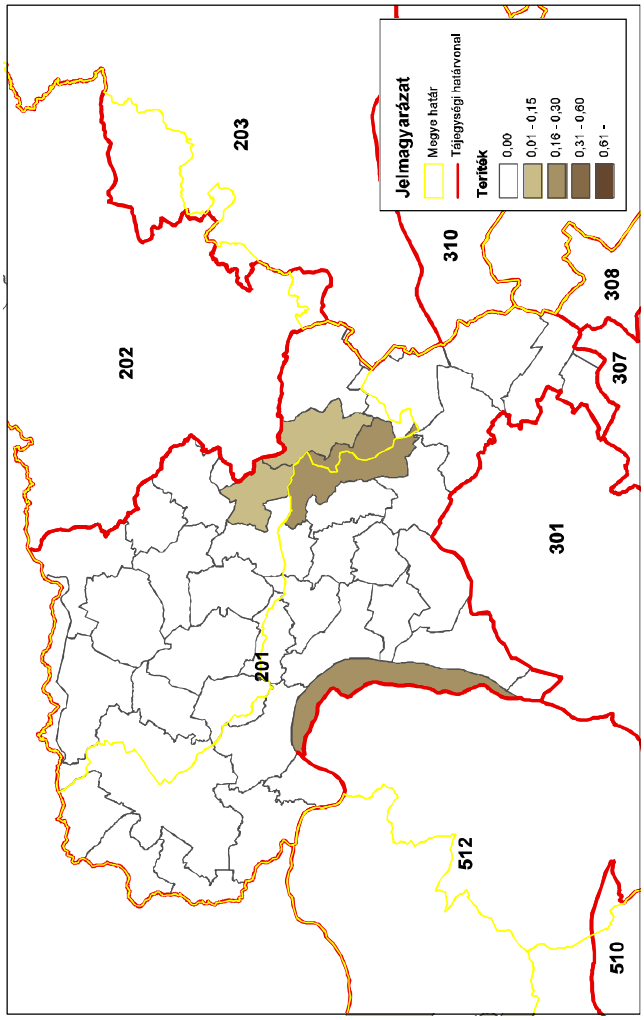

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2009

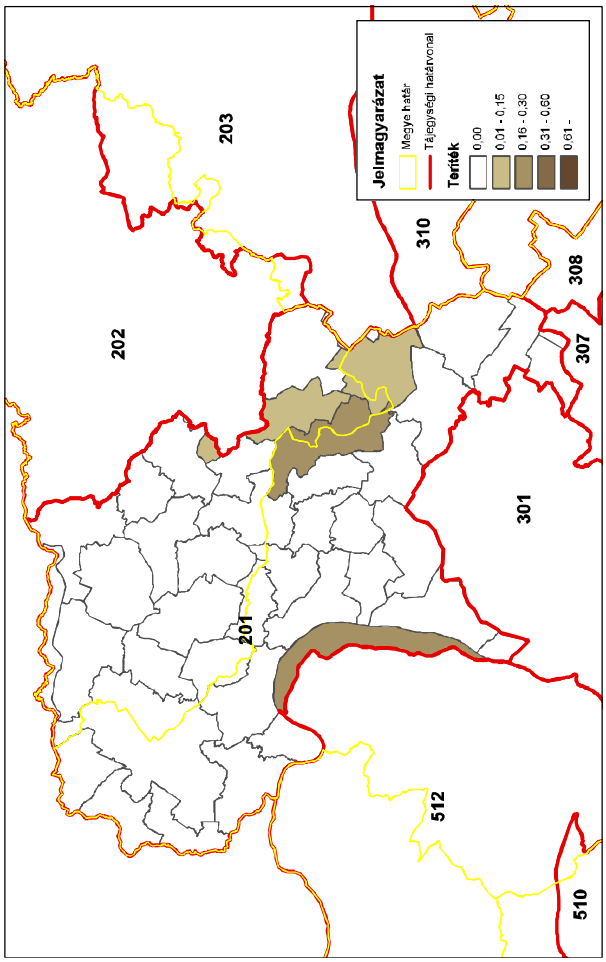

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2010

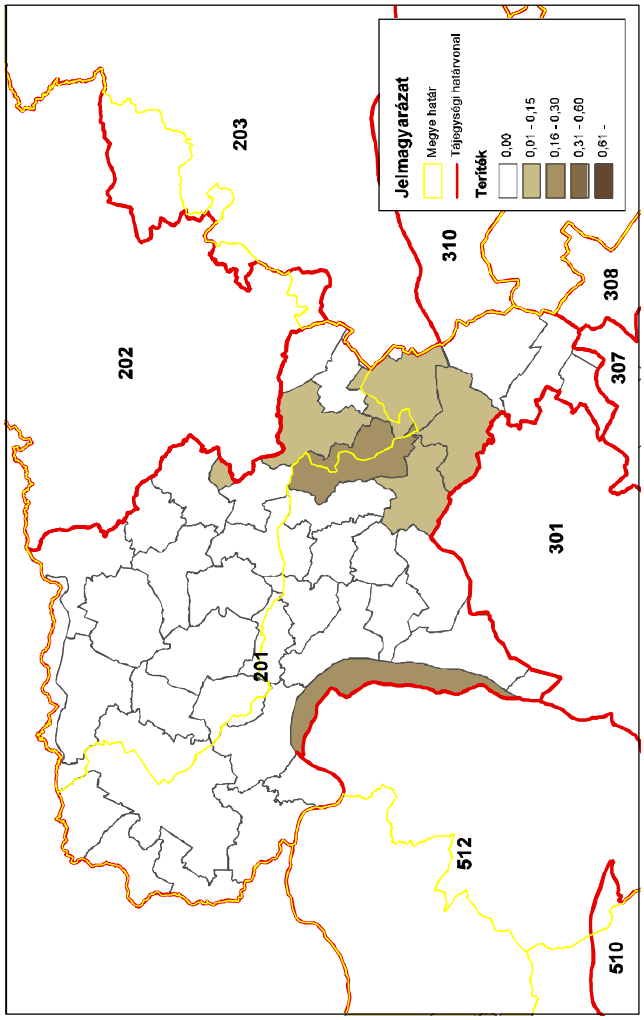

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (terítéken - db/km^2) 2011

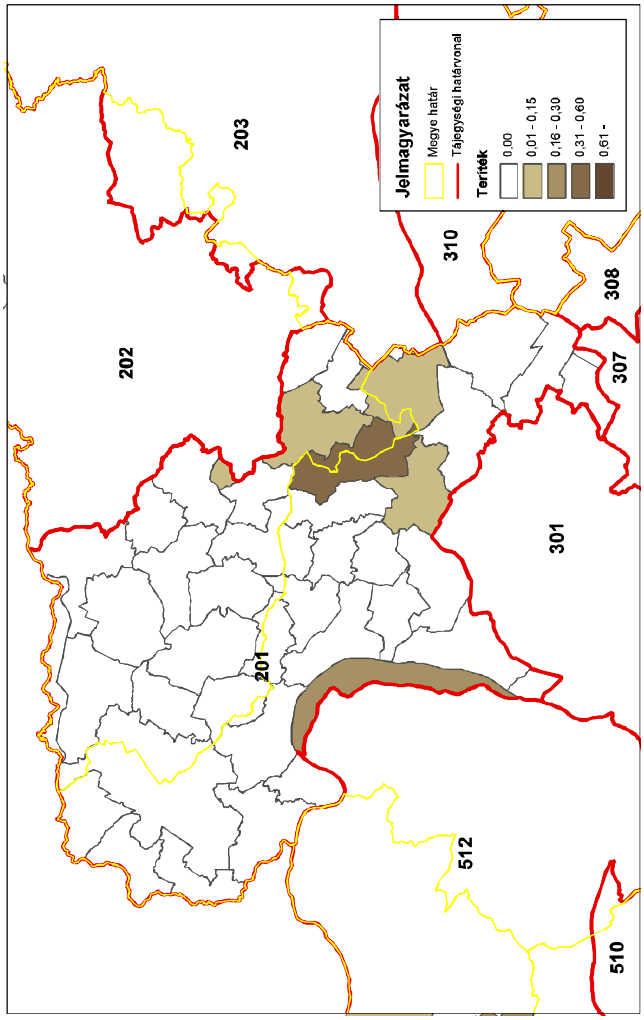

Dámszarvas (terítéken - db/km^2) 2012

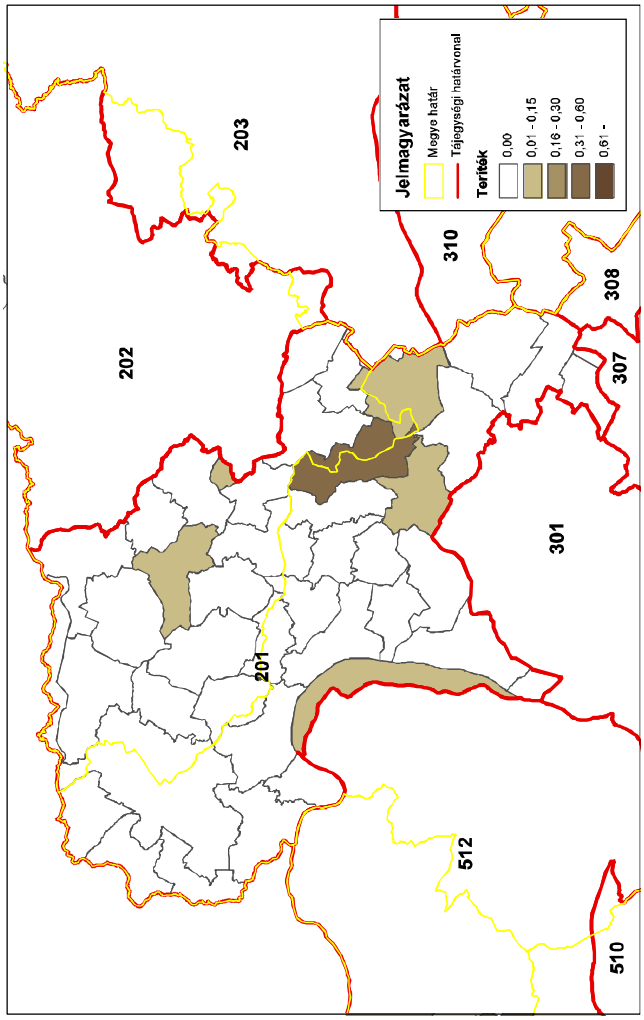

Dámszarvas (terítéken - db/km^2) 2013

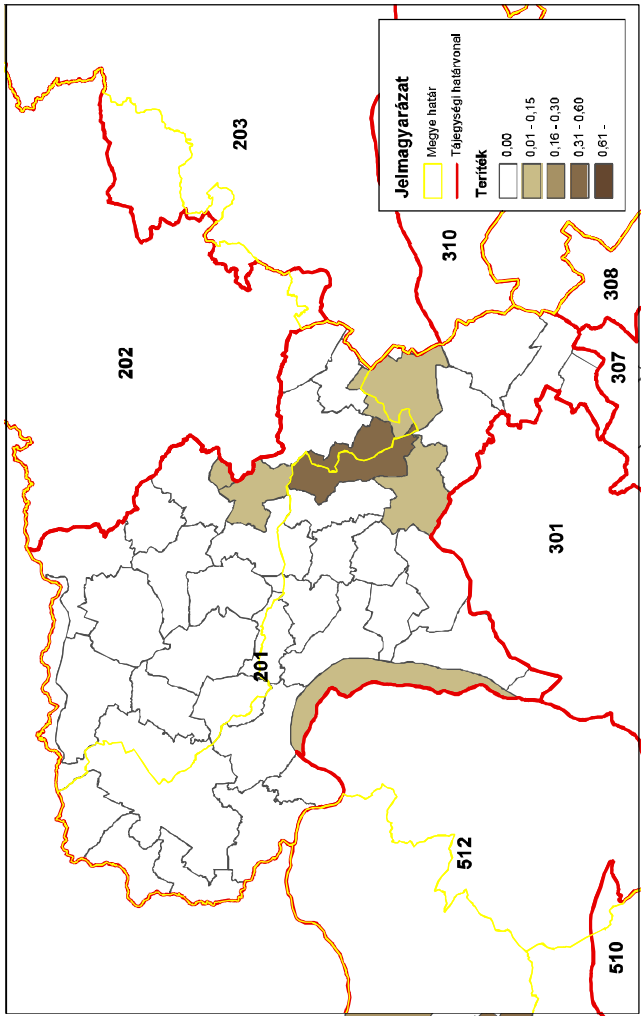

Dámszarvas (terítéken - db/km^2) 2014

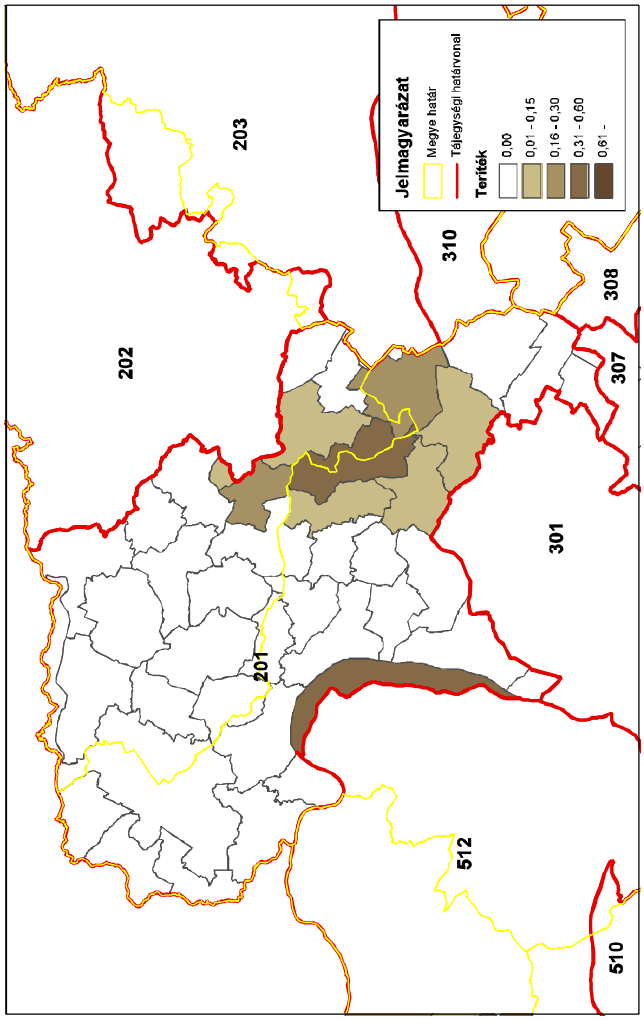

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	8	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	30	6	20,0%		2	4	0,0%	33,3%	66,7%
2000	22	1	4,5%		1		0,0%	100,0%	0,0%
2001	27	1	3,7%		1		0,0%	100,0%	0,0%
2002	22	2	9,1%		1	1	0,0%	50,0%	50,0%
2003	19	3	15,8%		1	2	0,0%	33,3%	66,7%
2004	16	3	18,8%		1	2	0,0%	33,3%	66,7%
2005	17	1	5,9%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2006	22	8	36,4%	3		5	37,5%	0,0%	62,5%
2007	20	9	45,0%	2	3	4	22,2%	33,3%	44,4%
2008	26	10	38,5%	1	3	6	10,0%	30,0%	60,0%
2009	19	7	36,8%	1	2	4	14,3%	28,6%	57,1%
2010	18	4	22,2%		2	2	0,0%	50,0%	50,0%
2011	22	7	31,8%	3	2	2	42,9%	28,6%	28,6%
2012	28	4	14,3%		2	2	0,0%	50,0%	50,0%
2013	44	13	29,5%	3	1	9	23,1%	7,7%	69,2%
2014	39	10	25,6%	2	1	7	20,0%	10,0%	70,0%

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

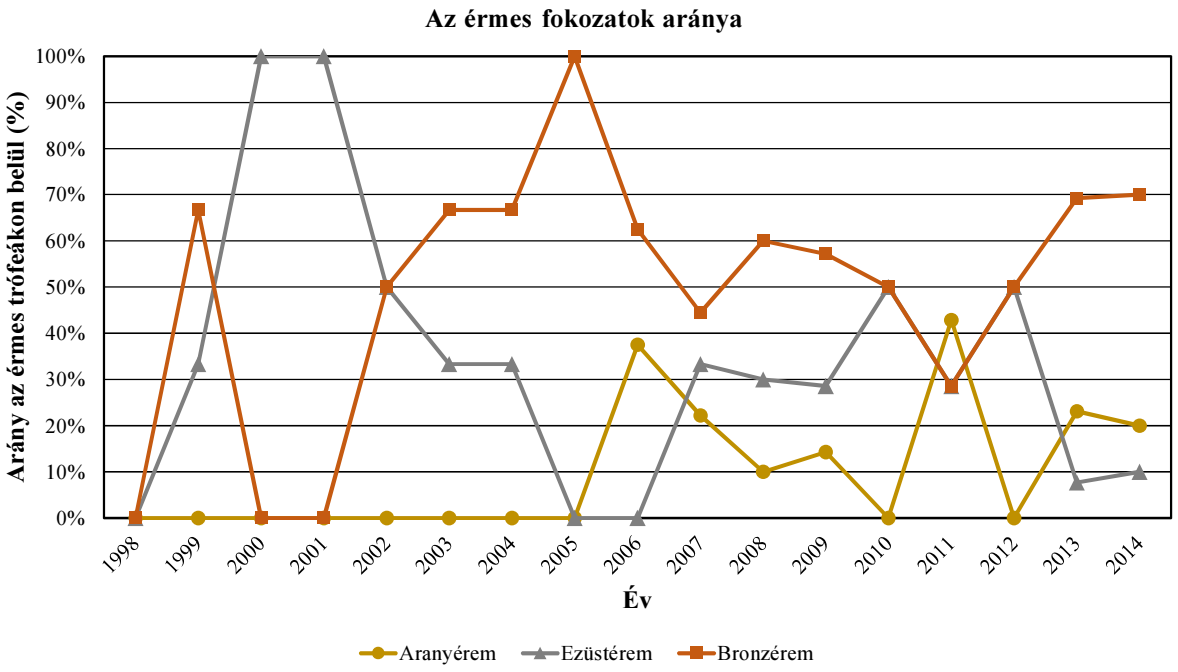

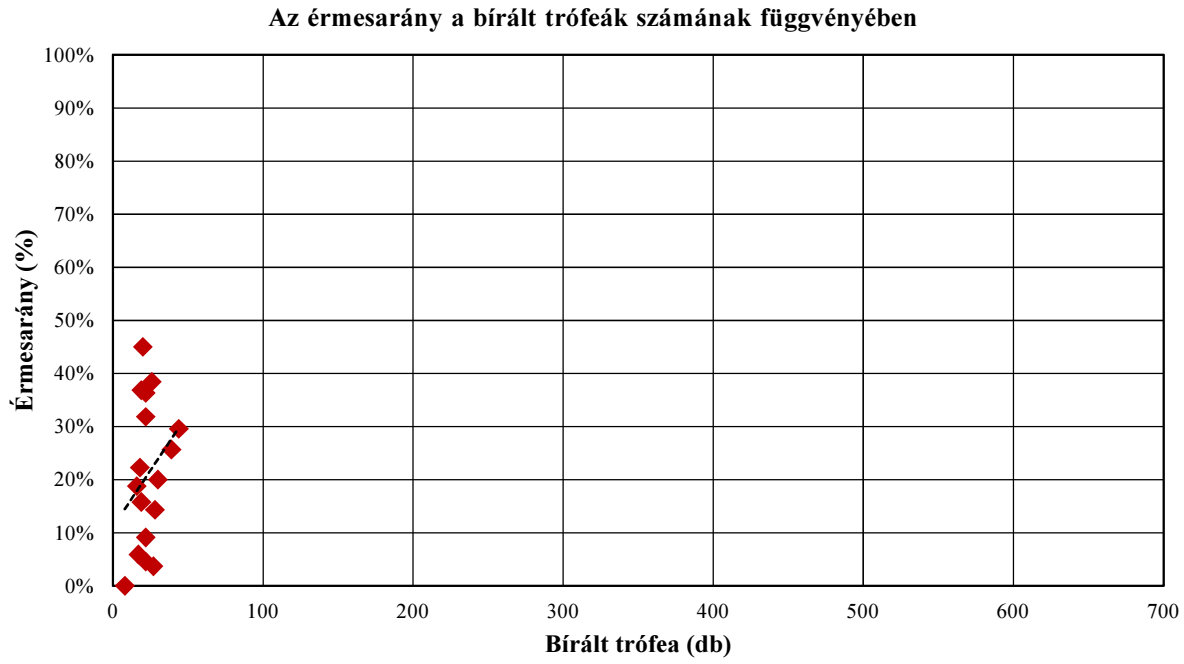

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1												1	2			8	
2		5		6	1	1	3		1	1	3		5	1	6	6	11
3	3	10	5	7	3	8			6	5	4	6	2	3	3	5	5
4	4	2	2	2	6	5	4	5	2	4	6	4	1	5	1	6	6
5		1	1	2	6	2	3	5	3	1	1	1	2	4	3	2	5
6	1	1	5	4	3		1	3	4		5	2		2	6	4	5
7		3	2	3	1	1	1	2	1	2	2	4	3	2	6	6	4
8		2	3	1			3	1	4	3	2					3	2
9		4	3	2		2	1	1	1	3	2	1	2	2	2	1	1
10		1	1		2					1	1		1	1		2	
11		1												2	1	1	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**8**	**30**	**22**	**27**	**22**	**19**	**16**	**17**	**22**	**20**	**26**	**19**	**18**	**22**	**28**	**44**	**39**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1												5,3%	11,1%			18,2%	
2		16,7%		22,2%	4,5%	5,3%	18,8%		4,5%	5,0%	11,5%		27,8%	4,5%	21,4%	13,6%	28,2%
3	37,5%	33,3%	22,7%	25,9%	13,6%	42,1%			27,3%	25,0%	15,4%	31,6%	11,1%	13,6%	10,7%	11,4%	12,8%
4	50,0%	6,7%	9,1%	7,4%	27,3%	26,3%	25,0%	29,4%	9,1%	20,0%	23,1%	21,1%	5,6%	22,7%	3,6%	13,6%	15,4%
5		3,3%	4,5%	7,4%	27,3%	10,5%	18,8%	29,4%	13,6%	5,0%	3,8%	5,3%	11,1%	18,2%	10,7%	4,5%	12,8%
6	12,5%	3,3%	22,7%	14,8%	13,6%		6,3%	17,6%	18,2%		19,2%	10,5%		9,1%	21,4%	9,1%	12,8%
7		10,0%	9,1%	11,1%	4,5%	5,3%	6,3%	11,8%	4,5%	10,0%	7,7%	21,1%	16,7%	9,1%	21,4%	13,6%	10,3%
8		6,7%	13,6%	3,7%			18,8%	5,9%	18,2%	15,0%	7,7%					6,8%	5,1%
9		13,3%	13,6%	7,4%		10,5%	6,3%	5,9%	4,5%	15,0%	7,7%	5,3%	11,1%	9,1%	7,1%	2,3%	2,6%
10		3,3%	4,5%		9,1%					5,0%	3,8%		5,6%	4,5%		4,5%	
11		3,3%												9,1%	3,6%	2,3%	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

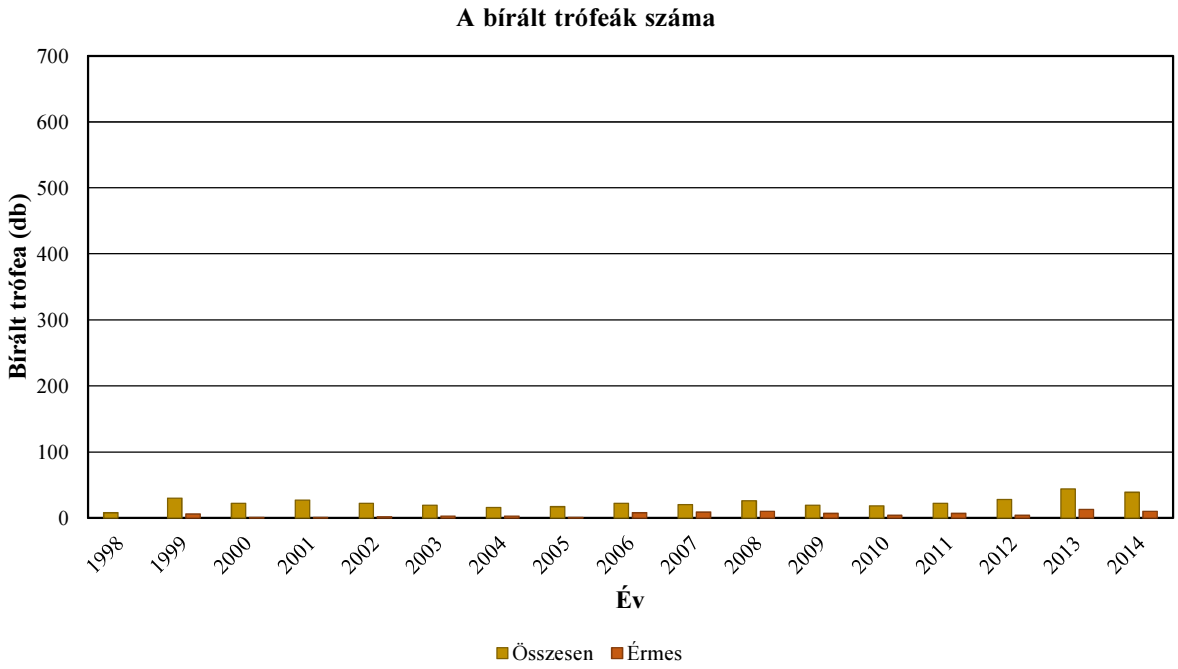

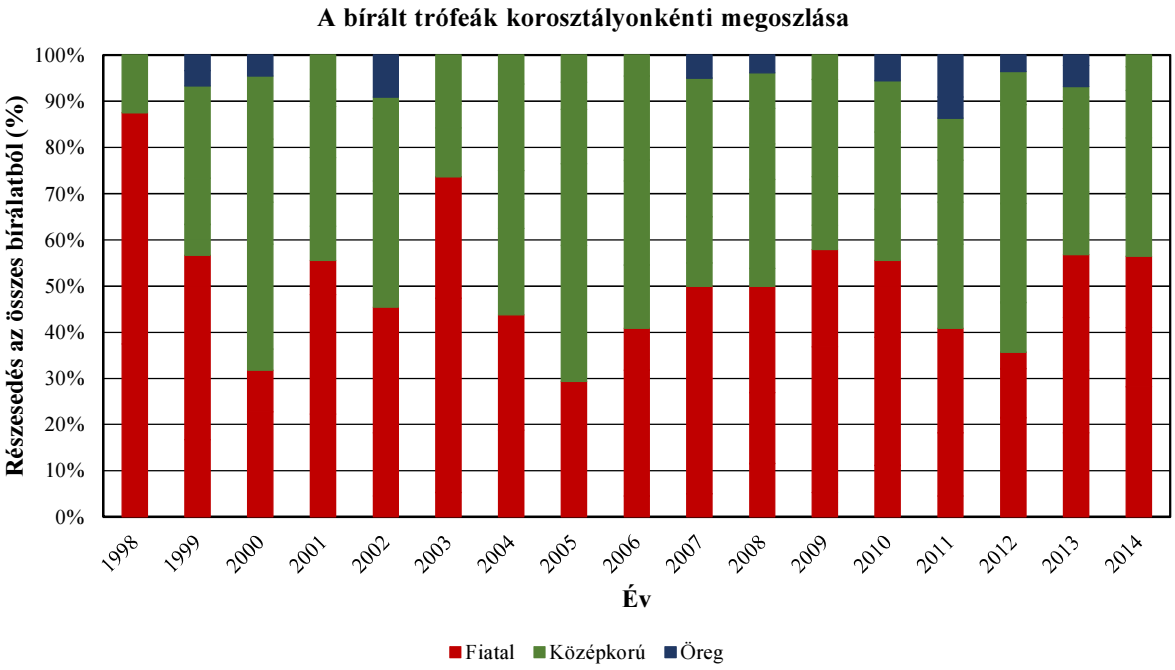

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	11	14,73				0,49			
2	50	40,85				1,29			
3	75	48,57	21,33	31,75	13,80	1,83	16,98	9,55	10,30
4	65	53,06	18,20	32,29	12,73	2,03	17,99	9,77	10,28
5	42	56,57	20,10	33,31	13,12	2,36	16,96	9,28	9,80
6	46	60,55	19,27	35,51	13,38	2,68	17,10	9,67	10,19
7	43	61,94	21,49	36,34	13,90	2,88	17,74	9,65	10,35
8	24	63,12	18,74	38,41	15,51	2,99	17,64	9,88	10,58
9	28	65,03	19,48	37,31	15,45	3,25	17,73	10,21	10,68
10	10	66,39	18,55	41,13	15,50	3,51	17,86	10,41	10,71
11	5	55,29	20,45	39,26	15,73	2,98	17,88	10,73	11,11
12									
13									
13<									

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	11	11,01				0,46			
2	50	23,50				0,98			
3	75	37,30	19,65	26,50	12,85	1,41	16,40	9,05	9,70
4	65	47,38	17,75	31,00	12,45	1,55	17,78	9,63	10,10
5	42	48,25	19,24	28,53	12,20	1,83	16,35	9,05	9,35
6	46	53,30	16,13	30,25	11,88	1,98	15,90	9,00	9,10
7	43	52,75	17,10	31,00	12,38	2,08	15,20	8,25	8,80
8	24	55,75	16,00	35,50	14,25	2,21	16,35	9,00	9,70
9	28	52,43	11,25	24,00	12,90	2,47	15,30	8,85	9,18
10	10	61,00	15,50	37,00	14,10	2,55	16,60	9,25	9,70
11	5	16,75	19,10	34,80	15,25	1,02	16,65	9,85	10,50
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	11	17,00				0,55			
2	50	49,00				1,55			
3	75	57,02	23,00	37,00	14,75	2,39	17,55	10,05	10,90
4	65	60,85	18,65	33,58	13,00	2,63	18,20	9,90	10,45
5	42	64,70	20,95	36,43	15,05	3,10	17,72	9,53	10,51
6	46	65,03	23,78	38,17	14,63	3,00	18,67	10,98	10,88
7	43	71,50	35,50	41,65	15,55	3,51	20,00	11,25	11,65
8	24	69,65	19,84	41,50	17,20	3,69	19,25	10,53	11,31
9	28	72,30	23,10	45,83	18,50	3,86	20,30	11,55	11,50
10	10	70,25	20,88	49,00	17,35	4,15	19,43	11,50	11,85
11	5	73,33	21,75	44,98	16,45	4,33	19,48	11,50	11,93
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	11	5,99				0,09			
2	50	25,50				0,57			
3	75	19,72	3,35	10,50	1,90	0,98	1,15	1,00	1,20
4	65	13,48	0,90	2,58	0,55	1,08	0,42	0,27	0,35
5	42	16,45	1,71	7,90	2,85	1,28	1,37	0,48	1,16
6	46	11,73	7,65	7,92	2,75	1,02	2,77	1,98	1,78
7	43	18,75	18,40	10,65	3,18	1,43	4,80	3,00	2,85
8	24	13,90	3,84	6,00	2,95	1,48	2,90	1,53	1,61
9	28	19,88	11,85	21,83	5,60	1,39	5,00	2,70	2,33
10	10	9,25	5,38	12,00	3,25	1,60	2,83	2,25	2,15
11	5	56,58	2,65	10,18	1,20	3,31	2,83	1,65	1,43
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	11	40,7%				18,9%			
2	50	62,4%				44,5%			
3	75	40,6%	15,7%	33,1%	13,8%	53,7%	6,8%	10,5%	11,7%
4	65	25,4%	4,9%	8,0%	4,3%	53,3%	2,3%	2,7%	3,4%
5	42	29,1%	8,5%	23,7%	21,7%	54,1%	8,1%	5,1%	11,9%
6	46	19,4%	39,7%	22,3%	20,5%	37,9%	16,2%	20,5%	17,4%
7	43	30,3%	85,6%	29,3%	22,8%	49,6%	27,1%	31,1%	27,5%
8	24	22,0%	20,5%	15,6%	19,0%	49,3%	16,4%	15,4%	15,2%
9	28	30,6%	60,8%	58,5%	36,2%	42,6%	28,2%	26,4%	21,8%
10	10	13,9%	29,0%	29,2%	21,0%	45,6%	15,8%	21,6%	20,1%
11	5	102,3%	13,0%	25,9%	7,6%	111,0%	15,8%	15,4%	12,8%
12									
13									
13<									

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	11	11,01				0,46			
2	50	23,50				0,98			
3	75	37,30	19,65	26,50	12,85	1,41	16,40	9,05	9,70
4	65	47,38	17,75	31,00	12,45	1,55	17,78	9,63	10,10
5	42	48,25	19,24	28,53	12,20	1,83	16,35	9,05	9,35
6	46	53,30	16,13	30,25	11,88	1,98	15,90	9,00	9,10
7	43	52,75	17,10	31,00	12,38	2,08	15,20	8,25	8,80
8	24	55,75	16,00	35,50	14,25	2,21	16,35	9,00	9,70
9	28	52,43	11,25	24,00	12,90	2,47	15,30	8,85	9,18
10	10	61,00	15,50	37,00	14,10	2,55	16,60	9,25	9,70
11	5	16,75	19,10	34,80	15,25	1,02	16,65	9,85	10,50
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	11	2013				2013			
2	50	2002				2007			
3	75	2000	2009	2014	2014	2011	2009	2009	2009
4	65	1998	2014	2014	2014	2001	2013	2013	2013
5	42	2001	2014	2011	2010	2001	2011	2012	2011
6	46	2000	2000	2000	2009	2000	1998	2000	2000
7	43	2000	2006	2000	2010	2001	2000	2000	2000
8	24	2005	2004	1999	1999	2000	1999	1999	2004
9	28	2012	2014	2004	2014	2000	2005	2000	2000
10	10	2002	1999	2002	2010	1999	1999	1999	1999
11	5	2013	2012	2012	2012	2013	1999	1999	1999
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	11	17,00				0,55			
2	50	49,00				1,55			
3	75	57,02	23,00	37,00	14,75	2,39	17,55	10,05	10,90
4	65	60,85	18,65	33,58	13,00	2,63	18,20	9,90	10,45
5	42	64,70	20,95	36,43	15,05	3,10	17,72	9,53	10,51
6	46	65,03	23,78	38,17	14,63	3,00	18,67	10,98	10,88
7	43	71,50	35,50	41,65	15,55	3,51	20,00	11,25	11,65
8	24	69,65	19,84	41,50	17,20	3,69	19,25	10,53	11,31
9	28	72,30	23,10	45,83	18,50	3,86	20,30	11,55	11,50
10	10	70,25	20,88	49,00	17,35	4,15	19,43	11,50	11,85
11	5	73,33	21,75	44,98	16,45	4,33	19,48	11,50	11,93
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	11	2009				2010			
2	50	2003				2004			
3	75	2014	2014	2009	2009	2014	2014	2014	2014
4	65	2013	2013	2013	2013	2013	2014	2014	2014
5	42	2012	2010	2014	2014	2014	2012	2010	2014
6	46	2011	2009	2008	2014	2009	2008	2008	2009
7	43	2006	2004	2006	2006	2007	2004	2010	2010
8	24	2014	2006	2004	2006	2014	2013	2013	2006
9	28	2013	2012	2011	2004	2010	2014	2012	2004
10	10	2008	2002	2008	2008	2008	2013	2008	2007
11	5	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011
12									
13									
13<									

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

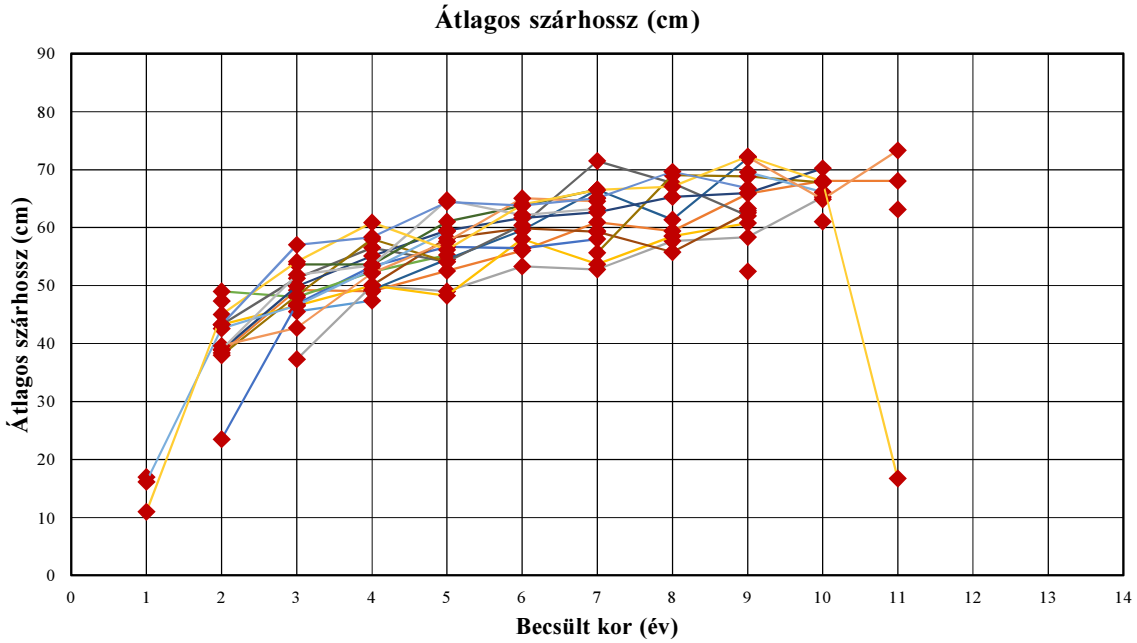

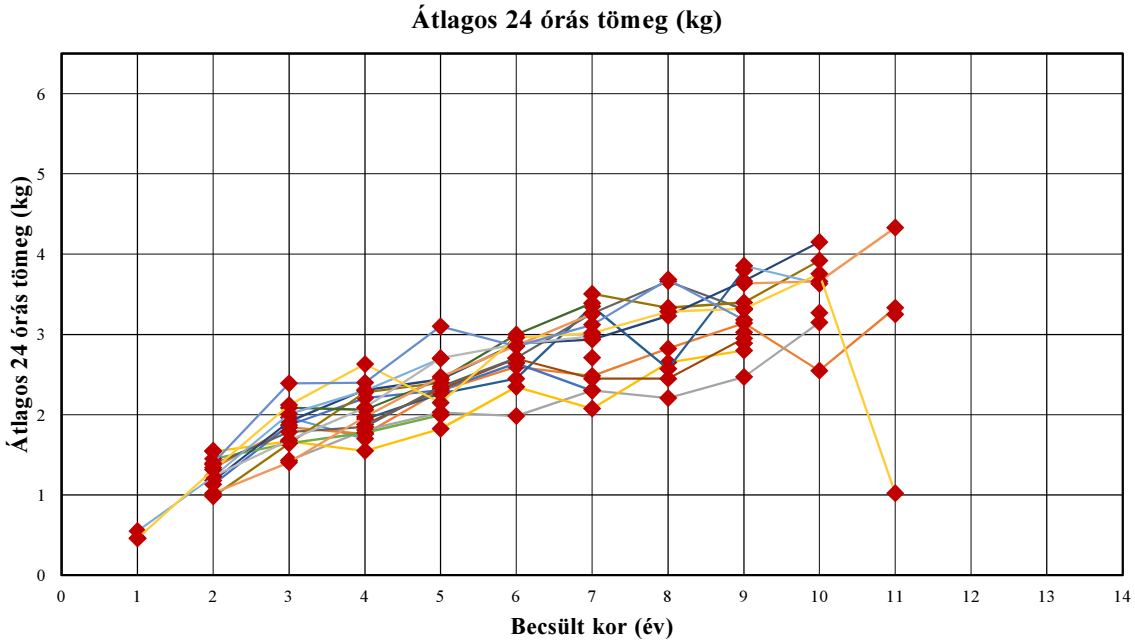

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

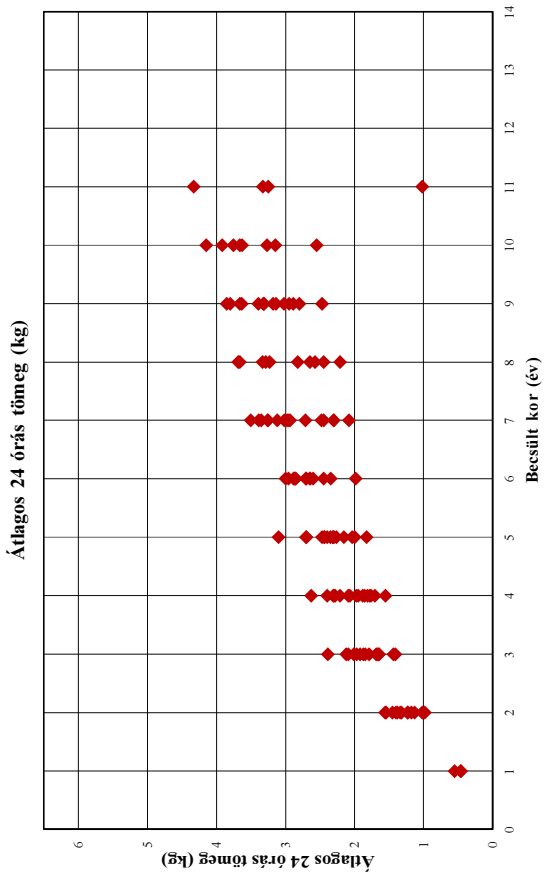

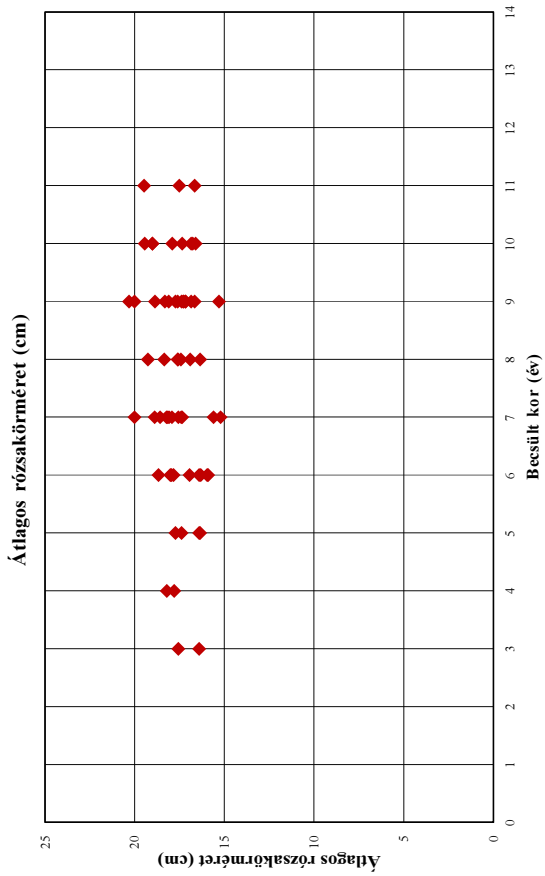

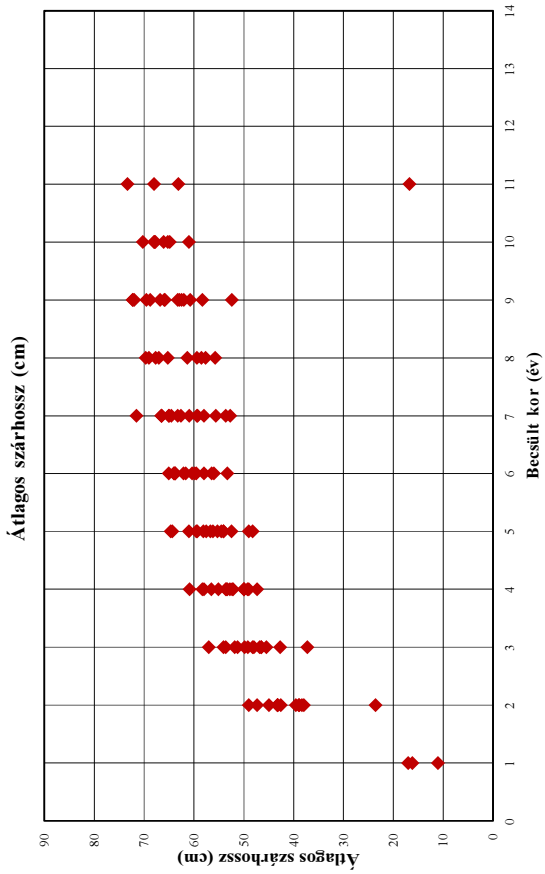

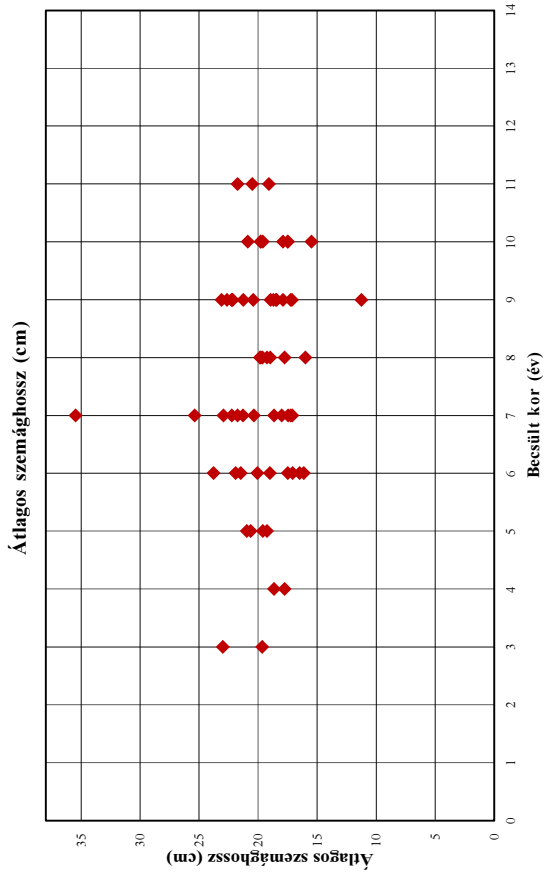

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

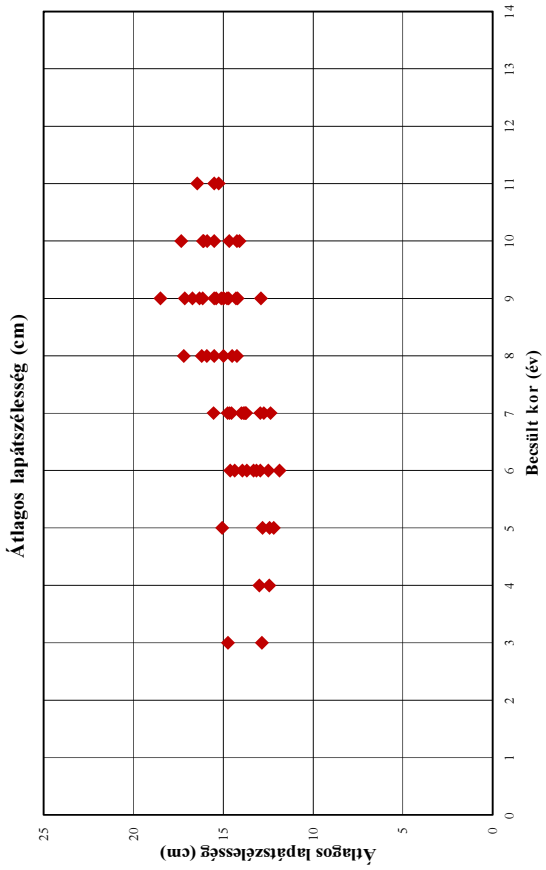

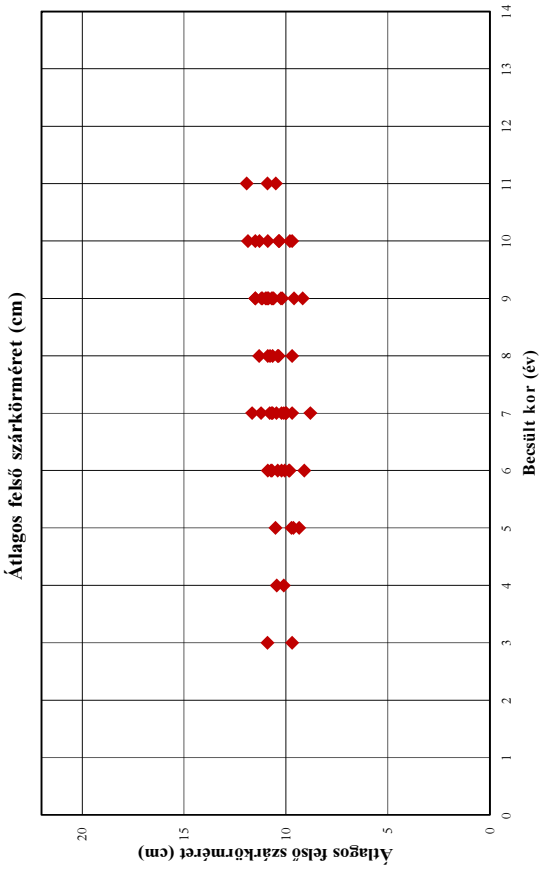

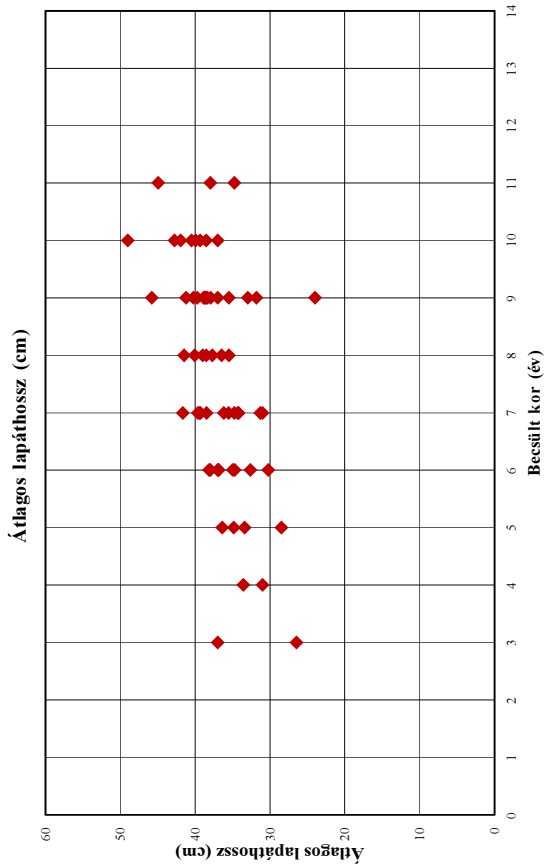

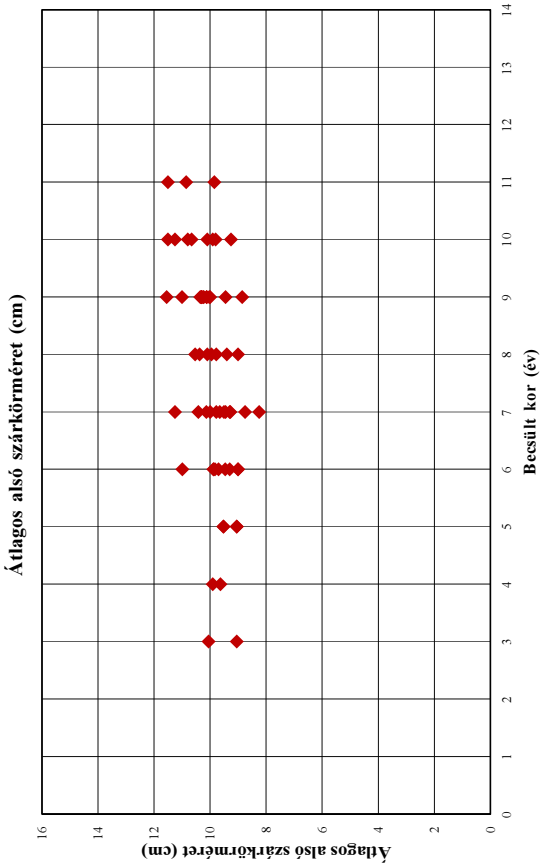

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1									
1998	2									
1998	3	3	45,50				1,97			
1998	4	4	47,38				1,70			
1998	5									
1998	6	1	64,00	17,50	38,00	13,15	2,65	15,90	9,30	10,05
1998	7									
1998	8									
1998	9									
1998	10									
1998	11									
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1									
1999	2	5	38,40				1,34			
1999	3	10	49,23				1,84			
1999	4	2	49,00				1,76			
1999	5	1	52,50				2,30			
1999	6	1	56,00				2,60			
1999	7	3	60,92				2,48			
1999	8	2	59,38	19,25	35,50	14,25	2,83	16,35	9,00	10,40
1999	9	4	65,81	18,96	39,75	15,13	3,14	17,38	9,99	10,18
1999	10	1	68,00	15,50	42,75	14,25	2,55	16,60	9,25	9,70
1999	11	1	68,00	20,50	38,00	15,50	3,33	16,65	9,85	10,50
1999	12									
1999	13									
1999	13<									
2000	1									
2000	2									
2000	3	5	37,30				1,43			
2000	4	2	50,00				1,81			
2000	5	1	49,00				2,03			
2000	6	5	53,30	16,13	30,25	13,33	1,98	15,95	9,00	9,10
2000	7	2	52,75	17,25	31,00	14,55	2,31	15,20	8,25	8,80
2000	8	3	57,67				2,21			
2000	9	3	58,33	17,13	33,00	14,30	2,47	16,65	8,85	9,18
2000	10	1	65,25	17,50	40,50	15,50	3,15	16,75	9,80	9,80
2000	11									
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1									
2001	2	6	43,25				1,54			
2001	3	7	46,50				1,67			
2001	4	2	50,00				1,55			
2001	5	2	48,25				1,83			
2001	6	4	58,00				2,35			
2001	7	3	53,67				2,08			
2001	8	1	58,50				2,65			
2001	9	2	60,75	17,25	38,75	15,50	2,80	18,30	10,30	10,65
2001	10									
2001	11									
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1									
2002	2	1	23,50				1,13			
2002	3	3	46,83				1,87			
2002	4	6	53,29				2,21			
2002	5	6	56,67				2,31			
2002	6	3	56,42				2,64			
2002	7	1	58,00				2,30			
2002	8									
2002	9									
2002	10	2	61,00	20,88	37,00	14,68	3,27	17,35	10,10	10,33
2002	11									
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1									
2003	2	1	49,00				1,45			
2003	3	8	48,00				1,65			
2003	4	5	52,35				1,78			
2003	5	2	55,25				2,00			
2003	6									
2003	7	1	65,00	18,00	38,50	13,75	2,71	15,60	9,50	9,70
2003	8									
2003	9	2	63,25	20,43	37,95	15,00	3,03	17,18	10,13	10,70
2003	10									
2003	11									
2003	12									
2003	13									
2003	13<									
2004	1									
2004	2	3	47,33				1,55			
2004	3									
2004	4	4	49,25				1,95			
2004	5	3	54,50				2,26			
2004	6	1	59,50				2,45			
2004	7	1	66,50	35,50	39,50	12,75	3,35	20,00	8,75	10,00
2004	8	3	61,33	16,00	41,50	15,00	2,57	16,90	9,40	9,70
2004	9	1	72,00	18,50	24,00	18,50	3,80	20,00	10,25	11,50
2004	10									
2004	11									
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1									
2005	2									
2005	3									
2005	4	5	50,00				1,88			
2005	5	5	58,15				2,32			
2005	6	3	59,83				2,70			
2005	7	2	59,25				2,45			
2005	8	1	55,75				2,45			
2005	9	1	62,50	22,25	37,00	17,15	2,95	15,30	9,45	9,60
2005	10									
2005	11									
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1									
2006	2	1	43,25				1,38			
2006	3	6	51,25				1,79			
2006	4	2	56,50				1,85			
2006	5	3	54,08				2,35			
2006	6	4	60,38	19,00	37,00	13,70	2,71	16,30	9,70	10,40
2006	7	1	71,50	17,10	41,65	15,55	3,26	18,15	9,45	10,10
2006	8	4	67,65	19,84	40,09	17,20	3,66	17,58	10,38	11,31
2006	9	1	62,00	22,25	31,85	14,20	3,31	18,10	10,30	10,85
2006	10									
2006	11									
2006	12									
2006	13									
2006	13<									
2007	1									
2007	2	1	38,00				0,98			
2007	3	5	48,27				1,64			
2007	4	4	58,00				2,28			
2007	5	1	54,10				2,40			
2007	6									
2007	7	2	55,63	22,25	39,33	14,65	3,51	17,40	10,00	10,70
2007	8	3	69,03	19,77	38,53	14,52	3,33	18,35	10,10	10,88
2007	9	3	68,78	18,70	40,23	14,98	3,40	17,60	10,30	11,00
2007	10	1	67,75	19,75	41,95	15,90	3,92	19,00	11,25	11,85
2007	11									
2007	12									
2007	13									
2007	13<									

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1									
2008	2	3	38,87				1,18			
2008	3	4	49,84				1,92			
2008	4	6	55,10				2,31			
2008	5	1	59,50				2,44			
2008	6	5	61,63	20,05	38,17	12,50	2,89	18,67	10,98	10,73
2008	7	2	62,63	22,95	34,80	13,83	2,94	18,58	9,28	10,65
2008	8	2	65,25	17,75	36,48	16,20	3,23	17,43	9,78	10,35
2008	9	2	65,95	22,63	38,70	16,33	3,67	17,15	10,13	10,88
2008	10	1	70,25	17,50	49,00	17,35	4,15	19,00	11,50	11,50
2008	11									
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1	1	17,00				0,46			
2009	2									
2009	3	6	53,64	19,65	37,00	14,75	2,09	16,40	9,05	9,70
2009	4	4	53,63				2,06			
2009	5	1	61,00				2,44			
2009	6	2	63,75	23,78	36,88	11,88	3,00	17,93	9,88	10,88
2009	7	4	66,54	20,35	39,66	14,76	3,39	18,23	10,41	11,21
2009	8									
2009	9	1	62,90	17,90	38,55	14,80	3,32	16,85	10,30	10,25
2009	10									
2009	11									
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1	2	16,18				0,55			
2010	2	5	42,58				1,23			
2010	3	2	46,53				2,01			
2010	4	1	52,80				2,30			
2010	5	2	59,35	20,95	33,43	12,20	2,70	16,40	9,53	9,63
2010	6									
2010	7	3	59,38	25,38	31,35	12,38	2,95	18,88	11,25	11,65
2010	8									
2010	9	2	69,53	18,43	41,25	16,15	3,86	17,73	10,03	11,15
2010	10	1	66,10	19,60	39,95	14,10	3,63	17,90	9,90	10,35
2010	11									
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1									
2011	2	1	39,60				1,02			
2011	3	3	42,70				1,41			
2011	4	5	52,13				1,97			
2011	5	4	57,56	20,63	28,53	12,43	2,47	16,35	9,05	9,35
2011	6	2	65,03	21,48	34,73	12,95	2,86	17,83	9,83	10,68
2011	7	2	64,53	18,65	35,58	12,95	3,26	17,35	9,78	9,98
2011	8									
2011	9	2	72,20	21,25	45,83	16,73	3,64	17,30	10,23	10,93
2011	10	1	64,85	19,80	39,35	16,10	3,66	16,85	10,65	11,30
2011	11	2	73,33	21,75	44,98	16,45	4,33	19,48	11,50	11,93
2011	12									
2011	13									
2011	13<									
2012	1									
2012	2	6	38,99				1,23			
2012	3	3	51,82				1,68			
2012	4	1	53,50				2,09			
2012	5	3	64,70	19,60	34,88	12,82	2,70	17,72	9,05	9,72
2012	6	6	62,13	17,09	32,66	14,37	2,88	16,93	9,46	9,82
2012	7	6	63,24	21,29	34,30	13,74	2,98	17,55	9,30	10,21
2012	8									
2012	9	2	52,43	23,10	38,40	15,40	2,89	18,85	11,55	10,60
2012	10									
2012	11	1	63,10	19,10	34,80	15,25	3,25	17,50	10,85	10,90
2012	12									
2012	13									
2012	13<									

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1	8	11,01				0,46			
2013	2	6	44,99				1,32			
2013	3	5	54,08				2,12			
2013	4	6	60,85	18,65	33,58	13,00	2,63	17,78	9,63	10,10
2013	5	2	56,18				2,15			
2013	6	4	63,94	21,90	36,92	13,95	2,96	18,00	9,88	10,22
2013	7	6	66,48	17,45	36,22	13,99	3,02	17,92	10,13	10,46
2013	8	3	67,03	19,63	37,73	15,50	3,29	19,25	10,53	10,78
2013	9	1	72,30	22,15	38,90	14,70	3,32	17,25	10,35	11,20
2013	10	2	67,93	17,90	38,55	16,13	3,76	19,43	10,80	10,88
2013	11	1	16,75				1,02			
2013	12									
2013	13									
2013	13<									
2014	1									
2014	2	11	43,25				1,40			
2014	3	5	57,02	23,00	26,50	12,85	2,39	17,55	10,05	10,90
2014	4	6	58,33	17,75	31,00	12,45	2,40	18,20	9,90	10,45
2014	5	5	64,36	19,24	36,43	15,05	3,10	17,38	9,51	10,51
2014	6	5	63,79	16,48	35,01	14,63	2,85	16,40	9,00	9,85
2014	7	4	65,06	21,75	34,24	13,89	3,12	18,09	9,65	10,79
2014	8	2	69,65	18,98	39,03	15,93	3,69	17,60	9,95	10,65
2014	9	1	66,75	11,25	35,50	12,90	3,18	20,30	11,00	11,50
2014	10									
2014	11									
2014	12									
2014	13									
2014	13<									

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegység (201)** területén az őz jelentett létszáma 1998-2013 közt egy 2002-2007 közötti visszaesést követően összességében nőtt (4800 → 5800; a jelentett létszám végül +22% növekedést mutatott). Az őz hasznosítása 2004 óta az 1800-200 közötti sávban hullámzott (1151 → 2028 pld, **+76% emelkedés**).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken követhető, ahogy a lelövések vadgazdálkodási tájegység egészén belül fokozatosan növekedtek.
- A vadgazdálkodási tájegységben a jelentett őzállomány több mint egy évtizede stabil. Ennek alapja lehet a kezdetben kismértékben növekvő, majd lényegében állandó szintű hasznosítás. A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon az 2000-2200 őz hasznosítás fenntartható lehet.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az őz hasznosítási aránya már viszonylag magas szintről indult és az egész értékelt időszakban a szinten-tartónak tekinthető érték környékén alakult (24%→ 34%). A kilencvenes években volt 2 olyan év, amikor a hasznosítás 40% fölé került, ekkor az állomány csökkent. Figyelembe véve az őz biológiai képességeit a 30-35% körüli hasznosítási szint biztonságosan tartható, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyban van. A tájegységi adatok alapján a suták hasznosítási aránya (19-33%) csupán kicsit alacsonyabb a bakoknál és a gidáknál, de ez még elfogadható mértékű eltérés.
- Az őz lelövések összetétele a kezdettől kiegyensúlyozott állomány szinten tartó arányokat mutatta: csaknem annyi sutát lőttek, mint bakot (1 : 0.9-1.0 bak:suta) és a sutákhoz viszonyítva kevéssel több a gidalelövés (1 : 1.0-1.2 gida:suta). Ez a mintázat végig jellemző volt: a bakok terítékbeli aránya 30-35%, a sutáké 30-35%, a gidáké 32-37%.
- A suta- és gidalelövés fontosságát az ábrák is alátámasztják: a számszerű hasznosítás és a hasznosítási arány növekedése is rendkívül szorosan függ a suta- és a gidalelövés növekedésétől. A bakok, a suták és a gidák pontjai és trendvonalai teljes fedésben vannak.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a teríték kisebb növelése még lehetséges. Az őzállomány hasznosítása a vadgazdálkodási tájegységben a biológiai lehetőségekkel összhangban áll, és a hasznosítás összetétele biztosíthatja a kedvező létszám/teríték kapcsolat fenntartását. A stabil állapot fenntartása azért is szükséges, mert a nagyobb sűrűségű állományokban előbb-utóbb megjelennek azok a sűrűségfüggő hatások (testsúly, kondíció, agancsméretek csökkenése), amik az állomány teljesítményét visszavetik.

Az őz jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- Az őz jelentőségét tekintve a gímszarvas és a vaddisznó után helyezkedik el a vadgazdálkodási tájegységben. A külföldi bérlelövés és az őzteríték kapcsolata ugyan pozitív, de a pontok szóródása óriási. A lőtt vad értékesítés bevétele és az

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

őzteríték, illetve belföldi bérlelövés és az őzteríték érdemi kapcsolata nem mutatható ki.

- A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági (9-10X) és erdei vadkárok (3-4X) jelentősen nőttek az értékelt időszakban. Ezek a károk a gímszarvashoz és a vaddisznóhoz köthetők.

Az őz trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE az átlag alatti negyedben található, azaz országosan a gyengébbek közé tartozik (34/52). Az érmesek aránya 2-6% között hullámzott. Az bakok lelövésének jelentős növekedés az érmesek arányát nem befolyásolta. A vadgazdálkodási tájegységben 0-6 aranyérmes bak esett évente (0-10%), az érmesek 25-35%-a ezüstérmes, és a maradék bronzérmes. Összességében 14-43 érmes bakot lőttek évente. Az állományban a trófeák minősége jobbára gyenge.
- A tájegységen belül az érmesek arányának területi eloszlása az idő folyamán nem sokat változott, a 0-5% közötti érmes arány a jellemző.
- A vadgazdálkodási tájegységben a "fiatal" korcsoport részesedése 30-40% között volt. Az „öreg" bakok 20-35%-ot és „középkorú" bakok 40-55%-ot tettek ki. Ezek az arányok a Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben meglehetősen stabilak voltak és a korosztályi szabályozás viszonylag jól megfelel az állomány várható korszerkezetének.
- A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit nézve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 21.42 cm (6 év), a 24 órás agancssúly legnagyobb értéke 291.96 gramm (7 év). Az átlaghoz képest a legrosszabb év (20.42 cm (6 év) / 268.04 gramm (7 év)) és a legjobb év (21.79 cm (8 év) / 320.17 gramm (7 év)). Az átlagok minden korosztályban erős szóródást mutatnak.
- Az egyes éveknek az agancsépítésre gyakorolt hatása a legnagyobb a legfiatalabb és a legidősebb korcsoportban (20-30% a szárhosszban, és 20-30% a súlyban), míg viszonylag kisebb a középkorú csoportokban (10-15% szárhossz és 15-30% agancssúly). Ez a változékonyság tükröződik a szárhosszok és az átlagos agancssúlyok kor függvényében való alakulását szemléltető diagramokon is.
- A Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben gyenge őzállomány él, amely országosan az átlag alatti negyedbe tartozik. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) már a 4 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ezt követően a 8 éves korig azonos szinten marad. Az átlagos 24 órás agancssúly 5-7 éves korig fokozatosan emelkedik és a 8. év után csökkenni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagos értékei között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. A környezeti hatások miatt a kedvező években a gyengébb képességű bakok is jobb agancsokat rakhatnak fel, míg a rosszabb években a jobb képességűek agancsai is gyengébbek lesznek.

A szabad területi őzállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	1 464	1 785	1 530	**4 779**	371	348	432	**1 151**	25,3%	19,5%	28,2%	**24,1%**
1999	1 677	1 961	1 441	**5 079**	404	416	490	**1 310**	24,1%	21,2%	34,0%	**25,8%**
2000	1 739	1 928	1 580	**5 247**	454	491	534	**1 479**	26,1%	25,5%	33,8%	**28,2%**
2001	1 754	1 999	1 555	**5 308**	509	545	587	**1 641**	29,0%	27,3%	37,7%	**30,9%**
2002	1 722	1 876	1 611	**5 209**	520	606	698	**1 824**	30,2%	32,3%	43,3%	**35,0%**
2003	1 667	1 739	1 455	**4 861**	550	575	661	**1 786**	33,0%	33,1%	45,4%	**36,7%**
2004	1 577	1 692	1 398	**4 667**	585	634	702	**1 921**	37,1%	37,5%	50,2%	**41,2%**
2005	1 398	1 505	1 310	**4 213**	528	524	669	**1 721**	37,8%	34,8%	51,1%	**40,8%**
2006	1 438	1 579	1 397	**4 414**	488	479	552	**1 519**	33,9%	30,3%	39,5%	**34,4%**
2007	1 452	1 597	1 380	**4 429**	530	526	571	**1 627**	36,5%	32,9%	41,4%	**36,7%**
2008	1 612	1 858	1 679	**5 149**	572	529	631	**1 732**	35,5%	28,5%	37,6%	**33,6%**
2009	1 675	1 893	1 646	**5 214**	617	546	589	**1 752**	36,8%	28,8%	35,8%	**33,6%**
2010	1 768	2 043	1 649	**5 460**	554	599	596	**1 749**	31,3%	29,3%	36,1%	**32,0%**
2011	1 824	2 169	1 759	**5 752**	638	639	543	**1 820**	35,0%	29,5%	30,9%	**31,6%**
2012	1 835	2 153	1 775	**5 763**	655	683	573	**1 911**	35,7%	31,7%	32,3%	**33,2%**
2013	1 903	2 186	1 763	**5 852**	627	590	544	**1 761**	32,9%	27,0%	30,9%	**30,1%**
2014	1 839	2 131	1 858	**5 828**	661	714	653	**2 028**	35,9%	33,5%	35,1%	**34,8%**
Változás	25,6%	19,4%	21,4%	22,0%	78,2%	105,2%	51,2%	76,2%	41,8%	71,9%	24,5%	44,5%

Ivararány (1 bakra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*
1998	1	1,22	1,05	***0,86***	1	0,94	1,16	***1,24***
1999	1	1,17	0,86	***0,73***	1	1,03	1,21	***1,18***
2000	1	1,11	0,91	***0,82***	1	1,08	1,18	***1,09***
2001	1	1,14	0,89	***0,78***	1	1,07	1,15	***1,08***
2002	1	1,09	0,94	***0,86***	1	1,17	1,34	***1,15***
2003	1	1,04	0,87	***0,84***	1	1,05	1,20	***1,15***
2004	1	1,07	0,89	***0,83***	1	1,08	1,20	***1,11***
2005	1	1,08	0,94	***0,87***	1	0,99	1,27	***1,28***
2006	1	1,10	0,97	***0,88***	1	0,98	1,13	***1,15***
2007	1	1,10	0,95	***0,86***	1	0,99	1,08	***1,09***
2008	1	1,15	1,04	***0,90***	1	0,92	1,10	***1,19***
2009	1	1,13	0,98	***0,87***	1	0,88	0,95	***1,08***
2010	1	1,16	0,93	***0,81***	1	1,08	1,08	***0,99***
2011	1	1,19	0,96	***0,81***	1	1,00	0,85	***0,85***
2012	1	1,17	0,97	***0,82***	1	1,04	0,87	***0,84***
2013	1	1,15	0,93	***0,81***	1	0,94	0,87	***0,92***
2014	1	1,16	1,01	***0,87***	1	1,08	0,99	***0,91***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	30,6%	37,4%	32,0%	100%	32,2%	30,2%	37,5%	100%
1999	33,0%	38,6%	28,4%	100%	30,8%	31,8%	37,4%	100%
2000	33,1%	36,7%	30,1%	100%	30,7%	33,2%	36,1%	100%
2001	33,0%	37,7%	29,3%	100%	31,0%	33,2%	35,8%	100%
2002	33,1%	36,0%	30,9%	100%	28,5%	33,2%	38,3%	100%
2003	34,3%	35,8%	29,9%	100%	30,8%	32,2%	37,0%	100%
2004	33,8%	36,3%	30,0%	100%	30,5%	33,0%	36,5%	100%
2005	33,2%	35,7%	31,1%	100%	30,7%	30,4%	38,9%	100%
2006	32,6%	35,8%	31,6%	100%	32,1%	31,5%	36,3%	100%
2007	32,8%	36,1%	31,2%	100%	32,6%	32,3%	35,1%	100%
2008	31,3%	36,1%	32,6%	100%	33,0%	30,5%	36,4%	100%
2009	32,1%	36,3%	31,6%	100%	35,2%	31,2%	33,6%	100%
2010	32,4%	37,4%	30,2%	100%	31,7%	34,2%	34,1%	100%
2011	31,7%	37,7%	30,6%	100%	35,1%	35,1%	29,8%	100%
2012	31,8%	37,4%	30,8%	100%	34,3%	35,7%	30,0%	100%
2013	32,5%	37,4%	30,1%	100%	35,6%	33,5%	30,9%	100%
2014	31,6%	36,6%	31,9%	100%	32,6%	35,2%	32,2%	100%

Az őz hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **201**

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései I.

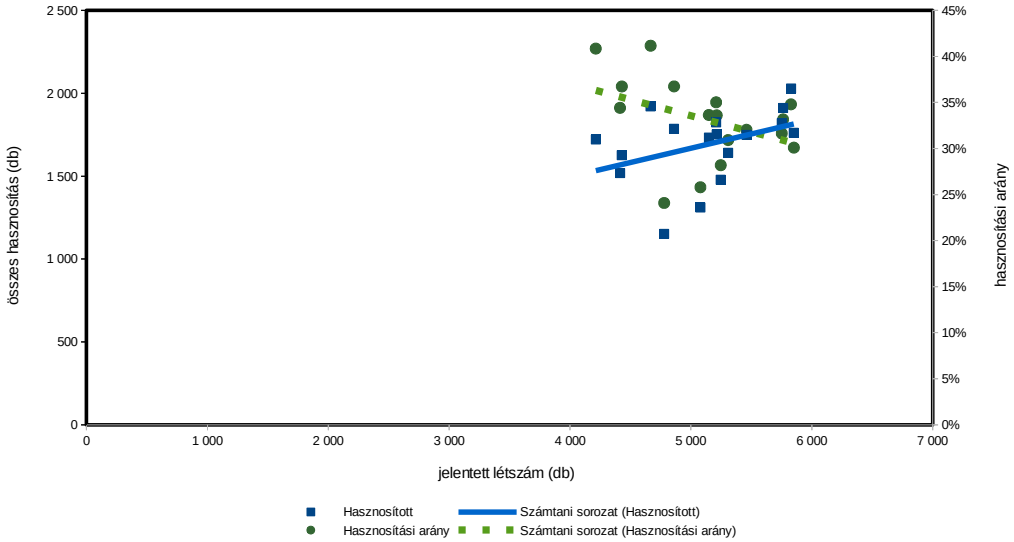

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései II.

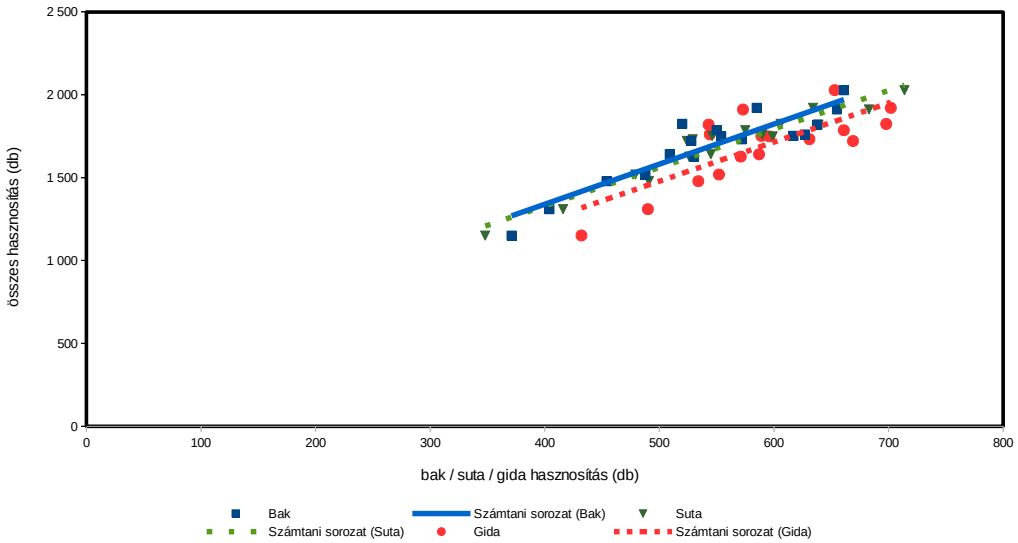

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései III.

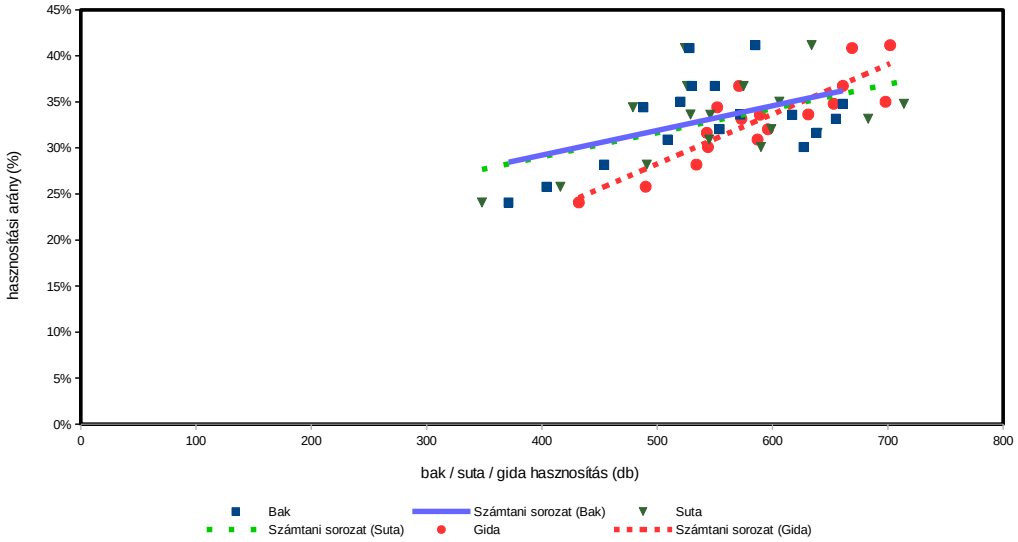

Őz (terítéken - db/km^2) 2007

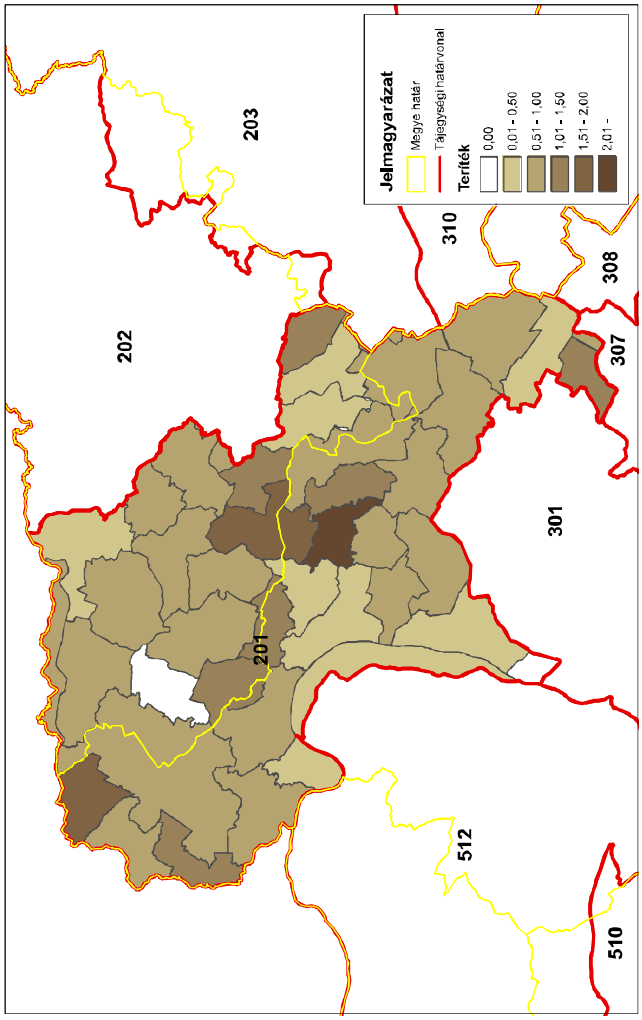

Őz (terítéken - db/km^2) 2008

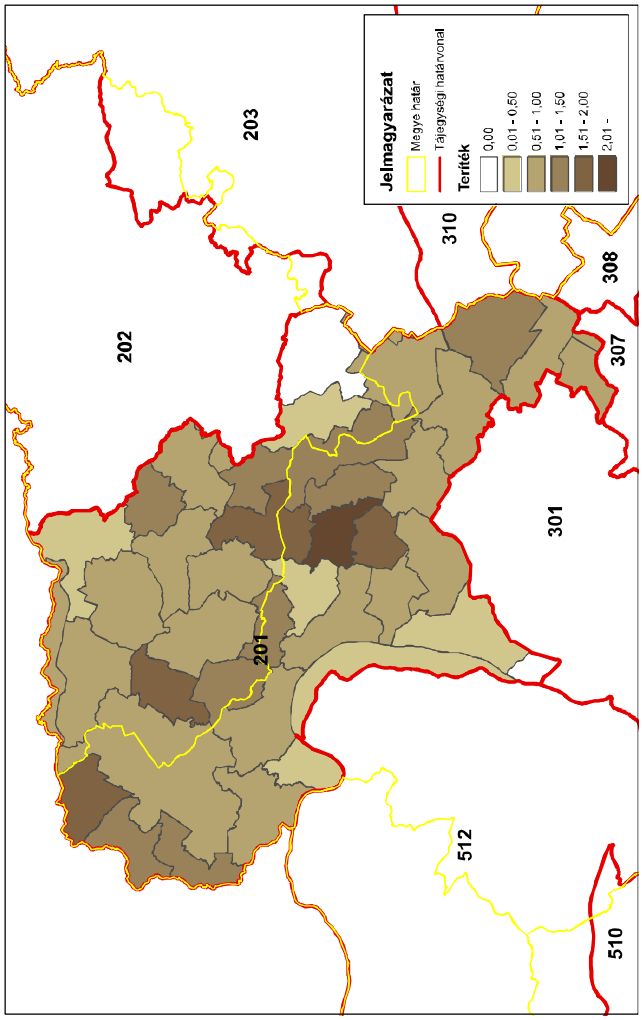

Őz (terítéken - db/km^2) 2009

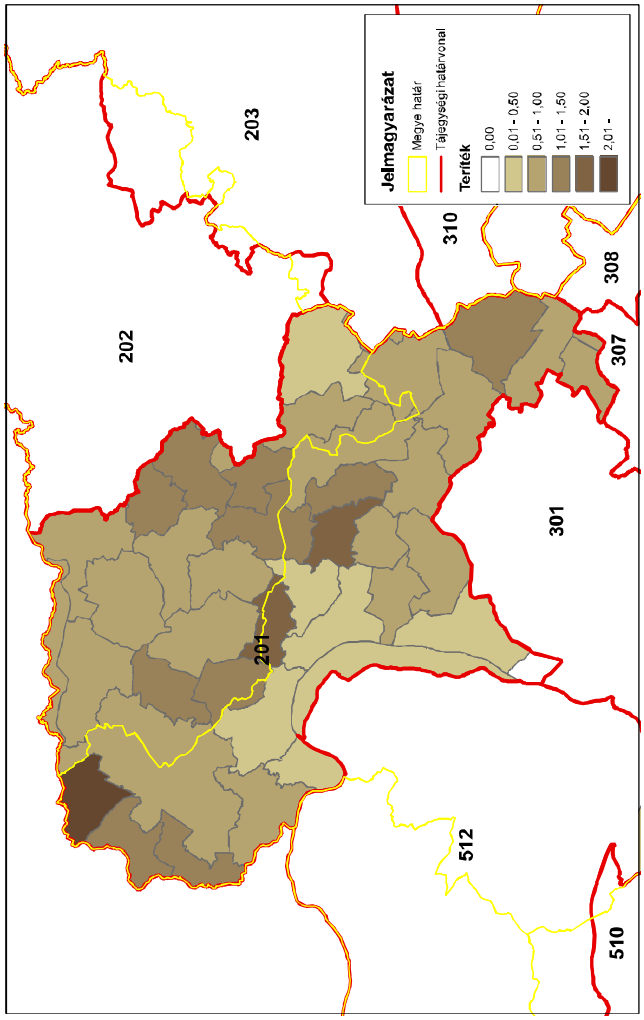

Őz (terítéken - db/km^2) 2010

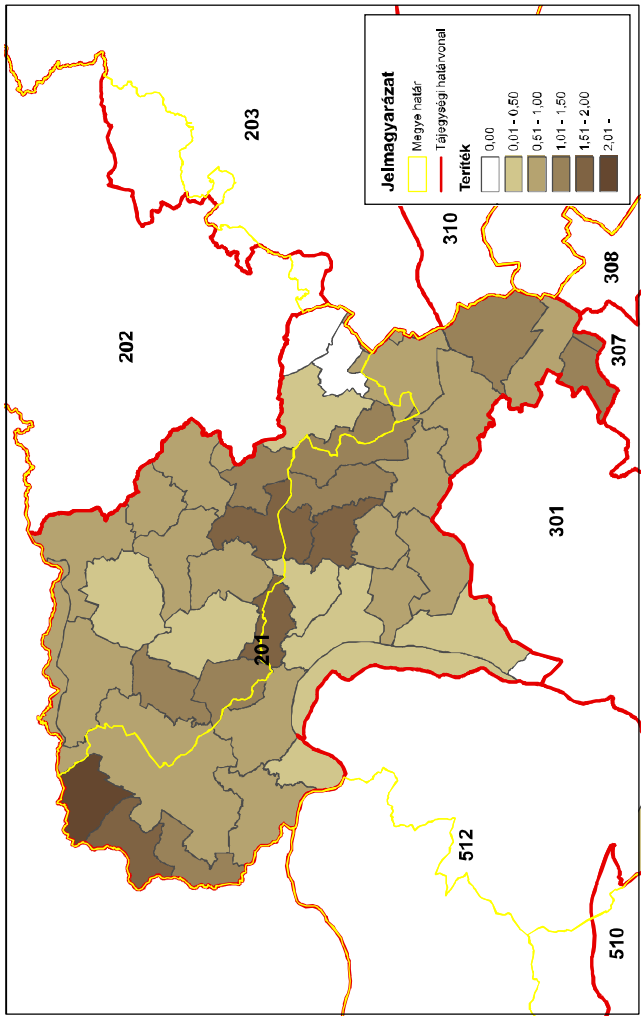

Őz (teríték - db/km^2) 2011

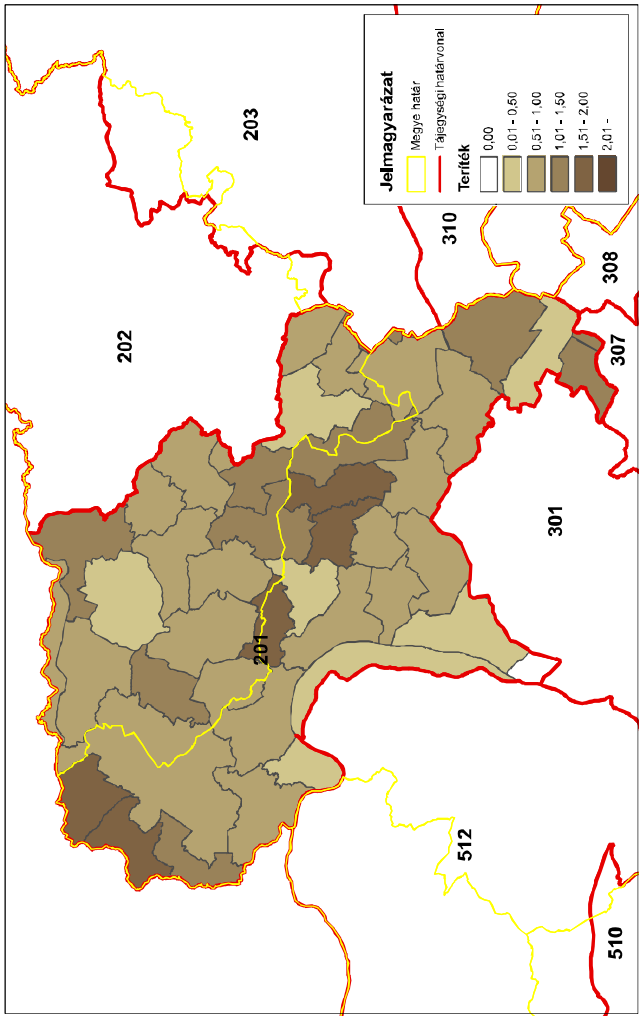

Őz (teríték - db/km^2) 2012

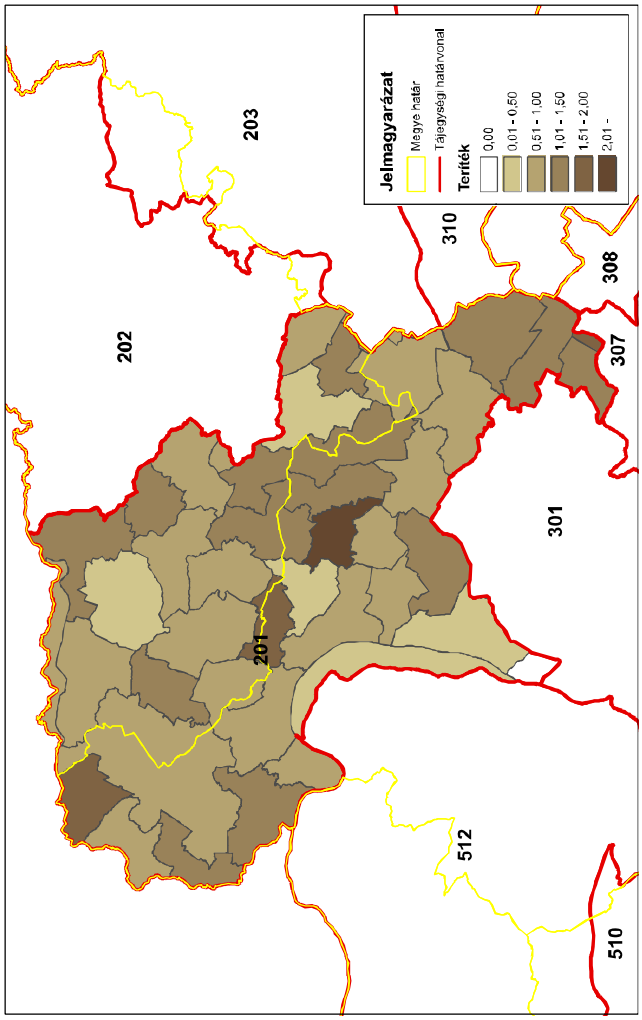

Őz (teríték - db/km^2) 2013

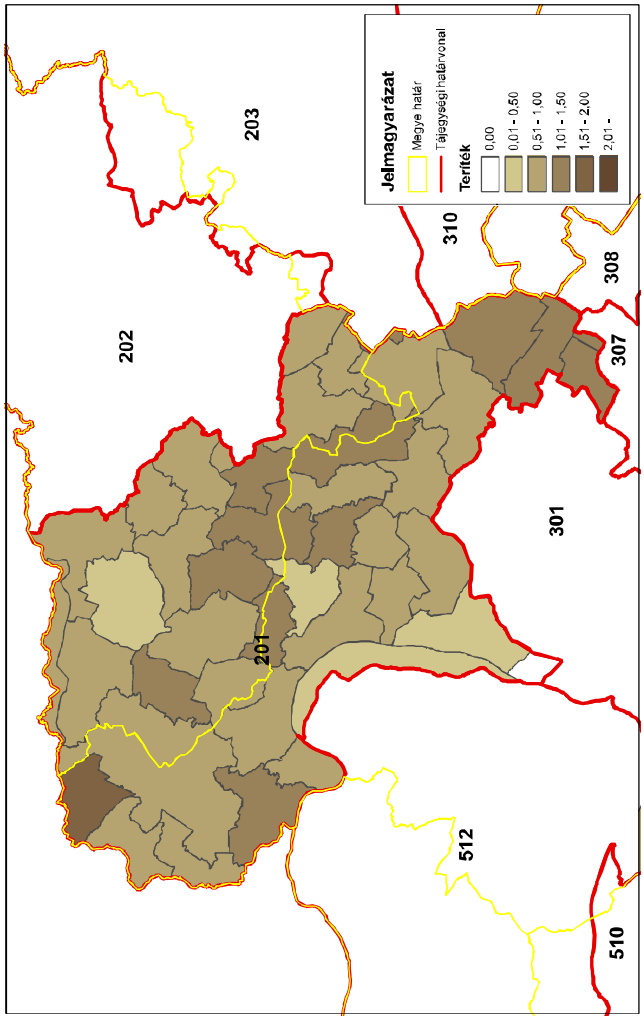

Őz (teríték - db/km^2) 2014

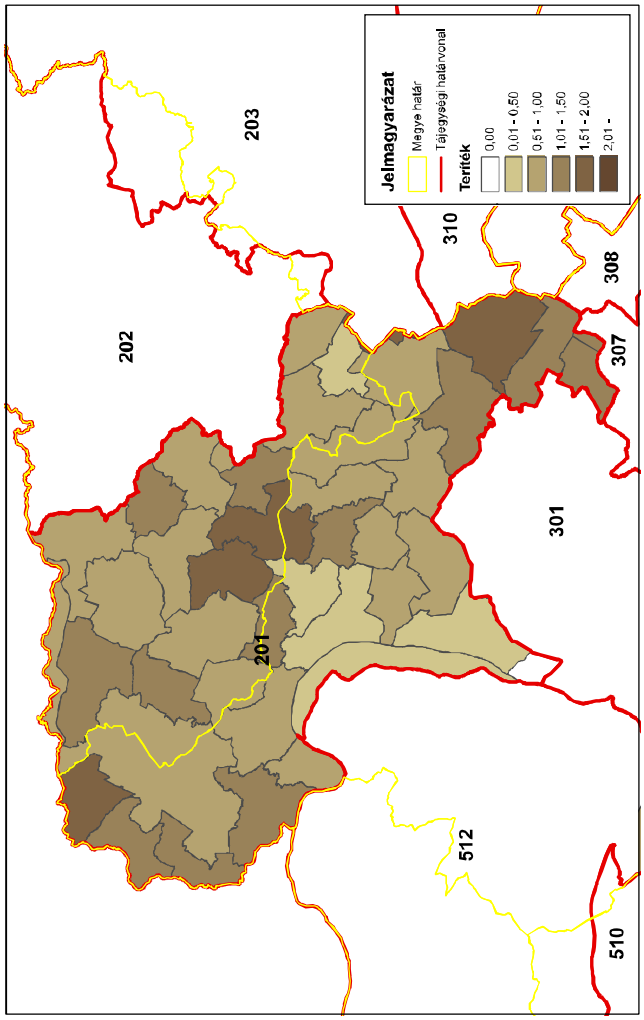

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	375	14	3,7%	1	3	10	7,1%	21,4%	71,4%
1999	408	19	4,7%		8	11	0,0%	42,1%	57,9%
2000	484	19	3,9%	1	6	12	5,3%	31,6%	63,2%
2001	526	20	3,8%	2	8	10	10,0%	40,0%	50,0%
2002	541	26	4,8%	3	11	12	11,5%	42,3%	46,2%
2003	570	22	3,9%	2	6	14	9,1%	27,3%	63,6%
2004	611	33	5,4%	2	10	21	6,1%	30,3%	63,6%
2005	541	31	5,7%	2	12	17	6,5%	38,7%	54,8%
2006	503	19	3,8%	2	8	9	10,5%	42,1%	47,4%
2007	548	13	2,4%	1	7	5	7,7%	53,8%	38,5%
2008	584	34	5,8%	5	11	18	14,7%	32,4%	52,9%
2009	633	34	5,4%	6	11	17	17,6%	32,4%	50,0%
2010	584	21	3,6%	1	4	16	4,8%	19,0%	76,2%
2011	639	30	4,7%	1	11	18	3,3%	36,7%	60,0%
2012	666	43	6,5%	5	15	23	11,6%	34,9%	53,5%
2013	639	28	4,4%	1	7	20	3,6%	25,0%	71,4%
2014	682	33	4,8%	3	9	21	9,1%	27,3%	63,6%

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

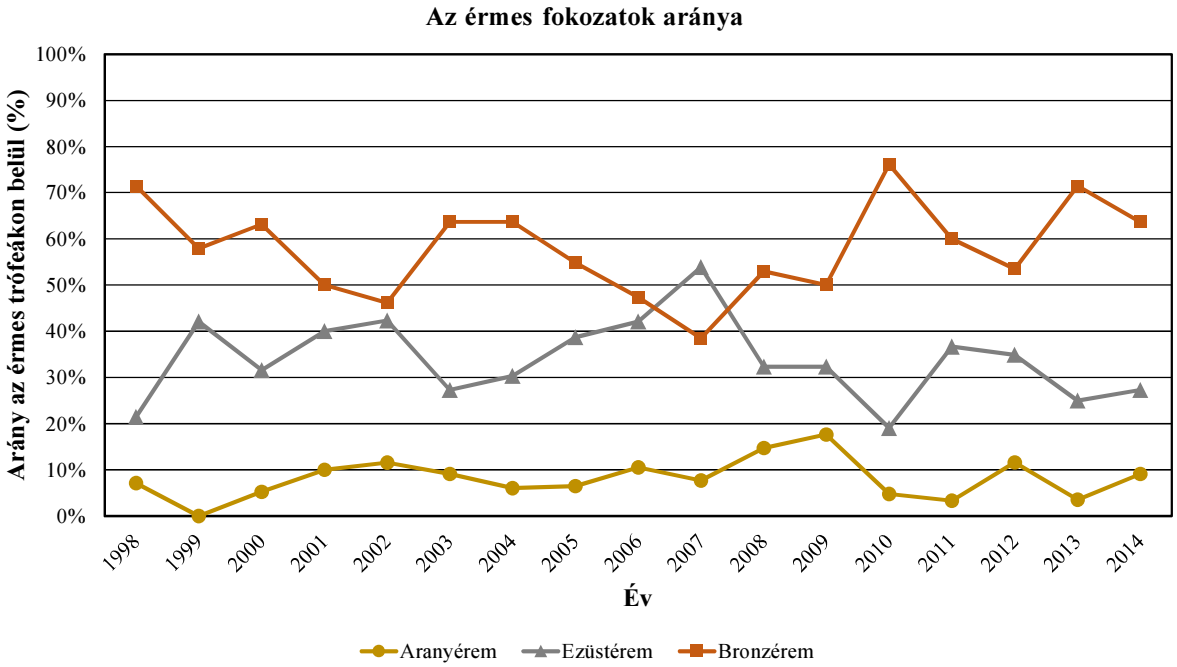

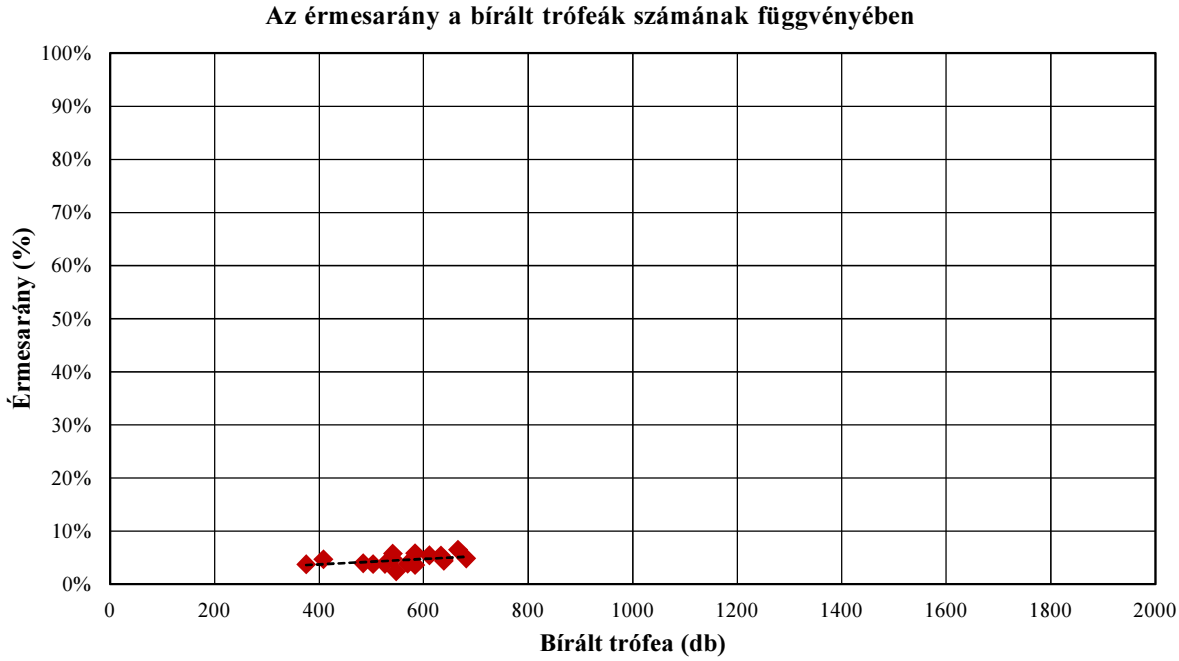

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	30	40	39	52	63	39	63	64	34	51	44	46	30	25	48	34	73
2	41	36	47	35	40	33	37	47	46	43	43	56	51	52	47	47	67
3	49	46	58	88	58	90	82	69	103	110	119	155	142	146	130	142	99
4	75	75	90	90	77	94	113	94	76	111	108	136	128	154	153	112	130
5	75	84	85	98	121	114	136	115	122	118	153	97	102	108	128	146	130
6	51	55	85	69	78	79	87	67	61	57	70	70	69	70	87	85	79
7	31	50	51	54	63	64	49	46	34	27	24	42	24	37	34	41	51
8	13	13	19	24	23	36	30	15	9	20	11	19	21	30	23	22	28
9	3	3	6	7	9	12	5	15	9	3	5	7	7	6	9	3	13
9<	7	6	4	9	9	9	9	9	9	8	7	5	10	11	7	7	12
Összesen	**375**	**408**	**484**	**526**	**541**	**570**	**611**	**541**	**503**	**548**	**584**	**633**	**584**	**639**	**666**	**639**	**682**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	8,0%	9,8%	8,1%	9,9%	11,6%	6,8%	10,3%	11,8%	6,8%	9,3%	7,5%	7,3%	5,1%	3,9%	7,2%	5,3%	10,7%
2	10,9%	8,8%	9,7%	6,7%	7,4%	5,8%	6,1%	8,7%	9,1%	7,8%	7,4%	8,8%	8,7%	8,1%	7,1%	7,4%	9,8%
3	13,1%	11,3%	12,0%	16,7%	10,7%	15,8%	13,4%	12,8%	20,5%	20,1%	20,4%	24,5%	24,3%	22,8%	19,5%	22,2%	14,5%
4	20,0%	18,4%	18,6%	17,1%	14,2%	16,5%	18,5%	17,4%	15,1%	20,3%	18,5%	21,5%	21,9%	24,1%	23,0%	17,5%	19,1%
5	20,0%	20,6%	17,6%	18,6%	22,4%	20,0%	22,3%	21,3%	24,3%	21,5%	26,2%	15,3%	17,5%	16,9%	19,2%	22,8%	19,1%
6	13,6%	13,5%	17,6%	13,1%	14,4%	13,9%	14,2%	12,4%	12,1%	10,4%	12,0%	11,1%	11,8%	11,0%	13,1%	13,3%	11,6%
7	8,3%	12,3%	10,5%	10,3%	11,6%	11,2%	8,0%	8,5%	6,8%	4,9%	4,1%	6,6%	4,1%	5,8%	5,1%	6,4%	7,5%
8	3,5%	3,2%	3,9%	4,6%	4,3%	6,3%	4,9%	2,8%	1,8%	3,6%	1,9%	3,0%	3,6%	4,7%	3,5%	3,4%	4,1%
9	0,8%	0,7%	1,2%	1,3%	1,7%	2,1%	0,8%	2,8%	1,8%	0,5%	0,9%	1,1%	1,2%	0,9%	1,4%	0,5%	1,9%
9<	1,9%	1,5%	0,8%	1,7%	1,7%	1,6%	1,5%	1,7%	1,8%	1,5%	1,2%	0,8%	1,7%	1,7%	1,1%	1,1%	1,8%
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

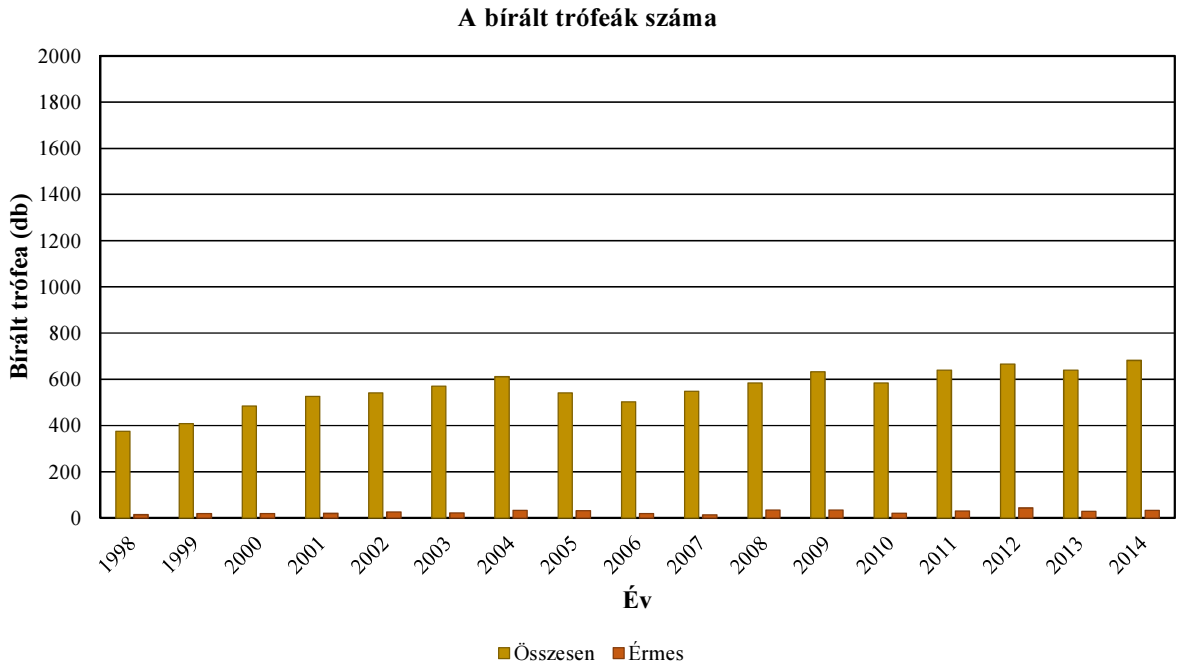

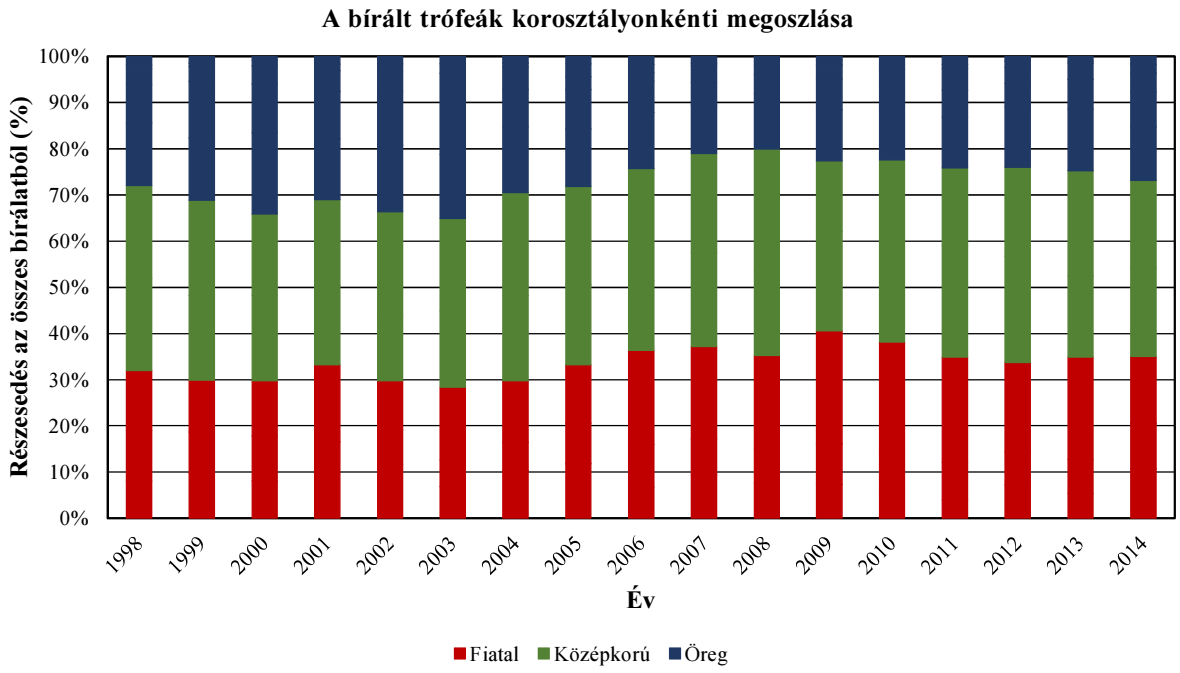

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	775	10,63	89,80
2	768	16,28	161,63
3	1686	19,39	225,28
4	1816	20,47	255,63
5	1932	21,11	276,84
6	1219	21,42	286,11
7	722	21,37	291,96
8	356	20,64	277,28
9	122	19,71	259,12
9<	138	19,23	254,76

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	775	8,55	77,20
2	768	14,86	133,52
3	1686	17,74	193,04
4	1816	19,39	230,37
5	1932	20,22	251,08
6	1219	20,42	263,94
7	722	20,37	268,04
8	356	18,95	249,73
9	122	16,22	151,00
9<	138	13,86	167,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	775	11,82	102,89
2	768	18,16	196,70
3	1686	20,75	254,72
4	1816	22,02	289,92
5	1932	22,47	299,49
6	1219	22,47	311,13
7	722	22,51	320,17
8	356	21,79	316,00
9	122	21,27	337,33
9<	138	21,51	298,50

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	775	8,55	77,20
2	768	14,86	133,52
3	1686	17,74	193,04
4	1816	19,39	230,37
5	1932	20,22	251,08
6	1219	20,42	263,94
7	722	20,37	268,04
8	356	18,95	249,73
9	122	16,22	151,00
9<	138	13,86	167,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	775	2011	2011
2	768	1998	2003
3	1686	1998	1998
4	1816	2007	2000
5	1932	2008	2000
6	1219	1998	1998
7	722	2002	2010
8	356	2007	2008
9	122	2008	2007
9<	138	2009	2009

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	775	11,82	102,89
2	768	18,16	196,70
3	1686	20,75	254,72
4	1816	22,02	289,92
5	1932	22,47	299,49
6	1219	22,47	311,13
7	722	22,51	320,17
8	356	21,79	316,00
9	122	21,27	337,33
9<	138	21,51	298,50

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	775	2005	2014
2	768	2009	2009
3	1686	2009	2014
4	1816	2009	2014
5	1932	2009	2009
6	1219	2005	2008
7	722	2009	2008
8	356	2010	2011
9	122	2005	1998
9<	138	2006	1999

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	775	3,26	25,69
2	768	3,30	63,18
3	1686	3,00	61,68
4	1816	2,63	59,55
5	1932	2,25	48,41
6	1219	2,06	47,19
7	722	2,14	52,13
8	356	2,84	66,27
9	122	5,05	186,33
9<	138	7,65	131,50

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	775	30,7%	28,6%
2	768	20,3%	39,1%
3	1686	15,5%	27,4%
4	1816	12,8%	23,3%
5	1932	10,6%	17,5%
6	1219	9,6%	16,5%
7	722	10,0%	17,9%
8	356	13,8%	23,9%
9	122	25,6%	71,9%
9<	138	39,8%	51,6%

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

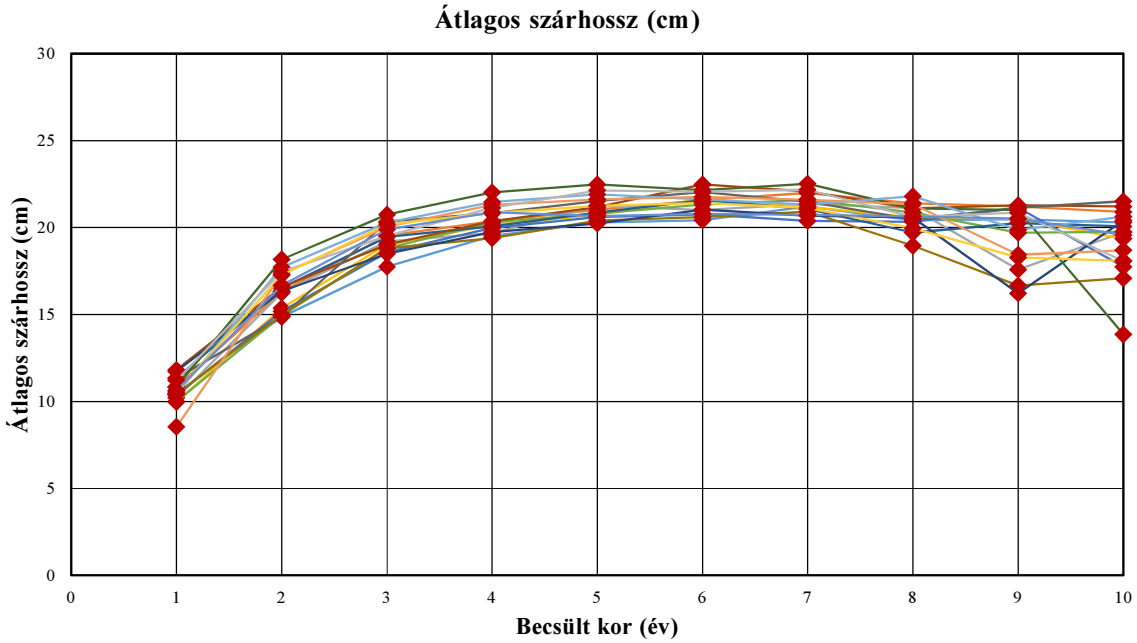

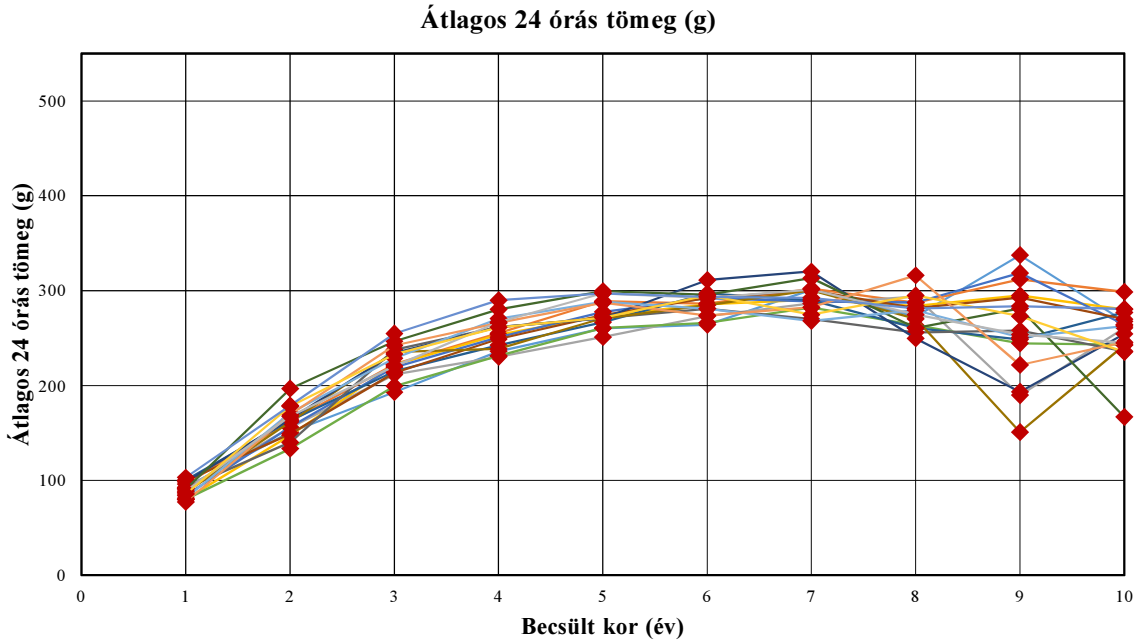

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

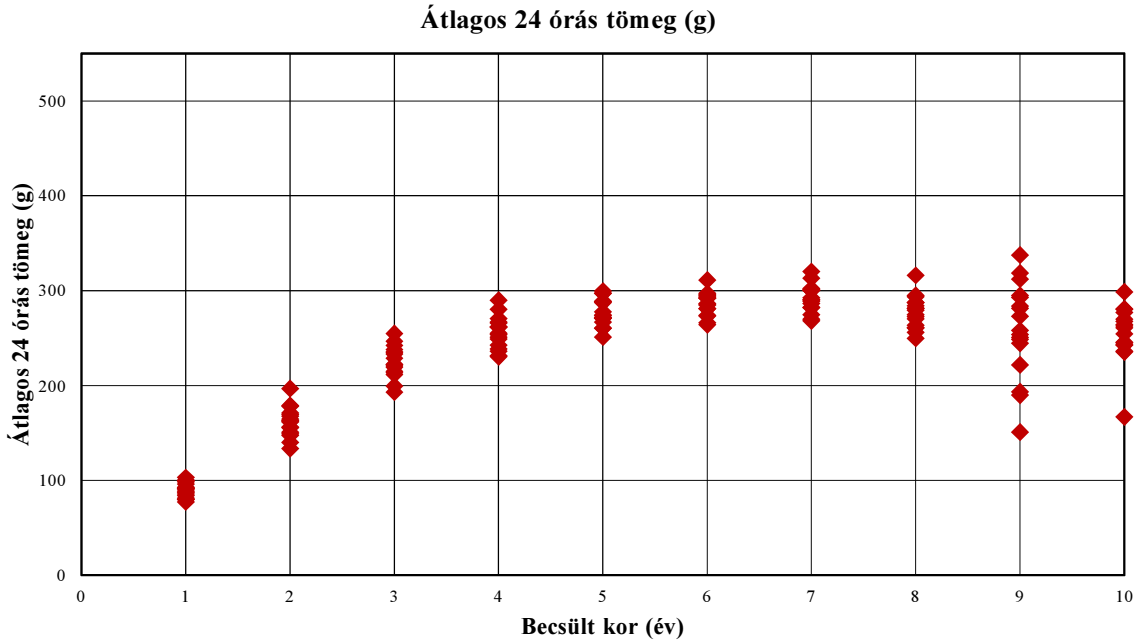

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1998	1	30	10,46	92,63
1998	2	41	14,86	150,83
1998	3	49	17,74	193,04
1998	4	75	19,52	236,12
1998	5	75	20,29	260,35
1998	6	51	20,42	263,94
1998	7	31	21,21	300,77
1998	8	13	20,42	272,54
1998	9	3	20,47	337,33
1998	9<	7	20,29	267,57
1999	1	40	10,83	95,88
1999	2	36	16,32	162,56
1999	3	46	19,52	222,41
1999	4	75	20,36	255,20
1999	5	84	21,02	288,77
1999	6	55	21,57	286,29
1999	7	50	21,98	302,28
1999	8	13	21,39	287,46
1999	9	3	21,20	312,00
1999	9<	6	20,89	298,50
2000	1	39	10,21	91,72
2000	2	47	16,25	155,66
2000	3	58	19,21	211,74
2000	4	90	19,69	230,37
2000	5	85	21,24	251,08
2000	6	85	21,00	273,13
2000	7	51	21,35	286,49
2000	8	19	21,11	293,58
2000	9	6	17,58	189,83
2000	9<	4	19,73	261,00
2001	1	52	9,98	79,98
2001	2	35	15,36	147,54
2001	3	88	19,02	221,84
2001	4	90	20,14	253,56
2001	5	98	20,72	273,59
2001	6	69	21,62	285,65
2001	7	54	21,20	290,24
2001	8	24	20,58	283,96
2001	9	7	20,51	294,86
2001	9<	9	19,34	280,33
2002	1	63	10,36	83,94
2002	2	40	15,18	156,15
2002	3	58	18,57	219,19
2002	4	77	19,97	250,83
2002	5	121	20,59	277,66
2002	6	78	20,76	292,04
2002	7	63	20,37	288,71
2002	8	23	20,32	287,43
2002	9	9	21,13	318,56
2002	9<	9	17,73	264,11

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2003	1	39	10,00	80,00
2003	2	33	14,94	133,52
2003	3	90	18,82	199,41
2003	4	94	20,28	231,28
2003	5	114	20,80	260,53
2003	6	79	21,32	266,05
2003	7	64	21,59	282,13
2003	8	36	20,86	263,61
2003	9	12	19,69	244,67
2003	9<	9	19,75	243,00
2004	1	63	11,34	100,08
2004	2	37	16,53	163,14
2004	3	82	19,45	215,07
2004	4	113	20,07	242,44
2004	5	136	20,85	266,59
2004	6	87	21,57	297,03
2004	7	49	21,06	290,08
2004	8	30	19,71	260,80
2004	9	5	20,25	248,60
2004	9<	9	20,06	277,00
2005	1	64	11,82	99,52
2005	2	47	16,58	149,17
2005	3	69	19,01	213,46
2005	4	94	20,35	248,97
2005	5	115	21,16	274,23
2005	6	67	22,47	292,24
2005	7	46	22,06	300,17
2005	8	15	21,08	281,40
2005	9	15	21,27	292,80
2005	9<	9	21,21	269,89
2006	1	34	11,34	91,71
2006	2	46	14,87	140,24
2006	3	103	20,33	237,91
2006	4	76	20,82	261,59
2006	5	122	21,52	271,11
2006	6	61	22,03	280,85
2006	7	34	21,49	269,94
2006	8	9	20,46	256,00
2006	9	9	21,13	258,00
2006	9<	9	21,51	236,11
2007	1	51	10,44	87,25
2007	2	43	14,98	161,79
2007	3	110	18,80	235,35
2007	4	111	19,39	238,69
2007	5	118	20,39	270,82
2007	6	57	20,60	284,77
2007	7	27	20,90	300,37
2007	8	20	18,95	270,30
2007	9	3	16,67	151,00
2007	9<	8	17,08	242,63

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2008	1	44	11,74	98,20
2008	2	43	16,34	164,72
2008	3	119	18,49	234,35
2008	4	108	19,74	261,77
2008	5	153	20,22	270,86
2008	6	70	21,02	311,13
2008	7	24	20,68	320,17
2008	8	11	20,58	249,73
2008	9	5	16,22	193,40
2008	9<	7	20,40	254,29
2009	1	46	10,85	90,74
2009	2	56	18,16	196,70
2009	3	155	20,75	246,66
2009	4	136	22,02	280,30
2009	5	97	22,47	299,49
2009	6	70	22,14	295,71
2009	7	42	22,51	313,21
2009	8	19	21,09	260,68
2009	9	7	20,99	281,29
2009	9<	5	13,86	167,00
2010	1	30	10,42	81,07
2010	2	51	17,71	171,24
2010	3	142	20,28	228,80
2010	4	128	21,46	270,50
2010	5	102	21,90	288,29
2010	6	69	21,61	280,88
2010	7	24	21,32	268,04
2010	8	21	21,79	279,38
2010	9	7	19,86	250,71
2010	9<	10	20,62	262,60
2011	1	25	8,55	77,20
2011	2	52	17,31	169,50
2011	3	146	20,04	242,29
2011	4	154	21,29	265,97
2011	5	108	21,61	287,22
2011	6	70	21,75	273,74
2011	7	37	21,59	282,46
2011	8	30	21,34	316,00
2011	9	6	18,43	221,67
2011	9<	11	18,69	245,82
2012	1	48	11,21	88,44
2012	2	47	17,45	167,72
2012	3	130	19,51	220,52
2012	4	153	21,13	266,92
2012	5	128	22,13	297,18
2012	6	87	22,05	292,15
2012	7	34	22,17	300,97
2012	8	23	20,60	274,74
2012	9	9	20,84	253,78
2012	9<	7	18,07	245,00

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2013	1	34	10,55	85,44
2013	2	47	17,26	178,30
2013	3	142	20,18	232,98
2013	4	112	20,83	261,26
2013	5	146	21,23	271,45
2013	6	85	21,41	294,89
2013	7	41	21,12	274,83
2013	8	22	19,95	294,91
2013	9	3	18,28	273,00
2013	9<	7	18,09	235,29
2014	1	73	10,65	102,89
2014	2	67	16,66	178,88
2014	3	99	19,88	254,72
2014	4	130	20,87	289,92
2014	5	130	20,66	297,02
2014	6	79	20,78	293,29
2014	7	51	20,73	292,47
2014	8	28	20,64	281,29
2014	9	13	20,50	283,54
2014	9<	12	19,55	280,75

Őz érmesarány (%) 1998

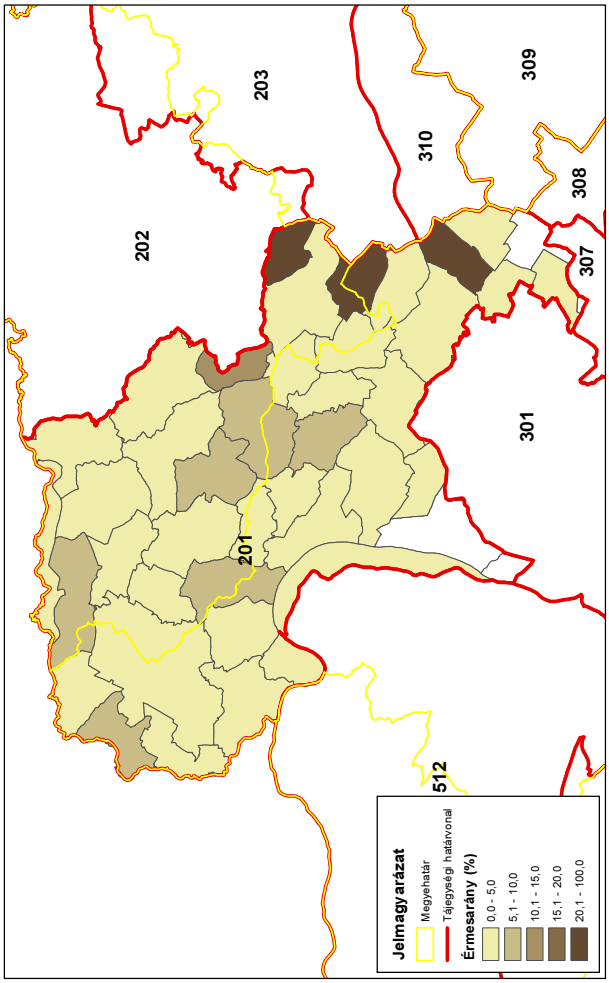

Őz érmesarány (%) 2003

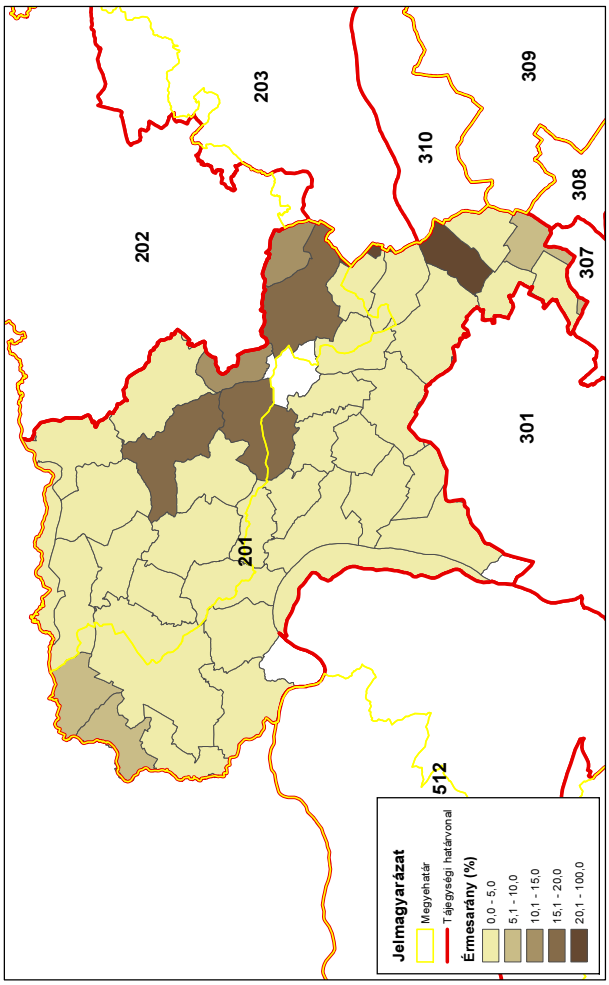

Őz érmesarány (%) 2008

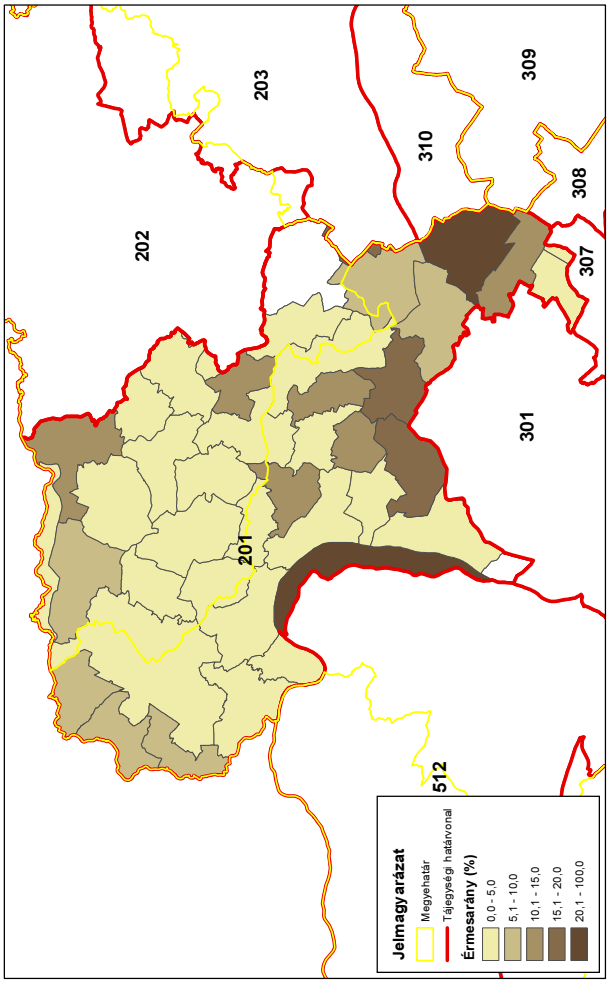

Őz érmesarány (%) 2014

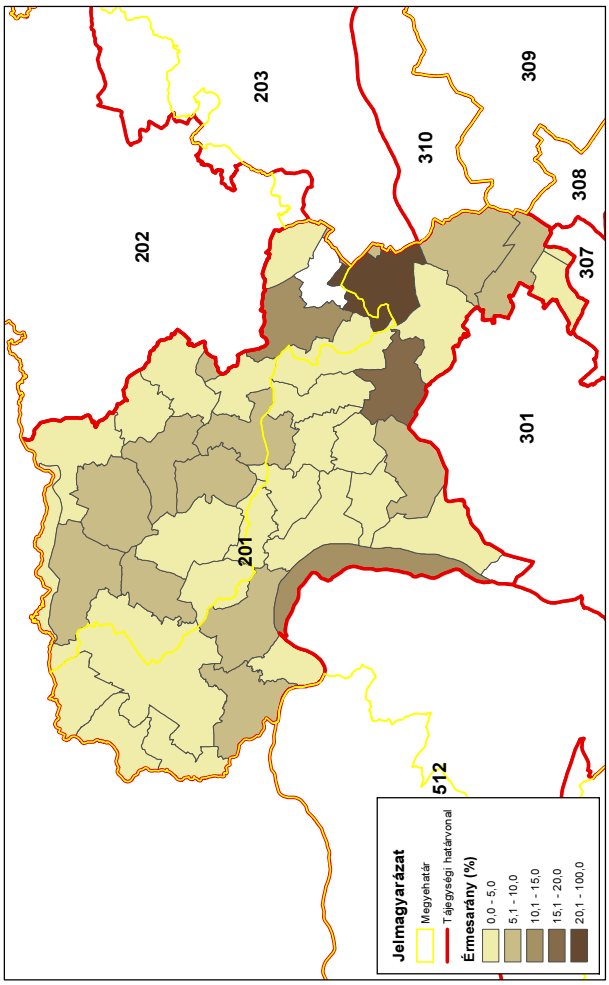

A muflon állománya, hasznosítása és minősége

A muflon állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Börzsöny-gödöllői tájegységben** a szabad területen jelentett muflon létszám 1988-2014 között csökkent (567→511; **-10%**). A szabad területi állomány aránya a felére csökkent (96%→45%).
- A vadgazdálkodási tájegységben a muflon két tömbben fordul elő: börzsönyi és cserháti tömb. A térképek alapján a két populáció elkülönülése és hasznosításuk változásai is jól láthatók.
- A szabad területi hasznosítás lényegében csökkent (120-190 → 70-130 pld.)

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A hasznosítási arány 20-30% sávban mozgott, néhány kiugró értékkel (állománycsökkentés). A hasznosítás összetétele általában 20-25% kos, 45-55% juh/jerke és 20-30% bárány. A hasznosítás növekedése az előbbieknek megfelelően legnagyobb mértékben a jerkéktől függött, amit a bárányok és a kosok hasznosítása követett.

A muflon jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben** a jelentett létszám (**8/21**) és a teríték (**7/22**) szempontjából is a muflonnal rendelkező vadgazdálkodási tájegységek felső felébe tartozik. A bírált csigákat tekintve a VGTE az értékelhető vadgazdálkodási tájegység a **2/7** helyet foglalja el a rangsorban. [*A trófeák esetében meg kell jegyezni, hogy a szabad területi és a kerti trófeák nincsenek elválasztva, ezért a köztük lévő különbség sem értékelhető!*]

A muflon trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A trófeabírálati eredmények értékelhetőségét korlátozza, hogy a szabad területi és a vadas kerti származású egyedek csigáinak adatai nincsenek elkülönítve.
- A vadgazdálkodási tájegységben az érmes csigák aránya 9-60% között ingadozott. Arany érmes csiga 0-8 db, ezüst érmes 0-13 és bronz érmes 0-19 db esett. Az értékek változásában semmilyen trend nem mutatható ki.
- Az átlagos csigahossz 6-7 éves korban éri el a maximumot, az átlagos terpesztés 4-5 éves kortól már a maximum közelében van, ezután az évek közötti szóródás a meghatározó. Az életkor szerinti legkisebb és a legnagyobb trófeaméretek közötti különbség a kor előre haladtával csökken (40%→15%).

A szabad területi muflonállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	169	235	163	**567**	29	66	28	**123**	17,2%	28,1%	17,2%	**21,7%**
1999	189	239	200	**628**	40	107	48	**195**	21,2%	44,8%	24,0%	**31,1%**
2000	152	212	159	**523**	32	94	35	**161**	21,1%	44,3%	22,0%	**30,8%**
2001	145	180	100	**425**	33	72	25	**130**	22,8%	40,0%	25,0%	**30,6%**
2002	137	151	120	**408**	44	93	54	**191**	32,1%	61,6%	45,0%	**46,8%**
2003	123	154	107	**384**	25	67	38	**130**	20,3%	43,5%	35,5%	**33,9%**
2004	94	138	96	**328**	21	76	74	**171**	22,3%	55,1%	77,1%	**52,1%**
2005	97	142	111	**350**	35	76	45	**156**	36,1%	53,5%	40,5%	**44,6%**
2006	99	158	127	**384**	19	49	19	**87**	19,2%	31,0%	15,0%	**22,7%**
2007	94	146	122	**362**	21	54	25	**100**	22,3%	37,0%	20,5%	**27,6%**
2008	101	136	119	**356**	30	33	24	**87**	29,7%	24,3%	20,2%	**24,4%**
2009	92	117	96	**305**	26	41	25	**92**	28,3%	35,0%	26,0%	**30,2%**
2010	112	140	130	**382**	16	35	22	**73**	14,3%	25,0%	16,9%	**19,1%**
2011	122	139	132	**393**	20	26	29	**75**	16,4%	18,7%	22,0%	**19,1%**
2012	115	141	138	**394**	32	63	40	**135**	27,8%	44,7%	29,0%	**34,3%**
2013	154	164	192	**510**	15	38	18	**71**	9,7%	23,2%	9,4%	**13,9%**
2014	140	204	167	**511**	26	53	38	**117**	18,6%	26,0%	22,8%	**22,9%**
Változás	-17,2%	-13,2%	2,5%	-9,9%	-10,3%	-19,7%	35,7%	-4,9%	8,2%	-7,5%	32,5%	5,5%

Ivararány (1 kosra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*
1998	1	1,39	0,96	***0,69***	1	2,28	0,97	***0,42***
1999	1	1,26	1,06	***0,84***	1	2,68	1,20	***0,45***
2000	1	1,39	1,05	***0,75***	1	2,94	1,09	***0,37***
2001	1	1,24	0,69	***0,56***	1	2,18	0,76	***0,35***
2002	1	1,10	0,88	***0,79***	1	2,11	1,23	***0,58***
2003	1	1,25	0,87	***0,69***	1	2,68	1,52	***0,57***
2004	1	1,47	1,02	***0,70***	1	3,62	3,52	***0,97***
2005	1	1,46	1,14	***0,78***	1	2,17	1,29	***0,59***
2006	1	1,60	1,28	***0,80***	1	2,58	1,00	***0,39***
2007	1	1,55	1,30	***0,84***	1	2,57	1,19	***0,46***
2008	1	1,35	1,18	***0,88***	1	1,10	0,80	***0,73***
2009	1	1,27	1,04	***0,82***	1	1,58	0,96	***0,61***
2010	1	1,25	1,16	***0,93***	1	2,19	1,38	***0,63***
2011	1	1,14	1,08	***0,95***	1	1,30	1,45	***1,12***
2012	1	1,23	1,20	***0,98***	1	1,97	1,25	***0,63***
2013	1	1,06	1,25	***1,17***	1	2,53	1,20	***0,47***
2014	1	1,46	1,19	***0,82***	1	2,04	1,46	***0,72***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	29,8%	41,4%	28,7%	100%	23,6%	53,7%	22,8%	100%
1999	30,1%	38,1%	31,8%	100%	20,5%	54,9%	24,6%	100%
2000	29,1%	40,5%	30,4%	100%	19,9%	58,4%	21,7%	100%
2001	34,1%	42,4%	23,5%	100%	25,4%	55,4%	19,2%	100%
2002	33,6%	37,0%	29,4%	100%	23,0%	48,7%	28,3%	100%
2003	32,0%	40,1%	27,9%	100%	19,2%	51,5%	29,2%	100%
2004	28,7%	42,1%	29,3%	100%	12,3%	44,4%	43,3%	100%
2005	27,7%	40,6%	31,7%	100%	22,4%	48,7%	28,8%	100%
2006	25,8%	41,1%	33,1%	100%	21,8%	56,3%	21,8%	100%
2007	26,0%	40,3%	33,7%	100%	21,0%	54,0%	25,0%	100%
2008	28,4%	38,2%	33,4%	100%	34,5%	37,9%	27,6%	100%
2009	30,2%	38,4%	31,5%	100%	28,3%	44,6%	27,2%	100%
2010	29,3%	36,6%	34,0%	100%	21,9%	47,9%	30,1%	100%
2011	31,0%	35,4%	33,6%	100%	26,7%	34,7%	38,7%	100%
2012	29,2%	35,8%	35,0%	100%	23,7%	46,7%	29,6%	100%
2013	30,2%	32,2%	37,6%	100%	21,1%	53,5%	25,4%	100%
2014	27,4%	39,9%	32,7%	100%	22,2%	45,3%	32,5%	100%

A muflon hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **201**

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései I.

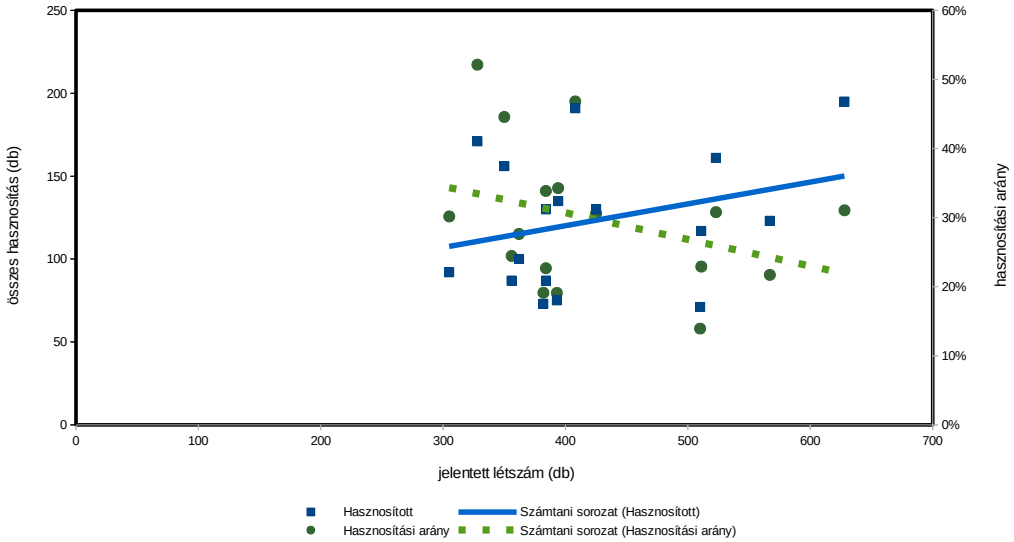

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései II.

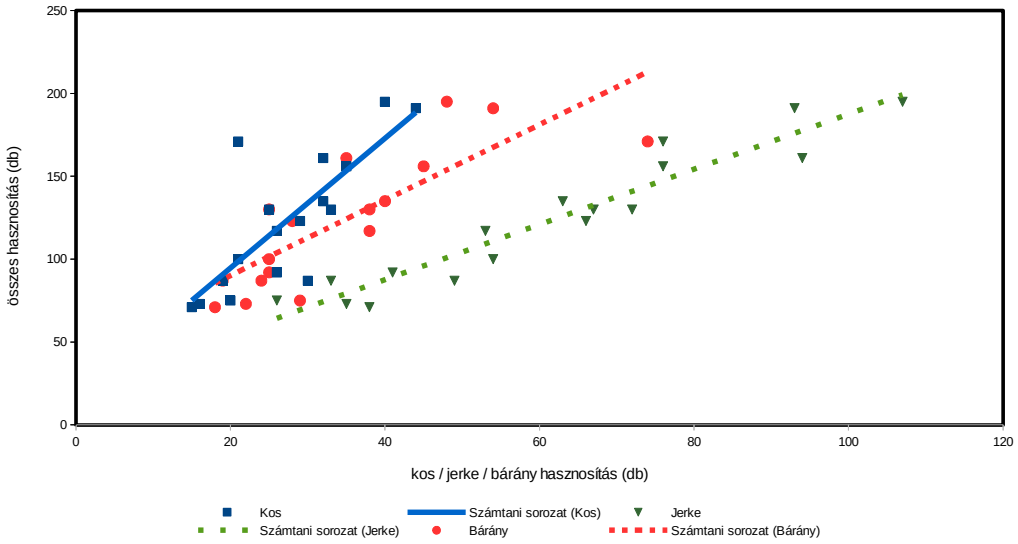

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései III.

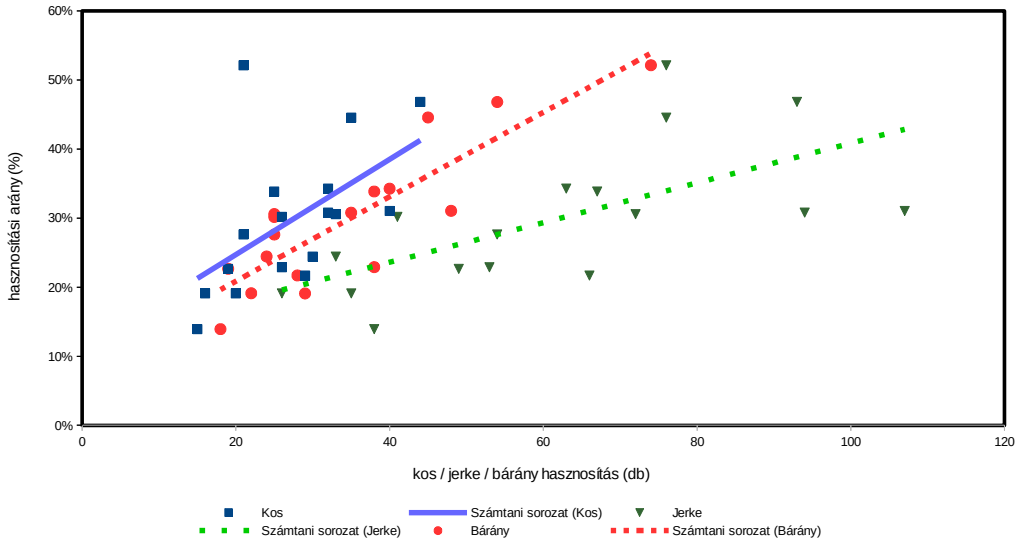

Muflon (terítéK - db/km^2) 2007

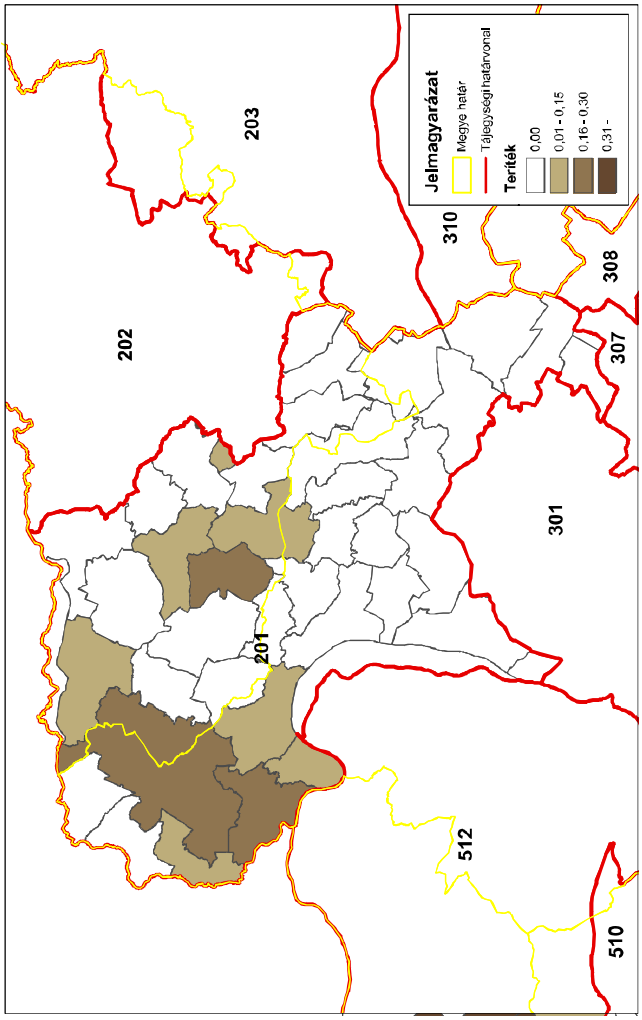

Muflon (terítéK - db/km^2) 2008

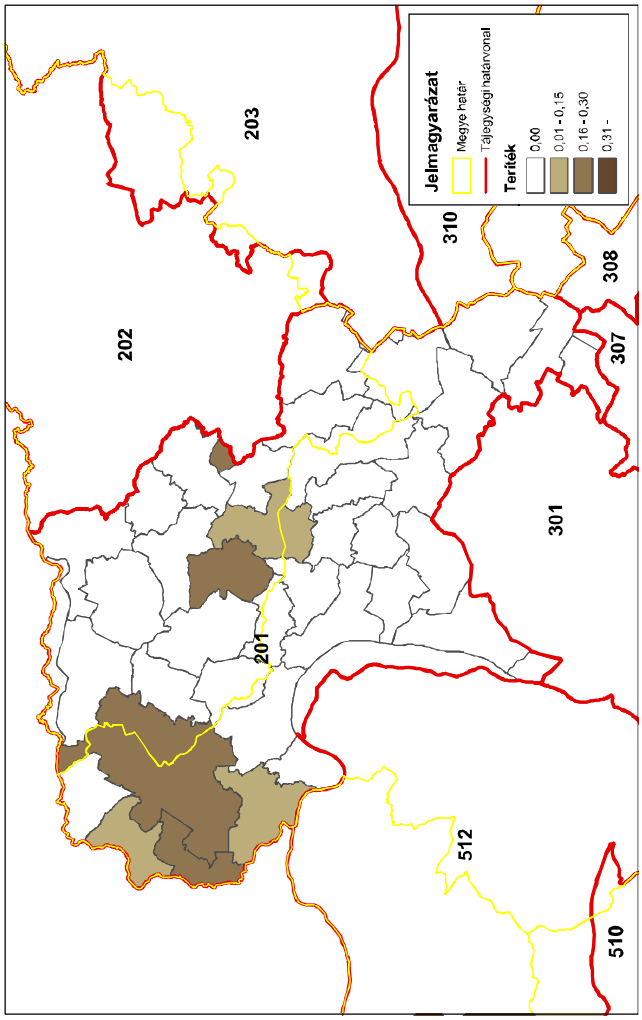

Muflon (terítéK - db/km^2) 2009

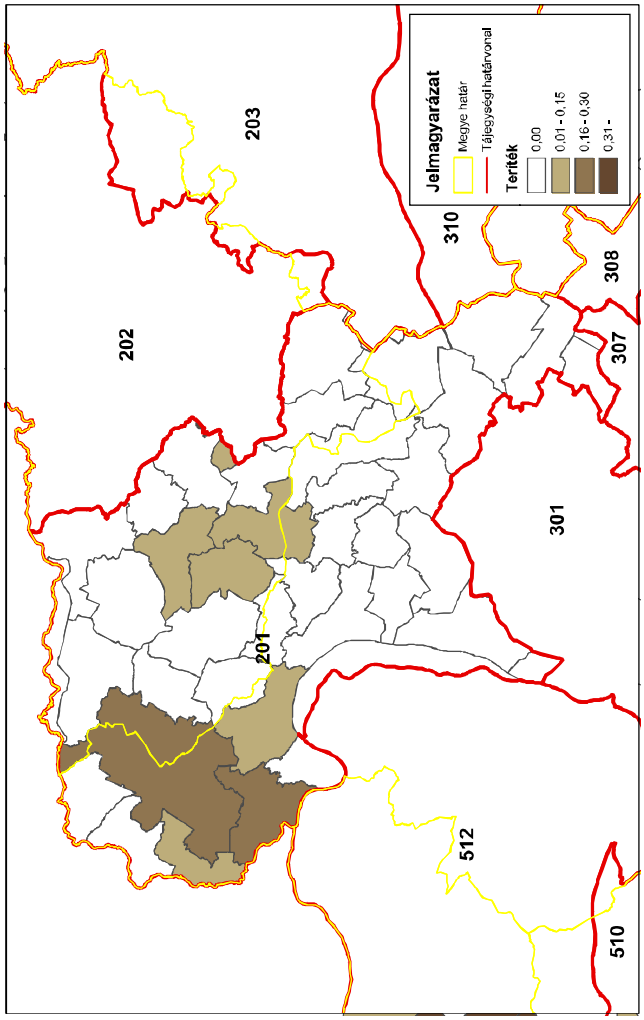

Muflon (terítéK - db/km^2) 2010

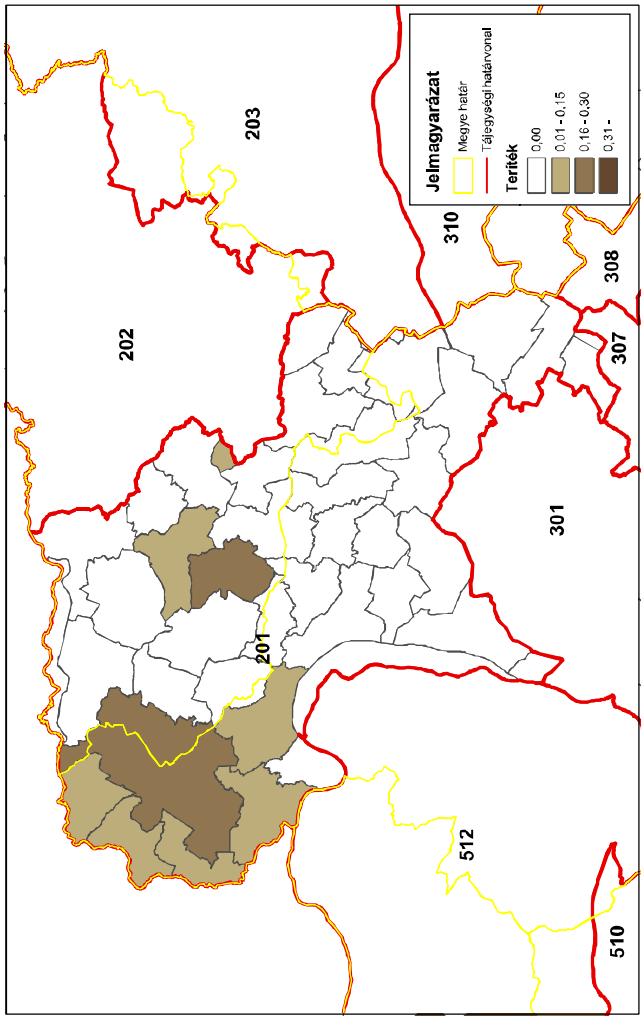

Muflon (terítéK - db/km^2) 2011

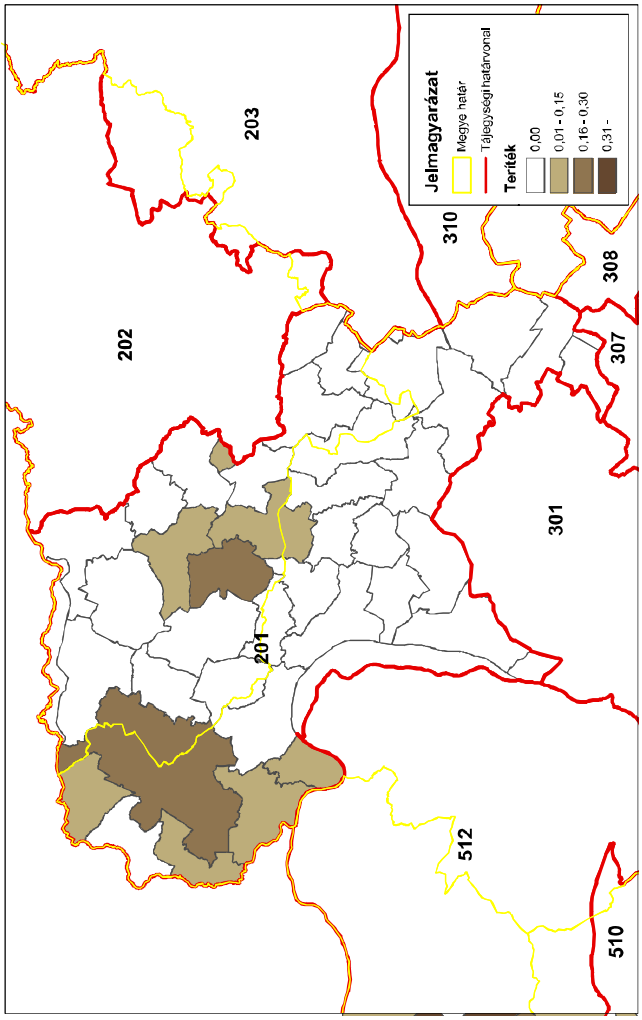

Muflon (terítéK - db/km^2) 2012

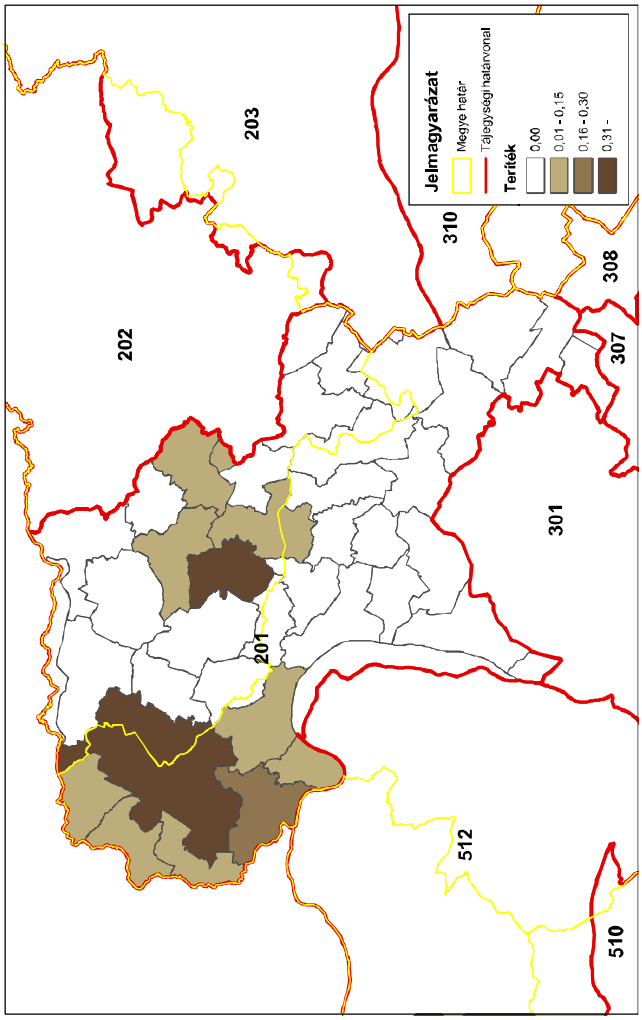

Muflon (terítéK - db/km^2) 2013

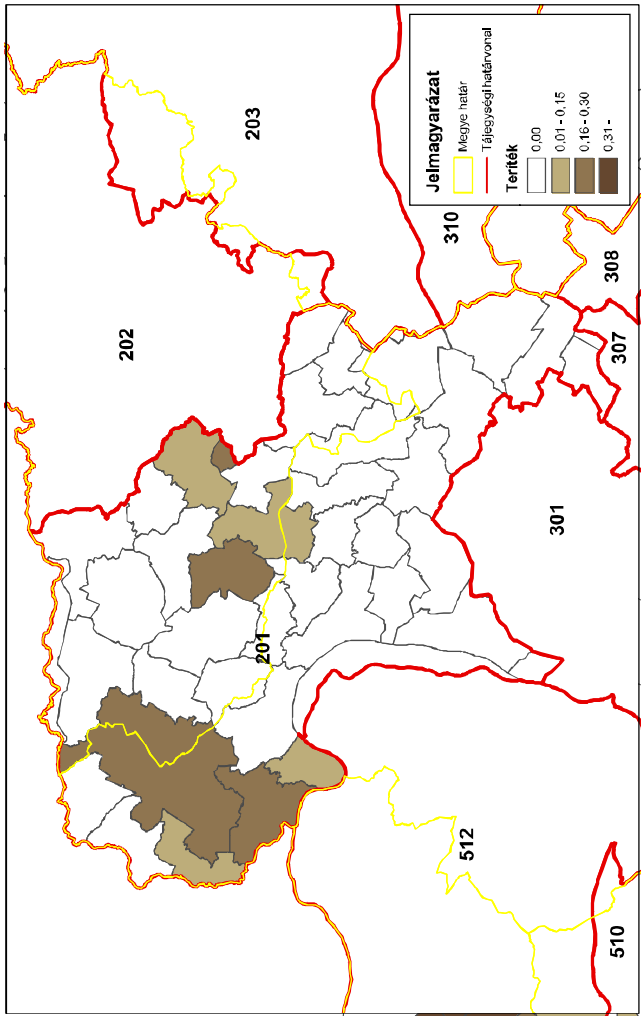

Muflon (terítéK - db/km^2) 2014

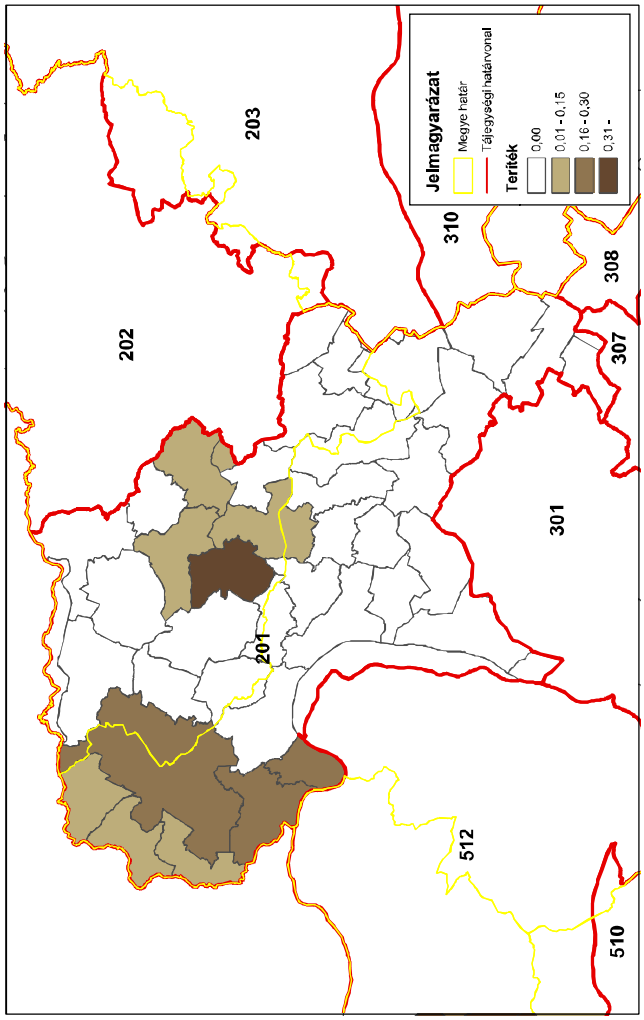

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	30	5	16,7%	1		4	20,0%	0,0%	80,0%
1999	40	8	20,0%		2	6	0,0%	25,0%	75,0%
2000	35	3	8,6%	2	1		66,7%	33,3%	0,0%
2001	39	11	28,2%		2	9	0,0%	18,2%	81,8%
2002	57	12	21,1%	3	5	4	25,0%	41,7%	33,3%
2003	47	22	46,8%	3	11	8	13,6%	50,0%	36,4%
2004	44	17	38,6%	3	13	1	17,6%	76,5%	5,9%
2005	71	28	39,4%	4	12	12	14,3%	42,9%	42,9%
2006	41	14	34,1%	1		13	7,1%	0,0%	92,9%
2007	27	9	33,3%	3	3	3	33,3%	33,3%	33,3%
2008	42	22	52,4%	6	4	12	27,3%	18,2%	54,5%
2009	45	19	42,2%	2	8	9	10,5%	42,1%	47,4%
2010	31	17	54,8%	2	3	12	11,8%	17,6%	70,6%
2011	29	16	55,2%	4	6	6	25,0%	37,5%	37,5%
2012	54	19	35,2%	6	4	9	31,6%	21,1%	47,4%
2013	22	7	31,8%	1	4	2	14,3%	57,1%	28,6%
2014	63	38	60,3%	8	11	19	21,1%	28,9%	50,0%

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

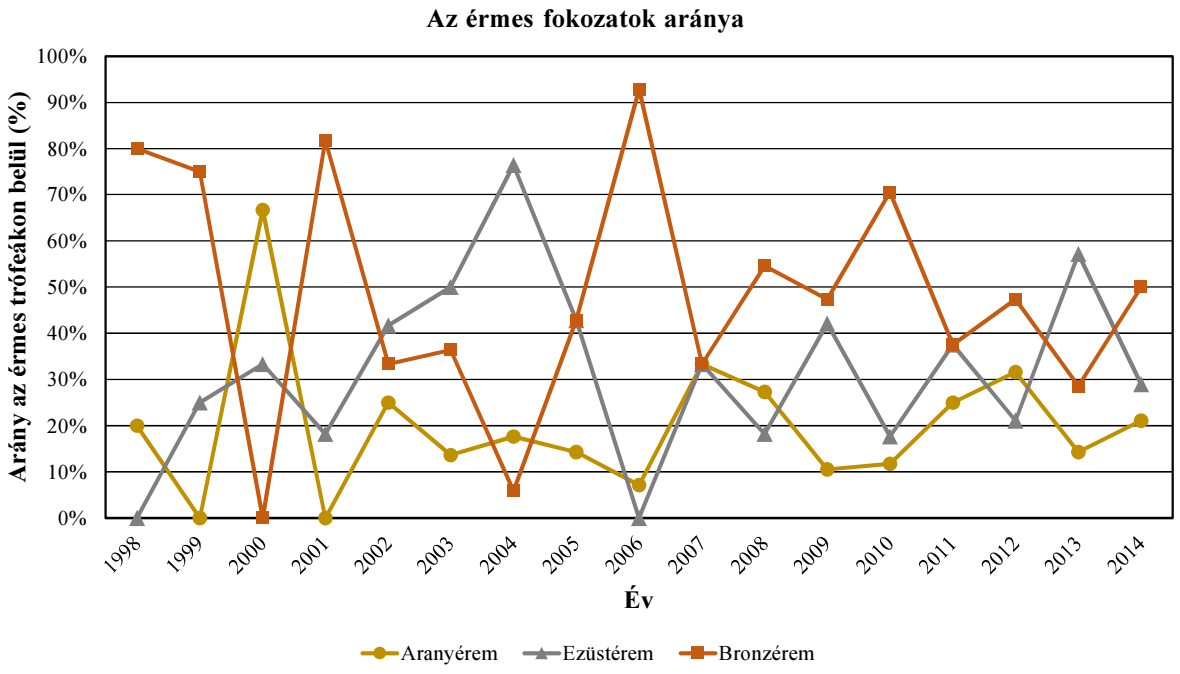

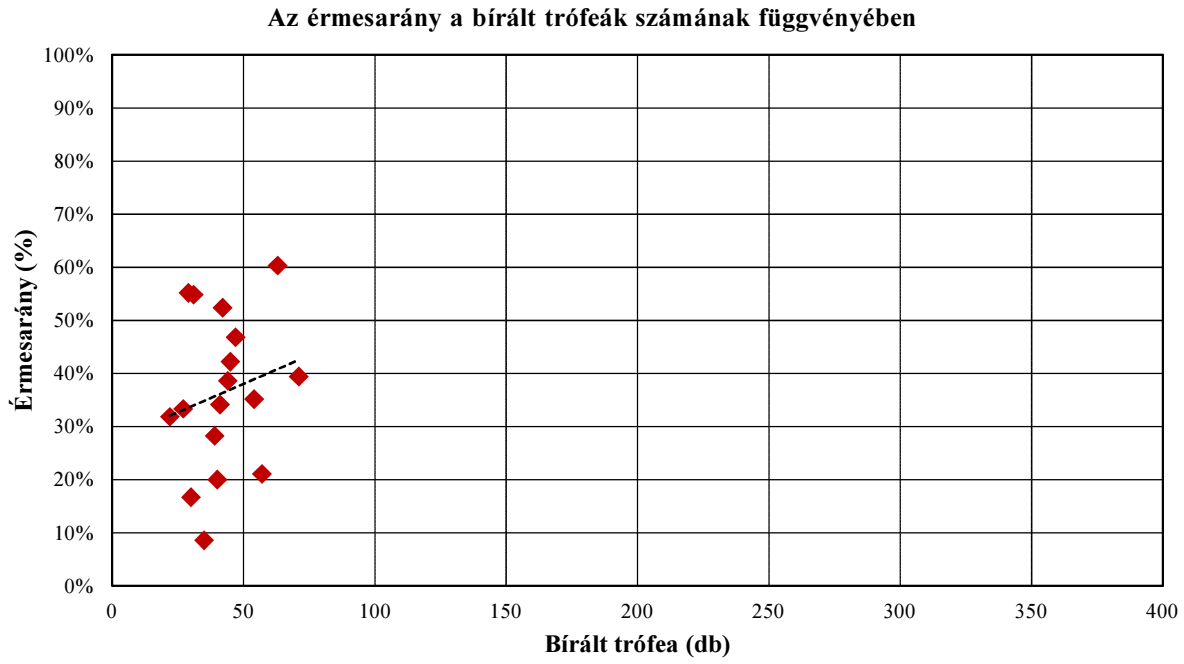

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1			1		1					2			1				
2	2	5	3	2	2			4	2	1	3	6	5	3	9	3	8
3	6	10	17	9	17	3	13	7	5	5	4	14		4	12	4	8
4	5	7	6	11	14	8	10	19	8	7	5	8	10	7	14	4	11
5	7	8	4	10	13	20	4	25	18	4	12	7	10	6	8	6	17
6	7	5	1	4	3	10	10	9	8	3	8	7	2	5	4	2	12
7	3	4	3	2	5	6	7	5		5	6	3	2	2	5	3	6
8		1		1	1						2		1	1	1		
8<					1			2			2			1	1		1
Összesen	**30**	**40**	**35**	**39**	**57**	**47**	**44**	**71**	**41**	**27**	**42**	**45**	**31**	**29**	**54**	**22**	**63**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1			2,9%		1,8%					7,4%			3,2%				
2	6,7%	12,5%	8,6%	5,1%	3,5%			5,6%	4,9%	3,7%	7,1%	13,3%	16,1%	10,3%	16,7%	13,6%	12,7%
3	20,0%	25,0%	48,6%	23,1%	29,8%	6,4%	29,5%	9,9%	12,2%	18,5%	9,5%	31,1%		13,8%	22,2%	18,2%	12,7%
4	16,7%	17,5%	17,1%	28,2%	24,6%	17,0%	22,7%	26,8%	19,5%	25,9%	11,9%	17,8%	32,3%	24,1%	25,9%	18,2%	17,5%
5	23,3%	20,0%	11,4%	25,6%	22,8%	42,6%	9,1%	35,2%	43,9%	14,8%	28,6%	15,6%	32,3%	20,7%	14,8%	27,3%	27,0%
6	23,3%	12,5%	2,9%	10,3%	5,3%	21,3%	22,7%	12,7%	19,5%	11,1%	19,0%	15,6%	6,5%	17,2%	7,4%	9,1%	19,0%
7	10,0%	10,0%	8,6%	5,1%	8,8%	12,8%	15,9%	7,0%		18,5%	14,3%	6,7%	6,5%	6,9%	9,3%	13,6%	9,5%
8		2,5%		2,6%	1,8%						4,8%		3,2%	3,4%	1,9%		
8<					1,8%			2,8%			4,8%			3,4%	1,9%		1,6%
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

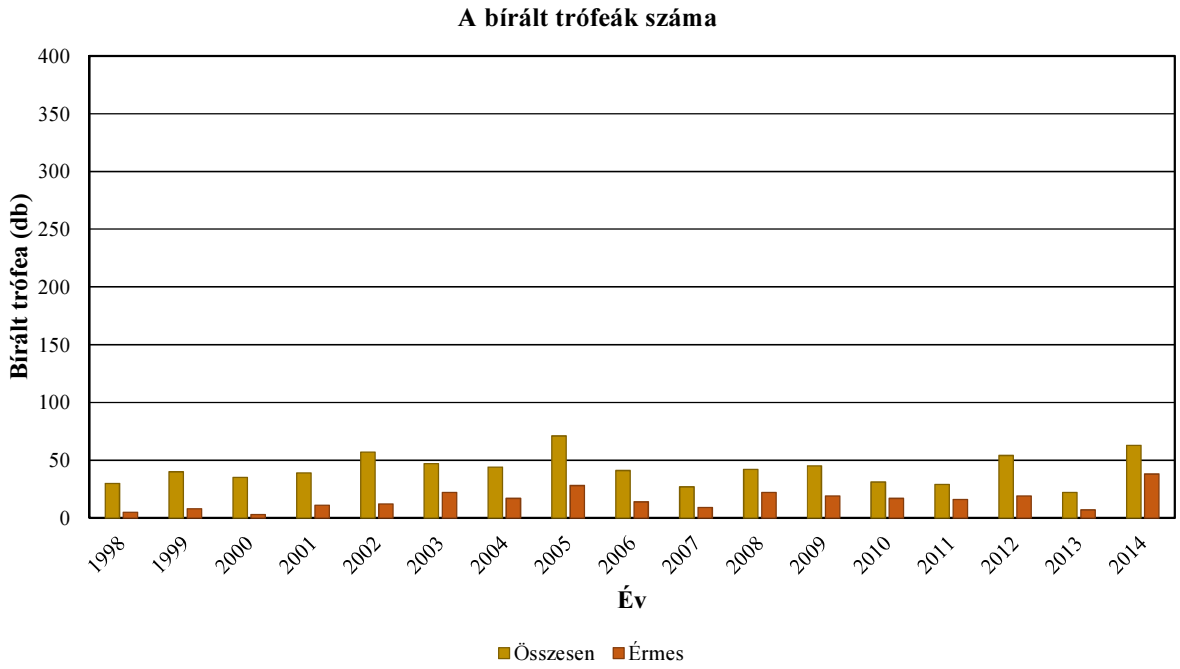

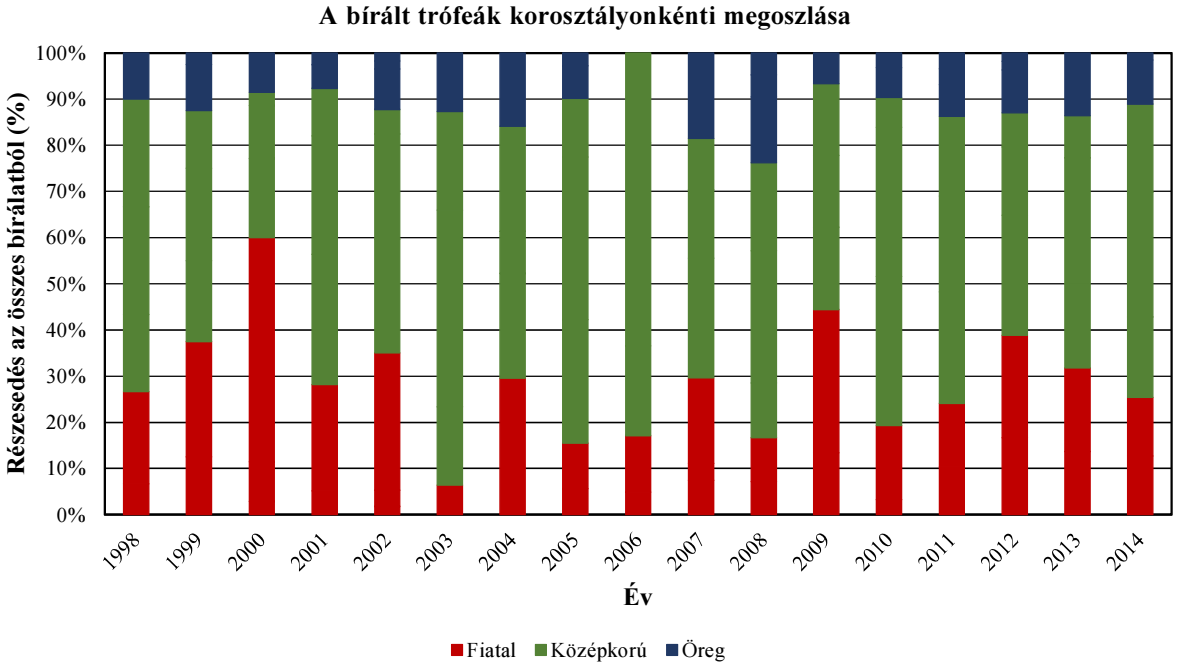

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1	5	23,81				30,00
2	58	44,01	21,25	18,70	14,38	39,07
3	138	54,75	22,27	20,19	15,08	41,78
4	154	64,29	23,36	21,41	16,22	44,62
5	179	69,51	23,88	22,03	17,25	45,51
6	100	74,53	23,27	21,80	17,78	45,97
7	67	79,18	23,81	22,46	18,26	47,11
8	8	85,81	24,09	23,44	19,15	48,63
8<	8	88,48	23,28	22,99	19,53	52,47

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1	5	22,00				29,00
2	58	34,90	20,00	17,75	13,25	34,50
3	138	47,01	19,10	17,00	12,75	38,78
4	154	55,78	21,03	19,48	15,00	41,44
5	179	57,56	23,09	21,00	15,75	43,69
6	100	68,45	21,25	19,25	15,50	41,50
7	67	71,75	21,38	19,75	16,65	40,75
8	8	71,25	21,50	21,75	17,75	40,00
8<	8	83,75	21,75	21,38	18,90	47,50

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1	5	25,75				31,00
2	58	54,75	22,50	19,65	15,50	47,50
3	138	63,09	23,65	22,10	16,00	45,54
4	154	72,06	24,54	22,43	18,10	48,16
5	179	77,14	24,63	22,58	18,28	49,50
6	100	79,61	24,22	23,10	19,78	50,20
7	67	84,13	24,80	23,74	19,39	50,73
8	8	94,75	25,45	24,75	20,80	56,20
8<	8	93,50	24,60	24,55	20,33	59,00

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1	5	3,75				2,00
2	58	19,85	2,50	1,90	2,25	13,00
3	138	16,07	4,55	5,10	3,25	6,77
4	154	16,27	3,51	2,96	3,10	6,73
5	179	19,57	1,53	1,58	2,53	5,81
6	100	11,16	2,97	3,85	4,28	8,70
7	67	12,38	3,42	3,99	2,74	9,98
8	8	23,50	3,95	3,00	3,05	16,20
8<	8	9,75	2,85	3,18	1,43	11,50

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1	5	15,7%				6,7%
2	58	45,1%	11,8%	10,2%	15,7%	33,3%
3	138	29,4%	20,4%	25,3%	21,6%	16,2%
4	154	25,3%	15,0%	13,8%	19,1%	15,1%
5	179	28,2%	6,4%	7,2%	14,6%	12,8%
6	100	15,0%	12,7%	17,7%	24,1%	18,9%
7	67	15,6%	14,3%	17,8%	15,0%	21,2%
8	8	27,4%	16,4%	12,8%	15,9%	33,3%
8<	8	11,0%	12,2%	13,8%	7,3%	21,9%

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1	5	22,00				29,00
2	58	34,90	20,00	17,75	13,25	34,50
3	138	47,01	19,10	17,00	12,75	38,78
4	154	55,78	21,03	19,48	15,00	41,44
5	179	57,56	23,09	21,00	15,75	43,69
6	100	68,45	21,25	19,25	15,50	41,50
7	67	71,75	21,38	19,75	16,65	40,75
8	8	71,25	21,50	21,75	17,75	40,00
8<	8	83,75	21,75	21,38	18,90	47,50

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1	5	2002				2010
2	58	1999	1999	1999	1999	1998
3	138	2000	2000	2000	2000	2008
4	154	2000	1998	1998	1999	2003
5	179	2000	2008	1998	1998	2006
6	100	1998	2000	2000	2002	2000
7	67	2001	1999	1998	1998	2001
8	8	1999	2002	2002	2008	2001
8<	8	2008	2002	2008	2011	2002

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1	5	25,75				31,00
2	58	54,75	22,50	19,65	15,50	47,50
3	138	63,09	23,65	22,10	16,00	45,54
4	154	72,06	24,54	22,43	18,10	48,16
5	179	77,14	24,63	22,58	18,28	49,50
6	100	79,61	24,22	23,10	19,78	50,20
7	67	84,13	24,80	23,74	19,39	50,73
8	8	94,75	25,45	24,75	20,80	56,20
8<	8	93,50	24,60	24,55	20,33	59,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1	5	2010				2007
2	58	2007	2001	2001	2001	2007
3	138	2011	2009	2009	2009	2009
4	154	2011	2009	2005	2005	2014
5	179	2009	2004	2005	2007	2000
6	100	2011	2007	2013	2007	2011
7	67	2010	2014	2014	2005	2014
8	8	2012	2011	2011	2011	2011
8<	8	2012	2014	2014	2008	2014

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

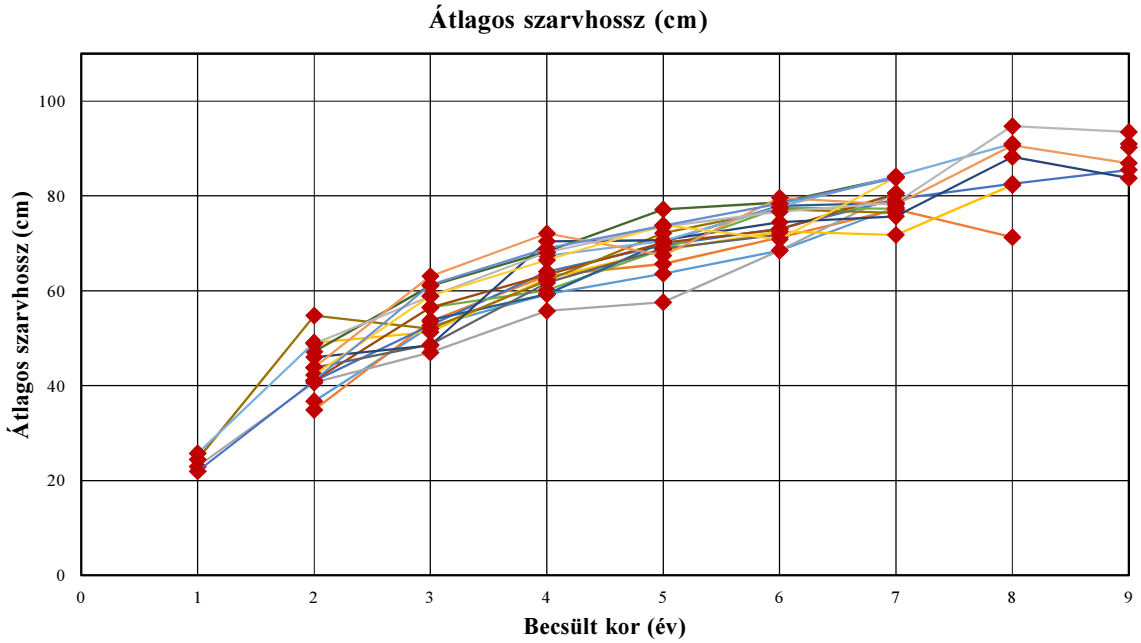

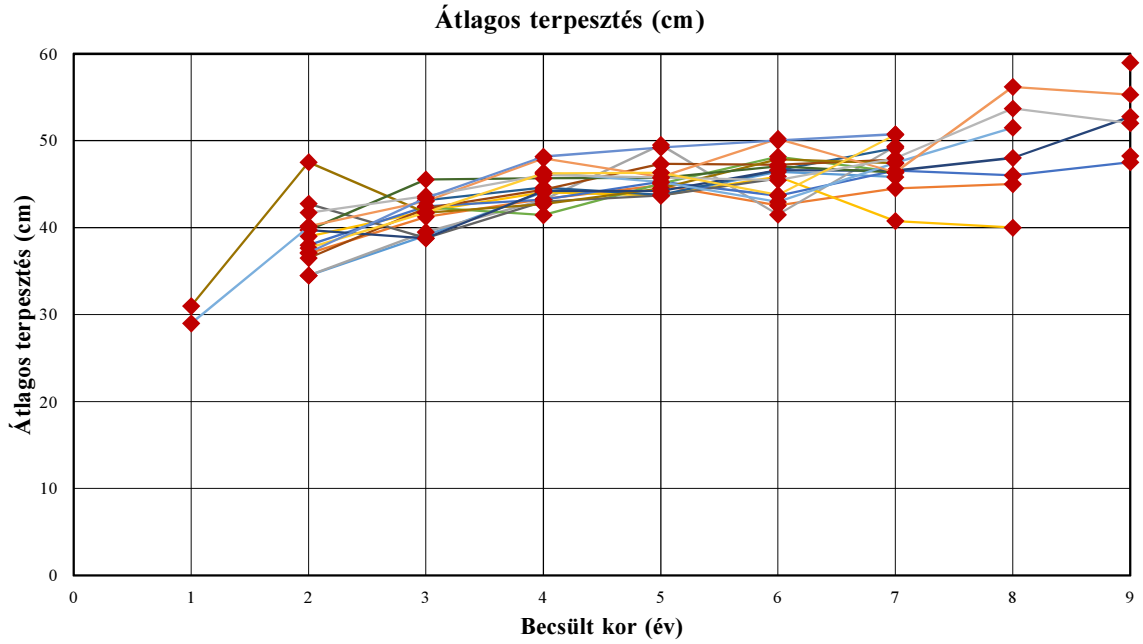

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

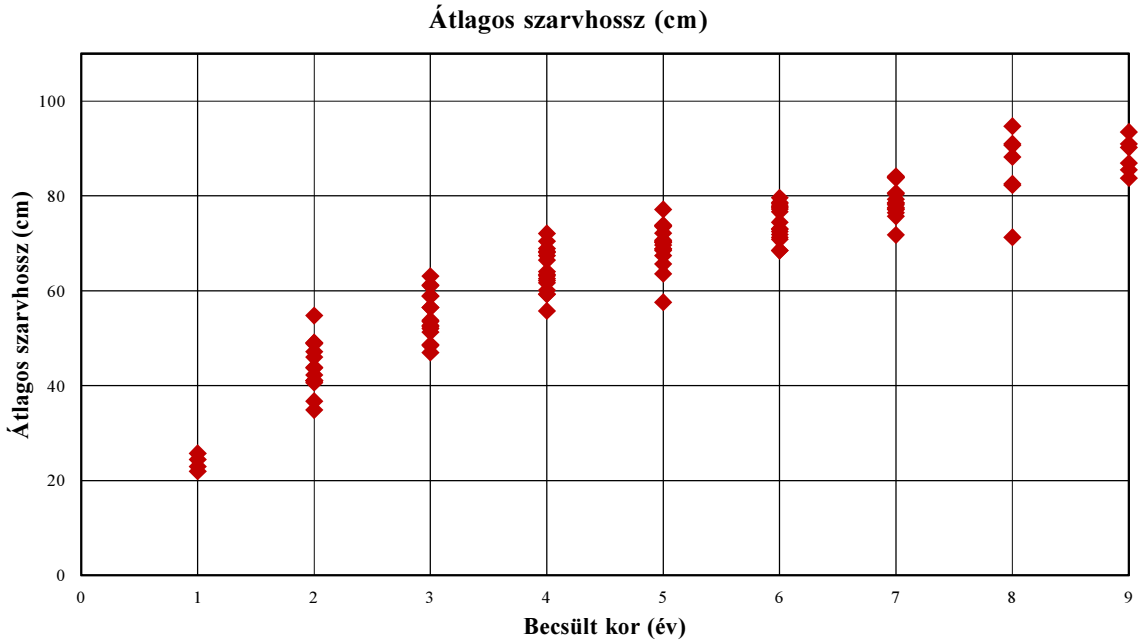

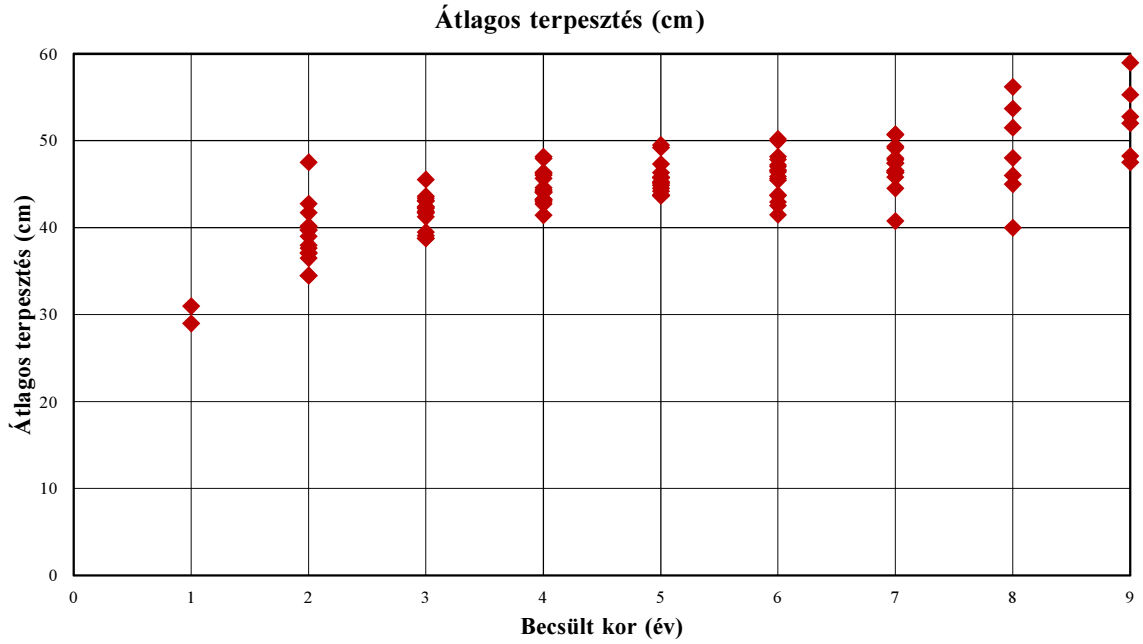

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

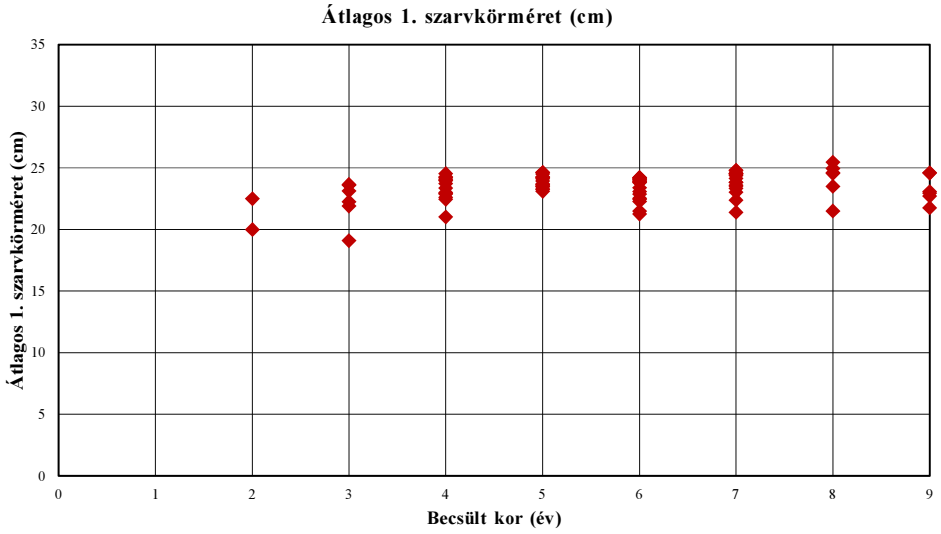

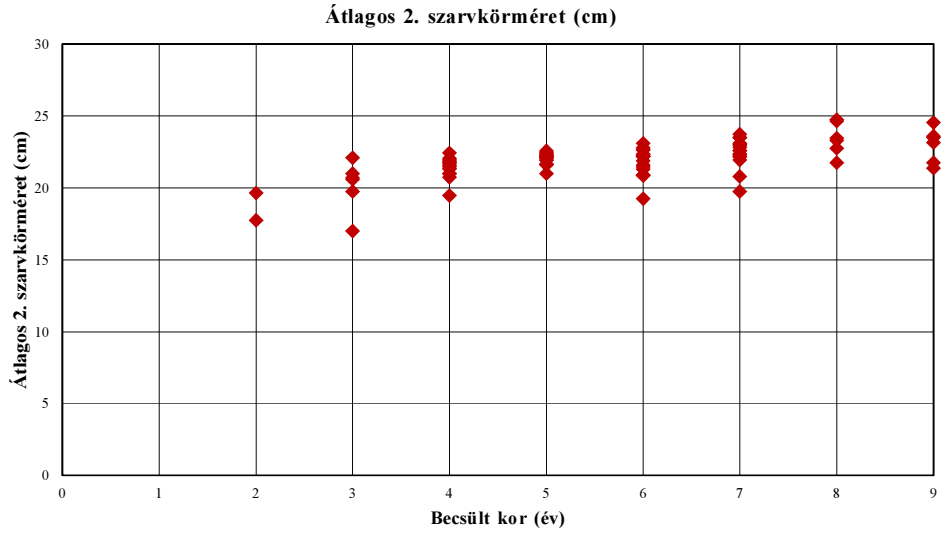

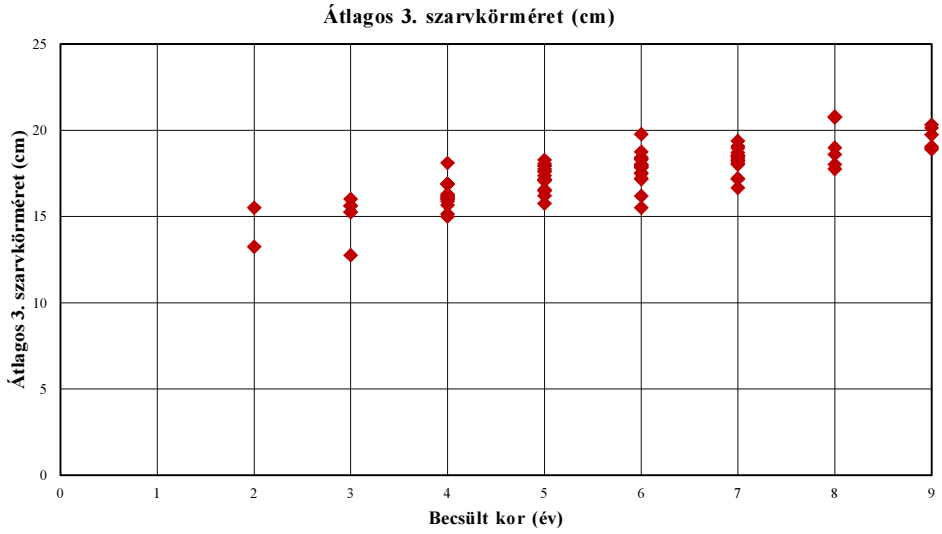

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1998	1						
1998	2	2	36,75				34,50
1998	3	6	52,46				39,08
1998	4	5	59,30	21,03	19,48	15,15	44,10
1998	5	7	63,57	23,25	21,00	15,75	43,71
1998	6	7	68,45	22,45	20,86	17,53	46,42
1998	7	3	77,50	22,38	19,75	16,65	45,83
1998	8						
1998	8<						
1999	1						
1999	2	5	34,90	20,00	17,75	13,25	37,05
1999	3	10	53,55	23,13	20,70	15,63	41,25
1999	4	7	63,18	23,00	20,75	15,00	43,29
1999	5	8	65,66	24,50	22,45	16,55	44,88
1999	6	5	71,21	21,48	20,92	16,18	42,55
1999	7	4	77,13	21,38	20,80	17,17	44,50
1999	8	1	71,25				45,00
1999	8<						
2000	1	1	23,00				
2000	2	3	40,67				34,50
2000	3	17	47,01	19,10	17,00	12,75	39,50
2000	4	6	55,78	24,00	21,95	16,85	43,17
2000	5	4	57,56				49,50
2000	6	1	68,50	21,25	19,25	18,00	41,50
2000	7	3	80,58	24,77	23,48	18,35	49,33
2000	8						
2000	8<						
2001	1						
2001	2	2	49,00	22,50	19,65	15,50	39,00
2001	3	9	51,32				41,89
2001	4	11	62,57	22,45	21,38	16,88	44,05
2001	5	10	68,50	23,50	21,93	17,91	43,70
2001	6	4	72,50	23,08	21,88	18,75	45,88
2001	7	2	71,75	24,55	22,60	18,25	40,75
2001	8	1	82,25	23,50	22,75	18,00	40,00
2001	8<						
2002	1	1	22,00				
2002	2	2	41,00				38,00
2002	3	17	52,71	22,25	19,75	15,25	42,44
2002	4	14	64,03				43,21
2002	5	13	69,60	24,11	22,20	17,75	45,27
2002	6	3	73,08	23,38	20,88	15,50	43,67
2002	7	5	79,30	23,52	22,59	18,98	46,56
2002	8	1	82,50	21,50	21,75	19,00	46,00
2002	8<	1	85,50	21,75	21,75	19,00	47,50
2003	1						
2003	2						
2003	3	3	56,50				42,33
2003	4	8	60,13				41,44
2003	5	20	68,79	23,59	21,63	16,48	45,06
2003	6	10	77,47	23,90	22,36	18,02	48,15
2003	7	6	77,23	24,55	22,82	18,55	46,42
2003	8						
2003	8<						

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
2004	1						
2004	2						
2004	3	13	53,83				43,15
2004	4	10	59,28				44,60
2004	5	4	70,25	24,63	22,38	17,58	43,75
2004	6	10	77,88	24,18	22,30	17,86	46,60
2004	7	7	78,46	23,58	22,36	18,21	49,14
2004	8						
2004	8<						
2005	1						
2005	2	4	41,13				36,50
2005	3	7	56,46				42,23
2005	4	19	63,41	24,22	22,43	18,10	44,35
2005	5	25	70,12	24,62	22,58	18,06	47,32
2005	6	9	72,89	24,18	22,78	18,43	47,22
2005	7	5	80,45	23,82	22,22	19,39	47,80
2005	8						
2005	8<	2	90,25	24,58	23,60	20,15	48,25
2006	1						
2006	2	2	43,75				42,75
2006	3	5	48,65				38,80
2006	4	8	61,69	22,60	21,33	15,88	43,00
2006	5	18	68,84	23,69	21,94	17,94	43,69
2006	6	8	71,81	23,81	22,19	18,28	45,64
2006	7						
2006	8						
2006	8<						
2007	1	2	24,50				31,00
2007	2	1	54,75				47,50
2007	3	5	52,00				41,70
2007	4	7	62,14	22,90	21,00	15,65	42,71
2007	5	4	72,13	24,20	22,08	18,28	44,50
2007	6	3	77,17	24,22	22,22	19,78	47,83
2007	7	5	76,40	24,55	23,05	18,09	47,40
2007	8						
2007	8<						
2008	1						
2008	2	3	46,00				39,73
2008	3	4	48,46				38,78
2008	4	5	70,40	24,08	21,77	16,90	44,20
2008	5	12	70,63	23,09	21,66	16,20	44,19
2008	6	8	74,44	22,88	21,47	17,15	46,58
2008	7	6	75,67	24,15	22,16	18,72	46,53
2008	8	2	88,25	24,60	23,45	17,75	48,00
2008	8<	2	83,75	23,08	21,38	20,33	52,75
2009	1						
2009	2	6	47,16				39,72
2009	3	14	61,03	23,65	22,10	16,00	45,54
2009	4	8	68,25	24,54	22,05	16,10	45,66
2009	5	7	77,14	23,64	22,13	17,17	45,73
2009	6	7	78,58	22,54	21,30	17,82	47,03
2009	7	3	83,93	23,83	22,95	18,55	46,33
2009	8						
2009	8<						

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
2010	1	1	25,75				29,00
2010	2	5	49,08				40,08
2010	3						
2010	4	10	67,36	23,72	21,72	15,96	46,36
2010	5	10	70,43	24,24	22,28	17,07	45,23
2010	6	2	77,68	22,28	21,60	17,93	42,95
2010	7	2	84,13	23,33	22,35	18,00	47,45
2010	8	1	91,00	24,55	23,30	18,60	51,50
2010	8<						
2011	1						
2011	2	3	43,87				40,17
2011	3	4	63,09				43,05
2011	4	7	72,06	24,26	21,85	16,13	47,96
2011	5	6	67,39	23,46	22,09	17,65	45,82
2011	6	5	79,61	24,07	22,67	17,47	50,20
2011	7	2	78,15	23,03	21,95	17,20	46,35
2011	8	1	90,70	25,45	24,75	20,80	56,20
2011	8<	1	86,95	22,95	23,50	18,90	55,30
2012	1						
2012	2	9	48,84				41,72
2012	3	12	58,83	21,90	20,60	15,60	43,62
2012	4	14	68,06	23,96	21,61	16,21	46,05
2012	5	8	73,51	24,26	22,29	17,12	45,74
2012	6	4	76,69	23,95	22,63	17,96	45,45
2012	7	5	78,57	24,36	23,10	18,48	47,96
2012	8	1	94,75	24,95	24,65	20,75	53,70
2012	8<	1	93,50	22,70	23,15	19,05	52,00
2013	1						
2013	2	3	42,27				37,67
2013	3	4	58,90				41,75
2013	4	4	66,45	23,35	21,50	16,30	46,23
2013	5	6	73,84	23,29	21,63	17,36	46,32
2013	6	2	70,83	24,10	23,10	18,35	43,75
2013	7	3	83,92	24,43	23,52	18,50	50,67
2013	8						
2013	8<						
2014	1						
2014	2	8	41,06				37,13
2014	3	8	61,23	23,60	21,00	15,25	43,40
2014	4	11	68,92	22,89	21,00	16,03	48,16
2014	5	17	73,70	23,94	22,21	17,08	49,21
2014	6	12	78,32	23,84	22,18	17,21	50,01
2014	7	6	83,78	24,80	23,74	19,08	50,73
2014	8						
2014	8<	1	90,95	24,60	24,55	19,75	59,00

Muflon érmesarány (%) 1998

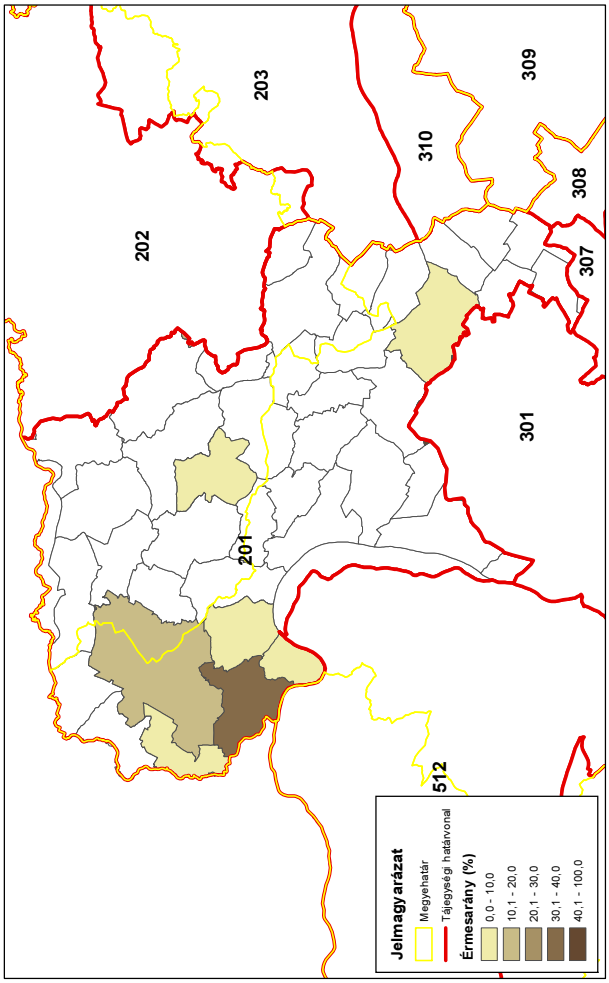

Muflon érmesarány (%) 2003

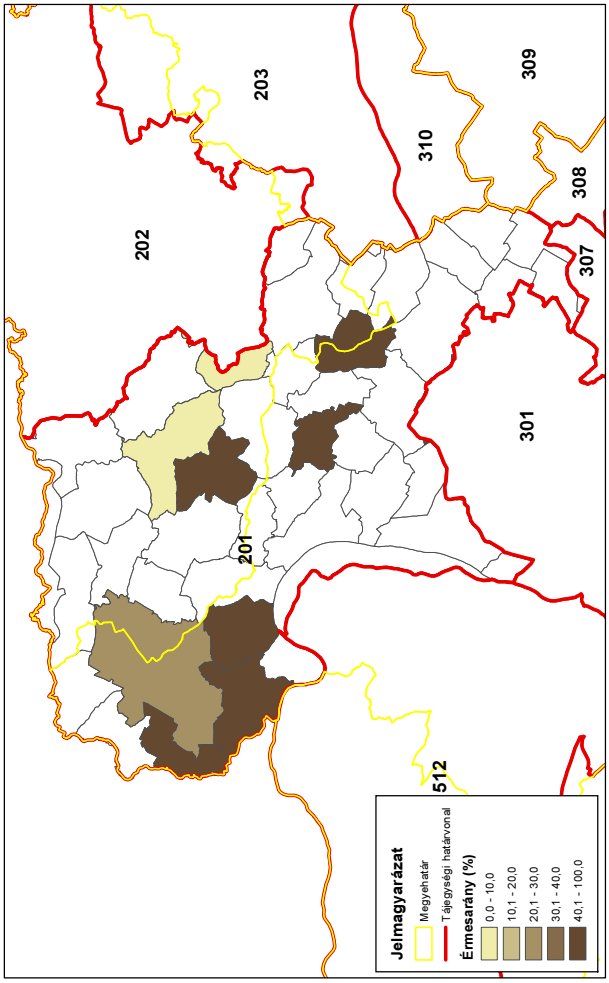

Muflon érmesarány (%) 2008

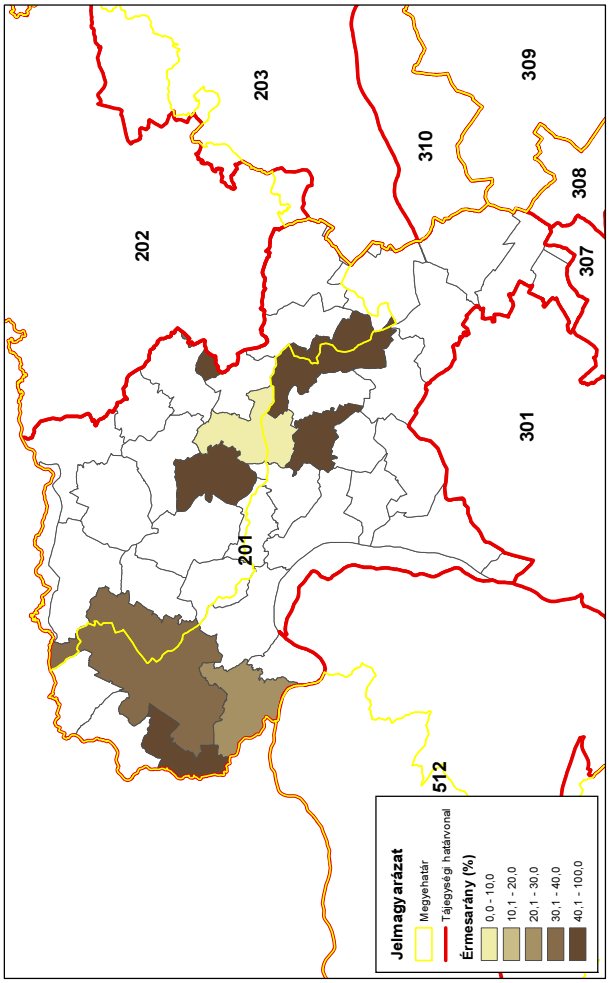

Muflon érmesarány (%) 2014

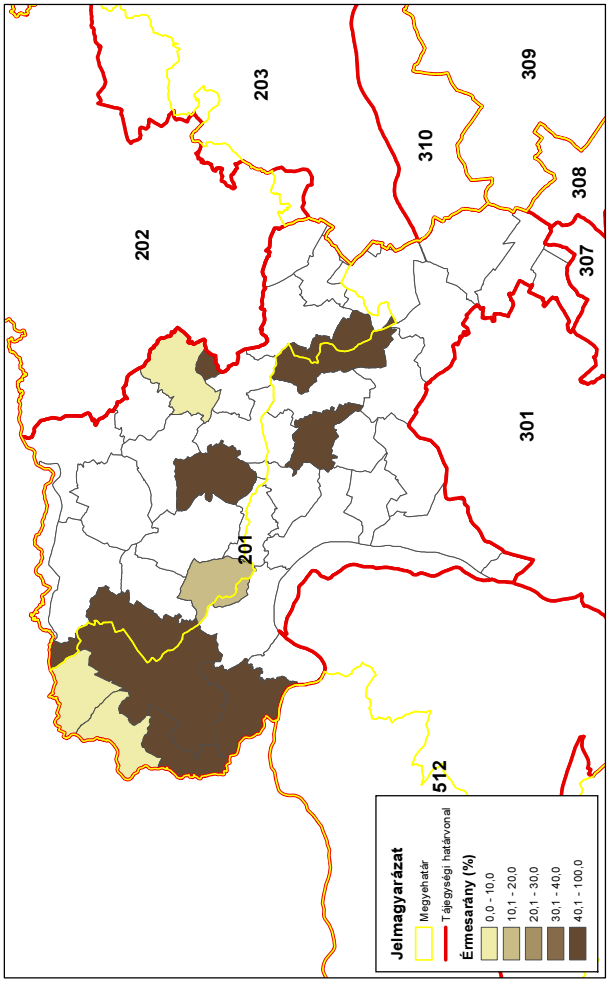

A vaddisznó állománya és hasznosítása

A vaddisznó állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben** (201) a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között az országos trendhez képest szolid növekedést mutatott (2853→4574 pld; **+60%**), miközben a teríték dinamikusabban emelkedett (2254→7070 pld; **+214%**). A hasznosítási arány az első 3 év kivételével (80-100%) végig elvileg elegendő lehetett volna az állomány növekedésének megállítására (120-160%). Sőt, a lelövés volt 9926 db (H% = 223%) is.
- A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegység** 2007-2014 közötti térképein jól követhető a vaddisznó lelövések növekedése. Ennek eredményként a vadgazdálkodási tájegység jelentős részében a teríték elérte és meghaladta a 2-3 db/km^2 sűrűséget. A vaddisznó állomány csökkentése érdekében az egész tájegységben jelentős volt a hasznosítás növekedése.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Hasznosítási aránya néhány visszaeséstől eltekintve folyamatosan nőtt. A grafikonok alapján a kan és koca lelövések elválnak a süldő és malac lelövésektől.
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kanokhoz képest (15-20%) kevés kocát lőttek (12-17%) és a süldő és malac lelövés (61-72%) volt. Az adatok arra utalnak, hogy a kocák lelövéseken belüli alacsony aránya mellett a szaporulat lövése (süldő+malac) nem elegendő a vaddisznó terjedésének megakadályozására.
- Figyelembe véve a térített mezőgazdasági károk 10X-es növekedését a vaddisznó további növekedése nem viselhető el. Az eddigi hasznosítási gyakorlat nem volt eredményes, ezért a vaddisznólétszám további növekedésének megállítása érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és a kocakilövések minél magasabb arányát kell elérni.

A vaddisznó jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben** tartós problémát jelent a mezőgazdasági károk nagyságrendje és ennek a vaddisznóval való kapcsolódása. A vaddisznó sűrűségének növekedése egyértelmű kapcsolatot mutat a lőtt vad értékesítés árbevételével és a térített mezőgazdasági károk összegével.
- A jelenlegi vadkárhelyzet is veszélyes, de a növekvő trend és az állomány jelentős csökkentésének elmaradása súlyos kockázatokat jelent. A károk előbb-utóbb ellehetetleníthetik az érintett vadgazdálkodókat.

A szabad területi vaddisznóállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Jelentett				Hasznosított					Hasznosítási arány			
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes	Kan	Koca	Süldő	Összes
1998	536	774	1 543	**2 853**	454	298	1 028	474	**2 254**	84,7%	38,5%	66,6%	**79,0%**
1999	625	821	1 742	**3 188**	565	388	1 283	875	**3 111**	90,4%	47,3%	73,7%	**97,6%**
2000	769	971	2 098	**3 838**	707	463	1 672	721	**3 563**	91,9%	47,7%	79,7%	**92,8%**
2001	728	849	1 971	**3 548**	905	641	2 128	982	**4 656**	124,3%	75,5%	108,0%	**131,2%**
2002	879	978	2 598	**4 455**	973	899	2 715	1 226	**5 813**	110,7%	91,9%	104,5%	**130,5%**
2003	979	1 096	2 197	**4 272**	766	734	2 000	1 376	**4 876**	78,2%	67,0%	91,0%	**114,1%**
2004	784	986	2 031	**3 801**	717	621	2 070	1 253	**4 661**	91,5%	63,0%	101,9%	**122,6%**
2005	693	880	1 869	**3 442**	691	546	1 535	805	**3 577**	99,7%	62,0%	82,1%	**103,9%**
2006	663	782	1 788	**3 233**	527	403	1 121	370	**2 421**	79,5%	51,5%	62,7%	**74,9%**
2007	600	739	1 624	**2 963**	769	584	1 794	938	**4 085**	128,2%	79,0%	110,5%	**137,9%**
2008	771	905	1 954	**3 630**	696	538	1 473	633	**3 340**	90,3%	59,4%	75,4%	**92,0%**
2009	727	810	1 718	**3 255**	805	619	1 916	1 520	**4 860**	110,7%	76,4%	111,5%	**149,3%**
2010	852	1 013	1 989	**3 854**	1 063	844	2 019	1 848	**5 774**	124,8%	83,3%	101,5%	**149,8%**
2011	951	1 075	2 104	**4 130**	1 222	1 033	2 240	2 194	**6 689**	128,5%	96,1%	106,5%	**162,0%**
2012	1 033	1 168	2 245	**4 446**	1 446	1 289	3 305	3 888	**9 928**	140,0%	110,4%	147,2%	**223,3%**
2013	1 239	1 413	2 831	**5 483**	1 014	964	2 977	1 593	**6 548**	81,8%	68,2%	105,2%	**119,4%**
2014	1 056	1 283	2 235	**4 574**	1 206	1 214	3 097	1 553	**7 070**	114,2%	94,6%	138,6%	**154,6%**
Változás	97,0%	65,8%	44,8%	60,3%	165,6%	307,4%	201,3%	227,6%	213,7%	34,8%	145,8%	108,0%	95,6%

Ivararány (1 kanra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított						
	Kan	Koca	Süldő	*Süldő/koca*	Kan	Koca	Süldő	Malac	*Süldő/koca*	*Malac/koca*	*(M+S)/koca*
1998	1	1,44	2,88	***1,99***	1	0,66	2,26	1,04	***3,45***	***1,59***	***5,04***
1999	1	1,31	2,79	***2,12***	1	0,69	2,27	1,55	***3,31***	***2,26***	***5,56***
2000	1	1,26	2,73	***2,16***	1	0,65	2,36	1,02	***3,61***	***1,56***	***5,17***
2001	1	1,17	2,71	***2,32***	1	0,71	2,35	1,09	***3,32***	***1,53***	***4,85***
2002	1	1,11	2,96	***2,66***	1	0,92	2,79	1,26	***3,02***	***1,36***	***4,38***
2003	1	1,12	2,24	***2,00***	1	0,96	2,61	1,80	***2,72***	***1,87***	***4,60***
2004	1	1,26	2,59	***2,06***	1	0,87	2,89	1,75	***3,33***	***2,02***	***5,35***
2005	1	1,27	2,70	***2,12***	1	0,79	2,22	1,16	***2,81***	***1,47***	***4,29***
2006	1	1,18	2,70	***2,29***	1	0,76	2,13	0,70	***2,78***	***0,92***	***3,70***
2007	1	1,23	2,71	***2,20***	1	0,76	2,33	1,22	***3,07***	***1,61***	***4,68***
2008	1	1,17	2,53	***2,16***	1	0,77	2,12	0,91	***2,74***	***1,18***	***3,91***
2009	1	1,11	2,36	***2,12***	1	0,77	2,38	1,89	***3,10***	***2,46***	***5,55***
2010	1	1,19	2,33	***1,96***	1	0,79	1,90	1,74	***2,39***	***2,19***	***4,58***
2011	1	1,13	2,21	***1,96***	1	0,85	1,83	1,80	***2,17***	***2,12***	***4,29***
2012	1	1,13	2,17	***1,92***	1	0,89	2,29	2,69	***2,56***	***3,02***	***5,58***
2013	1	1,14	2,28	***2,00***	1	0,95	2,94	1,57	***3,09***	***1,65***	***4,74***
2014	1	1,21	2,12	***1,74***	1	1,01	2,57	1,29	***2,55***	***1,28***	***3,83***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított					Kan / (kan+koca)	Süldő+malac
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes		
1998	18,8%	27,1%	54,1%	100%	20,1%	13,2%	45,6%	21,0%	100%	**60,4%**	**66,6%**
1999	19,6%	25,8%	54,6%	100%	18,2%	12,5%	41,2%	28,1%	100%	**59,3%**	**69,4%**
2000	20,0%	25,3%	54,7%	100%	19,8%	13,0%	46,9%	20,2%	100%	**60,4%**	**67,2%**
2001	20,5%	23,9%	55,6%	100%	19,4%	13,8%	45,7%	21,1%	100%	**58,5%**	**66,8%**
2002	19,7%	22,0%	58,3%	100%	16,7%	15,5%	46,7%	21,1%	100%	**52,0%**	**67,8%**
2003	22,9%	25,7%	51,4%	100%	15,7%	15,1%	41,0%	28,2%	100%	**51,1%**	**69,2%**
2004	20,6%	25,9%	53,4%	100%	15,4%	13,3%	44,4%	26,9%	100%	**53,6%**	**71,3%**
2005	20,1%	25,6%	54,3%	100%	19,3%	15,3%	42,9%	22,5%	100%	**55,9%**	**65,4%**
2006	20,5%	24,2%	55,3%	100%	21,8%	16,6%	46,3%	15,3%	100%	**56,7%**	**61,6%**
2007	20,2%	24,9%	54,8%	100%	18,8%	14,3%	43,9%	23,0%	100%	**56,8%**	**66,9%**
2008	21,2%	24,9%	53,8%	100%	20,8%	16,1%	44,1%	19,0%	100%	**56,4%**	**63,1%**
2009	22,3%	24,9%	52,8%	100%	16,6%	12,7%	39,4%	31,3%	100%	**56,5%**	**70,7%**
2010	22,1%	26,3%	51,6%	100%	18,4%	14,6%	35,0%	32,0%	100%	**55,7%**	**67,0%**
2011	23,0%	26,0%	50,9%	100%	18,3%	15,4%	33,5%	32,8%	100%	**54,2%**	**66,3%**
2012	23,2%	26,3%	50,5%	100%	14,6%	13,0%	33,3%	39,2%	100%	**52,9%**	**72,5%**
2013	22,6%	25,8%	51,6%	100%	15,5%	14,7%	45,5%	24,3%	100%	**51,3%**	**69,8%**
2014	23,1%	28,0%	48,9%	100%	17,1%	17,2%	43,8%	22,0%	100%	**49,8%**	**65,8%**

A vaddisznó hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **201**

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései I.

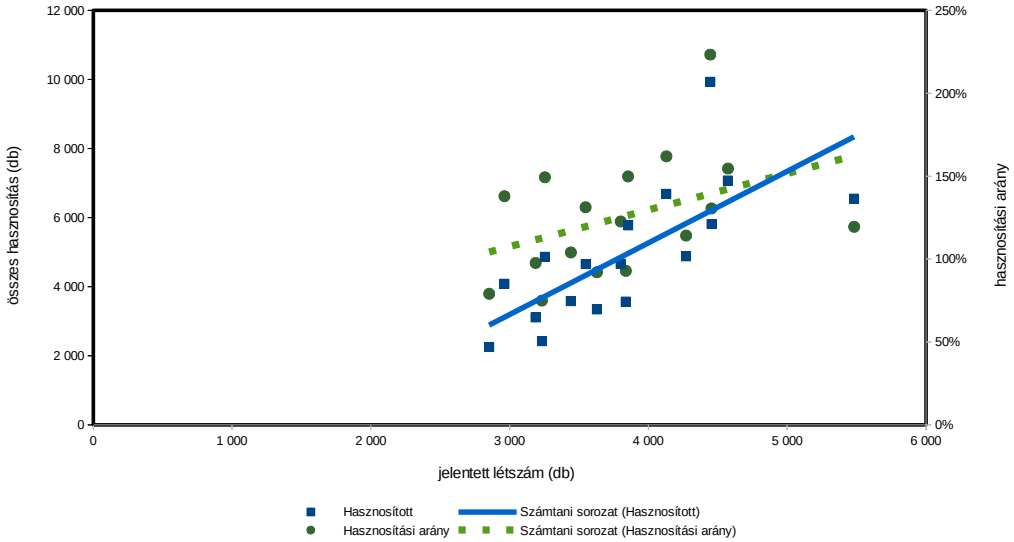

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései II.

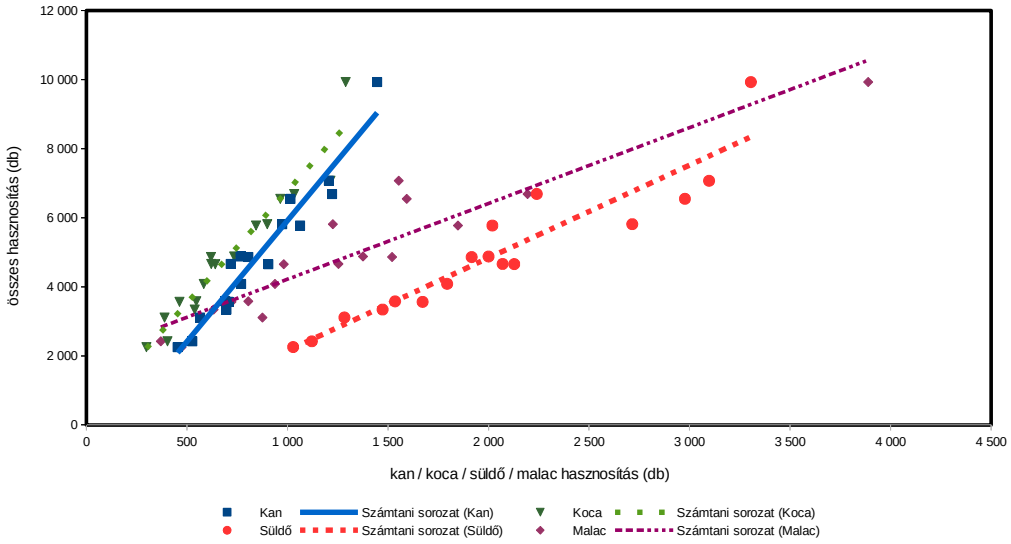

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései III.

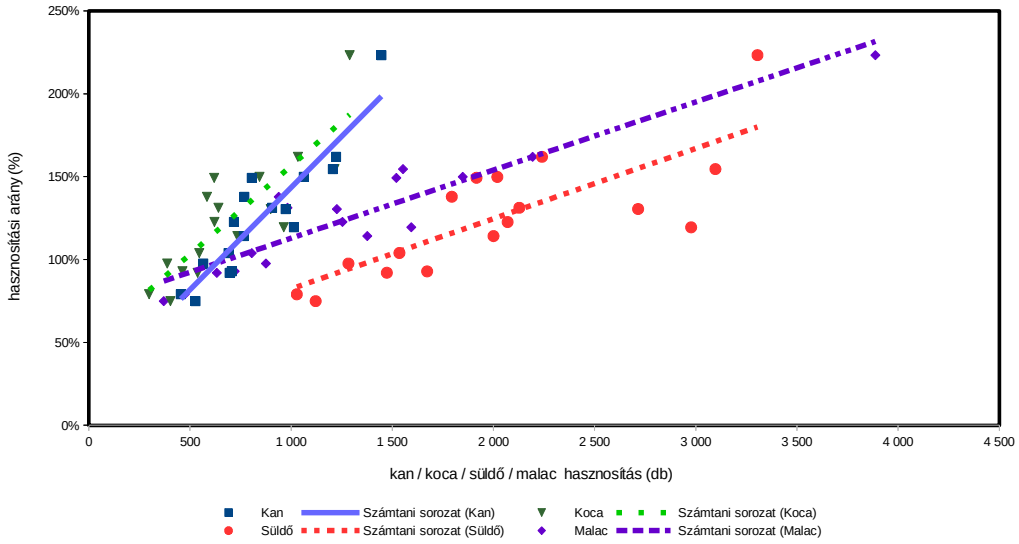

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2007

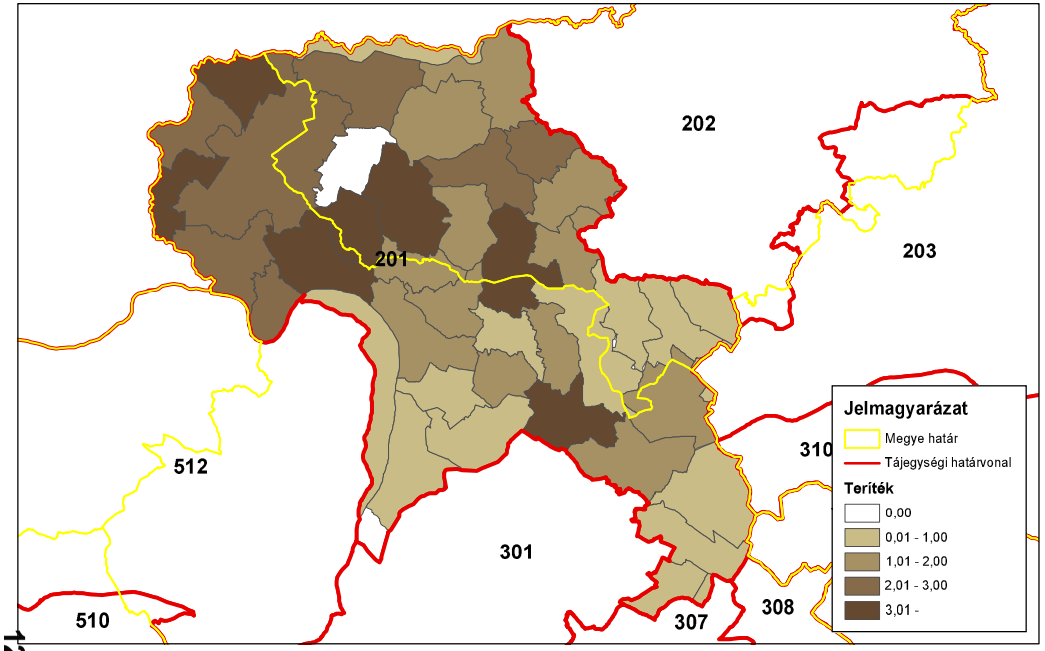

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2008

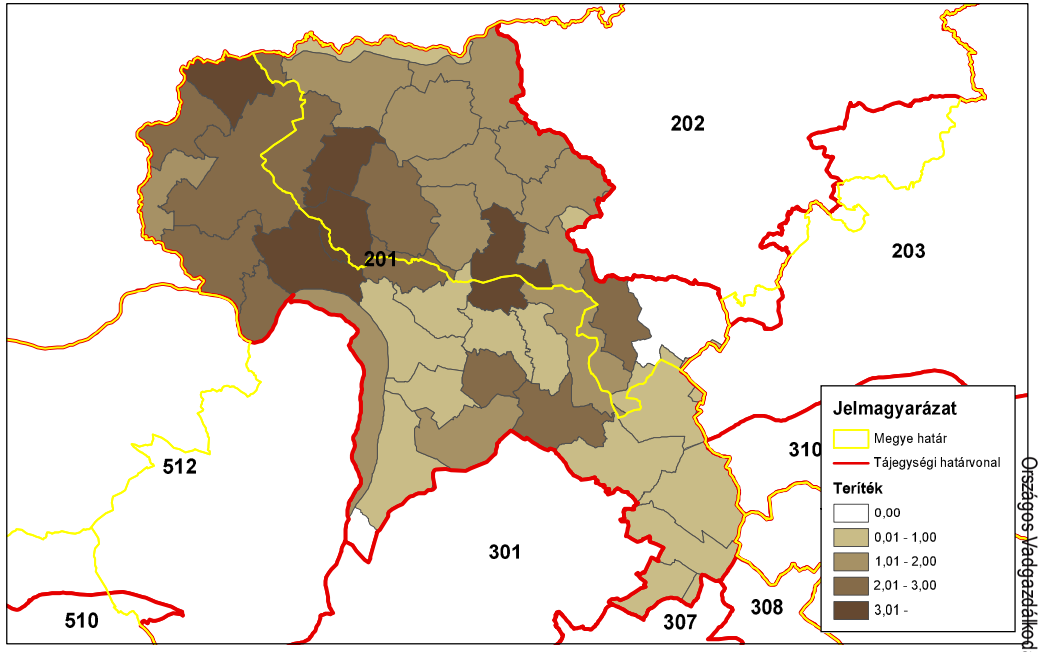

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2009

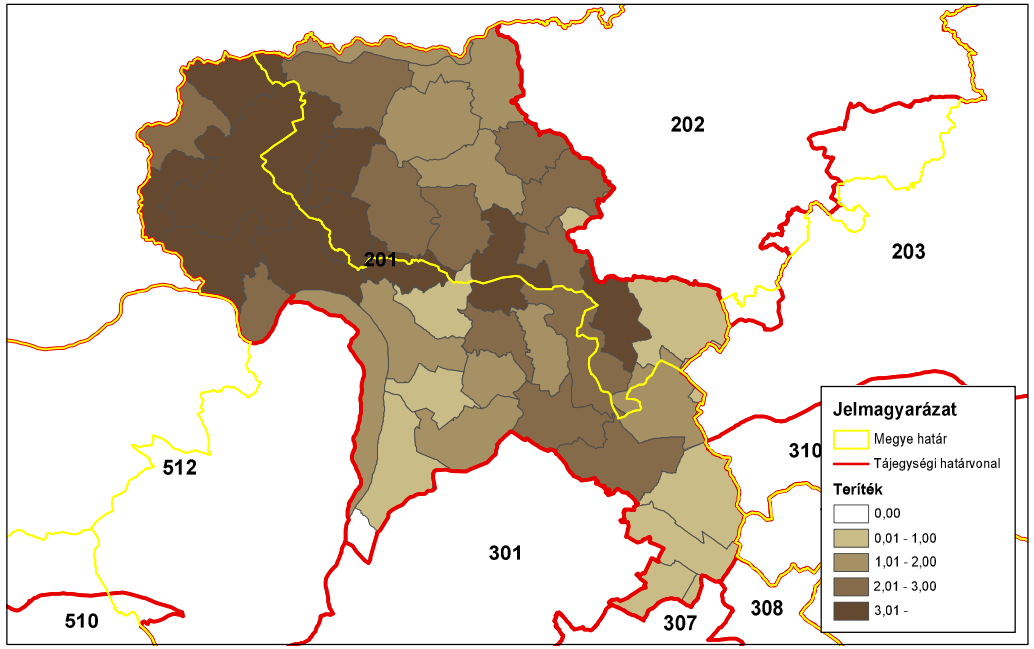

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2010

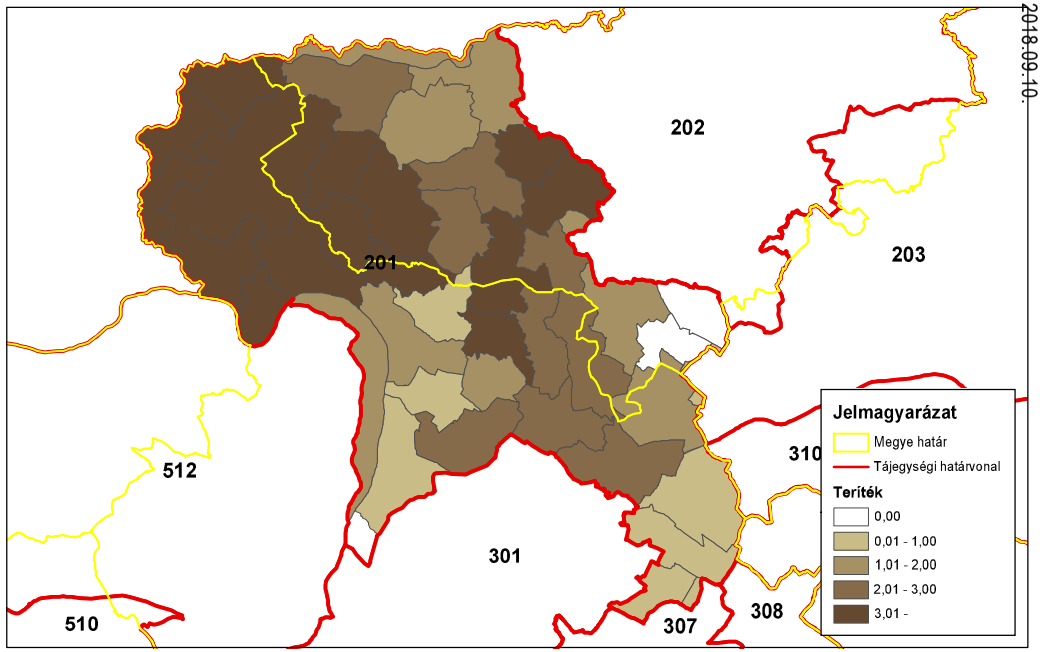

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2011

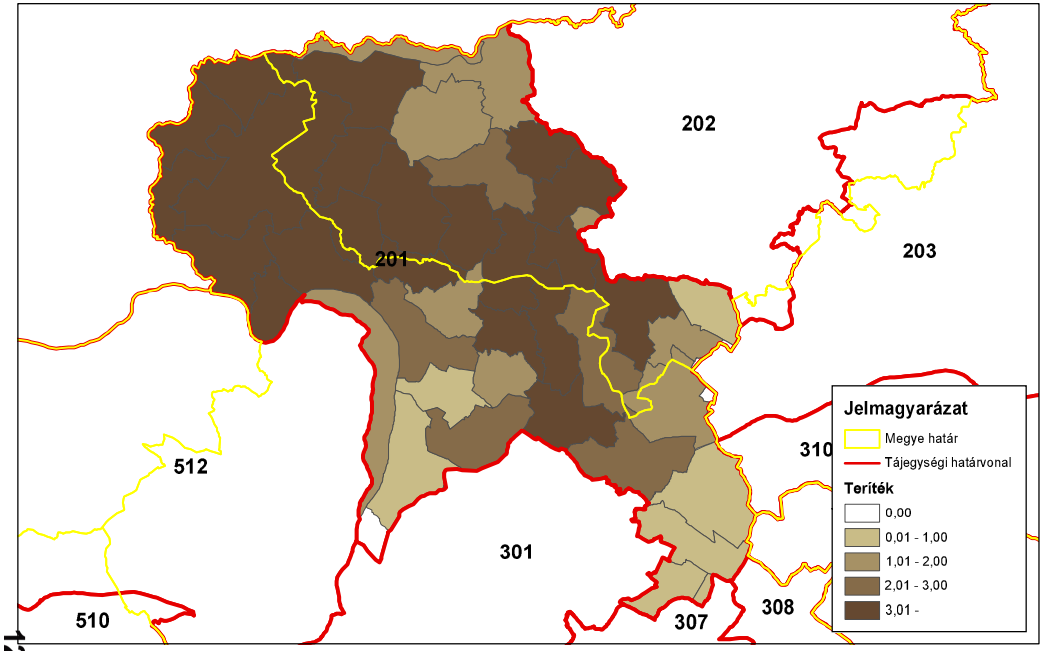

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2012

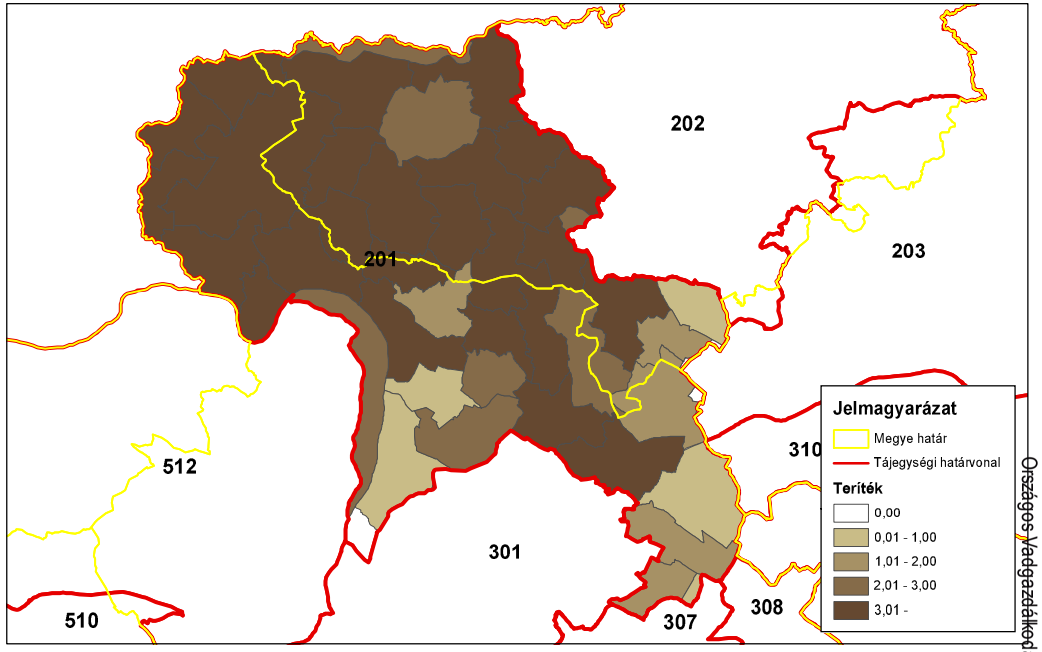

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2013

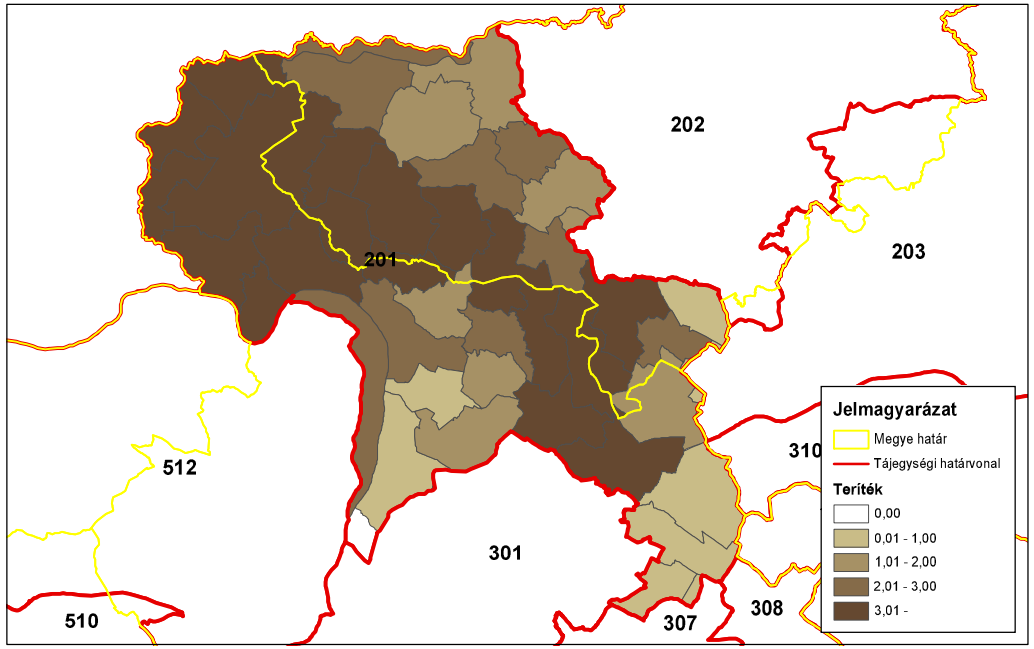

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2014

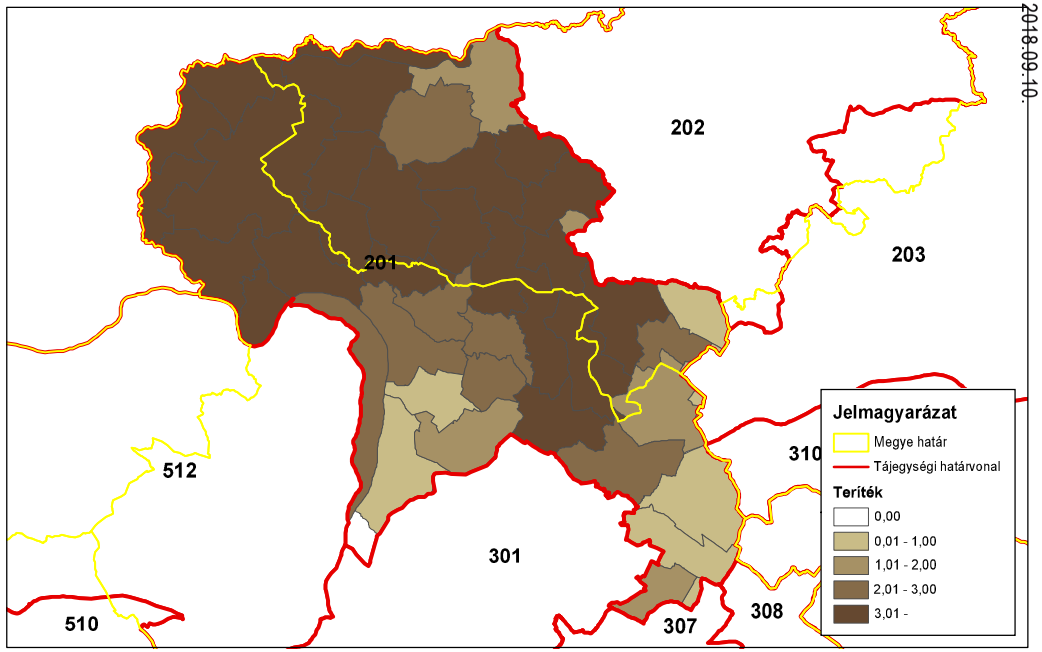

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	97	13	13,4%	2	7	4	15,4%	53,8%	30,8%
1999	133	24	18,0%	2	3	19	8,3%	12,5%	79,2%
2000	179	38	21,2%	6	19	13	15,8%	50,0%	34,2%
2001	272	60	22,1%	7	20	33	11,7%	33,3%	55,0%
2002	325	65	20,0%	8	14	43	12,3%	21,5%	66,2%
2003	305	64	21,0%	9	16	39	14,1%	25,0%	60,9%
2004	273	81	29,7%	4	19	58	4,9%	23,5%	71,6%
2005	238	87	36,6%	14	27	46	16,1%	31,0%	52,9%
2006	188	61	32,4%	8	17	36	13,1%	27,9%	59,0%
2007	226	83	36,7%	5	23	55	6,0%	27,7%	66,3%
2008	230	68	29,6%	5	13	50	7,4%	19,1%	73,5%
2009	284	106	37,3%	14	24	68	13,2%	22,6%	64,2%
2010	230	72	31,3%	10	19	43	13,9%	26,4%	59,7%
2011	249	92	36,9%	16	28	48	17,4%	30,4%	52,2%
2012	383	135	35,2%	12	39	84	8,9%	28,9%	62,2%
2013	194	53	27,3%	3	13	37	5,7%	24,5%	69,8%
2014	336	116	34,5%	19	39	58	16,4%	33,6%	50,0%

A 201. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

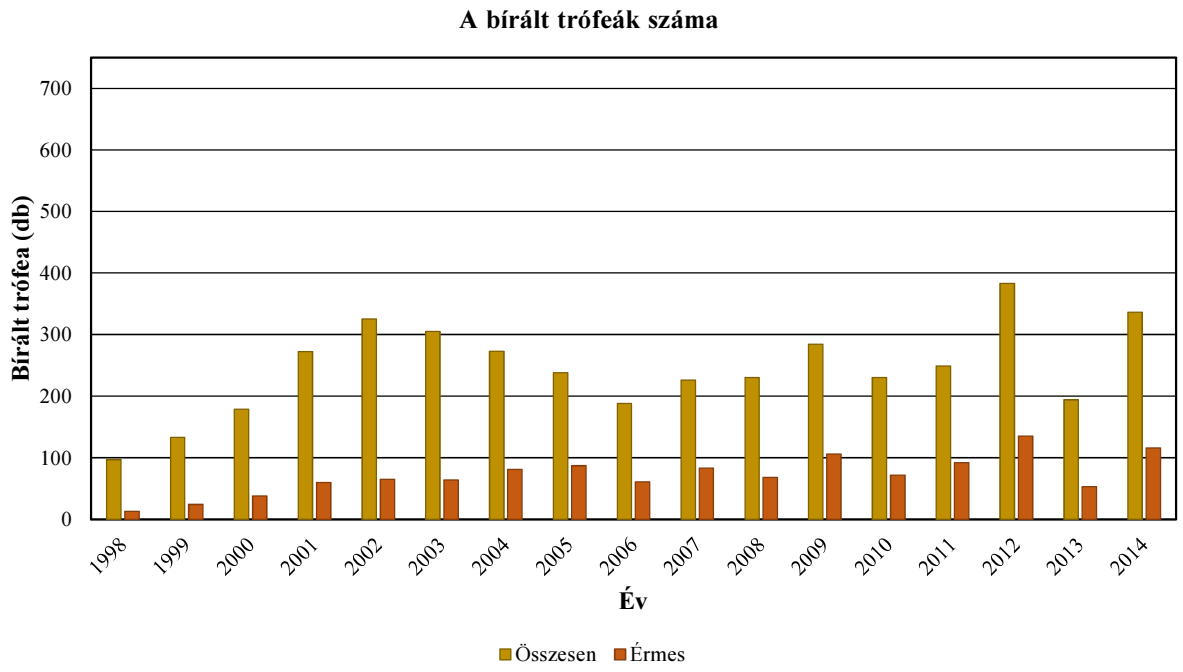

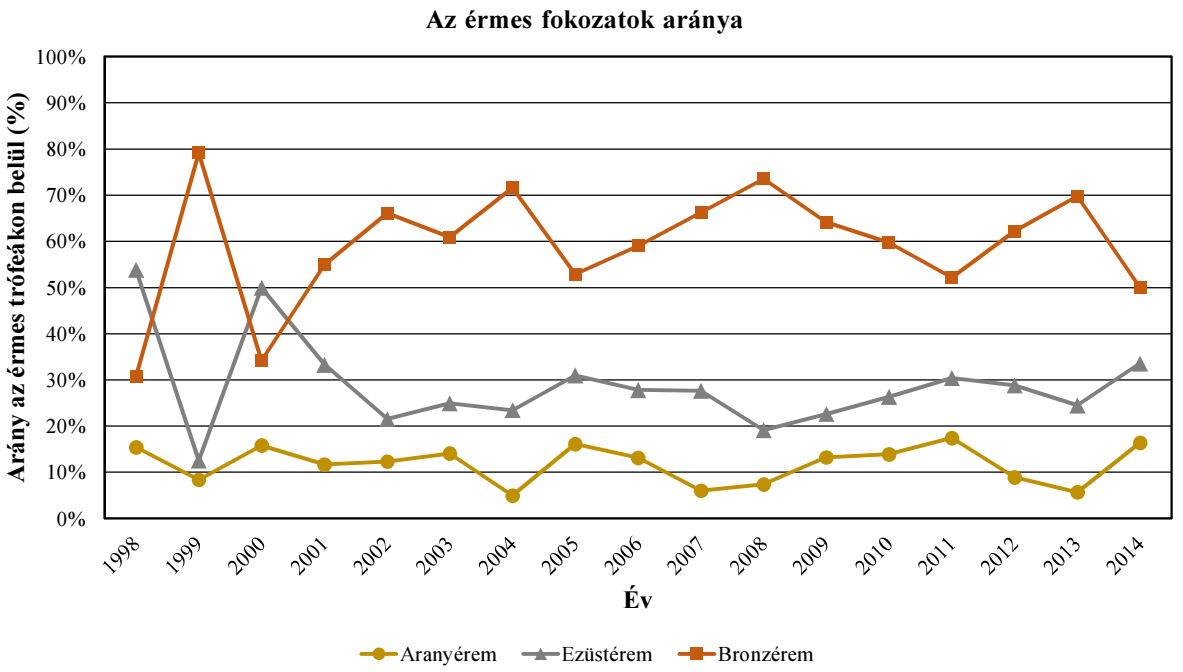

Vaddisznó érmesarány (%) 2003

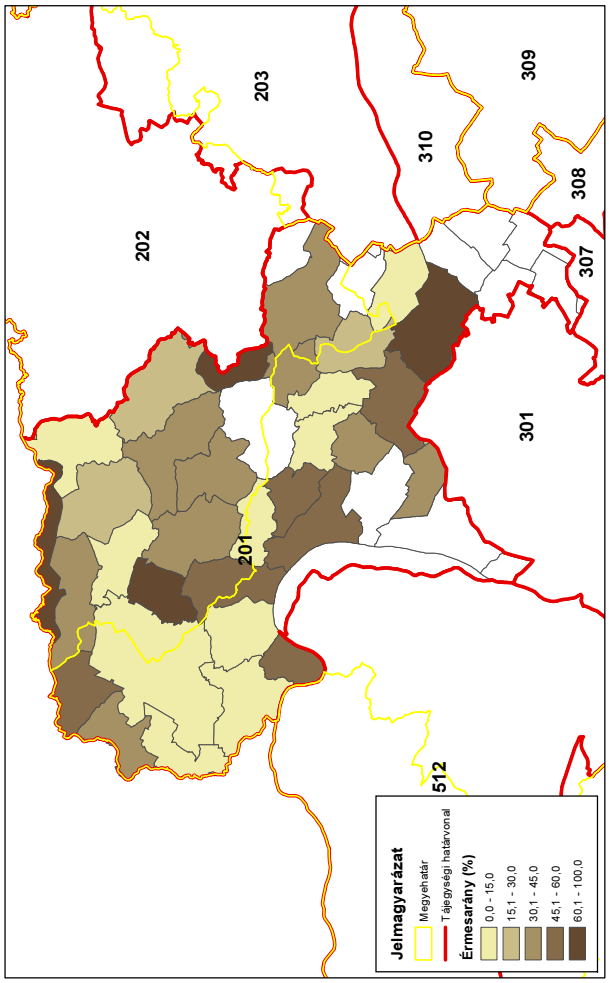

Vaddisznó érmesarány (%) 2014

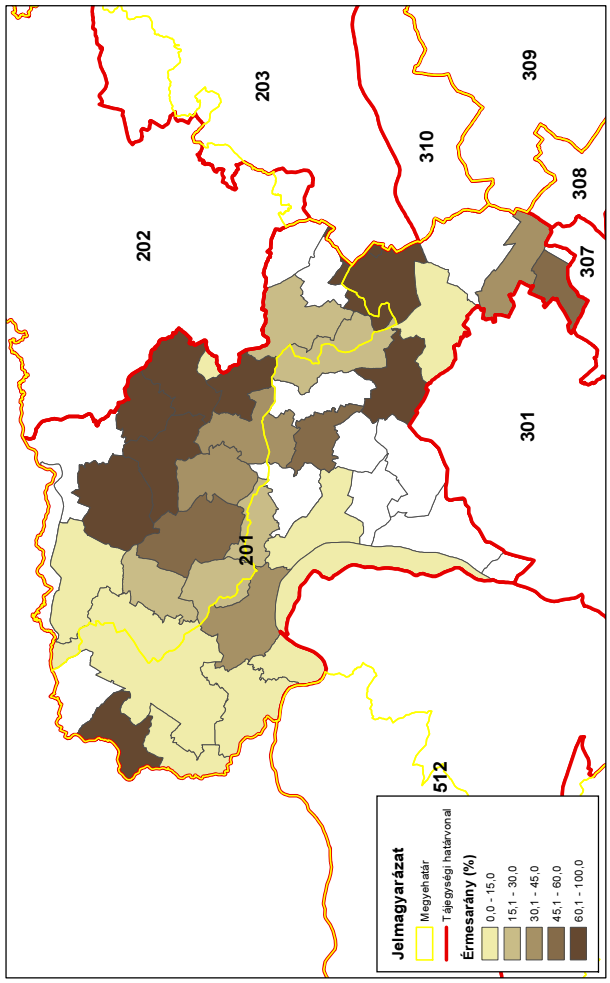

Vaddisznó érmesarány (%) 1998

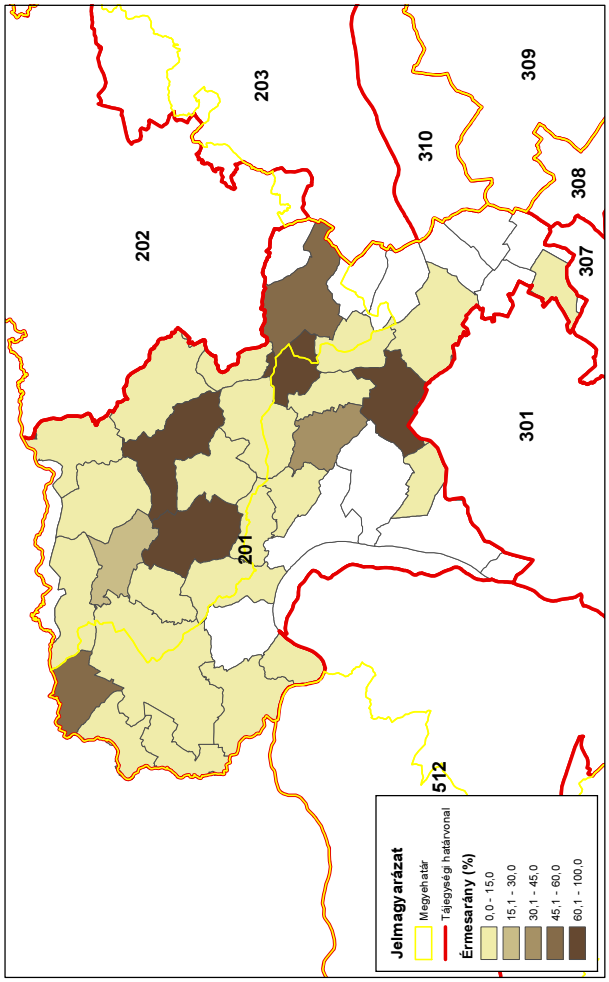

Vaddisznó érmesarány (%) 2008

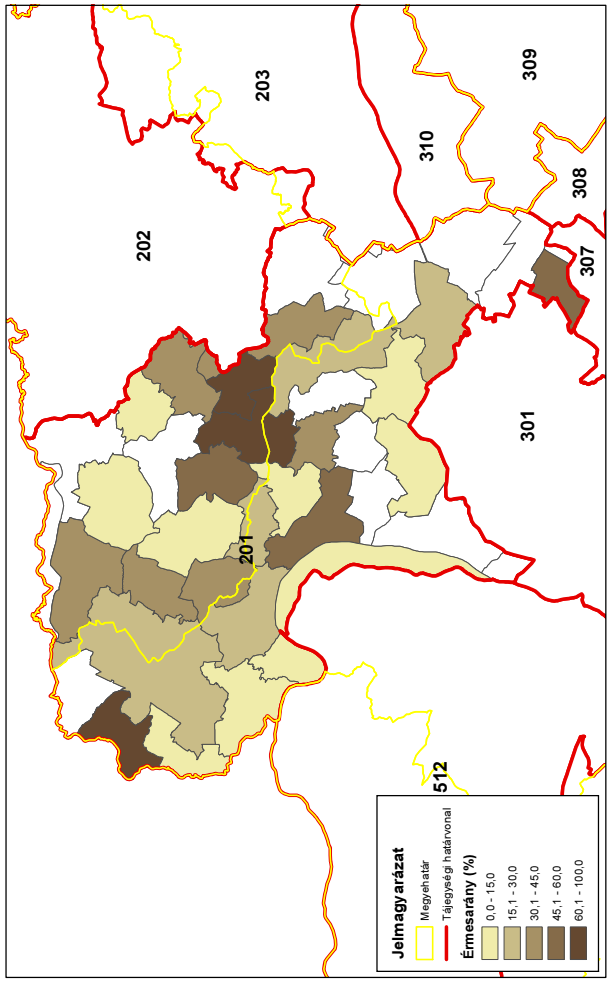

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A vadgazdálkodási tájegység területén a mezei nyúl létszáma 1998-2014 között csökkent (6 → 2 ezer). A lelövések szintén csökkentek (1 → 0.2 ezer pld). Az élő befogás 2007-re megszűnt.
- Az adatok alapján a nyúlállomány jelentett létszáma és a hasznosítás között erős összefüggés látható. A csökkenő állománynak megfelelően csökkent a hasznosítás.
- A lelövések és a befogások egymáshoz viszonyított aránya jól alakult a tájegységben, hogy csak lelövéssel hasznosítják a mezei nyúl populációt. Ez kedvező lehetne a további állományalakulás szempontjából.
- Az északi és a déli területeken is jól láthatóan csökkent a terítéksűrűség. A mezei nyúl hasznosítás déli hangsúlya megmaradt a tájegységben.
- Összességében a nyúl hasznosításának változása összhangban volt a létszám változásával, azaz a hasznosítás igazodik az állomány változásából levezethető lehetőségekhez.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A hasznosítási arány csökkent (21.6% → 9.4%).
- A hasznosítás összetételében látható a lelövések túlsúlya, majd 2007-től teljes egészében csak lelövés útján hasznosítják a mezei nyúl állományt, ami kedvező lehet. Ugyanakkor ez sem állítja meg a mezei nyúl populációsűrűség csökkenését.

A mezei nyúl jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegység (201) az ország gyengébb mezei nyulas térségei közé tartozik a teríték nagysága alapján. A mezei nyúl nem fontos tényezője az eredményes vadgazdálkodásnak. A bevétel nem függ össze a nyúl hasznosítás mértékével, sőt a lőttvadból származó bevétel erősen csökken a növekvő terítékkel, vagyis a lőttvad értékesítésben a mezei nyúl nem fontos tényező. A mezei nyúl állománya sajnos csökkenő, ahogy a hasznosítása is. Ugyanakkor a fácánhasznosítással együtt mozog a mezei nyúl hasznosítás, ami arra utal, hogy az apróvadas gazdálkodási szemlélet néhol még előfordul ebben a tájegységben is. Az erdős területek magas aránya (36.3%), a növekvő vaddisznó, illetve a jelentős ragadozó állomány is okozhatja a mezei nyúl állomány csökkenését. A nyúl gazdálkodás terén nem igazán éri meg befektetni, mivel ebből az állományból ilyen hasznosítás mellett nem térül meg, de néhány beavatkozás hasznos lehet a nagyvad és a mezei nyúl szempontjából is.

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Becslés	Hasznosított			Arányok		
		Lelövés	Befogás	Összes	Lelövés	Befogás	Hasznosítás
1998	6 102	1 084	234	**1 318**	82,2%	17,8%	**21,6%**
1999	6 837	1 015	219	**1 234**	82,3%	17,7%	**18,0%**
2000	6 414	851	239	**1 090**	78,1%	21,9%	**17,0%**
2001	5 416	913	301	**1 214**	75,2%	24,8%	**22,4%**
2002	5 294	756	157	**913**	82,8%	17,2%	**17,2%**
2003	5 191	532	132	**664**	80,1%	19,9%	**12,8%**
2004	4 073	447	126	**573**	78,0%	22,0%	**14,1%**
2005	3 675	590	11	**601**	98,2%	1,8%	**16,4%**
2006	3 869	489	40	**529**	92,4%	7,6%	**13,7%**
2007	3 727	523	0	**523**	100,0%	0,0%	**14,0%**
2008	3 518	520	0	**520**	100,0%	0,0%	**14,8%**
2009	3 595	521	0	**521**	100,0%	0,0%	**14,5%**
2010	3 138	447	0	**447**	100,0%	0,0%	**14,2%**
2011	3 166	436	0	**436**	100,0%	0,0%	**13,8%**
2012	3 176	235	0	**235**	100,0%	0,0%	**7,4%**
2013	2 572	164	0	**164**	100,0%	0,0%	**6,4%**
2014	2 149	201	0	**201**	100,0%	0,0%	**9,4%**
Változás	-64,8%	-81,5%	-100,0%	-84,7%	21,6%	-100,0%	-56,7%
Minimum	2 149	164	0	164	75,2%	0,0%	6,4%
Maximum	6 837	1 084	301	1 318	100,0%	24,8%	22,4%

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás

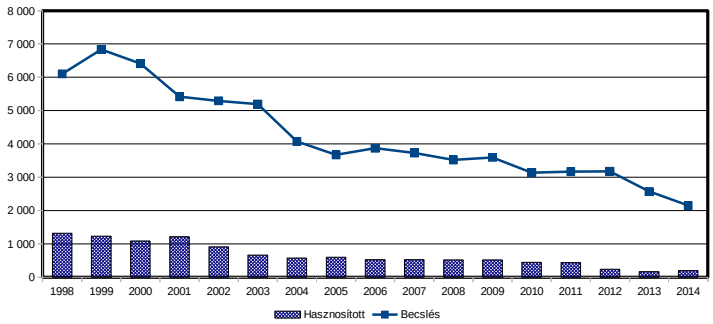

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás

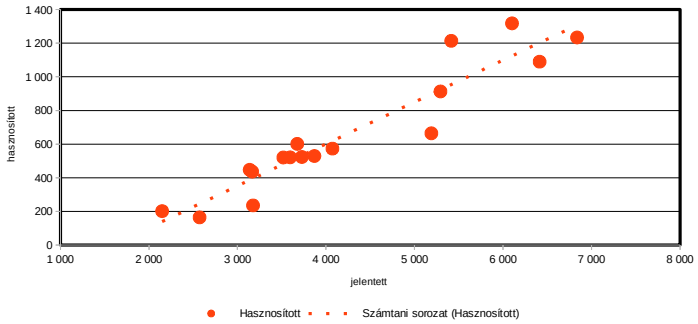

A mezei nyúl hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **201**

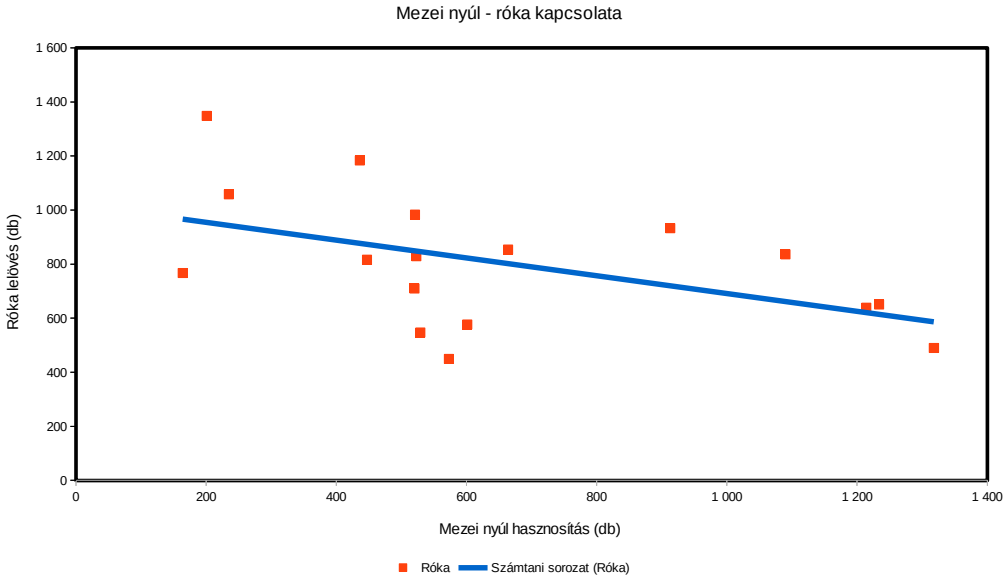

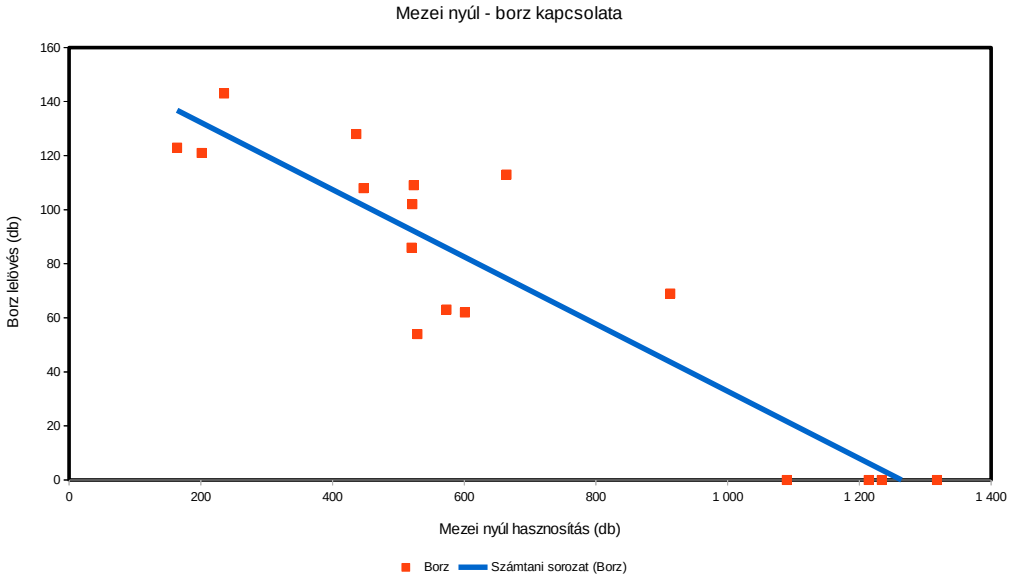

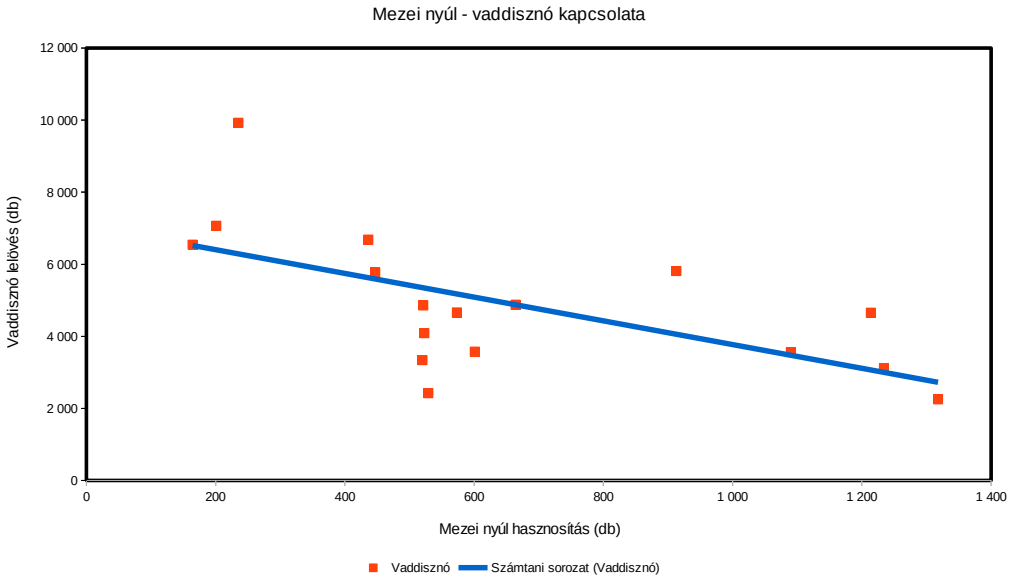

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2007

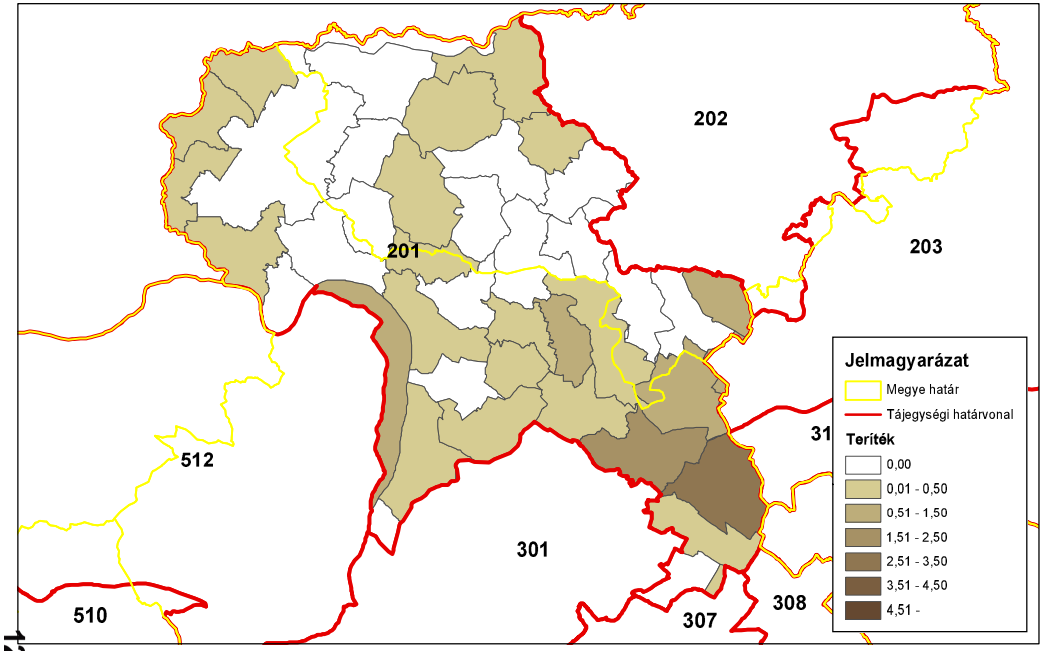

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2008

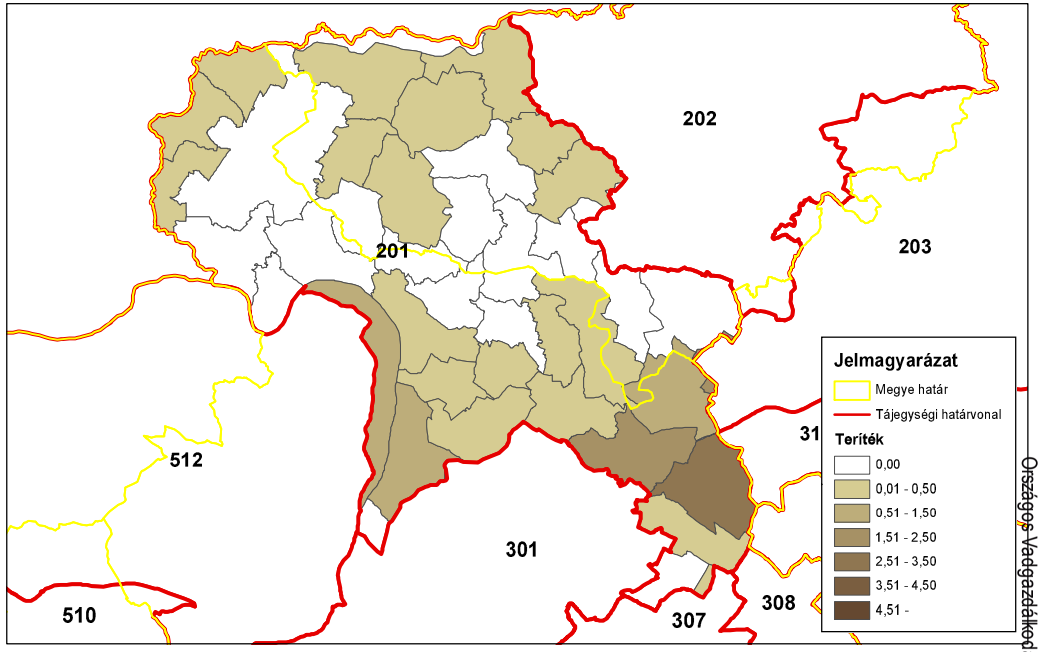

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2009

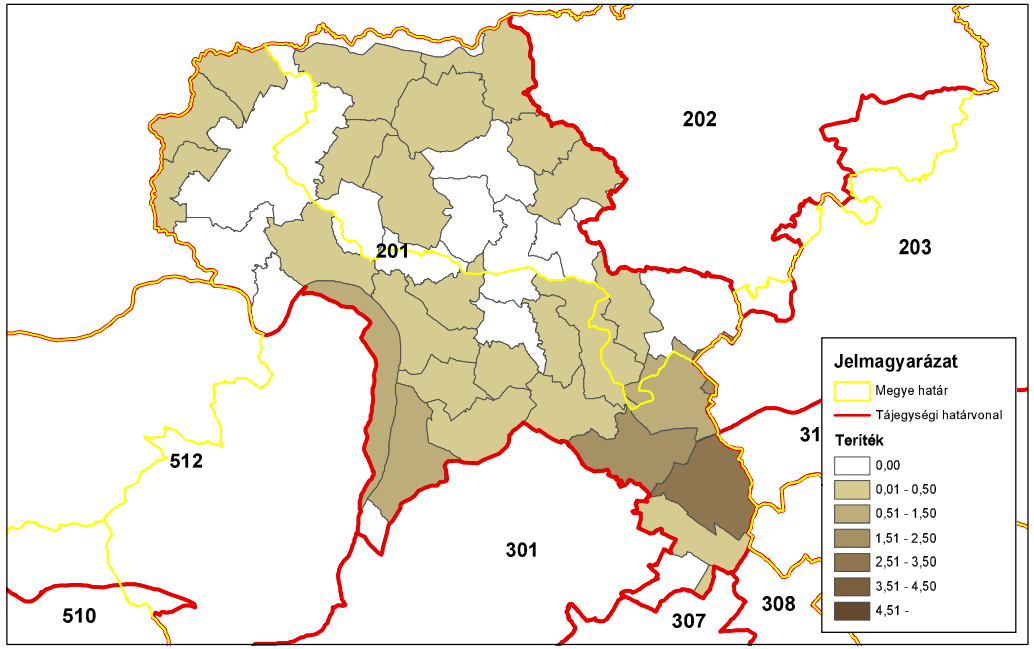

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2010

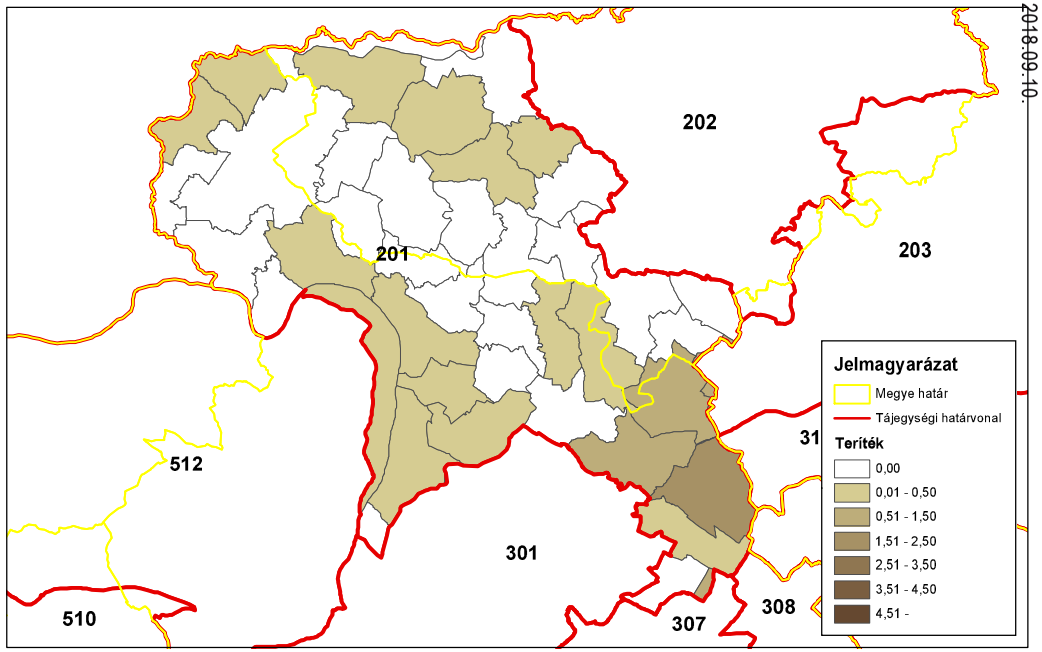

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2011

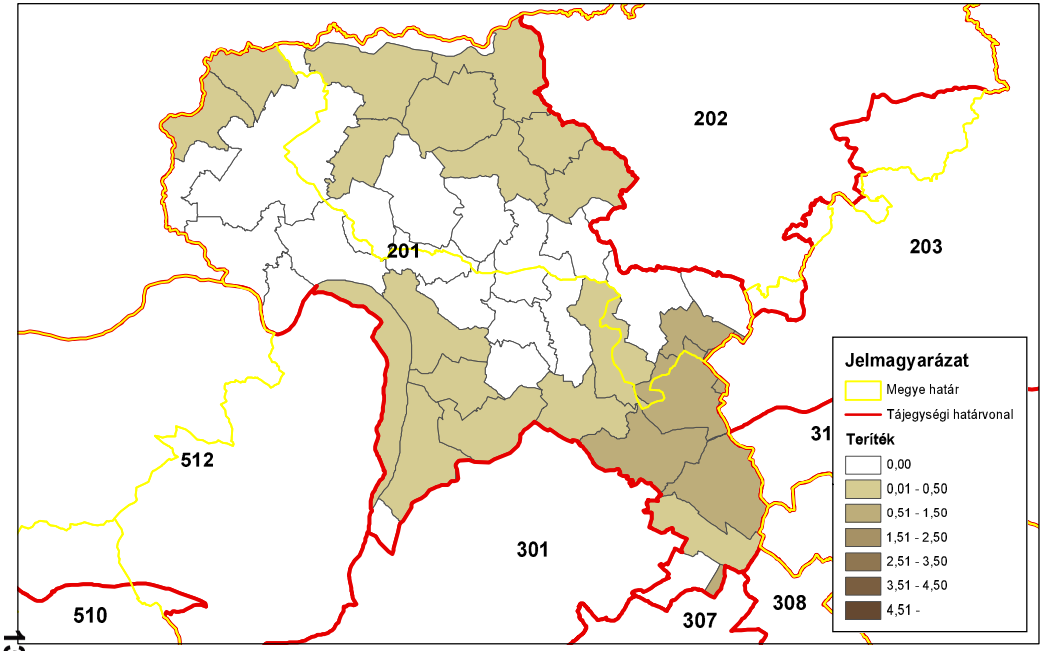

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2012

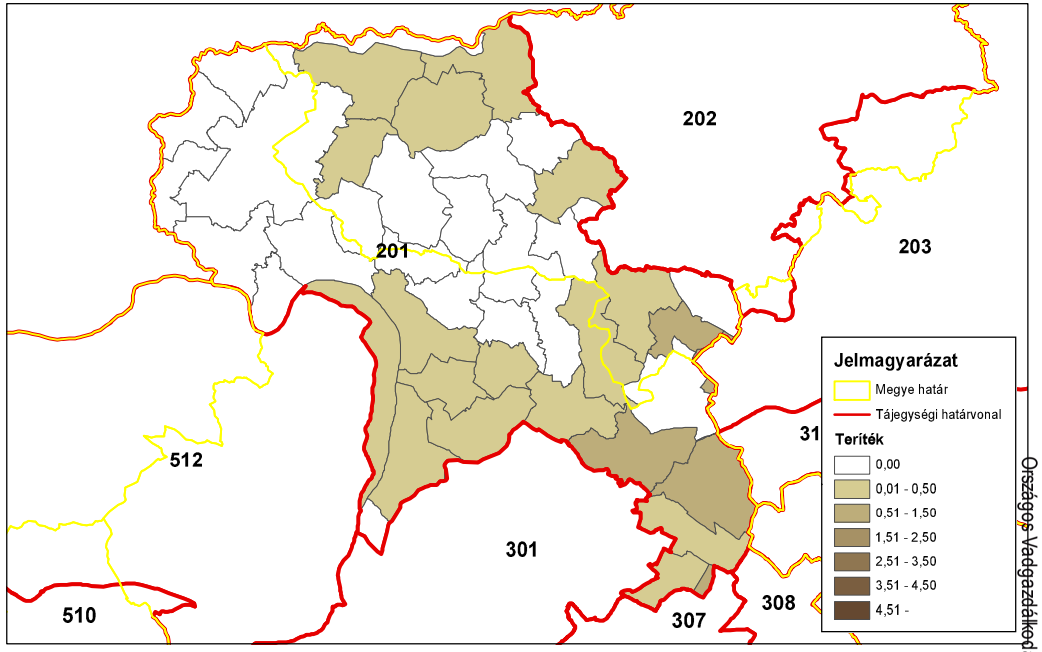

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2013

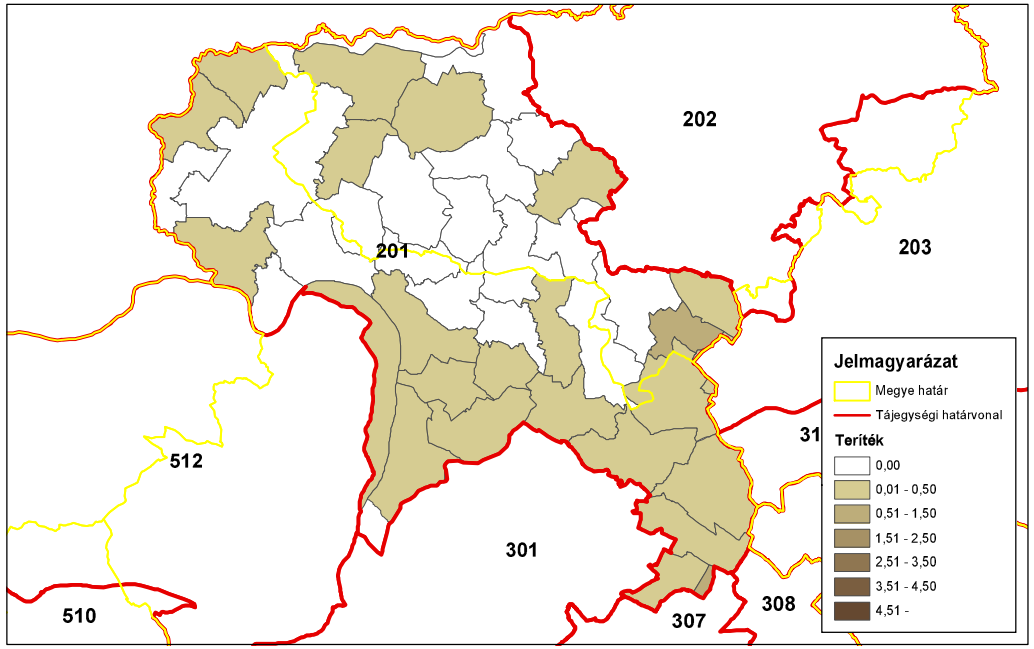

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2014

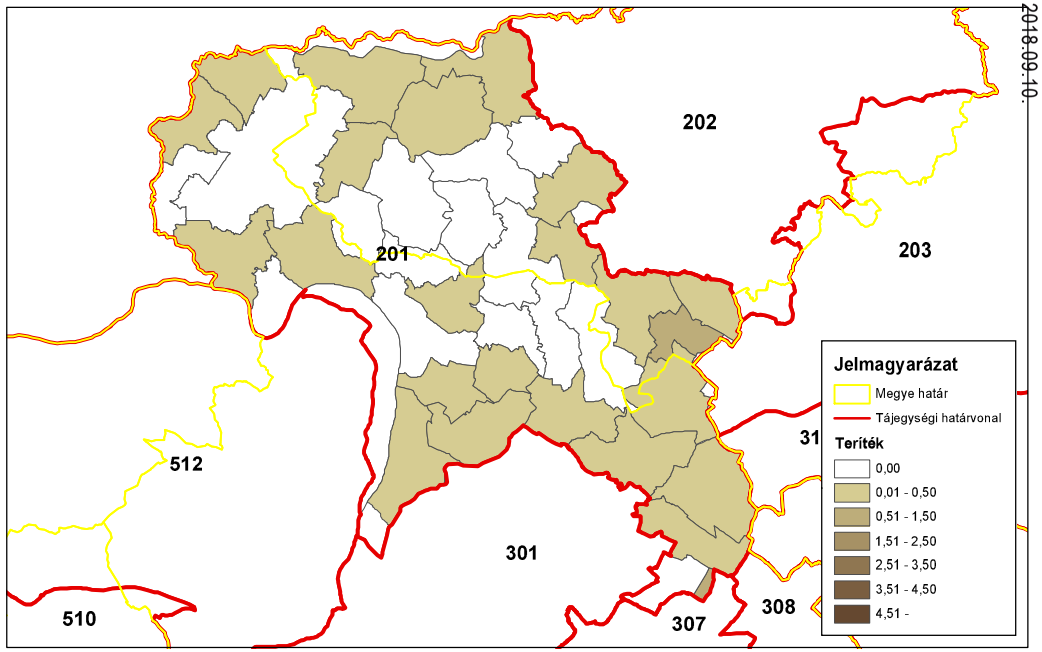

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A fácán állománya és hasznosítása

A fácán állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Börzsöny-Gödöllői vadgazdálkodási tájegységben (201)** a fácán jelentett létszáma az 1998-2014 közötti időszakban drasztikusan visszaesett, különösen a második tervezési időszak erős lineáris csökkenése miatt (10.8 ezer → 4.3 ezer; -60.1%).
- A vadgazdálkodási tájegységben a kibocsátott fácánok száma nagy ingadozásokat követve, de nagymértékben csökkent, az utóbbi években már a 0-hoz közelít (7.5 ezer → 220; -97%).
- A teríték az első ciklusban még nagyobb ingadozásokkal, de összességében erősen csökkent (4.9 ezer → 2.4 ezer; -50.7%).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken látható, hogy a teríték a tájegység középső részén egyre szélesebb területeken nullázódott le, az utolsó években a tájegység mintegy felén megszűnt a hasznosítás.
- A **Börzsöny-Gödöllői vadgazdálkodási tájegységben** az elmúlt két tervezési időszak során a fácán állománya, a kibocsátás és a teríték is nagymértékben csökkent. Ezek alapján a fácán vadászati-vadgazdálkodási jelentősége visszaszorul.
- A VGTE területén a szabadterületi fácán állomány átlagos sűrűsége a korábban meghatározott küszöbérték (4 db/km^2) alá csökkent, ami alatt a megelőző tervezési ciklusokban a fácán vadászatát a hatóság nem engedélyezte.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás erősen ingadozott (30.9-101.2%). A kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás szintén jelentősen ingadozott (26.5-133.4%), ám a második tervezési időszakban több évben is ettől messze kiugró értékek tapasztalhatóak, akár 10-20-szorosát (max.: 2055%) is meglőtték a kibocsátott egyedszámnak.
- A kibocsátott fácánok 30%-os megtérülését feltételezve a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás a 17 év során erősen ingadozott (0-54.8%). A jelentősen visszaesett kibocsátás megtérülése érdekében a szabadterületi állományt rendszeresen túlhasznosíthatják, de ennek igazolására tényleges megtérülési és felnevelt szaporulat adatok lennének szükségesek.

A fácán jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A VGTE a fácán szempontjából az 52 vadgazdálkodási tájegység rangsorának a jelentett létszám (41/52) szerint az alsó negyedében, a teríték (36/52) szerint az átlag alatti negyedében található. A fácán kibocsátás drasztikus csökkenése a teríték és a szabadterületi állomány csökkenésével is járt. A jövőben a jelenlegi szint további lassú csökkenése jelezhető előre.

A fácánállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Becslés	Kibocsátás	Teríték	Hasznosítási mutatók		
				Teríték/Becslés	Teríték/kibocsátás	T-Hasznosítás
1998	10 837	7 509	4 934	45,5%	65,7%	**24,7%**
1999	16 542	11 910	6 919	41,8%	58,1%	**20,2%**
2000	11 748	12 700	8 528	72,6%	67,1%	**40,2%**
2001	9 220	18 400	9 333	101,2%	50,7%	**41,4%**
2002	10 487	18 370	7 254	69,2%	39,5%	**16,6%**
2003	10 915	13 350	4 862	44,5%	36,4%	**7,9%**
2004	10 363	16 550	9 473	91,4%	57,2%	**43,5%**
2005	9 272	10 900	8 055	86,9%	73,9%	**51,6%**
2006	10 117	12 550	4 196	41,5%	33,4%	**4,3%**
2007	9 322	4 200	5 605	60,1%	133,5%	**46,6%**
2008	8 334	15 950	4 225	50,7%	26,5%	**-6,7%**
2009	8 705	350	3 702	42,5%	1057,7%	**41,3%**
2010	7 105	150	3 083	43,4%	2055,3%	**42,8%**
2011	6 170	350	2 009	32,6%	574,0%	**30,9%**
2012	6 594	2 300	2 041	31,0%	88,7%	**20,5%**
2013	5 107	0	2 185	42,8%	-	**42,8%**
2014	4 321	220	2 434	56,3%	1106,4%	**54,8%**
Változás	-60,1%	-97,1%	-50,7%	23,7%	1583,8%	121,5%
Minimum	4 321	0	2 009	31,0%	26,5%	-6,7%
Maximum	16 542	18 400	9 473	101,2%	2055,3%	54,8%

A fácánállomány és a hasznosítás

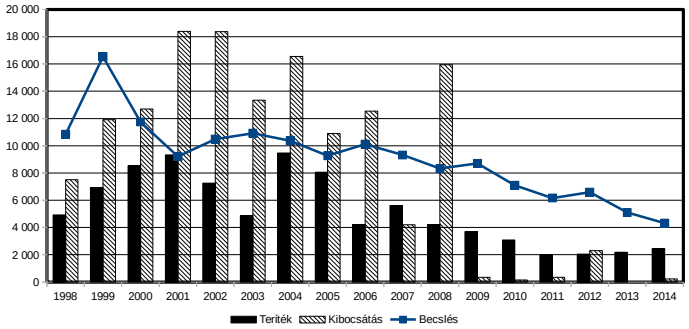

A fácánállomány és a hasznosítás

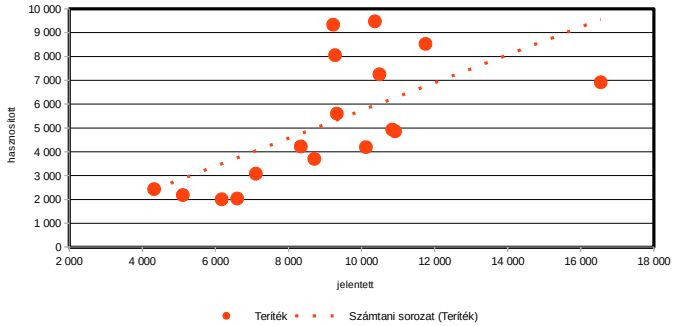

A fácán hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **201**

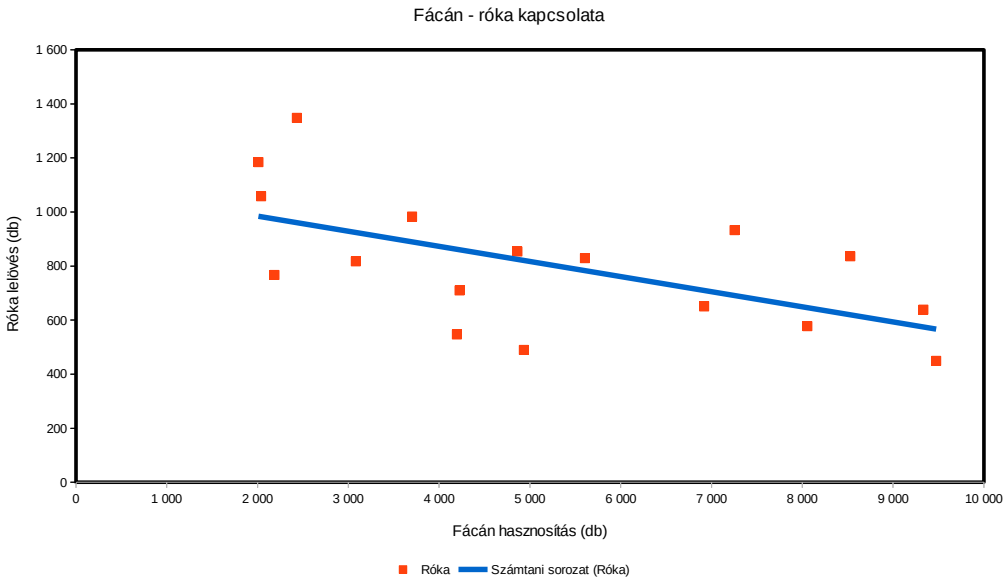

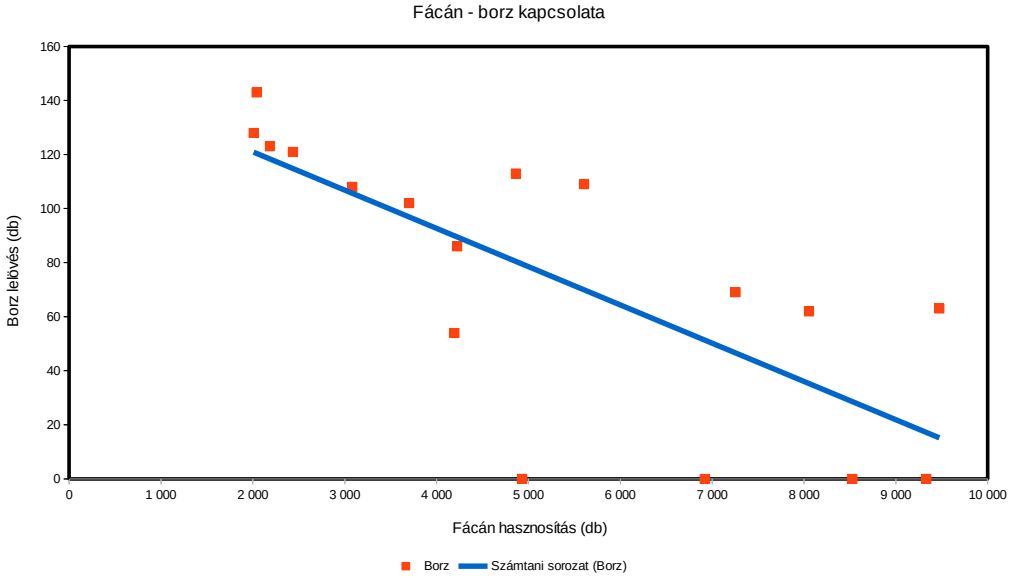

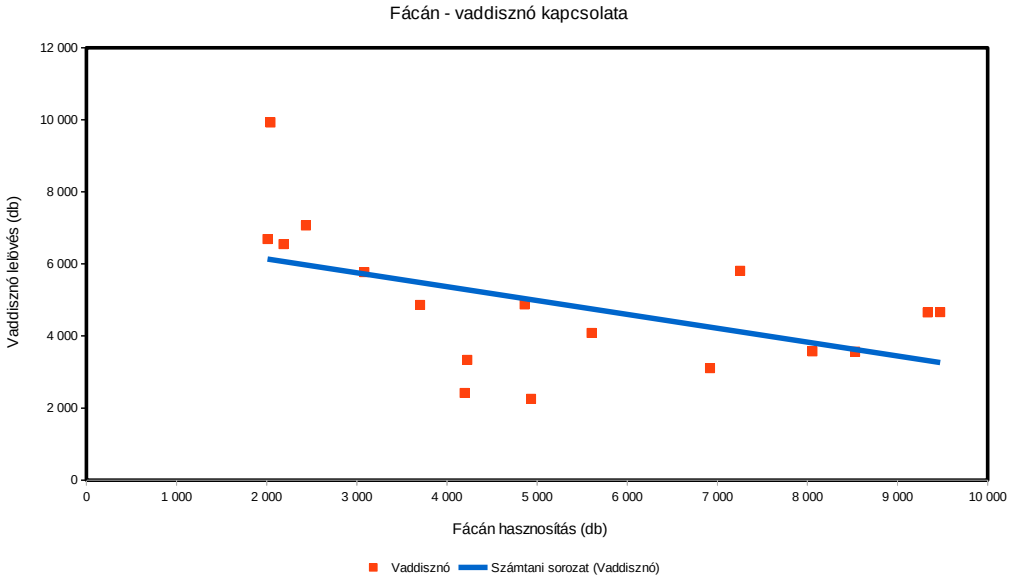

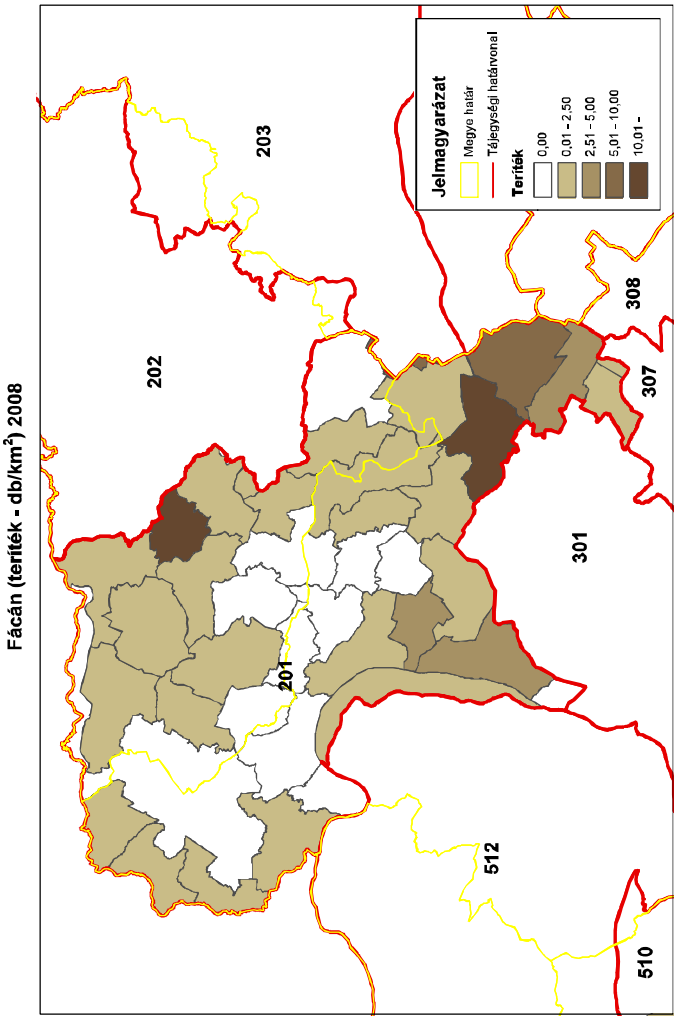
Fácán (terítéken - db/km²) 2008
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéken
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
203
202
201
301
308
307
512
510
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

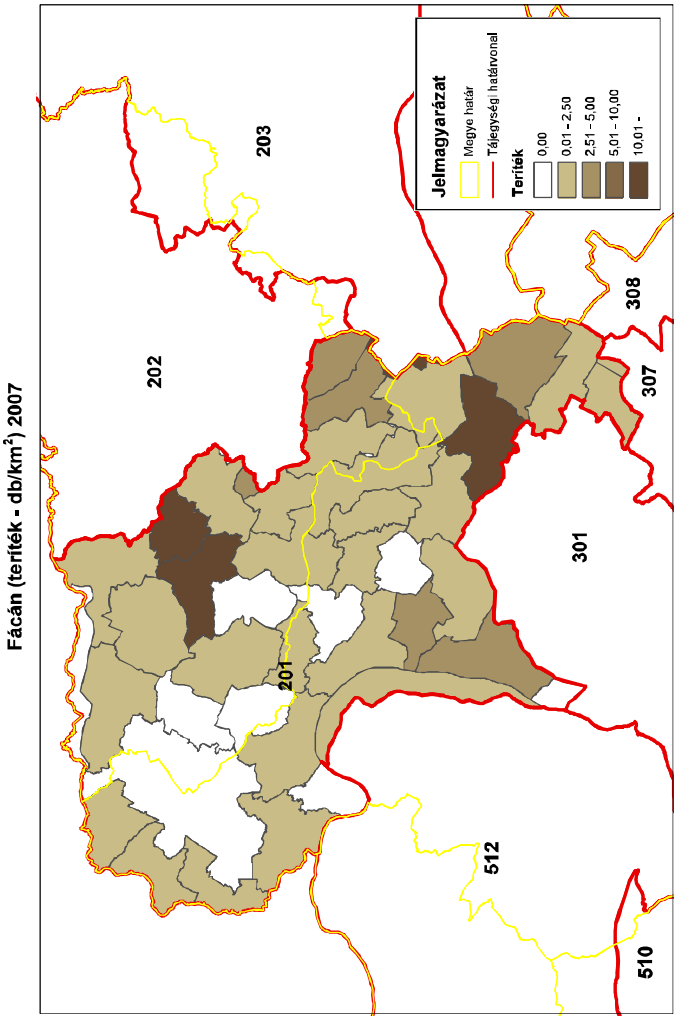
Fácán (terítéken - db/km²) 2007
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéken
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
203
202
201
301
308
307
512
510
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

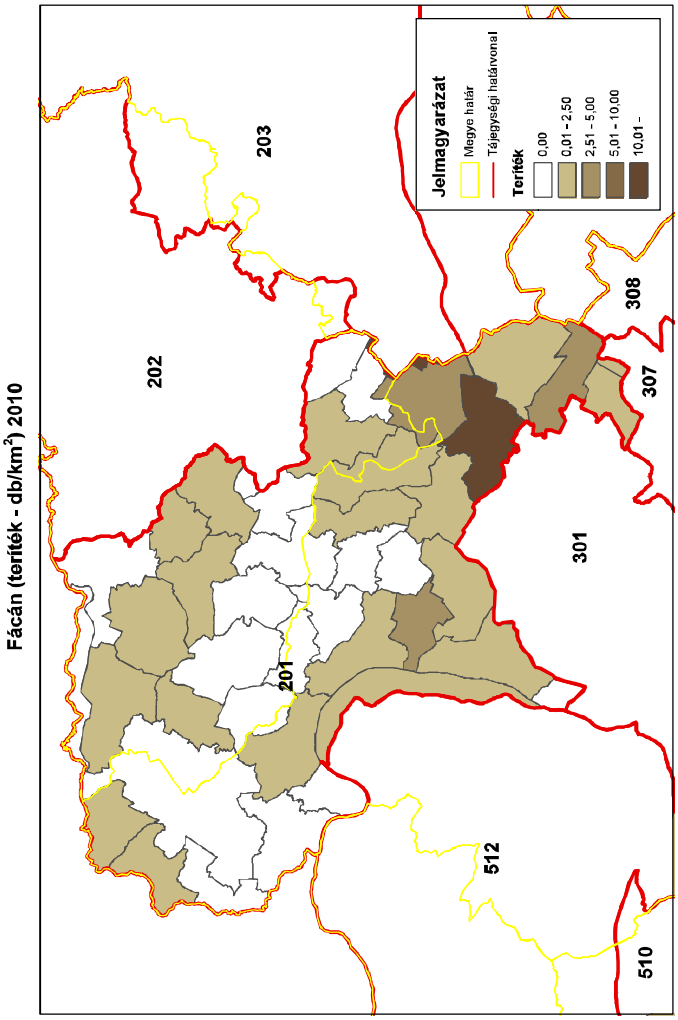
Fácán (terítéken - db/km²) 2010
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéken
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
203
202
201
301
308
307
512
510
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

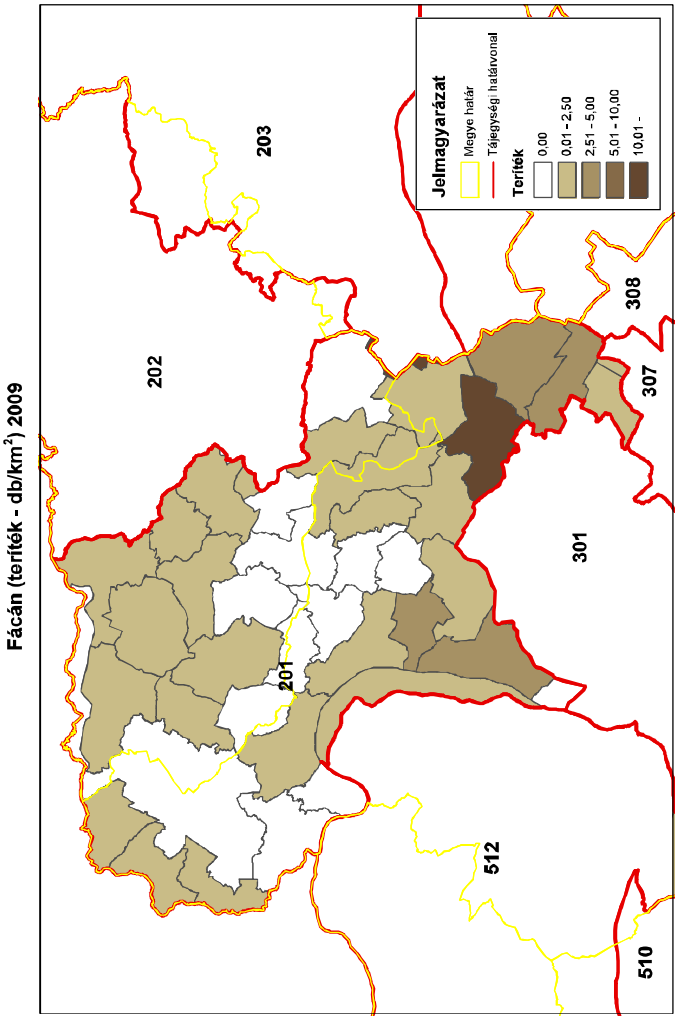
Fácán (terítéken - db/km²) 2009
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéken
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
203
202
201
301
308
307
512
510
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

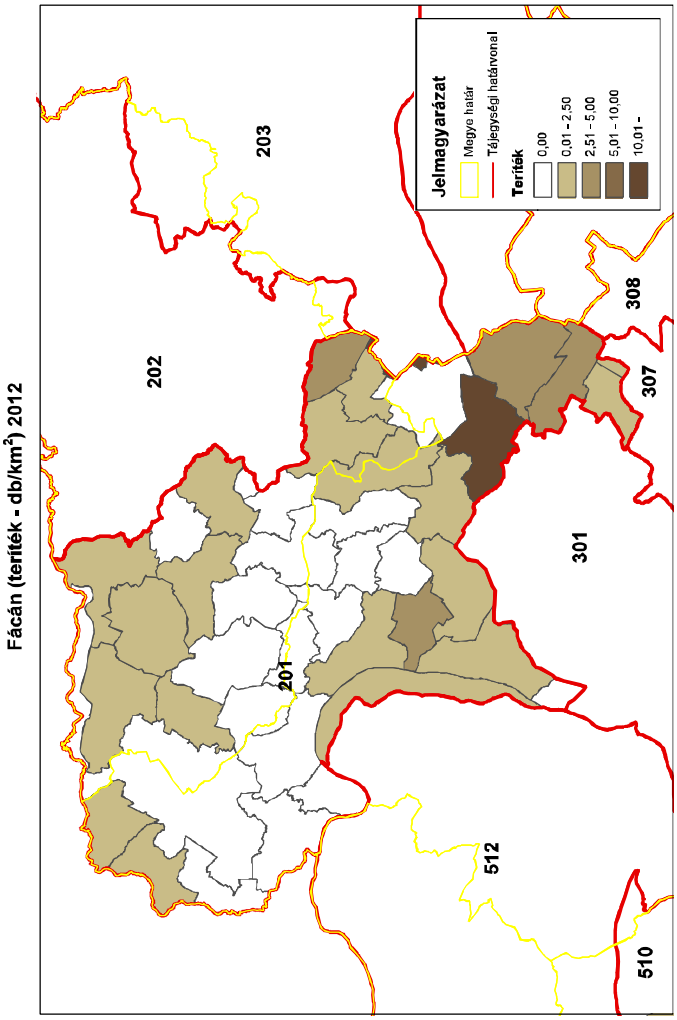
Fácán (terítékek - db/km²) 2012
202
203
201
301
512
510
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

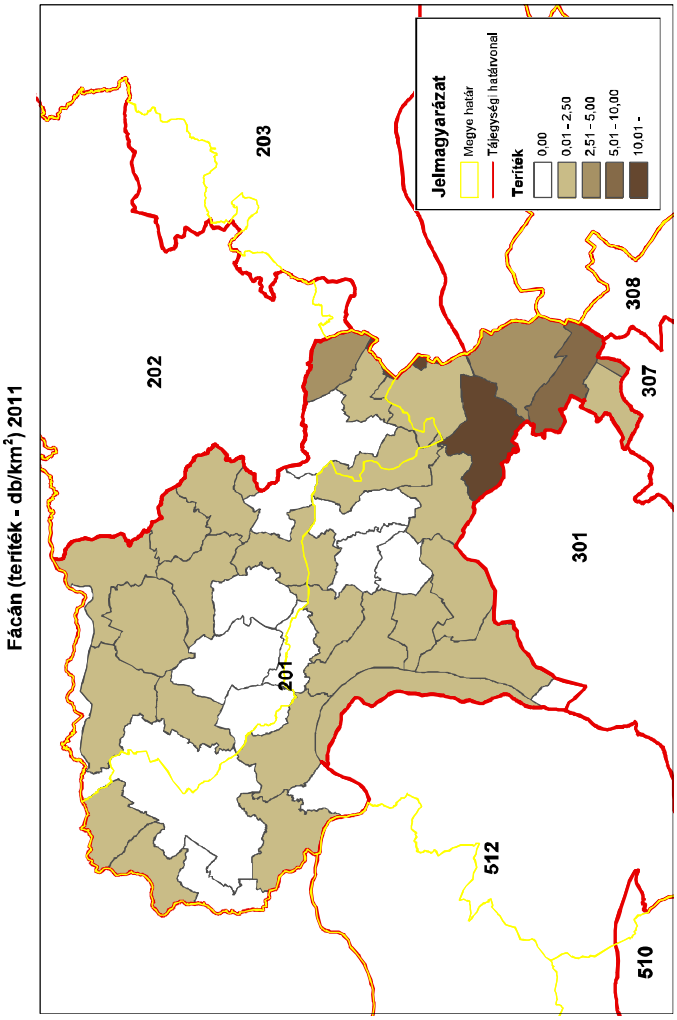
Fácán (terítékek - db/km²) 2011
202
203
201
301
512
510
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

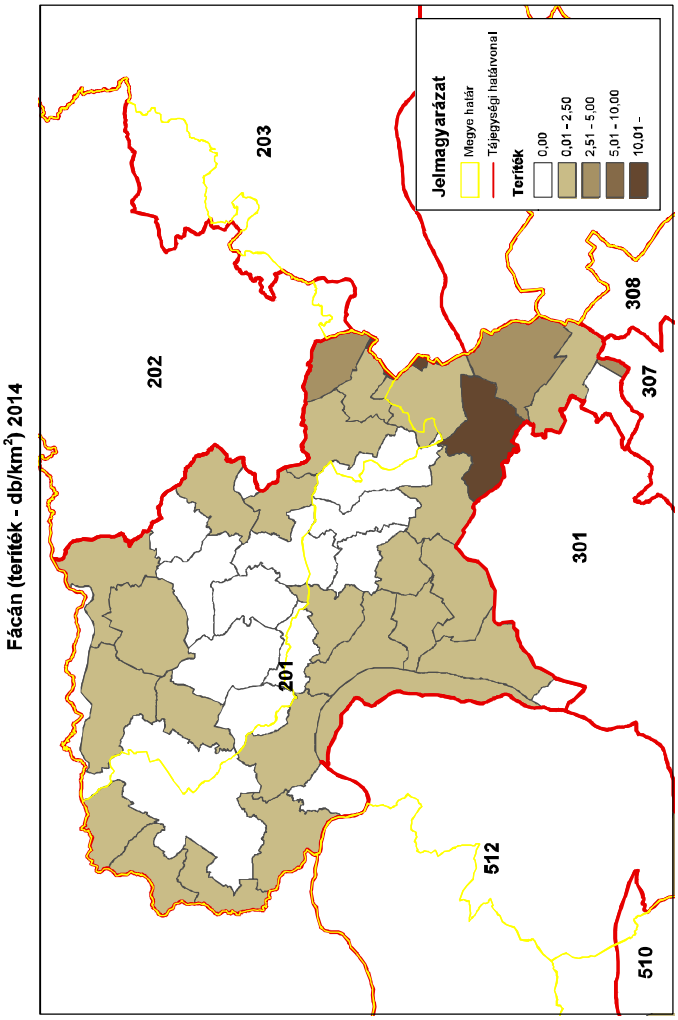
Fácán (terítékek - db/km²) 2014
202
203
201
301
512
510
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

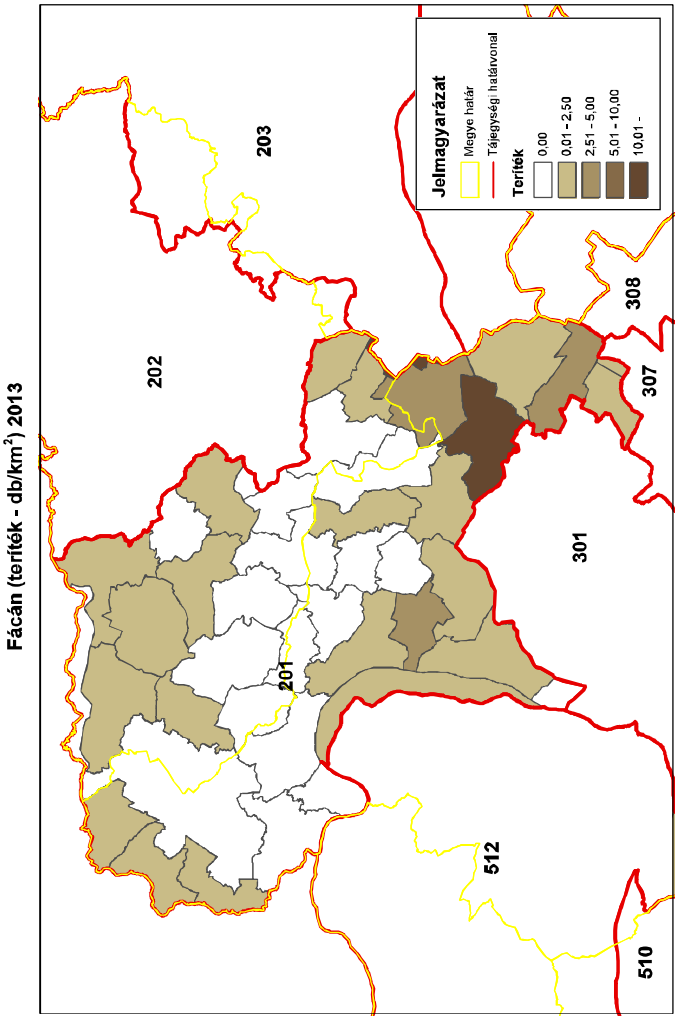
Fácán (terítékek - db/km²) 2013
202
203
201
301
512
510
307
308
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A mezei nyúl és a fácán kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **201**

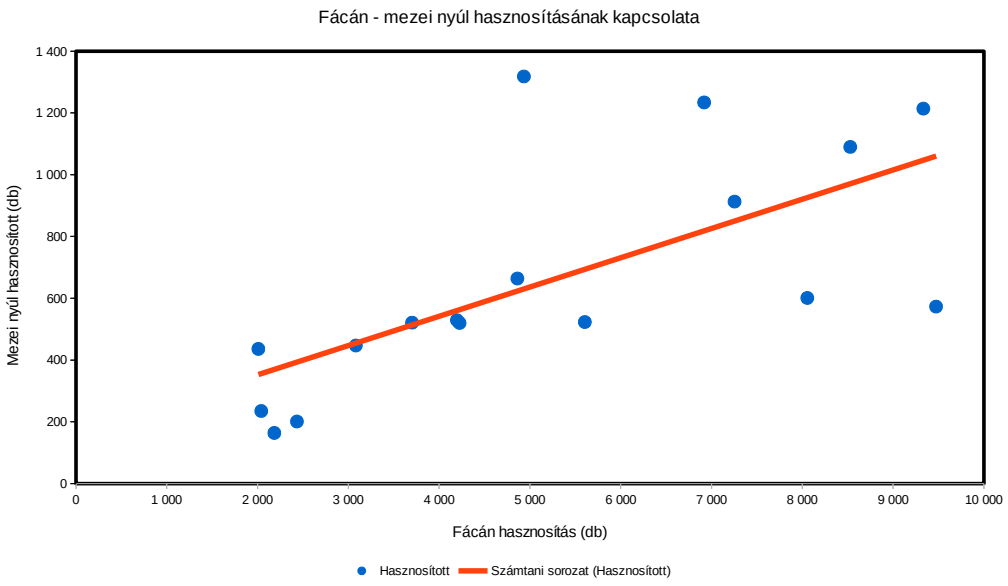

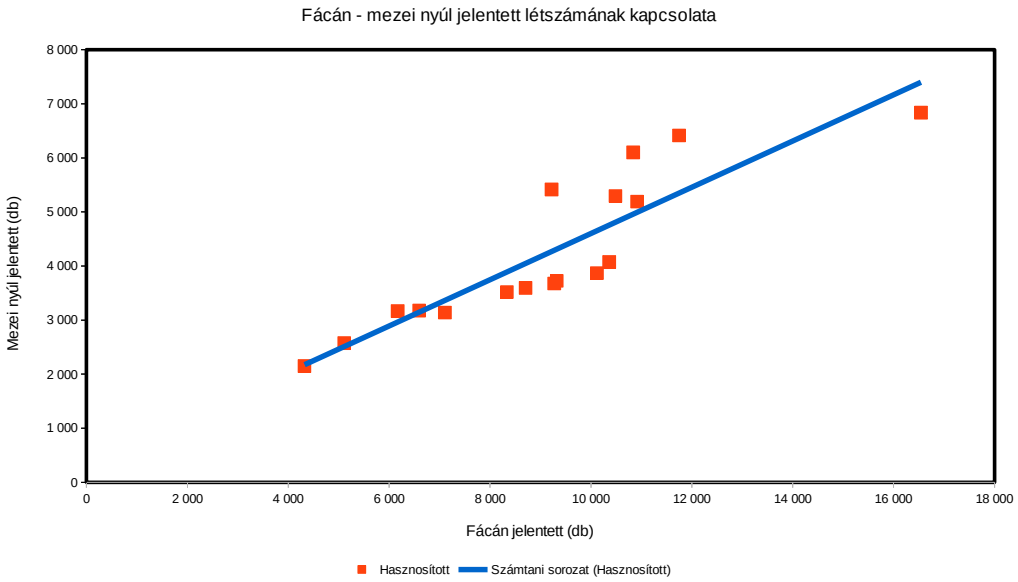

A hasznos apróvad hasznosítása

A hasznos apróvad hasznosítása
Az állomány létszámok és a terítékek a vadgazdálkodási tájegységben
• **Fogoly**: Az 1998-2014 közötti időszakban a fogoly létszáma 89.2%-al csökkent (1467→158 pld.). • **Szalonka:** A szalonka teríték a tavaszi vadászidény megszűntetéséig ingadozó volt (292-621 pld.), a monitoring program keretében ötödére esett vissza. • **Vetési lúd**: 0-2 pld. között alakult az elejtés. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nagy lilik**: 0-4 pld. között alakult az elejtés. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Tőkés réce**: 90-3100 pld. közötti elejtéseket jelentettek. Csökkenő adatsor. A röptetett réce lelövés maximális értéke 2800 pld. volt. 2006-óta elejtés nem történt. • **Szárcsa**: Lelövése 0-5 pld. között alakult. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Balkáni gerle**: Terítéke 400-1600 pld. között ingadozott. A 2000-es évek második felétől 1000 pld. alatti lelövés csak két estben tapasztalható. • **Örvös galamb**: Lelövés 20-450 pld. Terítéke a 2000-es évek második felétől válik jelentősebbé.
A hasznos apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben
• A **Börzsöny-Gödöllői vadgazdálkodási tájegységben (201)** az egyéb hasznos apróvadfajok közül egedül a balkáni gerlének van számottevő (ezret meghaladó) terítéke és így gazdálkodási jelentősége. A tőkés réce, az örvös galamb és a szalonka 100-as nagyságrendű terítékei csak a vadászati lehetőségek bővítésére alkalmasak. A fogoly állománya közel 90%-al csökkent a tájegységben.

A hasznos apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Fogoly (becsült)	Fogoly (lőtt)	Szalonka	Vetési lúd	Nagy lilik	Tőkés réce	Röptetett réce	Böjti réce	Csörgő réce	Barátréce	Kerceréce	Szárcsa	Balkáni gerle	Örvös galamb
1998	1 467	0	360	2	0	303	2 450	0	0	0	0	2	467	63
1999	1 213	1	541	1	0	339	1 600	0	0	0	0	5	419	41
2000	1 471	0	621	1	0	411	1 596	1	7	0	0	5	415	43
2001	1 132	21	589	1	0	3 135	2 800	0	0	0	1	4	811	43
2002	1 131	0	523	0	0	296	0	0	0	0	0	3	1 105	23
2003	1 081	0	406	1	0	244	0	0	0	0	0	0	545	31
2004	944	0	395	0	0	168	0	0	0	0	0	0	1 087	26
2005	847	0	507	0	0	99	800	0	2	0	0	0	533	35
2006	790	0	415	0	0	96	0	0	4	0	0	0	633	167
2007	552	0	292	1	1	282	0	0	9	0	0	0	1 248	115
2008	576	0	369	0	0	210	0	0	3	0	3	0	1 565	311
2009	430	0	0	1	0	193	0	0	8	0	0	2	1 345	207
2010	403	0	220	0	3	142	0	0	0	0	0	0	465	60
2011	273	0	167	1	0	171	0	0	0	0	0	0	1 253	444
2012	245	0	95	0	0	116	0	0	0	0	0	0	1 449	118
2013	186	0	95	0	4	158	0	0	0	0	0	0	1 630	447
2014	158	0	128	0	0	103	0	0	0	0	0	0	1 128	93
Változás	-89,2%	-100,0%	-64,4%	-100,0%	-100,0%	-66,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-	-100,0%	-100,0%	141,5%	47,6%
Minimum	158	0	0	0	0	96	0	0	0	0	0	0	415	23
Maximum	1 471	21	621	2	4	3 135	2 800	1	9	0	3	5	1 630	447
Átlagos	758,8	1,3	336,6	0,5	0,5	380,4	543,9	0,1	1,9	0,0	0,2	1,2	946,9	133,4

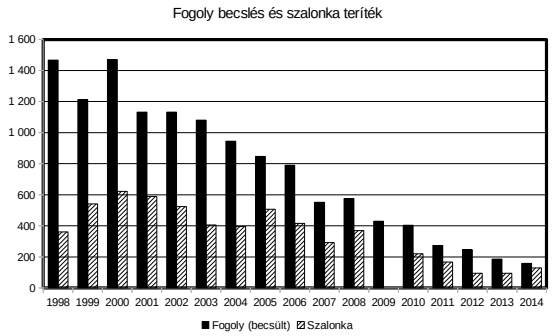

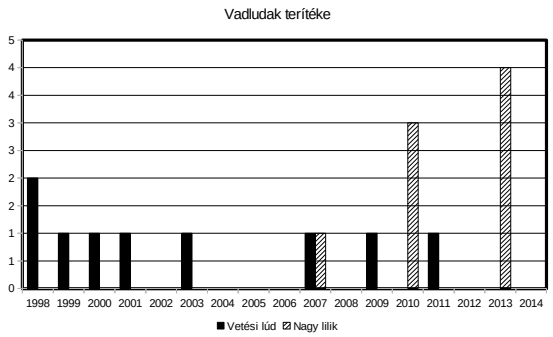

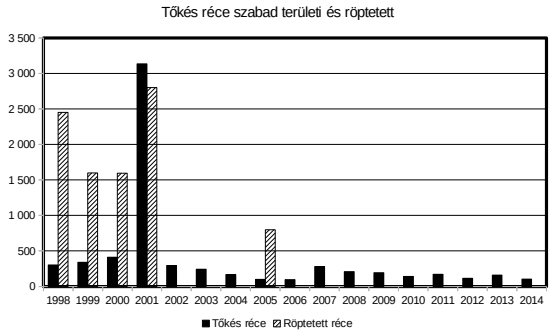

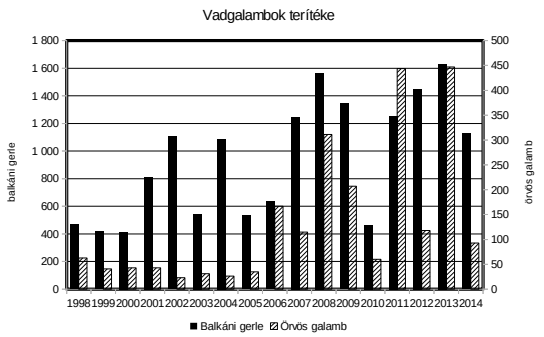

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2007

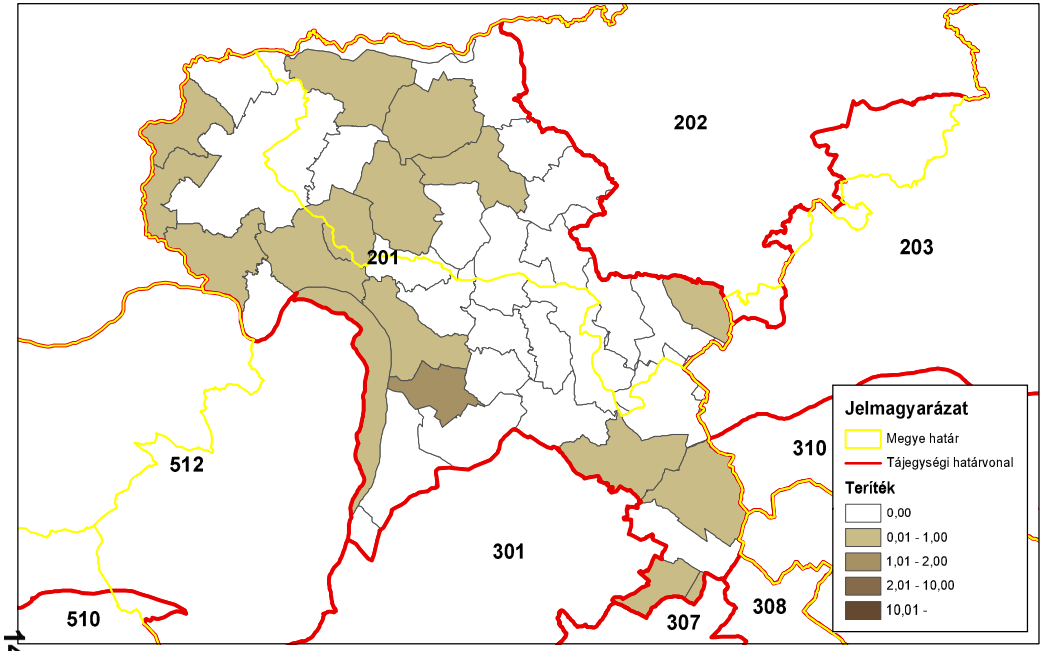

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2008

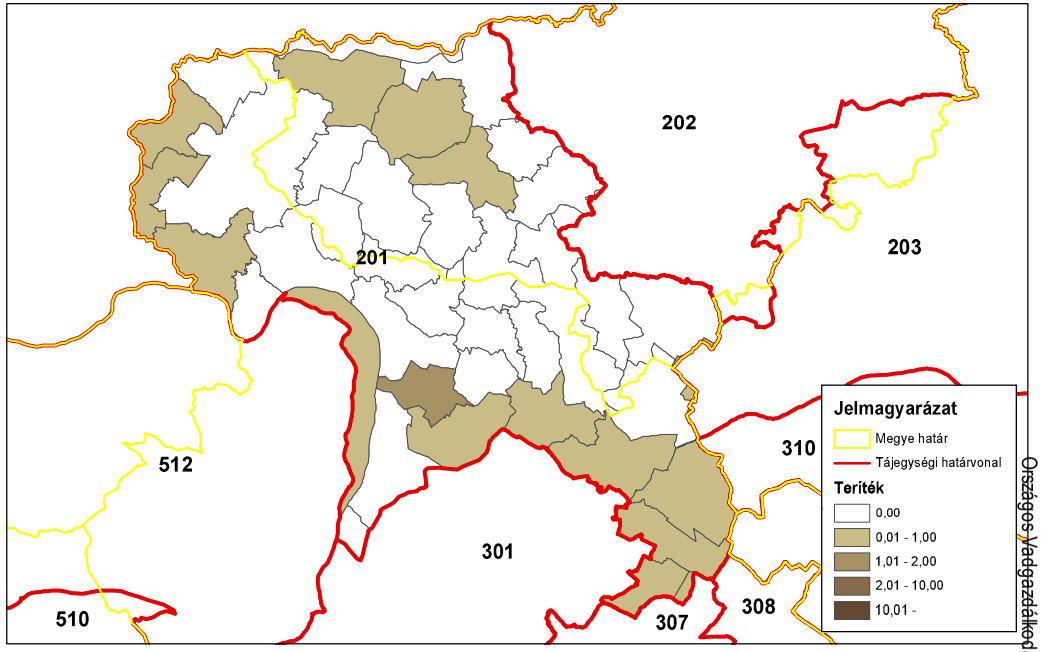

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2009

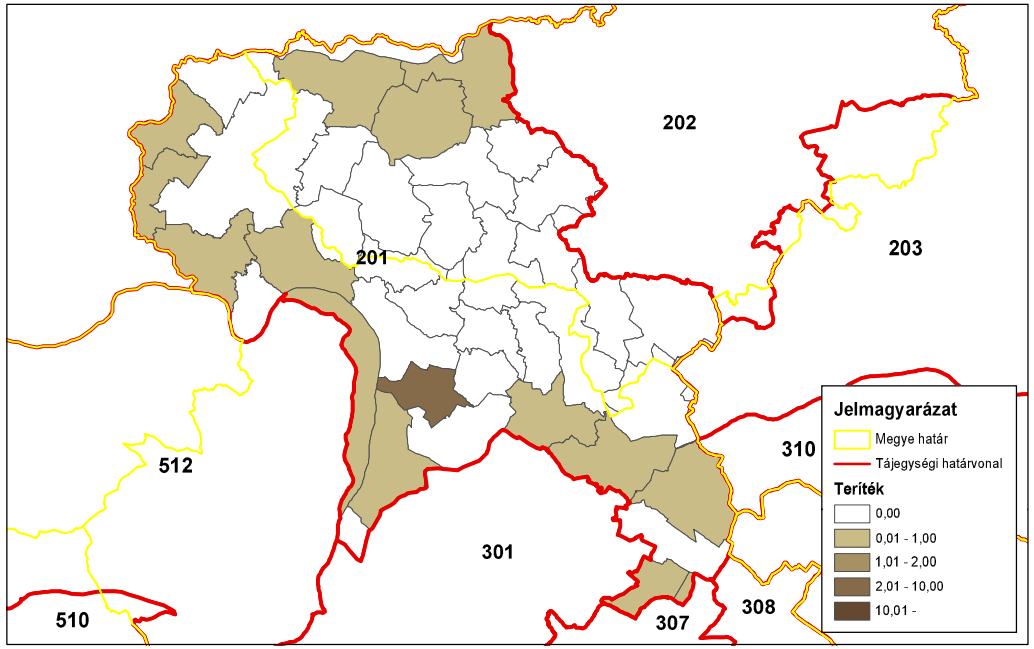

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2010

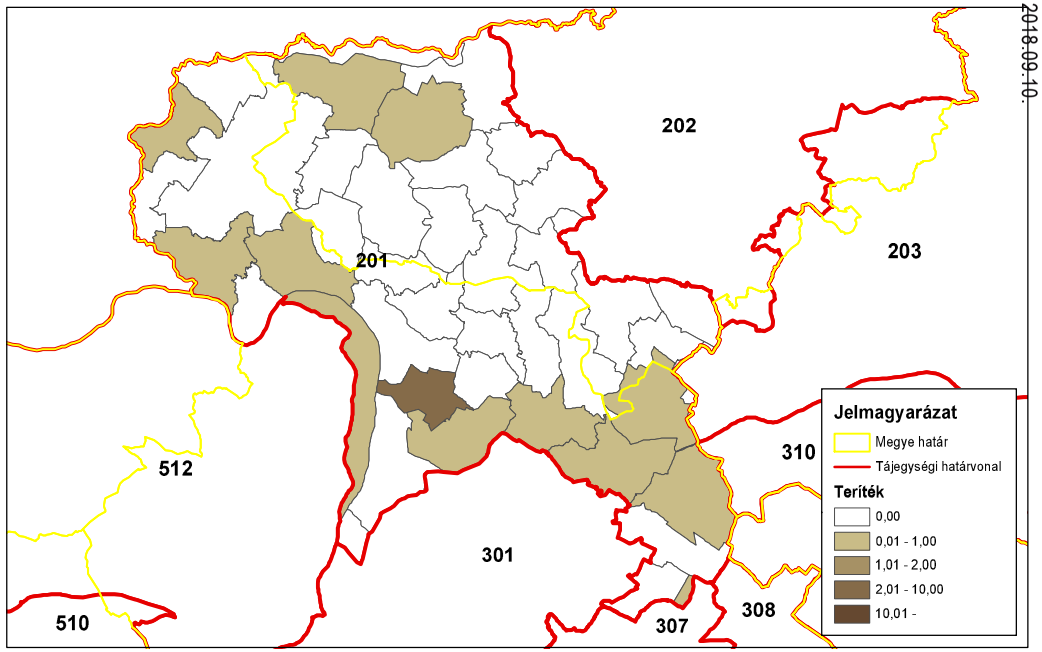

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2011

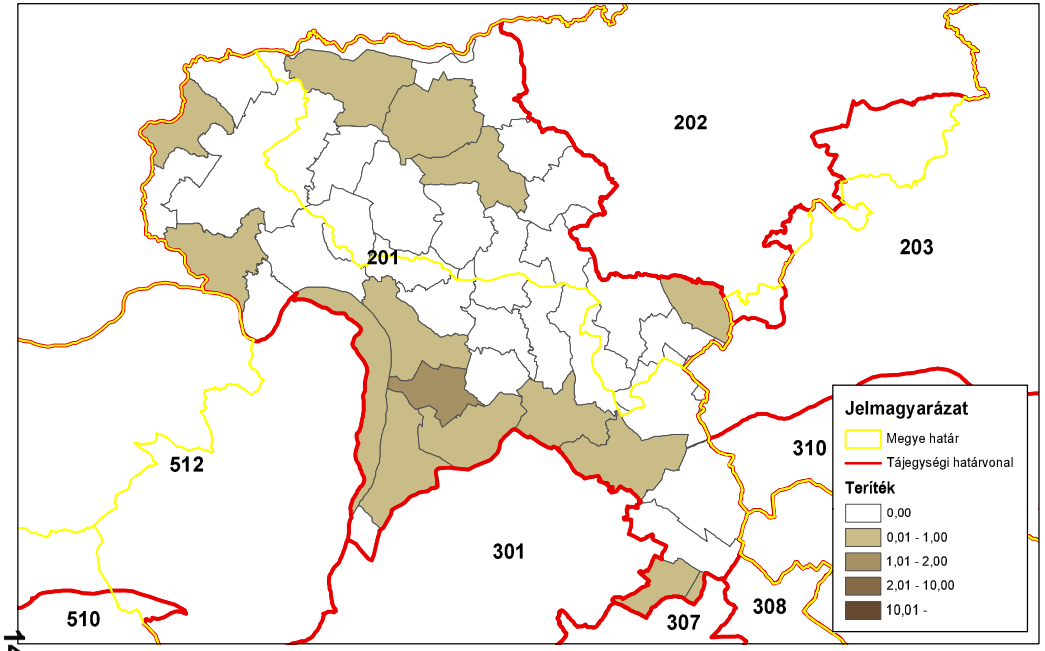

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2012

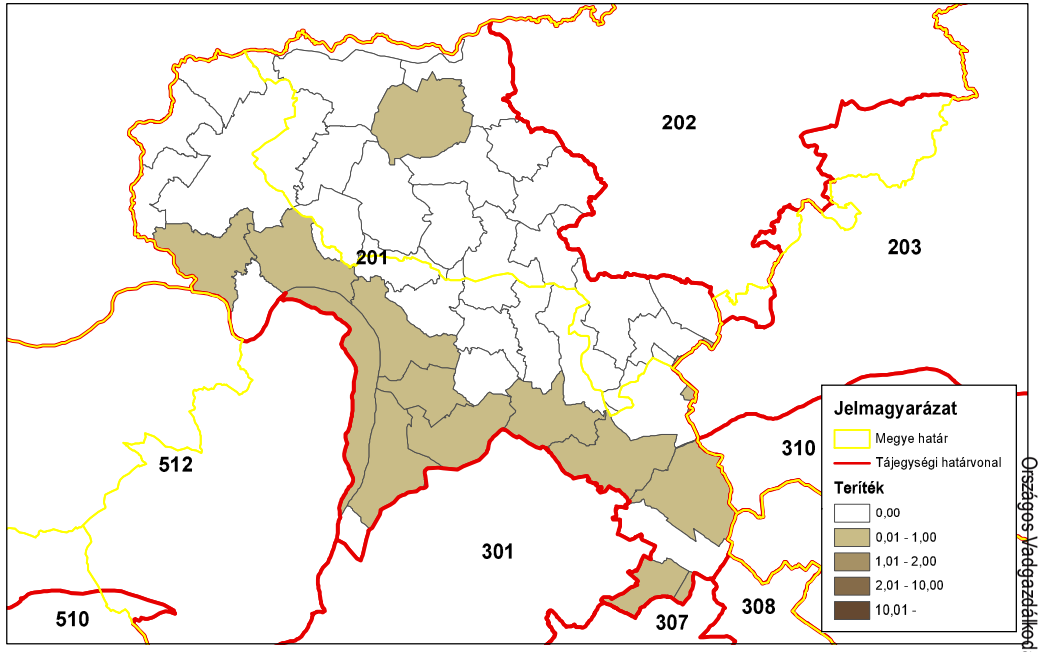

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2013

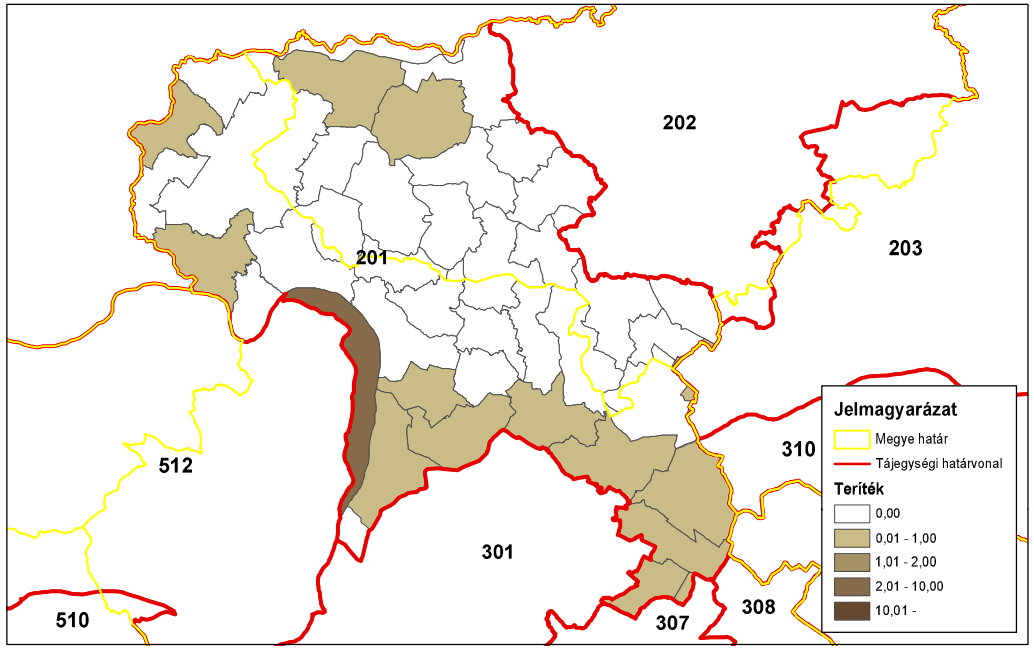

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2014

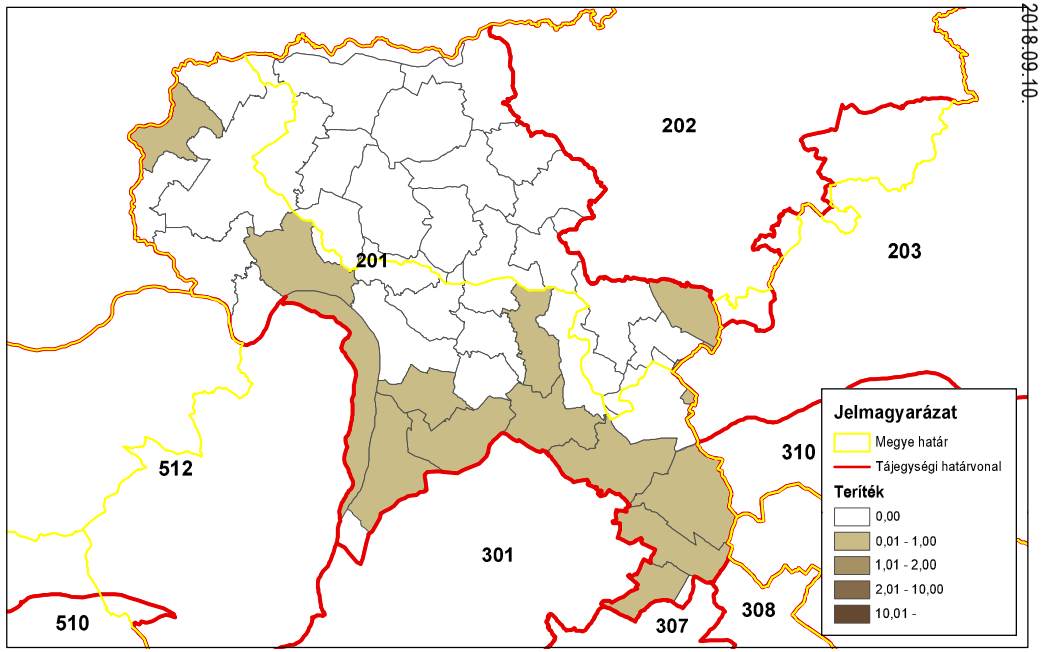

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- **Dolmányos varjú:** Terítéke ingadozó volt (40-160 pld.).
- **Szarka:** A szarka lelövések száma hullámzó képet mutatott (100-460 pld.).
- **Szajkó:** A szajkó elejtések száma ingadozó volt (250-650 pld.).
- **Róka**: A róka terítéke emelkedő trenddel jellemezhető (490 → 1348 pld.).
- **Borz**: Vadászhatóvá nyilvánítása óta emelkedik a lelövése (69 → 143 pld.).
- **Kóbor kutya**: A lelövések száma a 2004-es évben jelentősen visszaesett, majd 100-180 pld. körül stabilizálódott.
- **Kóbor macska:** A lelövések száma a 2004-es évben jelentősen visszaesett, majd 100-180 pld. körül stabilizálódott.
- **Házi görény:** Terítéke jelentéktelen, 0 és 11pld. között változik a tájegységben.
- **Nyest**: Terítéke jelentéktelen, 0 és 21pld. között változik a tájegységben.
- **Üregi nyúl:** Nincs terítéke a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Pézsmapocok:**2006-óta nem volt terítéke a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Aranysakál**: Az első elejtés 2012-ben, a második 2014-ben történt a tájegységben. Ezek alapján a faj helyzete nem megítélhető.
- **Nyestkutya**: Három évben (2008, 2009, 2011) volt elejtés a tájegységben. Elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.
- **Mosómedve**:2011-ben és 2013-ban volt egy-egy elejtés a tájegységben. Elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.

Az egyéb apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben (201)** vadfajaink közül a mezei nyúl és a fácán terítéke az átlag alatti, míg a gímé az átlag feletti, a vaddisznóé pedig a felső negyedbe tartozik. Ez indokolja, hogy a varjúfélék és a kistestű menyétfélék gyérítése kevésbé fontos. E fajok gyérítésére a tájegység azon területein kell figyelmet fordítani, ahol az apróvadfajok jelenléte még számottevő. A róka gyérítése az őz szaporulatának védelme érdekében is fontos. Az elmúlt időszakban a tájegység északi és dél-keleti területein volt erőteljesebb a róka gyérítése. A kóbor kutya és kóbor macska kilövések száma nem a háziállatok tartásának javulása miatt csökken. A nyestkutya jelenlétének folyamatos ellenőrzése, szükség szerint a faj célzott gyérítése szükséges a tájegységben. A ragadozó, vagy rabló életmódú fajokra nemcsak az apróvad védelme érdekében kell a jövőben nagyobb nyomást gyakorolni, aminek lehetőségeit a gazdálkodási ajánlások rész ismerteti.

A káros apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **201**

Év	Dolmányos varjú	Szarka	Szajkó	Róka	Borz	Kóbor kutya	Kóbor macska	Házi görény	Nyest	Üregi nyúl	Pézsmapocok	Arany sakál	Nyestkutya	Mosómedve
1998	119	303	468	490	0	477	493	3	11	0	13	0	0	0
1999	157	349	573	651	0	477	551	3	4	0	13	0	0	0
2000	125	268	546	836	0	592	535	0	7	0	12	0	0	0
2001	87	187	379	639	0	490	463	0	3	0	9	0	0	0
2002	104	225	470	933	69	435	467	1	4	0	0	0	0	0
2003	81	154	301	854	113	337	243	2	8	0	3	0	0	0
2004	88	145	757	449	63	149	129	0	4	0	1	0	0	0
2005	71	119	343	577	62	259	203	0	0	0	0	0	0	0
2006	88	148	313	547	54	155	154	1	0	0	2	0	0	0
2007	104	159	384	829	109	174	203	0	4	0	0	0	0	0
2008	125	222	350	710	86	134	157	7	4	0	0	0	1	0
2009	61	460	289	983	102	129	164	11	21	0	0	0	1	0
2010	63	432	284	817	108	148	123	5	8	0	0	0	0	0
2011	65	186	335	1 184	128	150	138	3	12	0	0	0	1	1
2012	42	186	268	1 058	143	134	107	0	3	0	0	1	0	0
2013	101	176	322	767	123	183	122	5	7	0	0	0	0	1
2014	124	363	531	1 348	121	112	164	5	4	0	0	1	0	0
Változás	4,2%	19,8%	13,5%	175,1%	75,4%	-76,5%	-66,7%	66,7%	-63,6%	-	-100,0%	0,0%	-100,0%	-100,0%
Minimum	42	119	268	449	0	112	107	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	157	460	757	1 348	143	592	551	11	21	0	13	1	1	1
Átlagos	94,4	240,1	406,6	804,2	75,4	266,8	259,8	2,7	6,1	0,0	3,1	0,1	0,2	0,1

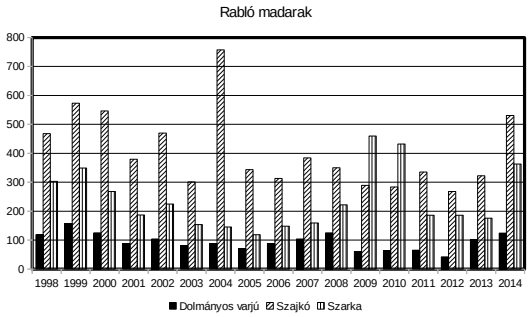

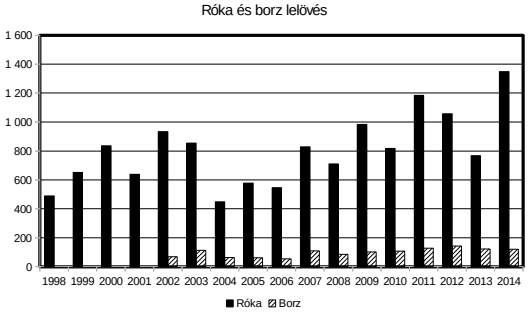

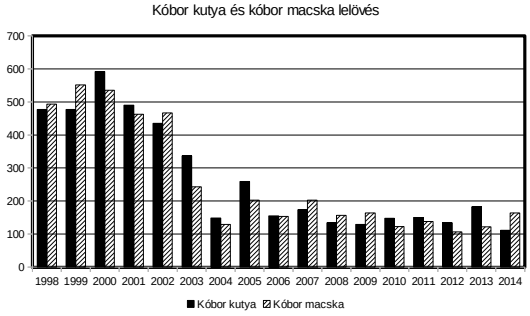

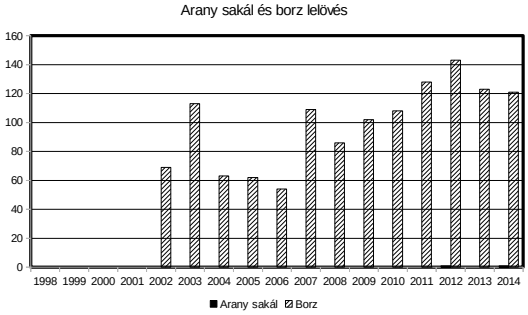

Róka (teríték - db/km^2) 2007

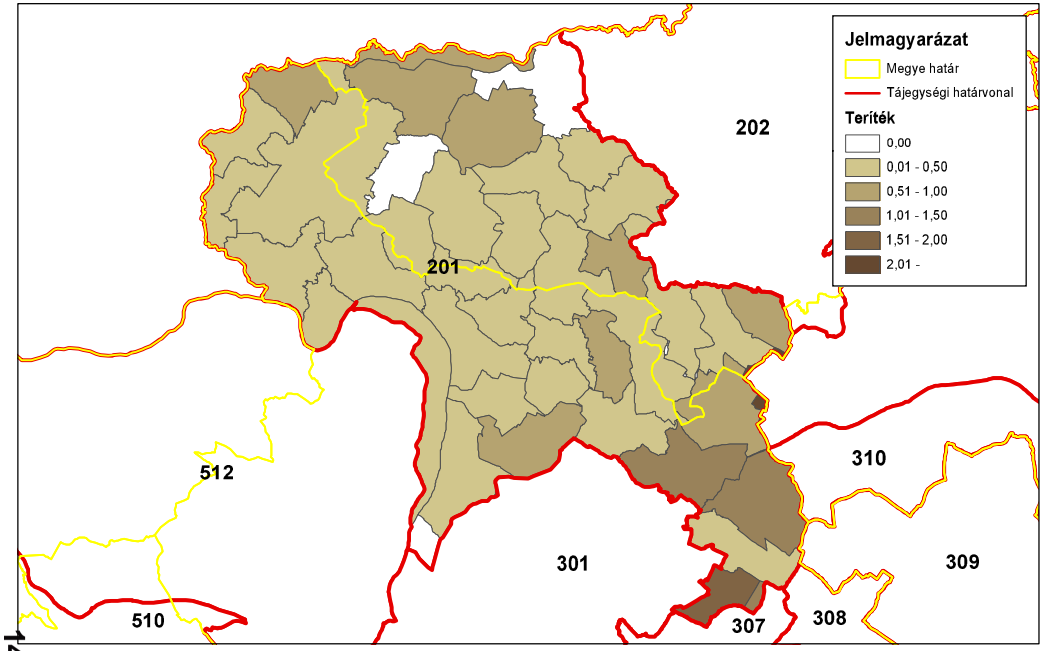

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2008

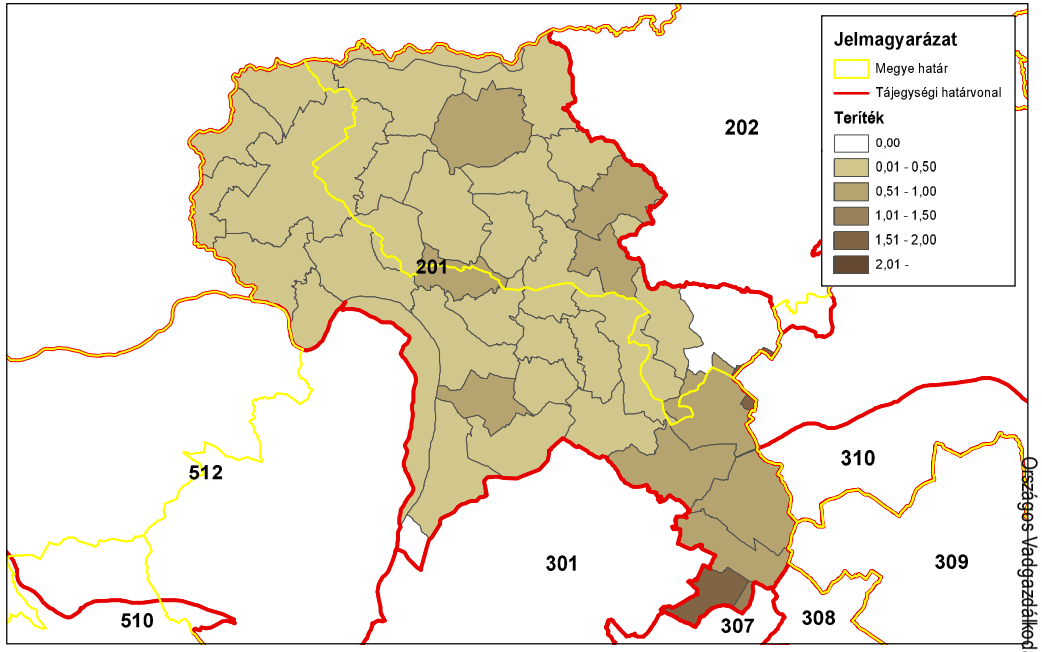

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2009

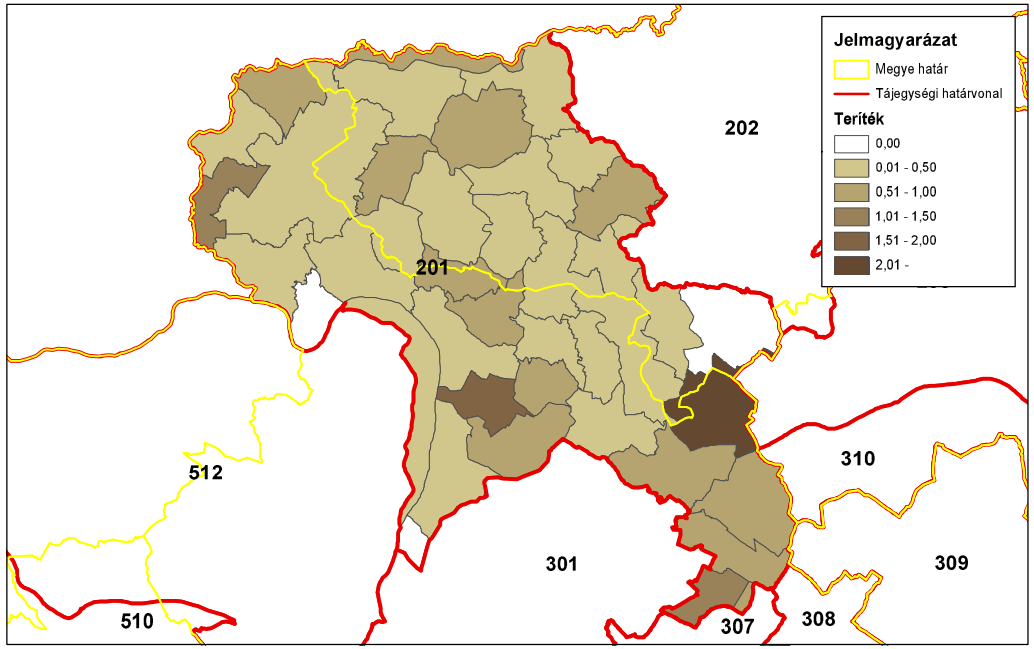

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2010

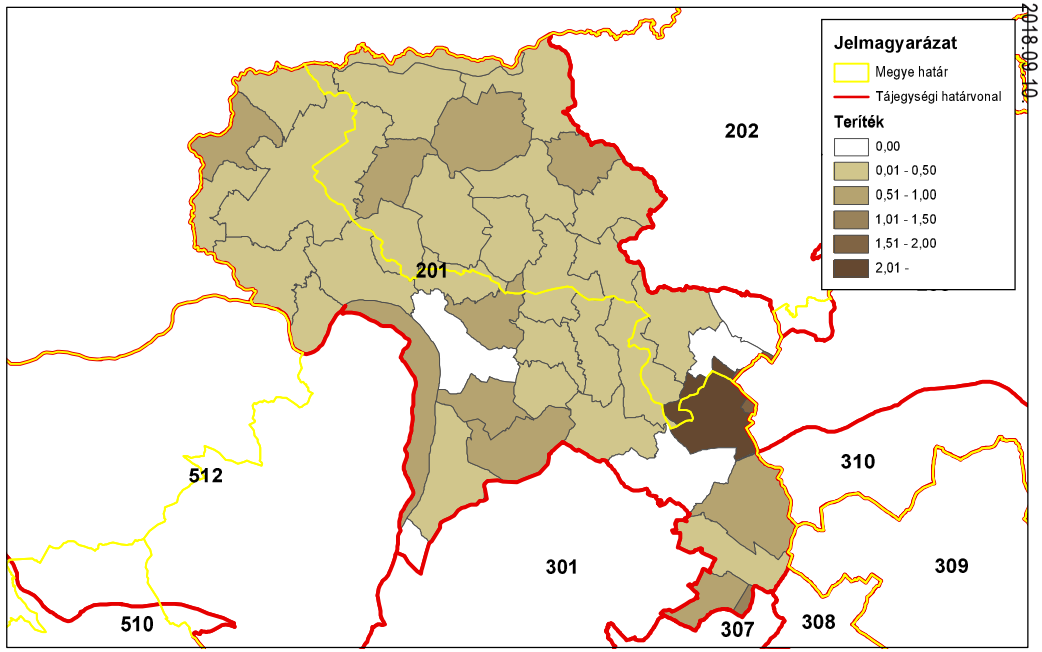

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Róka (teríték - db/km^2) 2011

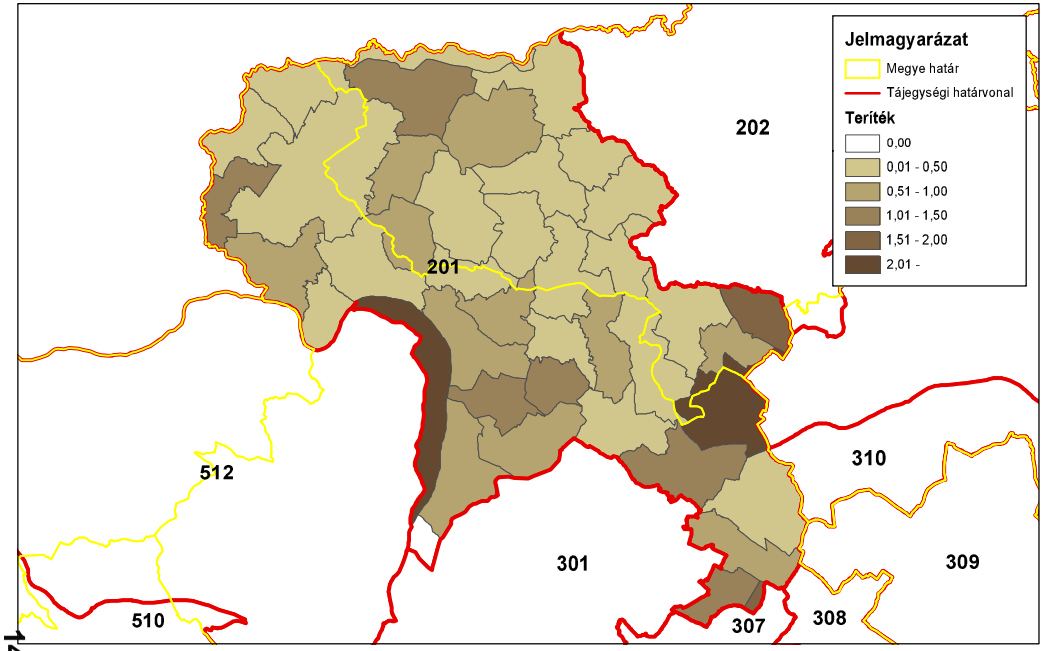

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2012

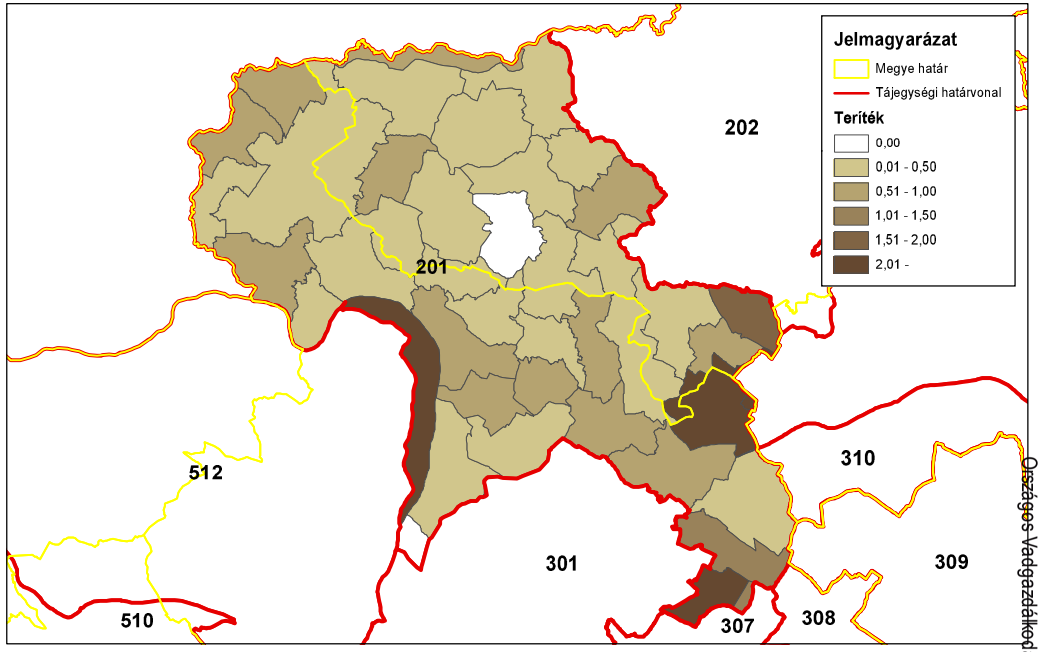

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2013

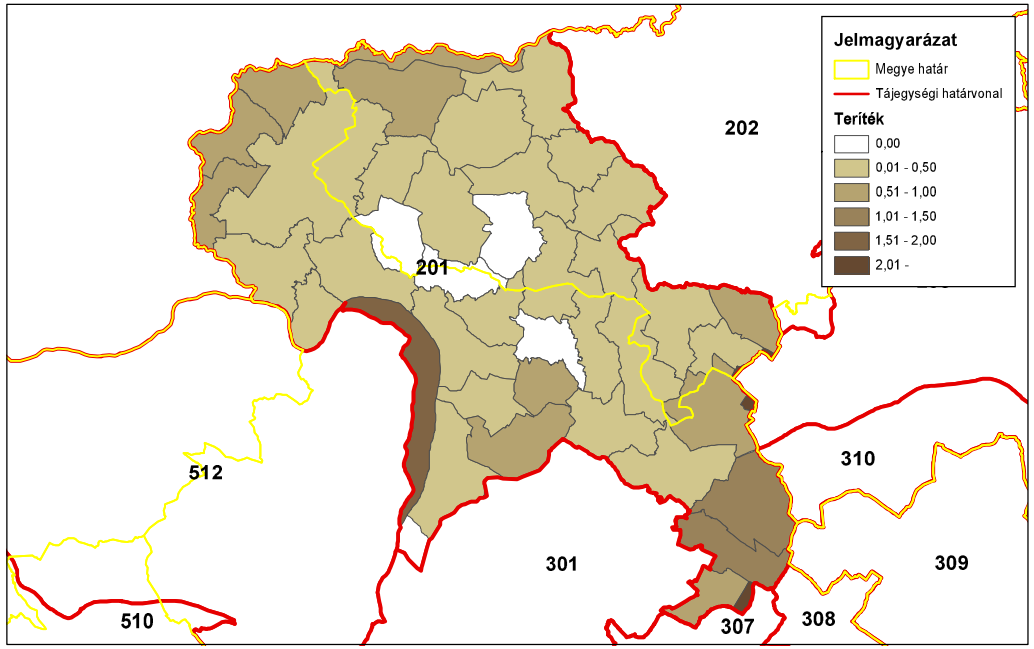

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2014

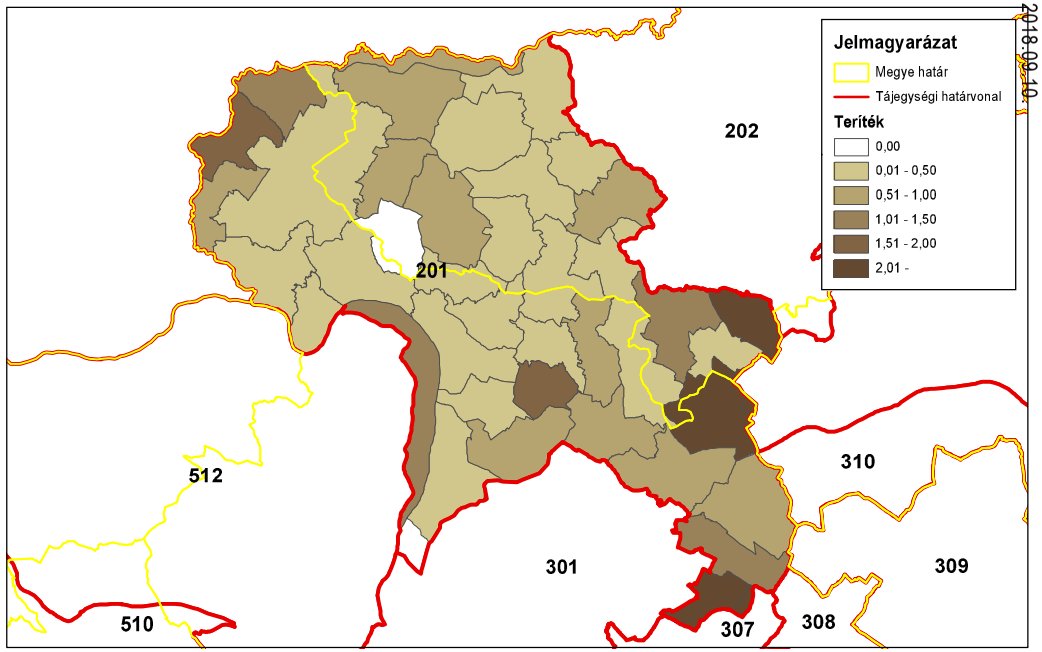

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Nagyvadgazdálkodás

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai
Az állomány mennyiségének értékelése
• A Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben (201) a gímszarvas állomány mind mennyiségét, mind pedig gazdasági vonatkozásait tekintve jelentős. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett létszámok és a teríték alapján az átlag feletti negyedben (15/52 és 14/52) helyezkedik el. A gímszarvas a tájegység teljes területén jelen van.
Az állomány minőségének értékelése
• Az állomány a vadgazdálkodási tájegységek trófeabírálati rangsorolási táblázatában az alsó harmadban (31/52) helyezkedik el. A középkorú és idős bikák a bronz, ezüst és arany érmes minősítést is képesek elérni, és az érmes trófeák aránya 1998 és 2014 közötti időszakban átlagosan 20,4%. Az állomány minősége országos viszonylatban gyenge.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
• A tájegység területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között emelkedett (3115 → 4361 pld. +40%), ezzel párhuzamosan, azonban ezt meghaladó mértékben a hasznosítás is növekedett (1142 → 2228 pld. +95,1%). • A teljes időszak átlagában megfigyelhető a magas, 44,1%-os hasznosítási arány, ami az utolsó öt év átlagában 45,9% volt. A gímszarvast jelenleg is állománycsökkentési célú hasznosítási stratégiával kezelik, amely 2014-re a jelentett állomány növekedésének megtorpanását (minimális csökkenését) eredményezte. • A kifizetett mezőgazdasági vadkár alakulásában tájegységi szinten is látható, hogy a gímszarvas jelentős szerepet játszik. A gímállomány növekedésének megállítása szükségszerű, csökkentése esetén pedig hosszú távon, a konfliktusok csökkenésére is számítani lehet.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 1600 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 2900 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
• A tájegységben döntően állomány-csökkentő, a további növekedést kizáró gazdálkodást célszerű folytatni. A vadgazdálkodási tájegységben a hasznosítás jelentős növekedése ellenére a jelentett létszám tovább növekedett, ami a megfelelő megbízhatóságú adatok (szaporulat, ivararány és állomány trend) hiányára is rámutat. Felmerül, hogy az állomány nagyobb lehet, mint ahogy azt a számok mutatják, azaz a magas hasznosítási arány csupán látszólagos.

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai

- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (30-35%-ig) és a teríték összetételének – megbízhatóbb adatokra alapozott – kiegyensúlyozása révén elérhető egy egyensúlyi állapot, amikor az állomány hasznosítása a populáció-biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kisebb állomány fenntartását.
- Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
- Az állománybecslési módszerek közül a rendszeres, monitoringszerűen végrehajtott szinkronszámlás alkalmazása javasolt a tájegység teljes területén. Ez kiegészíthető az állományok testtömeg értékeinek és kondíciójára vonatkozó jellemzőinek (vesezsírindex) rendszeres vizsgálatával, valamint a felnevelt szaporulatra vonatkozó adatok gyűjtésével. Ezen információkból az állomány változásának trendje, általános állapota és szaporodási teljesítménye is megismerhető.
- Az állomány kívánatos korösszetétele alapesetben: 25% idős, 35% középkorú, 40% fiatal. Az 1998-2014 közötti időszak bikahasznosítása alapján feltételezhető, hogy az állományon belül jelentős mértékben csökkent az idősek aránya.

Élőhely-javítási javaslatok

- A tájegység vonatkozásában a gímszarvas szempontjából megfogalmazható általános élőhely-kezelési javaslat szerint, amennyiben van rá lehetőség, úgy az erdőállományok kezelésének módját és időbeli ütemezését úgy válasszák ki, ami a természetes táplálékkínálatot fokozza a gímszarvas életterében. Amennyiben a vadászatra jogosultaknak hatása van rá, a faállomány-nevelési munkák és a cserje/bozótirtások során a nagytestű növényevők fő táplálékbázisát nyújtó elegyfajok (pl. kőrisek, juharok, hársak) és cserjefajok (pl. somok, fagyal, bodza, ill. a szeder) eltávolítását lehetőség szerint kerülni kell.
- A kiegészítő takarmányozást a gímszarvas sajátosságainak figyelembe vételével szükséges alkalmazni, kerülni kell az ad hoc megoldásokat. Sózók létesítése és fenntartása az ásványi anyag ellátás javítása érdekében nagy sűrűségben szükséges.
- Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vadfajok sajátos igényeihez igazodjanak (elsősorban pillangósok, évelő gyepkeverékek).

A génmegőrzési kezelésű területek

- A tájegység területén belül nincs gímszarvas génmegőrzési rendeltetésű vadászterület (Mellékletekben csatolt táblázat).

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegység (201)** területén a dámszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között először csökkent, majd erősen növekedett. A teríték viszonylag egyenletesen nőtt (**+400%**).
- A dámszarvas jelentett állományának kezdetben 15-20%-a volt szabad területei ez az utolsó években >30%-ra emelkedett. A dámszarvas populáció a tájegység dél-keleti részén fokozatosan egyre több vadgazdálkodási egység területén jelent meg, illetve lőttek dámot. Az országos helyzethez hasonlóan a dámszarvas itt is megduplázta elterjedési területét, ami az alul-hasznosítással magyarázható.
- Az állomány **(29/52)** és a teríték **(29/52)** alapján is az **átlag alatti negyedbe** tartozik a tájegységek rangsorában.
- A dámszarvasnak a vadgazdálkodási tájegység területén "**kis jelentősége**" van.

Az állomány minőségének értékelése

- Az érmes trófeák zömében a kerti állományokból kerülnek ki, ezért a szabad területi állományra nézve korlátozottan használhatók. Az érmes arány és az érmesek összetétele sem mutat értékelhető trendet. Zömében fiatal és középkorú bikák agancsait bírálták, öreg bika alig került terítékre.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- Hasznosítási aránya alacsony volt és csak a szinten-tartás szintje körüli mértékre emelkedett (6%→28%).
- A hasznosítás összetétele a jelentett adatok alapján 1 : 2 : 2 bika : tehén : borjú, ami mellett az állománynak nagy valószínűséggel csökkennie kellene. Az adatok megbízhatóságát óvatosan kell kezelni.
- A dámszarvas jelentett állomány és teríték bika : tehén : borjú összetételét kétkedéssel célszerű kezelni és szükséges felülvizsgálni.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 100 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 200 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- A vadgazdálkodási tájegységben a dámszarvas a gímszarvas, a vaddisznó az őz és a muflon mellett kis jelentőségű. A tájegységben az előbbi vadfajok meghatározóak a bevételek és a térített károk szempontjából. A növekvő dámszarvas állomány a magas erdősültség ellenére is további feszültségek és konfliktusok forrása lehet.

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai
• Az állomány kezelésének célja a dámszarvas tartós megtelepedésének következetes akadályozása, ezért felülről nyitott lelövési tervezést lehet végezni. A nőivar és a szaporulat védelme nem szükséges, mert a szabad területi állomány minél kisebbre csökkentése a cél. • Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése is elegendő, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak (pl. összehangolt szinkronszámlálások, km-index becslése). • Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
Élőhely-javítási javaslatok
• A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben** a dámszarvas számára élőhelyi fejlesztés nem indokolt.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
• A **Mellékletekben** található jegyzék tartalmazza.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

Az őz a **Börzsöny-gödöllői** vadgazdálkodási tájegységben a mennyiségi viszonyokat nézve "**kis jelentőségű**" nagyvad. A tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett létszámot (**50/52**) tekintve az alsó negyedben, a terítéket (**31/52**) tekintve az átlag alatti negyedben található. Gazdálkodási szempontból (teríték, bevételek, minőség) szerepét az határozza meg, hogy rajta kívül a másik 4 nagyvad is jelentős számban megtalálható a vadgazdálkodási tájegységben.

Az állomány minőségének értékelése

Az agancsok minősége a **Börzsöny-gödöllői** vadgazdálkodási tájegységben "**gyenge**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolásában az átlag alatti negyedben helyezkedik el (**31/52**), az agancsok érmes aránya rendszerint alacsony (<5%).

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegység** területén az őz jelentett létszáma 1998-2013 közt összességében nőtt (**+22%** növekedés). Az őz hasznosítása 2004 óta az 1800-200 közötti sávban hullámzott (**+76% emelkedés**).
- A vadgazdálkodási tájegységben a jelentett őzállomány több mint egy évtizede stabil. Ennek alapja lehet a kezdetben kissé növekvő, majd lényegében állandó szintű hasznosítás (ami csökkenő hasznosítási arányt okozott). A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon az 2000-2200 őz hasznosítás fenntartható lehet.
- Az őz hasznosítási aránya viszonylag magas szintről indult és az egész értékelt időszakban a szinten-tartónak tekinthető szint közelében mozgott (24%→34%). Figyelembe véve az őz szaporodási jellemzőit a 30-35% körüli hasznosítási szint biztonságosan tartható, ha a suta- és gidalelövés kiegyenlített. A tájegységi adatok alapján a suták hasznosítási aránya (19-33%) kevéssel alacsonyabb a bakoknál és a gidáknál.
- Az őz lelövések összetétele a kezdettől kiegyensúlyozott állomány szintentartó arányokat mutatta: csaknem annyi sutát lőttek, mint bakot (1:0.9-1.0 bak:suta) és a sutákhoz viszonyítva kevéssel több a gidalelövés (1:1.0-1.2 gida:suta). Ez a mintázat végig jellemző volt: a bakok terítékbeli aránya 30-35%, a sutáké 30-35%, a gidáké 32-37%.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a teríték kisebb, óvatos növelése még lehetséges. Az őzállomány hasznosítása a vadgazdálkodási tájegységben a biológiai lehetőségekkel összhangban áll. A stabilitás azért is szükséges, mert a nagyobb sűrűségű állományokban előbb-utóbb megjelennek azok a sűrűségfüggő hatások (testsúly, kondíció, agancsméretek csökkenése), amik az állomány teljesítményét visszavetik.
- Az őz nem meghatározó bevételi forrás a vadgazdálkodási tájegységben. A külföldi bérlelövés és az őzteríték pozitív kapcsolatot mutat, de pontok szóródása óriási. A belföldi bérlelövés és az őzteríték kapcsolata, valamint a lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték gyenge pozitív trendet jelez, de ezek igen bizonytalanok A térített mezőgazdasági kár igen jelentős mértékű a vadgazdálkodási tájegységben, amiben az őz szerepe kisebb a többi nagyvadhoz viszonyítva.
- A Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységből bemutatott érmes agancsok

Az őzgazdálkodás alapvonalai

arányát alapján a trófeák minősége az átlag alatti negyedben található, azaz országosan a közepesnél gyengébbek közé tartozik (**34/52**). Az érmesek aránya többségében 3-5% között ingadozott, néhány esetben esett vissza 15% alá. Az érmeseken belül 0-6 db volt az arany érmes, 3-15 db az ezüst és 5-23 db bronz érmes.

- A "fiatal" korcsoport részesedése 30-40% közötti, ami nem tekinthető megfelelő válogatásnak. A bírált trófeák döntő részét a „középkorú" bakok (35-55%) tették ki, az „öreg" bakok részesedése kisebb volt (20-30%). Ezek az arányok kisebb-nagyobb mértékben ingadoztak, de inkább stabilnak lehet őket nevezni. Mivel egy egészséges állományban sokkal több a fiatal, mint a középkorú és idős egyed, ezért az itt tapasztalt lelövési korösszetételben a fiatalok arányát növelni kell/lehet.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 3600 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 5800 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- Az őzgazdálkodás céljait 4 fő szempont értékelése alapján célszerű meghatározni:
  1. Megfelel-e az állomány mennyiségi hozama az elvárásoknak? (vadászati lehetőség és bevétel, vadhús árbevétele)
  2. Megfelel-e az agancsok minősége az élőhelyi lehetőségeknek és a várakozásoknak? (agancsok nagysága, érmesek száma/aránya)
  3. Kell-e a vadkárral foglalkozni? (mezőgazdasági, erdei kár, vadbalesetek)
  4. Mik a célokkal kapcsolatos biológiai és gazdálkodási korlátok? (pl. a környezet tűrőképessége)
- Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: Az őzállományok létszámának pontos felmérésére nincs módszer. A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése a cél, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak. Ezek a felmérések adatokat szolgáltatnak az ivararányra és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a gidalövés hatása is. Az állomány trendjének ismeretében megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma. Az elmúlt 2 évtized országosan és tájegységben is azt bizonyította, hogy a lelövések fokozatos növelése (itt: **+76%**) miatt az őzállományok nem omlanak össze.
- Az őzállomány állapotának legfontosabb és minden esetben gyűjthető jellemzői: a lőtt őzek testtömege és a testtömeg megoszlásának változása, az agancsok súlyának és súly szerinti eloszlásának változásai, valamint a szaporulat számának és megoszlásának változásai (magzatszám, felnevelt szaporulat).
- Az őzállományokban bak territórium foglalási viselkedése miatt erős a nyomás az 1:1-től erősen eltérő ivararány kialakulására (1:2-3 bak:suta). Ez növeli az állomány számszerű szaporodóképességét, ami „elfiatalodó" koreloszláshoz

Az őzgazdálkodás alapvonalai

vezethet, ami a suták és a gidák megfelelően erős hasznosítása nélkül nem akadályozható meg. Ennek elmaradása miatt a sűrűségfüggő szabályozás néhány év alatt lecsökkenti az őzek súlyát és szaporulatát.

- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (≈35%-ig) és a teríték összetételének kiegyensúlyozása (1:1:1) révén el lehet érni olyan egyensúlyt, amikor az őzállomány hasznosítása a biológiailag megalapozott, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kedvező létszám/teríték fenntartását.
- A szabályos korösszetételű (élő) állomány eloszlását figyelembe véve a bakteríték javasolt összetétele 60±10% fiatal, 20±5% középkorú és 10±5% öreg bak. A populációdinamika összefüggéseit figyelembe véve, ettől lényegesen eltérő korösszetétel torzulások nélkül tartósan nem vehető ki egy állományból sem.
- Az előbbiek miatt az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
- A Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben általában gyenge őzállomány él, amely országosan az átlag alatti negyedbe tartozik. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) már a 4 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ezt követően a 8 éves korig maradhat azonos szinten. Az átlagos 24 órás agancssúly 5-7 éves korig fokozatosan emelkedik és a 8. év után csökkenni kezdenek az átlagok.
- Az előbbiek miatt, az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között igen nagyok a különbségek. A leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között legalább 20-40% eltérés mutatható ki. Az agancsok súlya változékonyabb és ilyen szempontból kevésbé megbízható jellemző.

Élőhely-javítási javaslatok

- A vadgazdálkodási tájegységben a gímszarvas, a dámszarvas, a muflon és a vaddisznó határozza meg az élőhelyi beavatkozásokat és fejlesztéseket. Az őz koncentrátum válogató kérődző, amely a magas táplálóanyag-tartalmú, nyersfehérjében gazdag, alacsony rosttartalmú növényeket keresi. Kifejezetten az őz igényeit célzottan kielégítő élőhelyi beavatkozások, vadföldek létesítése nem várható. Az őz igényeinek megfelelő pillangós növények (pl.: herefélék, szarvaskerep, csillagfürt) alkalmazása az őznek is hasznos.
- Az őz kiegészítő takarmányozása szélsőséges körülmények között lehet indokolt, de a rossz minőségű vagy igényeinek nem megfelelő takarmányok kihelyezése káros.
- Az ásványi anyagellátás kiegészítésére sózók fenntartása/létesítése az őz érdekében is szükséges.

Ragadozók kezelése

- A vadászható ragadozókkal való gazdálkodás az őz szempontjából is fontos. Főleg az ellés után a gidák veszteségeit okozhatja a róka, a kóbor kutya, az aranysakál és a vaddisznó is.
- A róka korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét

Az őzgazdálkodás alapvonalai
(>1,5 gyérítési rátára van szükség) kell kivenni a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. • Az aranysakál esetében a hatékonyabb utódnevelés miatt, a rókáét meghaladó vadászati hatékonyságra van szükség. • A kóbor kutyák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani.
A génmegőrzési kezelésű területek
Nincs a vadgazdálkodási tájegységben.

A muflongazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Börzsöny-gödöllői tájegységben (201)** a szabad területen jelentett muflon létszám 1988-2014 között csökkent. A muflon a vadgazdálkodási tájegység szintjén "**közepes jelentőségű**" vad, amely két tömbben fordul elő (börzsönyi és cserháti). A szabad területi hasznosítás lényegében csökkent.

Az állomány minőségének értékelése

Az állomány minősége "**gyenge**". A vadgazdálkodási tájegységben az érmes csigák aránya 9-60% között ingadozott és az értékek változásában semmilyen trend nem mutatható ki.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A jelentett állomány és a teríték is csökkent. Az állomány jelentős része fokozatosan kerti állománnyá vált.
- A hasznosítási arány 20-30% sávban mozgott, és a hasznosítás összetétele általában 20-25% kos, 45-55% juh/jerke és 20-30% bárány volt.
- Az állomány növelése nem indokolt. Szintentartás esetén a jerkék és bárányok hasznosítását lehet a célnak megfelelően finomítani.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 150 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 400 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- Az állomány kezelésének megalapozásához az állomány változását és a vadászati beavatkozásokat megbízhatóan tükröző monitoring rendszer kialakítása indokolt (pl. szinkronszámlálás).
- Az állományban nyomon kell követni a felnevelt szaporulat arányát, illetve a szaporodásban részvevő nőivarú egyedek arányát.
- A muflon szabad területi hasznosítását - összhangban más gazdálkodási tevékenységek szempontjaival – növelni kell. A nőivar és a szaporulat hatékony szabályozásának lehetőségeit célszerű keresni, a kosok aránya terítékben kevesebb, mint 30% legyen.

Élőhely-javítási javaslatok

A muflongazdálkodás alapvonalai
• Kifejezetten csak a muflon igényeit szolgáló élőhelyfejlesztések nem várhatók. A csülkös vadfajok élőhelyeinek fejlesztése alapvetően nem az állományuk növelése, hanem az egyedek kondíciójának és trófeaminőségének javítása és az általuk okozott gazdálkodási/természetvédelmi konfliktusok csökkentése érdekében történhet. • A muflon téli etetése esetén a cél elsősorban a károsított területektől való elterelés lehet; a kihelyezett takarmány mennyisége és minősége ehhez igazodjon. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. A szórók és etetők helyét úgy kell megválasztani, hogy a takarmányozás a természeti vagy gazdasági értékekben a károkozás veszélyét ne növelje.
A génmegőrzési kezelésű területek
Nincs ilyen a vadgazdálkodási tájegységben.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
A vadaskertek nyilvántartása a **Mellékletben** található.

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben (201)** a vaddisznó szerepe "**nagyon jelentős**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorában a jelentett létszám (**6/52**) és a teríték (**7/52**) alapján is a **felső negyed**ben helyezkedik el. A vaddisznó a bevételek és mezőgazdasági vadkárok szempontjából is fontos tényezője a vadgazdálkodási tájegységnek.

Az állomány minőségének értékelése

A vaddisznó trófeák minőségét nem értékeljük, mert:

- szelektált minta áll rendelkezésre (>16 cm méretű agyarakat kell bíráltatni)
- a vadaskerti és a szabad területi agyarak nincsenek elkülönítve
- egy túlszaporodott, jelentős problémákat okozó vad esetében a minőség védelmének jelenleg nincs különleges indoka.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között szolidan (60 % nem szolid) nőtt (**+60%**), miközben a teríték dinamikusabban emelkedett (**+214%**).
- A tájegység jelentős részében a teríték elérte és meghaladta a 2-3 db/km^2 sűrűséget. A vaddisznó állomány csökkentése érdekében az egész tájegységben jelentős volt a hasznosítás növekedése.
- A hasznosítási arány az első évek kivételével végig, elvileg elegendő lehetett volna az állomány növekedésének megállítására (120-160%). Sőt, a lelövés volt 9926 db (H% = 223%) is. A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kanokhoz képest (15-20%) kevés kocát lőttek (12-17%) és a süldő és malac lelövés (61-72%) volt. Az adatok arra utalnak, hogy a kocák lelövéseken belüli alacsony aránya mellett a szaporulat lövése (süldő+malac) nem elegendő a vaddisznó terjedésének megakadályozására.
- A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben** tartós problémát jelent a mezőgazdasági károk nagyságrendje és ennek a vaddisznóval való kapcsolódása. Figyelembe véve a térített mezőgazdasági károk emelkedését (**10X**) a vaddisznó további növekedése nem viselhető el. Az eddigi hasznosítási gyakorlat nem volt eredményes, ezért a vaddisznólétszám további növekedésének megállítása érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és a kocakilövések minél magasabb arányát kell elérni.
- **Az eddigi hasznosítási gyakorlat szinten tartást eredményezett, ezért a vaddisznólétszám csökkentése érdekében a lelövéseket magas szinten kell tartani és a koca és malackilövések magasabb arányát kell elérni.**

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 1000 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 3400 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszámát a következő 10 évben felére (40-60%) kell csökkenteni, amihez a következők szükségesek:

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

- **Az évente meghatározott lelövési tervek teljesítése, a nőivar és a szaporulat védelmének megszüntetése.**
- Az irreális értékek korrekciójának biztosítása (virtuális túlhasznosítás, ivar- és korcsoportok adatainak ellenőrizhető hitelessége). Ennek érdekében a tájegység szintjén egységes vadállomány-felmérési (monitorozási) és tervezési módszertan kidolgozása és bevezetése (pl. szinkronizált számlálási rendszer, összehangolt testtömeg és szaporodási adatgyűjtési és értékelési rendszer kialakítása a vadgazdálkodási tájegységben).
- **Az éves tervben a meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korra, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva szükséges meghatározni.**
- A vadgazdálkodási egységek között a vadászati nyomás összehangolt ellenőrzése, hogy **a vaddisznót gyengébben hasznosító területek ne legyenek a visszatöltődés forrásai.**
- A **felülről nyitott** lelövési tervszámok alkalmazása, azaz a nőivar és a szaporulat lelövését nem szükséges felülről korlátozni.
- A rendelkezésre álló adatok alapján a **100-150% hasznosítási arány** jó esetben a szinten tartáshoz volt elegendő. A 2017-től kezdődő 3-5 évben az érzékelhető **állománycsökkentéshez tartósan >150% hasznosítási arányt szükséges fenntartani.**
- A teríték összetételét az állomány csökkentése érdekében úgy célszerű meghatározni, hogy **a kifejlett kocák lelövése határozottan nagyobb legyen a kanokénál (1.5-2 koca : 1 kan) és az összes lelövés >75%-a malac+süldő legyen.** A malac+süldő lelövésből **>25% malac** legyen (<50% süldő).

Élőhely-javítási javaslatok

- A vaddisznó etetésének csak a vadászat megkönnyítése (szórók), illetve a károsított területektől való elterelés lehet a célja; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. A szórók és etetők helyét úgy kell megválasztani, hogy a takarmányozás a természeti vagy gazdasági értékekben a károkozás veszélyét ne növelje.
- Szükséges a vadhatás-monitoring rendszeres alkalmazása. A károsítás és a túrás mértékének és mintázatának rendszeres felmérésével a hasznosítás mennyiségének és téridőbeli eloszlásának tervezése és megvalósítása az élőhelyen mérhető paraméterekhez igazítható. Így a tervezett élőhely- és vadállomány-kezelési javaslatok teljesülése és sikerességük is nyomon követhető és értékelhető.
- A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a vaddisznó jellemző igényeire is tekintettel célszerű dönteni.
- Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vad sajátos igényeihez igazodjanak. A vadföldművelés tényleges céljának elérését (hasznosítás növelése, vadkár csökkentése) és a befektetett költségek megtérülését elemezni szükséges.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Apróvadgazdálkodás

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben (201)** a mezei nyúl "**kis jelentőségű**" vadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett létszám (36/52) és a teríték (33/52) alapján is az átlag alatti negyedben helyezkedik el, szórványos előfordulása és terítéke miatt nincs vadászati jelentősége.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány (6102-ről 2149-re) csökken.
- A hasznosítás (1318-ról 201-re) és a hasznosítási arány (21.6%-ról 9.4%-ra) csökken, alacsony szintű.
- A befogás és lelövés is csökken, jelenleg már csak lelövéssel hasznosítják az állományt (18%-ról 0%-ra csökkent a befogás aránya).

Állománykezelési elvek/modellek

- A mezei nyúl gazdálkodásban az alacsony hasznosítási ráta és a mezei nyúl jelentett állományához igazodó hasznosítás fenntartása fontos. A magasabb populációsűrűségű területeken, ahol jelentősebb mezőgazdasági területrész található a vadgazdálkodási egység területénjavasolt egy elfogadott létszámbecslési módszer (éjszakai reflektoros létszámbecslés) használatatavasszal és ősszel, a vadászatok megkezdése előtt. Ezek alapján meg lehet tervezni a hasznosítandó mennyiséget egy hasznosítási modell segítségével: a Kovács-Heltay modell vagy a SZIE VMI modellje alkalmazható. Az éjszakai reflektorozás az őz állomány becslése szempontjából, vagy a vaddisznók mozgásának felmérésére is alkalmas.
- Ezeken a vadgazdálkodási egységeken a tervezett mennyiség nagyobb részét október-november hónapokban kellene elejteni. Az élő nyúl befogásának nincs alapja, ezért továbbra is csak fegyveres vadászat folytatható.
- A mezei nyúl szempontjából a róka lehet jelentős ebben a tájegységben,bár nem látszik összefüggés a lelövések között. A vaddisznó állománya magas és folyamatosan nő a térségben, amit a jelentősen megnőtt mezőgazdasági vadkár is mutat.Az erdősült területek magas aránya miatt ez valószínűleg nem is fog lecsökkenni. A vaddisznó állományának csökkentése azonban szükséges ott, ahol még jelentősebb mezei nyúl populáció van, hogy ez a negatív hatás is csökkenjen, ezzel is segítve a nyúl állományának növekedését.

Élőhely-javítási javaslatok

- Az élőhelyi beavatkozások jellemzően a nagyvadfajok érdekében történhetnek. Kifejezetten a mezei nyúl számára élőhely-fejlesztés nem várható, de a nagyvadfajok érdekében végzett beavatkozások a nyúl számára is lehetnek hasznosak.
- A szántóterületek aránya (45 %) nem túl magas, viszont az erdős részeken a vadföld gazdálkodással a nyúlnak is kedvezhetnek, amennyiben a pillangós legelő keverékeket alkalmaznak, ami a gímszarvasnak és az őznek is kedvező. Ugyanakkor mivel a KAP Zöldítés mindenhol kötelező, ezért ezeket ki lehet használni a mezei nyúl érdekében.
- Az agrárkörnyezet-gazdálkodási programok zöldugar kezelésére vonatkozó

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
szabályok a mezei nyúl élőhely kezelése során is alkalmazhatók, ahogy a kaszálás szabályai a vadlegelőkön és egyéb füves élőhelyeken is alkalmazhatók. • Ha az élőhelyfejlesztés nem lehetséges, akkor a kiegészítő takarmányozás során a vadgazdálkodási egységek területén nyáron a mezei nyúl érdekében is ki kellene rakni lédús takarmányt az aratást megelőzően, majd utána is. Ezek a takarmány-répa, tarlórépa, cukorrépa, sárgarépa, káposztafélék, kukorica szilázs. A lédús takarmányokon túl a jó minőségű lucerna- és réti széna kijuttatásáról is lehetne gondoskodni. Mivel ezt a nagyvad takarmányozása érdekében úgyis megteszik a vadgazdálkodók, kirakhatnak ebben az időszakban úgy, hogy azt a nyúl is fel tudja venni. Az etetőhelyeket egymástól 100-150 méter távolságban érdemes kialakítani a szegélyvegetációkban.
Ragadozók állománykezelése
• A Börzsöny-gödöllői vadgazdálkodási tájegységben a róka állomány korlátozás a legfontosabb a mezei nyúl szempontjából itt is, legalábbis azokon a vadgazdálkodási egységeken, ahol még jelentősebb nyúl állomány van, mert ott még megtérülhet a befektetés, bár a róka gyérítése vadegészségügyi szempontból mindenhol fontos lenne, még a nagyvadas területeken is. Legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani, hiszen a kóbor kutyák a nagyvadra is veszélyt jelenthetnek, a macskák pedig szintén vadegészségügyi okokból is gyérítendők. Lásd a ragadozókra vonatkozó részt.

A fácángazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Börzsöny-Gödöllői** vadgazdálkodási tájegységben (201) a fácán "**kis jelentőségű**" apróvadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett létszám (41/52) szerint az alsó negyedben, a teríték (36/52) szerint az átlag alatti negyedben helyezkedik el, szórványos előfordulása és terítéke miatt nincs vadászati jelentősége.
A vadászatra jogosultnak kell eldönteni, hogy a fácán jelentőségét vadászati-vadgazdálkodási szempontból akarja-e növelni. Ehhez ugyanis elengedhetetlen a fácán kibocsátás kedvezőtlen hatásainak csökkentése, a fácán élőhelyének fejlesztése érdekében a földtulajdonosokkal való egyezkedés a zöldítés lehetőségeiről, ill. a ragadozók és a vaddisznó állományainak megfelelő mértékű szabályozása.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány csökken (-60.1%).
- A hasznosítás mértéke csökken (-50.7%); a jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás erősen ingadozó (30.9-101.2%); a kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás szélsőségesen ingadozik (26.5-2055%).
- A kibocsátott fácánok száma csökken (7.5 ezer → 220; -97%); a kibocsátás mértéke a második ciklusban jóval a jelentett állomány mérete alá, annak huszad részére csökkent; a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás erősen ingadozó (0-54.8%), a vad fácánokat rendszeresen túlhasznosíthatják.

Állománykezelési elvek/modellek

- A fácángazdálkodás tervezéséhez a következő változókról szükséges helyi, vagy egyéb vizsgálatokból felhasználható információ: a költő felnőtt madarak (törzsállomány) márciusi száma; a felnevelt szaporulat száma a felnevelés végéig; a populáció szeptemberi száma; elejtett egyedek száma (tyúk, kakas külön). Amennyiben kibocsátás történik, akkor a kibocsátott fácánok megtérülési aránya a kibocsátáskor jelölt fácánok alapján.
- A hasznosítási tervet a felnevelt szaporulatra (szabadterületi állomány) és a kibocsátott fácánok várható megtérülése (korábbi évek adatai) alapján elkülönítve célszerű megtervezni. A kibocsátott fácánok és a vad származású fácánok nem egyenértékűek.
- A szabadterületi vad állományra gyakorolt vadászati nyomás maradjon 25-40% alatt. Az őszi populációból a kakasok akár 75%-os, míg a tyúkok max. 20%-os hasznosítása biztosíthatja a fenntartható hozamot, de vegyes kibocsátások esetén a tyúkok hasznosítása ilyen mértékben sem ajánlott. A tojók hasznosítását célszerűbb kerülni, mivel a fácánállomány legértékesebb részét a szaporulatot biztosító életképes tyúkok alkotják.
- Javasolt, hogy alapvetően csak kakasok kerüljenek kibocsátásra, amivel a vad tyúkokra a visszavadászás során gyakorolt járulékos vadászati nyomás csökkenthető, ill. a jobb szaporodási teljesítményt nyújtó vad tyúkpopulációt sem hígítják fel a kibocsátott tyúkok. A ragadozók csoportosulási válaszának elkerülése érdekében a kiscsoportos kihelyezést kellene előtérbe helyezni.
- A kibocsátott egyedeket szükséges megjelölni (megfelelő minőségű lábgyűrű,

A fácángazdálkodás alapvonalai
szárnyjelölő), hogy a visszavadászási arány és a vad fácánokra gyakorolt vadászati nyomás mérhető legyen.
Élőhely-javítási javaslatok
• Javasolt – lehetőség szerint – minél nagyobb arányban olyan területek kialakítása, ahol a fészkelési időszakban nem, vagy alig folyik olyan tevékenység, amely a fészkelést akadályozná. Ilyenek: őszi búza és árpa, tritikále, rozs, vadföld és ugar. Kedvezőnek tekinthető még: repce, borsó, vörös here, bíborhere, mézontó fű. • Fontos a fás, cserjés vegetációk megfelelő területaránya is. Javasolható a bodza, a kökény, gyepűrózsa jelenléte, illetve az ilyen növényzetű foltok, sávok megőrzése. • Alapvető a fészkelőhelyek védelme vagy kialakítása, elsősorban füves élőhelyek és pillangós zöldtakarmánynövények tábláinak biztosításával. • Természetbarát kaszálási módszereket kell alkalmazni a fészkelőhelyeken (fészkelési időt elkerülő munkálatok, alternáló kasza és vadriasztó lánc használata, bentről kifelé és lassú haladás, max. 3 m munkaszélesség, búvósáv-rendszer meghagyása). • Gyom- és rovartáplálék biztosítása szükséges a szegélyvegetáció védelmével. • Téli túlélést vadföldekkel (1-3 ha/100 ha; kelkáposzta, lenmag, gabonafélék, köles, repce, esetleg kukorica és cirok), gabonafélék önetetőből történő etetésével (1 db/ha) segíteni kell.
Ragadozók állománykezelése
• A róka állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről az év első felére koncentrálva. • A fácán fészkelőterületein a borz állományának csökkentéséhez 0.7-es gyérítési rátát kell elérni. • Az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdázás javasolt. • A fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is fontos a fácán szaporodási időszakában, így szükséges lehet engedélyt kérni az idényen kívüli vadászatukhoz és csapdázásukhoz. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét is minimálisra kell szorítani a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával. Az apróvad szempontjából a macskák hatását általában alulértékelik. • A növekvő vaddisznó állomány szabályozása is alapvető lehetséges fészek predációjuk csökkentése miatt.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
Az állomány számszerű hasznosításának és területi megoszlásának értékelése
• **Börzsöny-Gödöllői vadgazdálkodási tájegység (201):** • **Üregi nyúl**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben. • **Fogoly**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben. • **Tőkés réce**: Terítéke másodlagos jelentőségű. • **Nyári lúd**: A rendelkezésre álló adatok alapján helyzete még nem megítélhető. • **Vetési lúd**: Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nagy lilik**: Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Kanadai lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nílusi lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Szárcsa**: Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Örvös galamb**: Terítéke másodlagos jelentőségű. • **Balkáni gerle**: Terítéke jelentős.
Állománykezelési elvek/modellek

• Jogszabályban meghatározott korlátozások (2016. júniusi állapot szerint):
  • Fogoly a vadászati idényben azokon a vadászterületeken vadászható, ahol az adott vadászati évben legalább 500 példány fogoly kibocsátása történt, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit, a hasznosítás mértékét, mely legfeljebb negyven százalék lehet, továbbá a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét.
  • Tőkés récére augusztus 15-től augusztus 31-ig kizárólag húzáson és a vízparttól azaz a vízzel borított terület és a szárazföld találkozásától számított 50 méteren kívül szabad vadászni. Tőkés récéből és szárcsából naponta, személyenként összesen legfeljebb nyolc darab ejthető el. Tenyésztett tőkés réce tilalmi időben is napi terítékkorlátozás nélkül lőhető.
  • Nyári lúdból, vetési lúdból és nagy lilikből naponta, személyenként összesen legfeljebb hat darab ejthető el, melyből a nyári ludak száma nem lehet több kettőnél.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
• Az elejtett kanadai lúdról és nílusi lúdról fotódokumentációt kell készíteni, melyet meg kell küldeni a Nyugat-Magyarországi Egyetemnek. Az elejtett példányt a fotódokumentáció elküldését követő két munkanapig meg kell őrizni. • Az egyéb hasznos apróvadfajok védelme érdekében a ragadozó fajokkal kapcsolatos vadgazdálkodási tevékenységeket a tájegységi terv *"A ragadozógazdálkodás alapvonalai"* c. részében leírtak alapján javasolt végrehajtani. • Fogoly és tőkésréce kibocsátása esetén a kibocsátott egyedek jelölése javasolt.
Élőhely-javítási javaslatok
A Börzsöny-Gödöllői vadgazdálkodási tájegységben az egyéb hasznos apróvadfajok közül egyedül a balkáni gerlének van nagyobb vadászati jelentősége. A faj élőhelyi igényeit a mezőgazdasági termelés biztosítja. Egyebekben a fácán és a mezei nyúl gazdálkodás során leírt élőhely- és vadföldgazdálkodási javaslatok az egyéb hasznos apróvadfajok számára is kedvezőbb élőhelyi környezetet teremtenek. Későbbi esetleges fogoly kibocsátás esetén fontos, hogy az érintett területeken megfelelő (felülről takaró, oldalra kilátást biztosító) és a tél folyamán is védelmet adó búvóhelyek kerüljenek kialakításra.

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

Az állományok számszerű csökkentésének és a területi megoszlás értékelése

- **Róka:** A **Börzsöny-Gödöllői vadgazdálkodási tájegység (201)** legfontosabb ragadozója. Állománya csak akkor befolyásolható, ha a tájegység egészében egységes szemlélettel és megfelelő intenzitással gyérítik. Megfelelő célkitűzés lehet a kevésbé erőteljes vadászati nyomást gyakorló vadgazdálkodási egységek felzárkóztatása a tájegység délkeleti részén esetenként tapasztalható kiemelkedő terítéksűrűséghez (> 2 pld./km^2).
- **Borz:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Aranysakál:** Állományváltozását tájegységi szinten nyomon kell követni. Állományának jelentős növekedése esetén a gyérítést és a szükséges élőhelyi kezeléseket tájegységi szinten kell elvégezni.
- **Nyest:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Házi görény:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Pézsmapocok:** Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nyestkutya:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.
- **Mosómedve:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.
- **Kóbor kutya:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.
- **Kóbor macska:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.
- **Dolmányos varjú:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Szarka:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Szajkó:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben a mezei nyúl, a fácán és az őz terítéke is az átlag alatti negyedbe tartozik, míg a gímé az átlag feletti, a vaddisznó a felső negyedbe. A tájegység ragadozó fajaival való gazdálkodást ennek megfelelően kell tervezni és

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

végrehajtani.

- A róka a Börzsöny-Gödöllői vadgazdálkodási tájegység minden részének egyaránt fontos ragadozója. Állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. Lehetőleg meg kell akadályozni, hogy a szukák lefialjanak. Az ennek ellenére keletkezett fialó kotorékokat kiásással kell megszüntetni. A süldő rókák már nem hagyhatják el a kotorékot - a gabona tarlókon való vadászat a süldő rókákra, már nem csökkenti az apróvadfajok szaporulatában a kártételt. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdák alkalmazása egyaránt javasolt.
- A borz állományának stabilizálásához (a további növekedés megakadályozásához) 0,5, állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. Állománycsökkentése elsősorban a fácán fészkelő területein indokolt, nagyvadas területeken állományának csökkentése nem kell, hogy gazdálkodási cél legyen. Szükség esetén, idényen kívüli vadászati engedélyt kell kérni a vadászati hatóságtól. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett, a kotorékhoz kötött vadászati módok és a csapdázás javasolt.
- A fácán esetleg a fogoly még meglévőfészkelő helyek környezetében a kistestű menyétfélék (nyest, görény) csapdázása és szükség esetén a vándorpatkány csapdázása javasolt. Ez utóbbi faj esetében elsősorban az etetőhelyek környékén, akár a járatkezelésen alapuló mérgezés is meggondolandó lehet. Ugyanezeken a területeken fontos a fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is.
- A vadászterületeken a kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Az élvefogó csapdák alkalmazása e fajok esetében kifejezetten hatékony és egyben a felesleges konfliktus lehetőségeket is csökkenti.
- A tájegységben a nyestkutya és a mosómedve jelenlétére az elmúlt évek adatai alapján fokozott figyelemmel kell lenni, a megjelenő egyedeket csapdázással, vagy fegyveres vadászattal kell eltávolítani.
- A tájegységben megjelent és szaporodik (megfigyelések szerint) az aranysakál. Megtelepedése és állományának növekedése esetén annak csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése javasolt. Vadászati módjai a csapdázás és az egyéni fegyveres vadászat.

4. Mellékletek

- **A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe**
- **A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke**
- **A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján**
- **A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei**
- **Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai**

A 201 számú vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási egységei

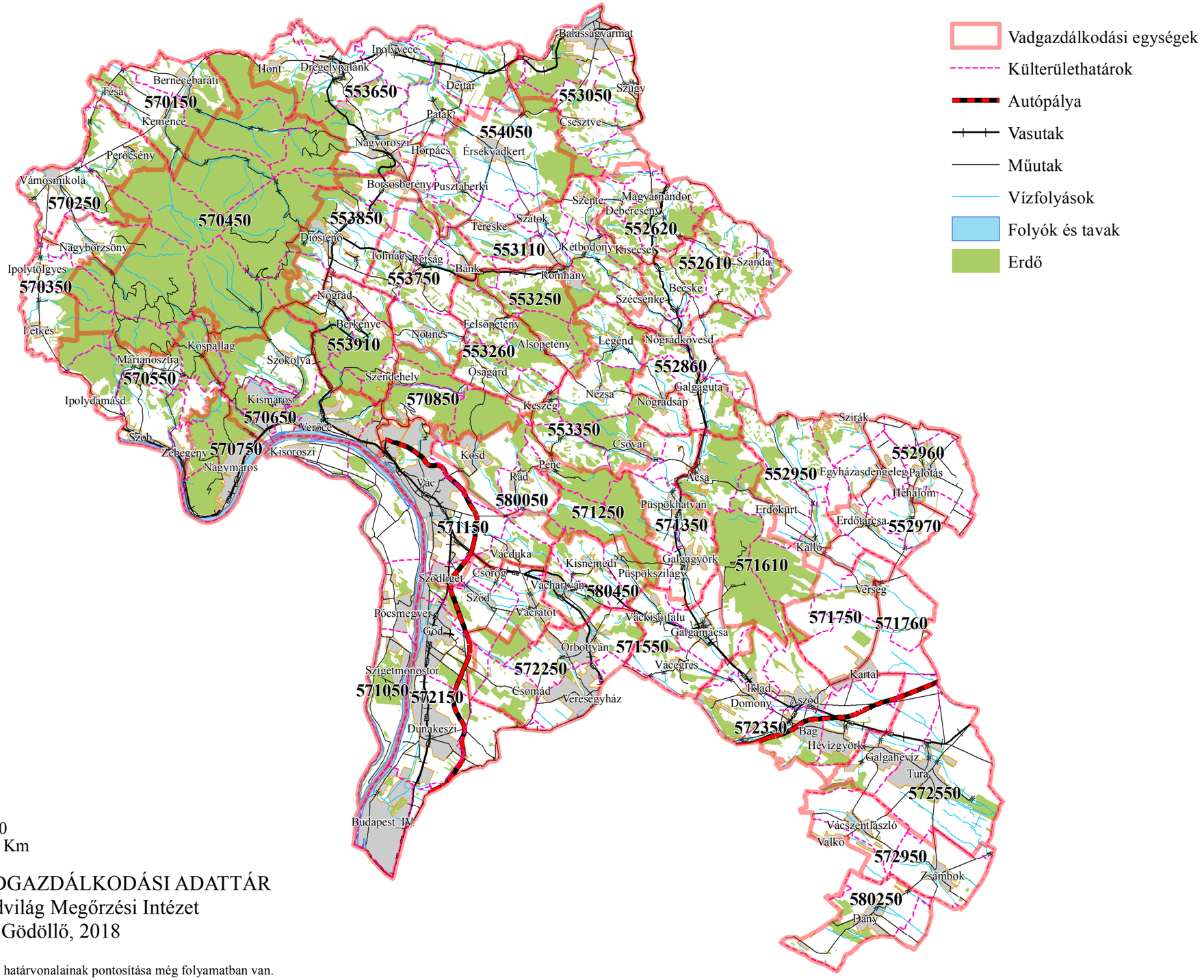

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2018

Készült: 2018.08.24.
A vadgazdálkodási egységek határvonalainak pontosítása még folyamatban van.

A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke

VGTE	Megye	Kód	Név	Telephely	Város	Közterület	Isz.
201	12	552610	Szandavár Vadász és Természetvédő Egyesület	Becske	Budapest	Ócsai út 4.	1239
201	12	552620	Nagyvad Vadász és Természetvédő Egyesület	Magyarnándor	Magyarnándor	Kossuth út 6/a	2694
201	12	552860	Galgamenti Természet és Hagyományőrző Vt.	Bercel	Bercel	Széchenyi út 53/1	2687
201	12	552950	Vanyarc-Patak Vadásztársaság	Erdőkürt	Erdőkürt	Tanács út 2.	2176
201	12	552960	Természetvédelmi Bérkilövő Vadásztársaság	Mátranovák	Bátonyterenye	Molnár Sándor út 7.	3070
201	12	552970	Tarcsivölgyi Vadásztársaság	Palotás	Palotás	Bocskai út 5.	3042
201	12	553050	Koplán-Göröc Vadgazda Egylet	Csesztve	Balassagyarmat	Széchenyi út 12/a	2660
201	12	553110	Arany Turul Vadásztársaság	Romhány	Romhány	Kossuth út 53.	2654
201	12	553250	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Romhány	Szabadság tér 21.	2654
201	12	553260	Cserháti Szent Hubertus Vadásztársaság	Balassagyarmat	Balassagyarmat	Bérczi Károly utca 2.	2660
201	12	553350	Várkörnyéki Földtulajdonosok Vadásztársaság	Csővár	Csővár	Kinizsi út 53/a	2615
201	12	553650	Drégelyvár Vadásztársaság	Nagyoroszi	Nagyoroszi	Bajcsy-Zs. Út 38	2645
201	12	553750	Lókosvölgye Vadásztársaság	Rétság	Rétság	Pusztaszántói út 25.	2651
201	12	553850	Madarasi Vadásztársaság	Göd	Göd	Sellő utca 32.	2132
201	12	553910	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Diósjenő	Erdészház	2643
201	12	554050	Agroméra Zrt.	Érsekvadkert	Érsekvadkert	Központi telep 0236/3 hrsz.	2659
201	13	570150	Észak-Börzsöny Vt.	Bernecebaráti	Bernecebaráti	Bem u. 11.	2639
201	13	570250	Börzsönyi Hubertus Vt.	Vámosmikola	Vámosmikola	Pásztói út 10.	2635
201	13	570350	Börzsönyi Zrínyi Vt.	Letkés	Letkés	Liliompuszta Pf.: 16.	2632
201	13	570450	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Balassagyarmat	Bajcsy-Zsilinszky utca 10.	2660
201	13	570550	Dunakanyar Kittenberger K. Vt.	Nagymaros	Nagymaros	Zoltán utca 7.	2626
201	13	570650	Börzsönyi Borostyán Vt.	Szokolya	Szokolya	Hunyadi u. 6.	2624
201	13	570750	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Balassagyarmat	Bajcsy-Zsilinszky utca 10.	2660
201	13	570850	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Balassagyarmat	Bajcsy-Zsilinszky utca 10.	2660
201	13	571050	Szentendre-Szigeti Vt.	Tahitótfalu	Tahitótfalu	Pf.: 15.	2021
201	13	571150	Vácdukai Szikra Vt.	Vác	Vác	Harkály utca 6.	2600
201	13	571250	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Balassagyarmat	Bajcsy-Zsilinszky utca 10.	2660
201	13	571350	Galgavölgye Vt.	Püspökhatvan	Püspökhatvan	Szabadság utca 83.	2682
201	13	571550	Galgamácsai Cservölgy Vt.	Galgamácsa	Galgamácsa	Központi tanya 3. Pf. 15.	2183
201	13	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Visegrád	Mátyás király utca 4.	2025
201	13	571750	Virágospuszta Vt.	Kartal	Kartal	Baross utca 133.	2173
201	13	571760	Kartal-Versegi Vt.	Kartal	Kartal	Gergely tanya 034/11 Hrsz.	2173
201	13	572150	Ezüstfácán Vt.	Göd	Göd	Vadőr utca 8.	2131
201	13	572250	Nadler H. Termvéd.és Vadgazd. Társ.	Őrbottyán	Őrbottyán	Rákóczi F. út 71.	2162

A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke							
VGTE	Megye	Kód	Név	Telephely	Város	Közterület	Isz.
201	13	572350	Galgatáj Vt. Sport Egyesület	Hévízgyörk	Hévízgyörk	0142/22. hrsz Vadászház	2192
201	13	572550	Szent András Dombi Vt.	Tura	Tura	Szegfű út 18.	2194
201	13	572950	Hajta-Völgyi Bérkilövő Vt.	Vácszentlászló	Vácszentlászló	Zsámboki út 58.	2115
201	13	580050	Vác-Kosd-Rád-Penc Földtul.Vad.Egy.	Budapest	Budapest	József Attila utca 81.	1158
201	13	580250	Dányi Vt. Egyesület	Dány	Dány	Kisköz út 2.	2118
201	13	580450	Baglyas Vadászati és Termvéd.Egy.	Püspökszilágy	Püspökszilágy	Rákóczi utca 10.	2166

A gímszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	46.8	49	AN	45.0	50	AN			
102	Maros-csongrádi	42.0	41	AN	41.0	40	AN			
103	Békési	40.0	39	ÁAN	40.0	39	ÁAN			
104	Szarvasi	42.8	44	AN	43.3	45	AN			
105	Körös-berettyói	33.0	33	ÁAN	33.0	33	ÁAN	31.7	34	AH
106	Nagykunsági	46.5	48	AN	45.0	49	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	37.0	37	ÁAN	37.8	37	ÁAN	13.0	12	FH
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	42.5	43	AN	43.8	46	AN			
109	Nyírségi	34.0	34	ÁAN	33.8	34	ÁAN	37.0	37	AH
110	Felső-tiszavidéki	28.3	28	ÁAN	31.5	32	ÁAN	18.3	18	KH
111	Tiszamenti	44.0	45	AN	43.0	44	AN			
112	Sárrét-bihari	44.5	47	AN	44.0	47	AN			
201	Börzsöny-gödöllői	13.0	15	ÁFN	13.3	14	ÁFN	27.5	31	AH
202	Nógrád-cserháti	19.5	19	ÁFN	18.3	17	ÁFN	26.0	28	AH
203	Bükki	16.0	16	ÁFN	18.5	18	ÁFN	32.0	35	AH
204	Cserehát-aggteleki	21.5	21	ÁFN	25.3	25	ÁFN	22.3	24	KH
205	Bükkalja-taktaközi	39.5	38	ÁAN	37.8	38	ÁAN	36.0	36	AH
206	Zemplén-bodrogközi	24.5	25	ÁFN	25.8	27	ÁAN	19.3	20	KH
301	Pesti-síksági	31.5	31	ÁAN	30.8	31	ÁAN	14.3	14	KH
302	Észak-bácskiskuni	35.0	35	ÁAN	35.3	35	ÁAN	38.0	38	AH
303	Illancs-bugaci	16.3	17	ÁFN	20.3	21	ÁFN	15.8	15	KH
304	Közép-bács-kiskuni	29.3	30	ÁAN	30.8	30	ÁAN	26.0	29	AH
305	Alsó-tiszamenti	36.8	36	ÁAN	36.3	36	ÁAN	30.0	33	AH
306	Kiskunsági	42.0	42	AN	42.0	42	AN			
307	Közép-pesti	41.3	40	AN	42.8	43	AN			
308	Tápió-vidéki	47.3	51	AN	45.0	52	AN			
309	Jászsági	47.0	50	AN	45.0	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.3	46	AN	41.0	41	AN			
311	Tisza-tói	47.3	52	AN	44.0	48	AN			
401	Mezőföldi	32.3	32	ÁAN	30.0	29	ÁAN	16.0	16	KH
402	Külső-somogyi	11.8	13	FN	12.3	12	FN	7.0	6	FH
403	Kapos-tolnai	25.3	26	ÁFN	22.5	22	ÁFN	26.3	30	AH
404	Zselic-közép-somogyi	19.8	20	ÁFN	19.0	20	ÁFN	9.5	8	FH
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	3.3	2	FN	4.5	3	FH
406	Mecseki	7.3	5	FN	7.0	6	FN	8.3	7	FH
407	Dél-baranyai ártéri	9.3	8	FN	13.5	15	ÁFN	2.8	1	FH
408	Tolnai-hegyháti	2.0	2	FN	3.3	3	FN	6.0	5	FH
409	Gemenci	28.8	29	ÁAN	26.8	28	ÁAN	12.3	11	FH
410	Dél-balatoni	8.3	7	FN	5.0	5	FN	9.5	9	FH
501	Hanság-mosoni	24.0	23	ÁFN	22.8	23	ÁFN	21.3	23	KH
502	Vas-soproni-síksági	12.3	14	ÁFN	9.8	9	FN	24.5	27	AH
503	Alpokaljai	16.5	18	ÁFN	9.8	10	FN	19.5	21	KH
504	Rába-menti-kemenesháti	6.3	4	FN	3.3	4	FN	18.8	19	KH
505	Zalai-dombsági	10.5	11	FN	7.8	7	FN	3.0	2	FH
506	Zala-kisbalatoni	10.3	10	FN	10.3	11	FN	5.5	4	FH
507	Bakonyi	2.8	3	FN	3.0	1	FN	13.3	13	FH
508	Marcal-medencei	9.5	9	FN	9.8	8	FN	10.3	10	FH
509	Bakonyalja-komáromi	24.3	24	ÁFN	25.0	24	ÁFN	28.0	32	AH
510	Vértes-hegységi	7.3	6	FN	13.3	13	FN	24.3	26	KH
511	Velencei	26.3	27	ÁAN	25.5	26	ÁFN	23.0	25	KH
512	Dunazugi	11.5	12	FN	13.8	16	ÁFN	17.5	17	KH
513	Balaton-felvidéki	21.5	22	ÁFN	18.5	19	ÁFN	20.0	22	KH

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | felső harmad **FH** | középső harmad **KH**

átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN** | alsó harmad **AH**

A dámszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéк	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	43.0	45	AN	40.8	43	AN			
102	Maros-csongrádi	42.3	44	AN	41.0	45	AN			
103	Békési	14.0	10	FN	11.8	10	FN	11.5	10	AF
104	Szarvasi	31.8	31	ÁAN	33.0	34	ÁAN			
105	Körös-berettyói	3.5	3	FN	3.8	4	FN	5.0	3	FF
106	Nagykunsági	44.5	49	AN	41.5	50	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	14.5	12	FN	8.5	8	FN	6.0	4	FF
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobág	35.8	37	ÁAN	35.3	36	ÁAN			
109	Nyírségi	27.3	28	ÁAN	32.3	32	ÁAN		NÉ	NÉ
110	Felső-tiszavidéki	19.0	18	ÁFN	20.5	20	ÁFN	9.7	9	AF
111	Tiszamenti	18.3	17	ÁFN	19.0	19	ÁFN		NÉ	NÉ
112	Sárrét-bihari	39.8	42	AN	35.8	38	ÁAN			
201	Börzsöny-gödöllői	30.5	29	ÁAN	28.8	29	ÁAN		NÉ	NÉ
202	Nógrád-cserháti	20.8	23	ÁFN	15.3	14	ÁFN		NÉ	NÉ
203	Bükki	33.8	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN			
204	Cserehát-aggteleki	45.0	51	AN	40.8	44	AN			
205	Bükkalja-taktaközi	35.0	36	ÁAN	35.8	37	ÁAN			
206	Zemplén-bodrogközi	39.3	41	AN	41.3	46	AN			
301	Pesti-síksági	31.5	30	ÁAN	32.8	33	ÁAN			
302	Észak-bácskiskuni	24.3	26	ÁFN	28.3	28	ÁAN		NÉ	NÉ
303	Illancs-bugaci	38.5	39	ÁAN	40.3	42	AN			
304	Közép-bács-kiskuni	7.5	6	FN	9.0	9	FN	7.3	6	FF
305	Alsó-tiszamenti	20.3	21	ÁFN	25.5	25	ÁFN		NÉ	NÉ
306	Kiskunsági	43.5	46	AN	41.3	47	AN			
307	Közép-pesti	4.3	5	FN	6.5	6	FN	16.0	13	AF
308	Tápió-vidéki	37.3	38	ÁAN	39.3	41	AN			
309	Jászsági	44.8	50	AN	41.5	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	45.0	52	AN	41.5	52	AN			
311	Tisza-tói	43.8	47	AN	41.5	48	AN			
401	Mezőföldi	41.0	43	AN	35.8	39	ÁAN			
402	Külső-somogyi	9.3	8	FN	8.3	7	FN	9.0	8	AF
403	Kapos-tolnai	4.0	4	FN	3.5	3	FN	6.3	5	FF
404	Zselic-közép-somogyi	16.0	14	ÁFN	12.8	12	FN	16.7	14	AF
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	2.0	1	FN	12.8	11	AF
406	Mecseki	18.0	16	ÁFN	17.8	17	ÁFN		NÉ	NÉ
407	Dél-baranyai ártéri	24.5	27	ÁAN	23.8	24	ÁFN		NÉ	NÉ
408	Tolnai-hegyháti	1.8	2	FN	2.0	2	FN	7.5	7	FF
409	Gemenci	39.0	40	AN	38.5	40	AN			
410	Dél-balatoni	20.0	20	ÁFN	22.5	23	ÁFN			
501	Hanság-mosoni	44.0	48	AN	41.5	49	AN			
502	Vas-soproni-síksági	14.0	11	FN	22.0	22	ÁFN			
503	Alpokaljai	19.8	19	ÁFN	14.5	13	FN			
504	Rába-menti-kemenesháti	22.8	25	ÁFN	26.0	26	ÁFN			
505	Zalai-dombsági	32.0	32	ÁAN	26.0	27	ÁAN			
506	Zala-kisbalatoni	33.5	33	ÁAN	34.8	35	ÁAN			
507	Bakonyi	15.3	13	FN	15.5	15	ÁFN	14.3	12	AF
508	Marcal-medencei	16.0	15	ÁFN	15.8	16	ÁFN		NÉ	NÉ
509	Bakonyalja-komáromi	21.5	24	ÁFN	21.0	21	ÁFN		NÉ	NÉ
510	Vértes-hegységi	10.0	9	FN	12.3	11	FN		NÉ	NÉ
511	Velencei	8.3	7	FN	4.8	5	FN	3.3	2	FF
512	Dunazugi	20.3	22	ÁFN	18.3	18	ÁFN	2.0	1	FF
513	Balaton-felvidéki	34.5	35	ÁAN	31.0	30	ÁAN			

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

FF
felső fél
FF

AF
alsó fél
KH

NÉ
Nem értékelhető
NÉ
>30 bemutatott trófea

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

Az őz állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	8.8	6	FN	14.5	10	FN	5.3	4	FN
102	Maros-csongrádi	10.5	10	FN	13.5	8	FN	12.3	12	FN
103	Békési	10.3	9	FN	25.3	24	ÁFN	6.0	5	FN
104	Szarvasi	12.5	12	FN	22.8	18	ÁFN	4.5	3	FN
105	Körös-berettyói	4.5	1	FN	10.5	6	FN	8.8	8	FN
106	Nagykunsági	23.5	25	ÁFN	28.0	27	ÁAN	7.0	6	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	16.0	15	ÁFN	36.3	39	ÁAN	11.0	10	FN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	28.0	28	ÁAN	46.8	51	AN	1.8	1	FN
109	Nyírségi	11.0	11	FN	28.5	28	ÁAN	10.8	9	FN
110	Felső-tiszavidéki	16.5	18	ÁFN	30.0	34	ÁAN	15.8	17	ÁFN
111	Tiszamenti	16.3	16	ÁFN	31.0	35	ÁAN	13.0	14	ÁFN
112	Sárrét-bihari	37.5	38	ÁAN	47.3	52	AN	3.3	2	FN
201	Börzsöny-gödöllői	47.3	50	AN	29.3	31	ÁAN	34.5	34	ÁAN
202	Nógrád-cserháti	51.8	52	AN	36.8	42	AN	37.3	37	ÁAN
203	Bükki	42.8	43	AN	36.3	40	AN	38.5	40	AN
204	Cserehát-aggteleki	46.8	48	AN	46.3	50	AN	27.8	26	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	43.0	44	AN	45.8	49	AN	25.5	25	ÁFN
206	Zemplén-bodrogközi	41.3	41	AN	37.0	43	AN	29.3	29	ÁAN
301	Pesti-síksági	45.0	47	AN	44.5	48	AN	37.5	38	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.0	31	ÁAN	32.8	37	ÁAN	28.5	28	ÁAN
303	Illancs-bugaci	17.3	19	ÁFN	22.5	17	ÁFN	24.5	23	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	21.3	20	ÁFN	23.8	19	ÁFN	37.5	39	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	13.8	13	FN	5.8	4	FN	15.3	15	ÁFN
306	Kiskunsági	23.5	26	ÁFN	20.3	15	ÁFN	22.0	21	ÁFN
307	Közép-pesti	28.0	29	ÁAN	14.8	11	FN	35.3	35	ÁAN
308	Tápió-vidéki	36.0	37	ÁAN	28.5	29	ÁAN	20.8	18	ÁFN
309	Jászsági	22.3	23	ÁFN	24.3	23	ÁFN	7.5	7	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	22.8	24	ÁFN	20.3	14	ÁFN	12.8	13	ÁFN
311	Tisza-tói	21.3	21	ÁFN	36.8	41	AN	11.8	11	FN
401	Mezőföldi	31.8	32	ÁAN	43.8	47	AN	22.3	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	35.8	35	ÁAN	29.5	32	ÁAN	43.5	45	AN
403	Kapos-tolnai	8.5	5	FN	30.0	33	ÁAN	35.3	36	ÁAN
404	Zselic-közép-somogyi	30.8	30	ÁAN	29.3	30	ÁAN	39.5	41	AN
405	Belső-somogyi	35.8	36	ÁAN	27.5	26	ÁFN	47.8	50	AN
406	Mecseki	32.0	34	ÁAN	23.8	20	ÁFN	41.5	42	AN
407	Dél-baranyai ártéri	21.8	22	ÁFN	37.5	44	AN	20.8	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	7.5	3	FN	20.8	16	ÁFN	43.0	44	AN
409	Gemenci	6.3	2	FN	24.0	21	ÁFN	28.3	27	ÁAN
410	Dél-balatoni	38.0	39	ÁAN	35.3	38	ÁAN	44.3	46	AN
501	Hanság-mosoni	8.3	4	FN	3.0	2	FN	30.8	30	ÁAN
502	Vas-soproni-síksági	9.5	8	FN	2.0	1	FN	32.3	33	ÁAN
503	Alpokaljai	31.8	33	ÁAN	8.0	5	FN	45.0	48	AN
504	Rába-menti-kemenesháti	39.0	40	AN	10.5	7	FN	51.5	52	AN
505	Zalai-dombsági	43.3	45	AN	13.5	9	FN	49.5	51	AN
506	Zala-kisbalatoni	43.3	46	AN	24.0	22	ÁFN	44.5	47	AN
507	Bakonyi	41.3	42	AN	14.8	12	FN	47.3	49	AN
508	Marcal-medencei	16.3	17	ÁFN	3.5	3	FN	20.8	20	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	13.8	14	ÁFN	15.0	13	FN	24.5	24	ÁFN
510	Vértes-hegységi	9.0	7	FN	26.0	25	ÁFN	31.0	31	ÁAN
511	Velencei	26.8	27	ÁAN	32.3	36	ÁAN	15.5	16	ÁFN
512	Dunazugi	46.8	49	AN	42.5	46	AN	31.5	32	ÁAN
513	Balaton-felvidéki	51.3	51	AN	42.3	45	AN	42.5	43	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A muflon állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás							
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang
101	Tiszazugi								
102	Maros-csongrádi								
103	Békési								
104	Szarvasi								
105	Körös-berettyói								
106	Nagykunsági								
107	Hajdúsági Erdőspuszták								
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy								
109	Nyírségi	20.0	21	AF	14.0	16	AF		
110	Felső-tiszavidéki								
111	Tiszamenti								
112	Sárrét-bihari								
201	Börzsöny-gödöllői	7.8	8	FF	7.0	7	FF	7.5	2
202	Nógrád-cserháti	5.8	6	FF	4.0	4	FF	5.0	5
203	Bükki	2.5	2	FF	3.0	3	FF	2.5	6
204	Cserehát-aggteleki	15.0	17	AF	15.3	15	AF		
205	Bükkalja-taktaközi								
206	Zemplén-bodrogközi	3.0	3	FF	2.5	1	FF	2.8	7
301	Pesti-síksági	13.5	12	AF	12.0	11	FF		
302	Észak-bácskiskuni								
303	Illancs-bugaci								
304	Közép-bács-kiskuni								
305	Alsó-tiszamenti								
306	Kiskunsági								
307	Közép-pesti								
308	Tápió-vidéki								
309	Jászsági								
310	Mátra-alja-dél-hevesi	12.5	11	FF	16.0	19	AF		
311	Tisza-tói	18.5	20	AF	19.0	22	AF		
401	Mezőföldi								
402	Külső-somogyi	14.5	16	AF	14.0	14	AF		
403	Kapos-tolnai								
404	Zselic-közép-somogyi	13.5	13	AF	16.3	18	AF		
405	Belső-somogyi	18.0	19	AF	18.0	20	AF		
406	Mecseki	20.5	22	AF	20.0	21	AF		
407	Dél-baranyai ártéri								
408	Tolnai-hegyháti								
409	Gemenci								
410	Dél-balatoni								
501	Hanság-mosoni								
502	Vas-soproni-síksági	14.3	15	AF	16.0	17	AF		
503	Alpokaljai	10.8	10	FF	10.5	10	FF		
504	Rába-menti-kemenesháti								
505	Zalai-dombsági								
506	Zala-kisbalatoni	8.5	9	FF	8.8	8	FF		
507	Bakonyi	3.0	4	FF	4.3	5	FF	4.1	3
508	Marcal-medencei	13.8	14	AF	12.3	12	AF		
509	Bakonyalja-komáromi	16.3	18	AF	13.5	13	AF		
510	Vértes-hegységi	4.8	5	FF	5.0	6	FF	5.0	4
511	Velencei	7.5	7	FF	9.5	9	FF		
512	Dunazugi	2.3	1	FF	2.8	2	FF	1.9	1
513	Balaton-felvidéki								

felső fél
FF

alsó fél
AF

>30 bemutatott trófea

A vaddisznó állományának és terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Átlag rangpont / rang / besorolás					
		Jelentett	Rang		Terítek	Rang	
101	Tiszazugi	49.3	49	AN	47.5	46	AN
102	Maros-csongrádi	48.8	47	AN	48.5	49	AN
103	Békési	48.8	48	AN	48.3	48	AN
104	Szarvasi	49.3	50	AN	48.5	50	AN
105	Körös-berettyói	38.0	38	ÁAN	40.3	40	AN
106	Nagykunsági	42.8	43	AN	40.0	39	ÁAN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	31.0	30	ÁAN	31.3	30	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.5	39	ÁAN	40.5	41	AN
109	Nyírségi	34.5	35	ÁAN	33.5	34	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	27.0	28	ÁAN	28.3	28	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	41	AN	41.8	42	AN
112	Sárrét-bihari	50.8	52	AN	50.0	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	6.0	6	FN	7.3	7	FN
202	Nógrád-cserháti	13.0	13	FN	5.0	1	FN
203	Bükki	11.3	10	FN	11.0	11	FN
204	Cserehát-aggteleki	12.0	11	FN	8.0	8	FN
205	Bükkalja-taktaközi	37.8	37	ÁAN	32.3	32	ÁAN
206	Zemplén-bodrogközi	23.8	24	ÁFN	20.3	21	ÁFN
301	Pesti-síksági	33.0	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.8	32	ÁAN	37.0	37	ÁAN
303	Illancs-bugaci	25.5	25	ÁFN	29.8	29	ÁAN
304	Közép-bács-kiskuni	31.8	33	ÁAN	37.3	38	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	42.3	42	AN	43.0	43	AN
306	Kiskunsági	43.3	44	AN	44.3	44	AN
307	Közép-pesti	30.8	29	ÁAN	32.8	33	ÁAN
308	Tápió-vidéki	46.3	46	AN	49.5	51	AN
309	Jászsági	49.3	51	AN	46.3	45	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.8	45	AN	47.8	47	AN
311	Tisza-tói	39.8	40	AN	35.8	36	ÁAN
401	Mezőföldi	35.3	36	ÁAN	33.8	35	ÁAN
402	Külső-somogyi	5.0	5	FN	11.8	12	FN
403	Kapos-tolnai	25.8	27	ÁAN	25.0	25	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	18.0	19	ÁFN	22.5	23	ÁFN
405	Belső-somogyi	2.8	1	FN	5.5	4	FN
406	Mecseki	6.3	7	FN	6.3	6	FN
407	Dél-baranyai ártéri	15.5	16	ÁFN	17.5	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	6.3	8	FN	13.5	15	ÁFN
409	Gemenci	31.0	31	ÁAN	25.5	26	ÁFN
410	Dél-balatoni	11.0	9	FN	12.8	14	ÁFN
501	Hanság-mosoni	21.0	20	ÁFN	22.0	22	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.3	12	FN	9.5	9	FN
503	Alpokaljai	22.3	22	ÁFN	10.0	10	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	14.3	14	ÁFN	5.3	3	FN
505	Zalai-dombsági	16.5	18	ÁFN	12.0	13	FN
506	Zala-kisbalatoni	14.5	15	ÁFN	15.3	16	ÁFN
507	Bakonyi	3.8	2	FN	5.3	2	FN
508	Marcal-medencei	16.0	17	ÁFN	16.5	18	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	25.5	26	ÁFN	26.5	27	ÁAN
510	Vértes-hegységi	4.0	3	FN	15.8	17	ÁFN
511	Velencei	23.5	23	ÁFN	24.5	24	ÁFN
512	Dunazugi	4.8	4	FN	6.3	5	FN
513	Balaton-felvidéki	21.5	21	ÁFN	18.8	20	ÁFN

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

A mezei nyúl és a fácán állományának és terítékének, valamint a róka terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Mezei nyúl: átlag rangpont / rang						Fácán: átlag rangpont / rang						Róka: átlag rangpont / rang		
		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Terítéken	Rang	
101	Tiszazugi	2.8	3	FN	2.8	1	FN	7.5	7	FN	9.5	8	FN	17.0	14	ÁFN
102	Maros-csongrádi	6.3	5	FN	5.0	3	FN	11.5	11	FN	10.5	9	FN	9.3	4	FN
103	Békési	2.5	2	FN	9.0	7	FN	1.0	1	FN	4.3	3	FN	14.0	6	FN
104	Szarvasi	1.3	1	FN	4.8	2	FN	3.0	3	FN	1.8	1	FN	10.0	5	FN
105	Körös-berettyói	9.0	10	FN	15.3	15	ÁFN	2.5	2	FN	8.5	7	FN	17.8	16	ÁFN
106	Nagykunsági	8.3	7	FN	12.8	13	FN	11.0	9	FN	7.0	5	FN	14.8	8	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	25.0	25	ÁFN	25.8	26	ÁFN	19.8	18	ÁFN	22.0	20	ÁFN	32.0	34	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	19.0	19	ÁFN	26.3	27	ÁAN	24.3	24	ÁFN	29.0	31	ÁAN	17.8	17	ÁFN
109	Nyírségi	15.8	14	ÁFN	16.3	16	ÁFN	11.3	10	FN	21.8	19	ÁFN	27.3	31	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	20.5	20	ÁFN	21.3	22	ÁFN	9.0	8	FN	25.3	24	ÁFN	33.8	36	ÁAN
111	Tiszamenti	13.8	13	FN	17.0	18	ÁFN	14.5	14	ÁFN	16.5	17	ÁFN	32.0	35	ÁAN
112	Sárrét-bihari	10.5	11	FN	14.0	14	ÁFN	14.5	15	ÁFN	22.5	23	ÁFN	23.8	25	ÁFN
201	Börzsöny-gödöllői	36.0	36	ÁAN	33.5	33	ÁAN	41.8	41	AN	35.3	36	ÁAN	44.8	47	AN
202	Nógrád-cserháti	39.5	39	ÁAN	40.0	40	AN	41.0	40	AN	13.3	12	FN	46.3	48	AN
203	Bükki	31.8	33	ÁAN	27.3	28	ÁAN	33.5	33	ÁAN	26.8	27	ÁAN	41.3	42	AN
204	Cserehát-aggteleki	45.3	45	AN	43.3	43	AN	48.5	48	AN	48.8	51	AN	51.5	52	AN
205	Bükkalja-taktaközi	29.5	28	ÁAN	24.3	25	ÁFN	31.5	31	ÁAN	30.3	32	ÁAN	42.5	45	AN
206	Zemplén-bodrogközi	30.8	31	ÁAN	31.3	30	ÁAN	33.5	34	ÁAN	35.3	35	ÁAN	46.8	49	AN
301	Pesti-síksági	23.5	23	ÁFN	10.5	11	FN	27.8	29	ÁAN	22.3	21	ÁFN	23.3	24	ÁFN
302	Észak-bácskiskuni	17.8	18	ÁFN	21.5	23	ÁFN	18.8	17	ÁFN	33.8	34	ÁAN	26.8	30	ÁAN
303	Illancs-bugaci	16.0	15	ÁFN	18.8	20	ÁFN	14.0	12	FN	28.8	29	ÁAN	16.8	13	FN
304	Közép-bács-kiskuni	17.3	17	ÁFN	19.8	21	ÁFN	20.8	20	ÁFN	28.8	30	ÁAN	26.5	29	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	10.8	12	FN	5.3	4	FN	5.8	5	FN	14.3	15	ÁFN	18.3	19	ÁFN
306	Kiskunsági	8.3	8	FN	10.0	9	FN	4.0	4	FN	14.0	14	ÁFN	24.3	27	ÁAN
307	Közép-pesti	25.8	26	ÁFN	18.5	19	ÁFN	25.8	27	ÁAN	14.3	16	ÁFN	18.5	21	ÁFN
308	Tápió-vidéki	21.3	22	ÁFN	12.0	12	FN	26.5	28	ÁAN	25.8	26	ÁFN	17.3	15	ÁFN
309	Jászsági	8.8	9	FN	10.0	10	FN	14.3	13	FN	5.5	4	FN	7.3	3	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	5.3	4	FN	6.0	5	FN	6.0	6	FN	10.8	10	FN	16.0	12	FN
311	Tisza-tói	7.8	6	FN	9.5	8	FN	16.8	16	ÁFN	3.3	2	FN	3.3	1	FN
401	Mezőföldi	29.5	29	ÁAN	31.8	31	ÁAN	21.8	21	ÁFN	7.3	6	FN	21.0	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	45.3	46	AN	40.0	41	AN	42.3	42	AN	41.0	42	AN	31.8	33	ÁAN
403	Kapos-tolnai	32.3	34	ÁAN	35.0	35	ÁAN	25.5	26	ÁFN	39.0	39	ÁAN	15.8	10	FN
404	Zselic-közép-somogyi	48.5	49	AN	45.8	45	AN	43.0	44	AN	37.8	37	ÁAN	41.3	43	AN
405	Belső-somogyi	50.5	52	AN	49.5	50	AN	50.8	52	AN	51.5	52	AN	48.3	50	AN
406	Mecseki	44.0	44	AN	47.5	49	AN	44.5	47	AN	48.3	50	AN	24.0	26	ÁFN
407	Dél-baranyai ártéri	42.3	41	AN	46.0	46	AN	36.3	38	ÁAN	42.5	43	AN	26.3	28	ÁAN
408	Tolnai-hegyháti	32.3	35	ÁAN	38.8	39	ÁAN	33.8	35	ÁAN	43.8	45	AN	18.3	20	ÁFN
409	Gemenci	20.5	21	ÁFN	22.8	24	ÁFN	20.3	19	ÁFN	25.8	25	ÁFN	15.8	11	FN
410	Dél-balatoni	50.0	51	AN	47.3	48	AN	39.0	39	ÁAN	27.8	28	ÁAN	34.3	39	ÁAN
501	Hanság-mosoni	16.0	16	ÁFN	6.5	6	FN	24.3	25	ÁFN	11.0	11	FN	6.5	2	FN
502	Vas-soproni-síksági	24.3	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	35.3	36	ÁAN	32.8	33	ÁAN	15.0	9	FN
503	Alpokaljai	37.8	38	ÁAN	36.0	36	ÁAN	43.5	45	AN	37.8	38	ÁAN	29.3	32	ÁAN
504	Rába-menti-kemenesháti	48.3	48	AN	45.8	44	AN	49.8	50	AN	44.8	46	AN	41.3	44	AN
505	Zalai-dombsági	45.8	47	AN	50.8	52	AN	35.3	37	ÁAN	45.3	47	AN	34.5	40	AN
506	Zala-kisbalatoni	48.8	50	AN	50.3	51	AN	32.5	32	ÁAN	39.3	40	AN	34.0	37	ÁAN
507	Bakonyi	43.0	42	AN	47.0	47	AN	50.0	51	AN	47.5	49	AN	44.0	46	AN
508	Marcal-medencei	30.3	30	ÁAN	34.0	34	ÁAN	22.8	22	ÁFN	19.3	18	ÁFN	21.8	23	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	28.8	27	ÁAN	27.8	29	ÁAN	30.0	30	ÁAN	22.3	22	ÁFN	18.0	18	ÁFN
510	Vértes-hegységi	36.0	37	ÁAN	37.3	38	ÁAN	42.3	43	AN	40.3	41	AN	34.0	38	ÁAN
511	Velencei	31.0	32	ÁAN	32.5	32	ÁAN	22.8	23	ÁFN	13.8	13	FN	14.5	7	FN
512	Dunazugi	43.3	43	AN	36.3	37	ÁAN	48.8	49	AN	47.3	48	AN	40.0	41	AN
513	Balaton-felvidéki	40.5	40	AN	41.5	42	AN	44.3	46	AN	43.3	44	AN	48.5	51	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A fontosabb bevételi és kiadás tételek rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben (1000 Ft/km² alapján)

VGTE	Név	Külföldi bérlelövés bevétele			Belföldi bérlelövés bevétele			Élővad értékesítés			Lőtt vad értékesítés			Térített erdei kár			Térített mezőgazdasági kár		
		Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás
101	Tiszazugi	28.3	26	ÁFN	27.3	26	ÁFN	7.5	7	FN	39.5	37	ÁAN	38.3	45	AN	38.8	39	ÁAN
102	Maros-csongrádi	30.0	28	ÁAN	35.8	39	ÁAN	2.5	2	FN	35.0	33	ÁAN	38.0	43	AN	36.5	32	ÁAN
103	Békési	35.5	38	ÁAN	44.8	48	AN	2.0	1	FN	38.5	36	ÁAN	38.0	44	AN	37.8	35	ÁAN
104	Szarvasi	24.0	25	ÁFN	31.0	32	ÁAN	3.5	3	FN	33.3	31	ÁAN	40.3	50	AN	37.0	33	ÁAN
105	Körös-berettyói	20.8	19	ÁFN	26.8	25	ÁFN	7.5	8	FN	31.0	29	ÁAN	32.0	35	ÁAN	38.0	36	ÁAN
106	Nagykunsági	33.0	33	ÁAN	31.5	33	ÁAN	4.0	4	FN	41.0	43	AN	34.0	38	ÁAN	41.5	44	AN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	30.0	29	ÁAN	22.8	20	ÁFN	22.8	16	ÁFN	40.0	39	ÁAN	29.3	26	ÁFN	27.8	28	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.3	42	AN	36.5	41	AN	27.3	25	ÁFN	39.5	38	ÁAN	40.0	48	AN	49.0	51	AN
109	Nyírségi	30.0	30	ÁAN	43.0	47	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN	29.3	27	ÁAN	39.3	40	AN
110	Felső-tiszavidéki	35.3	37	ÁAN	26.0	22	ÁFN	30.5	32	ÁAN	40.8	42	AN	30.5	31	ÁAN	27.5	27	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	43	AN	38.0	42	AN	19.3	13	FN	42.8	46	AN	40.5	51	AN	45.3	48	AN
112	Sárrét-bihari	43.3	45	AN	45.5	49	AN	11.5	9	FN	45.0	48	AN	36.5	40	AN	49.8	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	36.3	39	ÁAN	15.8	13	FN	23.5	18	ÁFN	14.0	15	ÁFN	14.5	12	FN	18.0	16	ÁFN
202	Nógrád-cserháti	20.8	20	ÁFN	5.5	3	FN	36.0	41	AN	9.0	9	FN	10.0	8	FN	20.5	20	ÁFN
203	Bükki	45.8	47	AN	12.5	9	FN	29.3	29	ÁAN	20.0	20	ÁFN	15.5	16	ÁFN	28.3	29	ÁAN
204	Cserehát-aggteleki	49.5	51	AN	22.5	19	ÁFN	36.5	42	AN	28.8	28	ÁAN	19.3	20	ÁFN	18.8	18	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	50.8	52	AN	41.5	46	AN	22.8	17	ÁFN	50.8	52	AN	32.5	37	ÁAN	40.5	42	AN
206	Zemplén-bodrogközi	44.8	46	AN	21.8	18	ÁFN	26.5	23	ÁFN	32.5	30	ÁAN	25.0	23	ÁFN	25.0	25	ÁFN
301	Pesti-síksági	42.3	44	AN	27.8	27	ÁAN	31.0	34	ÁAN	40.3	40	AN	28.0	25	ÁFN	32.0	31	ÁAN
302	Észak-bács-kiskuni	46.0	48	AN	35.0	38	ÁAN	32.0	36	ÁAN	40.3	41	AN	36.8	41	AN	37.5	34	ÁAN
303	Illancs-bugaci	33.5	36	ÁAN	29.3	30	ÁAN	20.5	14	ÁFN	25.5	25	ÁFN	34.8	39	ÁAN	23.5	24	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	32.8	31	ÁAN	5.3	2	FN	24.5	21	ÁFN	21.3	22	ÁFN	39.3	47	AN	38.3	37	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	29.8	27	ÁAN	30.8	31	ÁAN	13.0	10	FN	33.8	32	ÁAN	30.8	32	ÁAN	39.8	41	AN
306	Kiskunsági	37.0	41	AN	49.3	51	AN	28.0	26	ÁFN	42.0	45	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN
307	Közép-pesti	46.0	49	AN	31.8	35	ÁAN	27.0	24	ÁFN	37.8	34	ÁAN	29.8	29	ÁAN	42.3	45	AN
308	Tápió-vidéki	46.0	50	AN	47.3	50	AN	32.5	37	ÁAN	45.3	49	AN	40.5	52	AN	47.8	49	AN
309	Jászsági	33.3	35	ÁAN	39.8	43	AN	7.0	6	FN	47.5	51	AN	30.8	33	ÁAN	44.3	46	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	36.5	40	AN	41.3	45	AN	15.5	11	FN	45.5	50	AN	37.3	42	AN	47.8	50	AN
311	Tisza-tói	21.8	22	ÁFN	26.5	23	ÁFN	5.3	5	FN	38.0	35	ÁAN	40.0	49	AN	40.8	43	AN
401	Mezőföldi	21.3	21	ÁFN	16.3	14	ÁFN	23.8	19	ÁFN	41.3	44	AN	32.0	36	ÁAN	38.5	38	ÁAN
402	Külső-somogyi	17.3	16	ÁFN	17.3	16	ÁFN	29.3	30	ÁAN	16.0	16	ÁFN	5.8	4	FN	4.3	3	FN
403	Kapos-tolnai	21.8	23	ÁFN	26.5	24	ÁFN	35.3	40	AN	21.5	23	ÁFN	31.3	34	ÁAN	18.3	17	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	8.8	8	FN	17.5	17	ÁFN	37.3	45	AN	9.5	10	FN	15.0	14	ÁFN	10.0	8	FN
405	Belső-somogyi	5.3	3	FN	8.8	6	FN	28.3	27	ÁAN	3.5	2	FN	14.8	13	FN	1.8	1	FN
406	Mecseki	17.0	15	ÁFN	11.3	8	FN	37.0	43	AN	7.0	6	FN	14.3	11	FN	11.5	13	FN
407	Dél-baranyai ártéri	22.8	24	ÁFN	36.0	40	AN	31.8	35	ÁAN	17.8	18	ÁFN	22.0	22	ÁFN	12.0	14	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	3.3	1	FN	12.8	10	FN	34.3	39	ÁAN	4.5	3	FN	7.5	6	FN	7.0	7	FN
409	Gemenci	33.0	34	ÁAN	31.5	34	ÁAN	16.8	12	FN	27.0	26	ÁFN	30.0	30	ÁAN	30.0	30	ÁAN
410	Dél-balatoni	14.5	12	FN	14.8	12	FN	22.5	15	ÁFN	7.8	7	FN	4.3	1	FN	4.3	4	FN
501	Hanság-mosoni	14.8	13	FN	14.5	11	FN	25.0	22	ÁFN	21.0	21	ÁFN	17.0	18	ÁFN	26.0	26	ÁFN
502	Vas-soproni-síkságí	12.5	10	FN	23.3	21	ÁFN	37.5	48	AN	6.5	5	FN	27.0	24	ÁFN	14.5	15	ÁFN
503	Alpokaljai	7.0	4	FN	49.8	52	AN	40.8	50	AN	13.0	14	ÁFN	11.5	9	FN	10.0	9	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	3.8	2	FN	34.0	37	ÁAN	42.0	51	AN	6.3	4	FN	5.3	3	FN	4.3	5	FN
505	Zalai-dombsági	7.3	5	FN	28.3	28	ÁAN	42.8	52	AN	9.8	11	FN	8.5	7	FN	3.5	2	FN
506	Zala-kisbalatoni	10.3	9	FN	16.3	15	ÁFN	37.3	46	AN	12.8	13	FN	12.5	10	FN	5.8	6	FN
507	Bakonyi	8.5	7	FN	9.5	7	FN	29.3	31	ÁAN	2.8	1	FN	5.0	2	FN	10.5	10	FN
508	Marcal-medencei	7.3	6	FN	40.0	44	AN	39.5	49	AN	8.5	8	FN	17.5	19	ÁFN	10.5	11	FN
509	Bakonyalja-komáromi	20.3	18	ÁFN	32.5	36	ÁAN	24.3	20	ÁFN	28.5	27	ÁAN	19.3	21	ÁFN	22.3	23	ÁFN
510	Vértes-hegységi	15.5	14	ÁFN	8.5	5	FN	37.0	44	AN	16.0	17	ÁFN	5.8	5	FN	19.3	19	ÁFN
511	Velencei	13.8	11	FN	5.5	4	FN	30.5	33	ÁAN	18.8	19	ÁFN	39.0	46	AN	21.0	21	ÁFN
512	Dunazugi	18.0	17	ÁFN	2.5	1	FN	33.3	38	ÁAN	10.5	12	FN	15.3	15	ÁFN	11.0	12	FN
513	Balaton-felvidéki	32.8	32	ÁAN	29.0	29	ÁAN	37.3	47	AN	24.8	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	21.8	22	ÁFN

felső negyed FN | átlag feletti negyed ÁFN | átlag alatti negyed ÁAN | alsó negyed AN

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

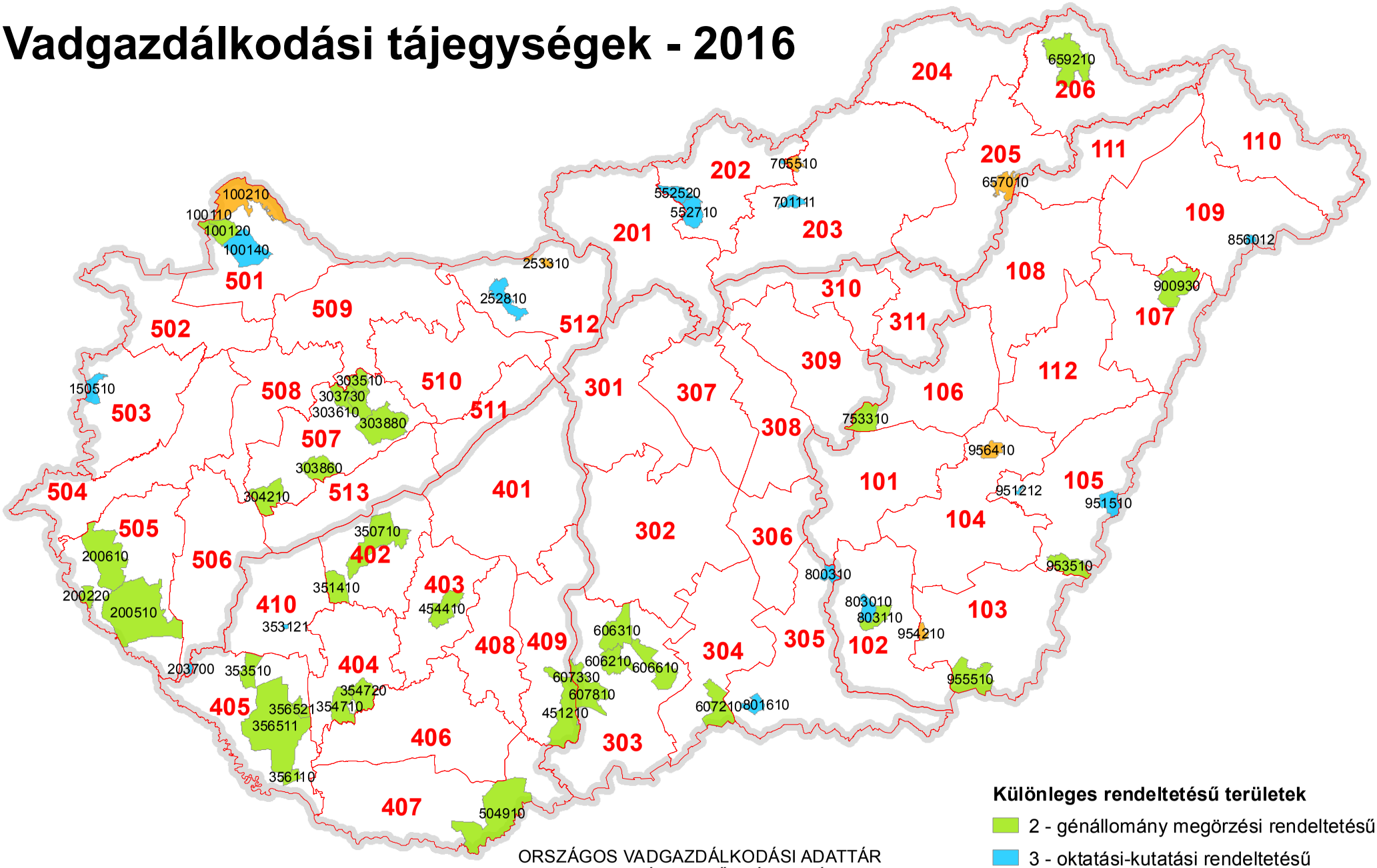

Különleges rendeltetésű területek

- 2 - génállomány megőrzési rendeltetésű
- 3 - oktatási-kutatási rendeltetésű
- 4 - természetvédelmi rendeltetésű

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.08.02.

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
102	803110	CSON	2 - génállomány megőrzési	DALERD ZRT.-Tompahát	Szeged
102	803010	CSON	3 - oktatási-kutatási	Derekmező ZRT.	Derekegyház
102	803650	CSON	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	955510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes
103	954260	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	954860	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
104	956450	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
105	953510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	DALERD Zrt. Gyulai Erd. Gyulai Vter.	Szeged, Zsótér u. 4/B.
105	951212	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Ladány-erdei Vadászter.	Szeged
105	951510	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Biharugrai Vadászter.	Szeged
106	753310	SZOL	2 - génállomány megőrzési	Hofi Géza Vadásztársaság Egyesület	Tiszapüspöki
106	755750	SZOL	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
108	901750	HAJD	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
109	856012	SZAB	3 - oktatási-kutatási	Bátortrade KFT.	Nyírbátor
202	550110	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Bárna-Vad Kft.	Bárna
202	552520	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Nyugat-Cserhát Vadásztársaság	Cserhátsurány
202	552710	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Sasbérc Vadásztársaság Egyesület	Buják
202	552010	NOGR	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
203	701111	HEVE	3 - oktatási-kutatási	Baláta Vadásztársaság	Bodony
203	705510	HEVE	4 - természetvédelmi	Istenmezeje Vadásztársaság	Istenmezeje
204	651700	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
205	653300	BORS	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
205	657010	BORS	4 - természetvédelmi	657010 FTVK	Kesznyéten, Szamárhát
206	659210	BORS	2 - génállomány megőrzési	Északerdő ZRt.	Pálháza
206	658901	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
303	606210	BACS	2 - génállomány megőrzési	Hajósi Földtulajdonosok Vadászó Közössége	Hajós
303	606310	BACS	2 - génállomány megőrzési	Homokmégyi Dózsa Vt.	Kalocsa
303	606610	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt Kecskemét	Kecskemét
303	607330	BACS	2 - génállomány megőrzési	Gemenc ZRt. Lenes- Karasz	Baja
303	607810	BACS	2 - génállomány megőrzési	Kékhegyi Vt.	Sükösd
304	607210	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt.	Kelebia
305	800310	CSON	3 - oktatási-kutatási	Bársony I. Mg. Szakközépiskola	Csongrád
401	403950	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
401	403650	FEJE	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
402	350710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG ZRt. Szántód	Szántód

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
402	351410	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Tuskósi Vadászegyesület	Somogybabod
404	354710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Nyugat-Zselici Vadászterület	Bőszénfa
404	354720	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Kelet-Zselici Vadászterület	Kaposvár
405	353510	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Sefag Zrt. Segesd	Segesd
405	356110	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Barcs	Barcs
405	356511	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt Lábodi Vadászerdészete	Lábod
405	356521	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Mike és Környéke Földtulajdonosai Vt.	Mike
405	356060	SOMO	4 - természetvédelmi	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	Pécs
406	500460	BARA	2 - génállomány megőrzési	Szentgyörgyvölgy Farm Mg. Ker. és Idegenforg. Kft.	Budapest
407	504910	BARA	2 - génállomány megőrzési	Bóly ZRT	Bóly
409	451210	TOLN	2 - génállomány megőrzési	Gemenc Zrt.	Baja
410	353121	SOMO	3 - oktatási-kutatási	Fauna-Jagd Kft.	Libickozma
501	100110	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Három Fenyő Vadásztársaság	Várbalog-Albertkázmérpuszta
501	100120	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Lajta-Mosonszolnok Földtulajdonosi Közösség	Mosonmagyaróvár
501	100140	GYOR	3 - oktatási-kutatási	Lajta Hanság Zrt.	Mosonmagyaróvár
501	100210	GYOR	4 - természetvédelmi	Felső-szigetközi Vadászszövetség	Mosonmagyaróvár
502	103850	GYOR	4 - természetvédelmi	Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság	Sarród
503	150510	VAS	3 - oktatási-kutatási	Alpokaljai Vadászati Közösség VT.	Kőszeg
505	200220	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Földtulajdonosok Vadászati Közössége	Letenye-Gosztola
505	200510	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa-Bánokszentgyörgy-Leteny
506	203700	ZALA	3 - oktatási-kutatási	Kanizsa-Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa
506	202850	ZALA	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
507	303510	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Cuhai Vén Róka Vadásztársaság	Borzavár
507	303610	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Királykúti Vadásztársaság	Zirc
507	303730	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Magas-Bakony Vadgazdálkodás Sport- és Környez	Csesznek
507	303860	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Kabhegy 2004 Nonprofit Kft.	Pétfürdő
507	303880	VESZ	2 - génállomány megőrzési	VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.	Veszprém
507	304210	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Budapesti Erdőgazdaság Zrt.	Budapest
511	404550	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
512	252810	KOMA	3 - oktatási-kutatási	Gyarmatpusztai FVK	Bajna
512	252920	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
512	253310	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
513	303360	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	303950	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	304050	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak

Magyarország vadgadálkodási tájegységei

A vadaskertek száma a vadgazdálkodási egységekben

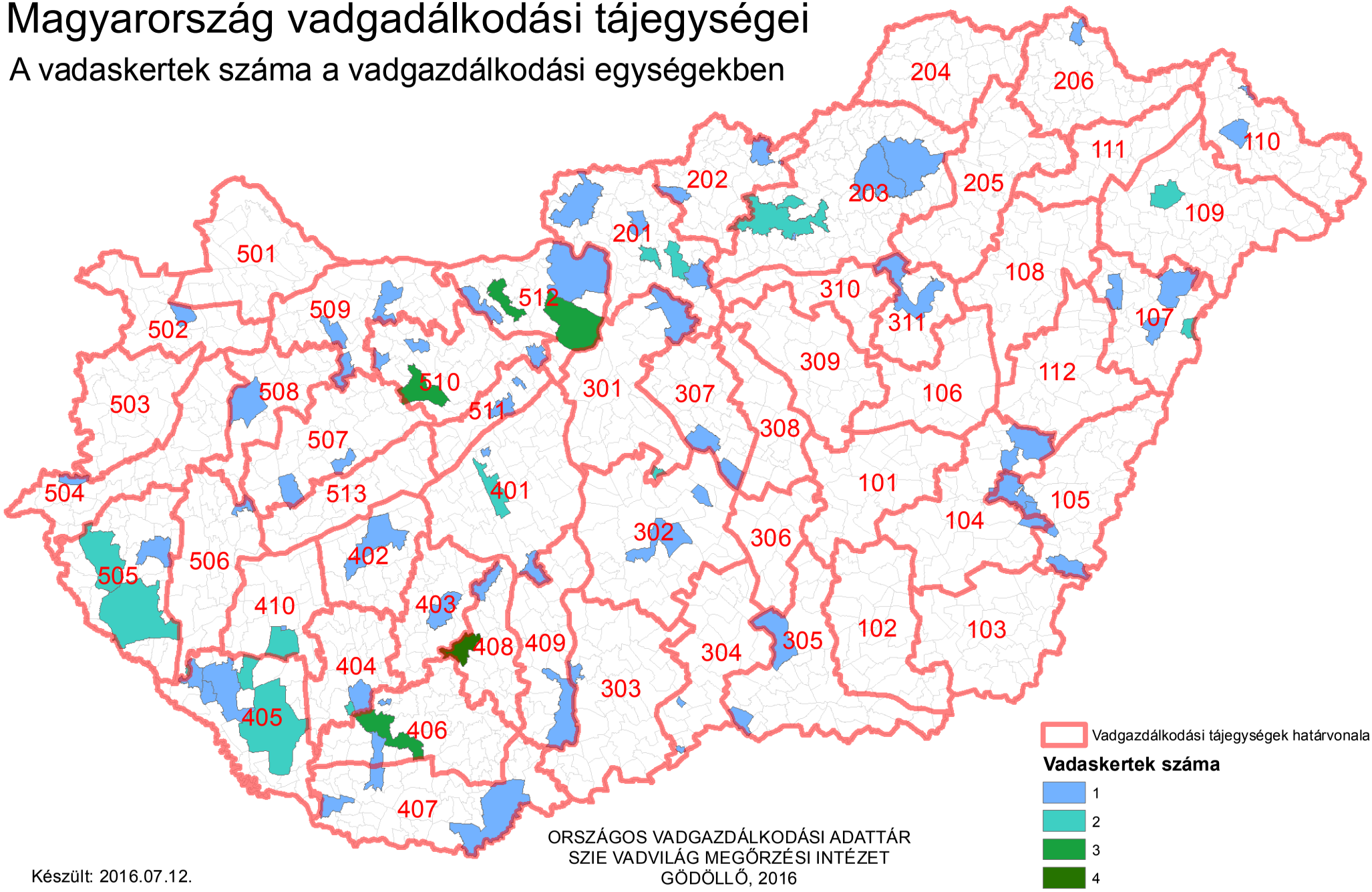

Készült: 2016.07.12.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2016.09.10.

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
104	950450	Füzesgyarmati Vt.	Füzesgyarmat	Füzesgyarmati dámoskert	190.00		X			
104	950750	Töviskesi Vt.	Szeghalom	Töviskesi vaddisznóskert	120.00				X	
104	956650	Hidashát-Bélmegyer Vadgazdálkodási Társaság	Bélmegyer	Bélmegyer-Vadas-i vaddisznó és muflon kert	200.25				X	X
105	951212	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Szeged	Körösladányi vaddisznóskert	418.00				X	
107	900930	Nyírerdő ZRT.	Nyírabony-Gúthpuszta	Nyírmártonfalvai vaddisznóskert	204.64				X	
107	903050	Nyírerdő ZRT.	Haláp	Monostorpályi vaddisznóskert	478.70				X	
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Magoskereszti vegyesvadas kert	425.90		X		X	X
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Csikóslaposi vaddisznóskert	335.00				X	
201	553260	Cserháti Szent Hubertus Vt.	Balassagyarmat	Alsópetényi vadaskert	210.20				X	X
201	570450	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Honti muflonoskert	297.00					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Püspökszilágyi muflonkert	201.50					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Kisnémedi vaddisznóskert	269.60				X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Galgamácsai vegyes nagyvadas kert	282.60	X			X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Kálló-Galgamácsai vaddisznóskert	439.30				X	
201	571750	Virágospuszta Vt.	Kartal	Dámkert	209.39		X			
202	550110	Bárna Vad KFT	Bárna	Bárnai vadaskert	231.90	X	X	X	X	X
202	550210	Salgótarjáni FTK, Ipoly Erdő Zrt. Salgótarjáni Erdészete	Kazár	Kazári vaddisznóskert	275.60				X	
202	552520	Nyugat-Cserhát Vt.	Cserhátsurány	Cserhátsurányi vadaskert	210.00				X	X
203	652350	Északerdő Zrt.	Kisgyőr	Kisgyőr-Mocsolyás, dámoskert	119.80		X			
203	700650	Egererdő Zrt.	Szilvásvárad	Szilvásváradi vadaskert	284.90				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Baláta vadaskert	228.71				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Keselyű fészek vaddisznóskert	254.82				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Kisnána	Verpeléti vadaskert	1183.90				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Gyöngyössolymos	Gyöngyössolymosi (Mátrafüredi) vadaskert	348.30				X	X
203	701850	Mátra- Hunting Kft.	Pálosvörösmart	Tekeres(Abasári) vadaskert	253.90	X			X	X
206	659400	Táltosok Vt	Füzérkomlós	Szonta Safari vegyesvadas kert	511.43	X	X	X	X	X
301	572850	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Isaszegi vaddisznóskert	880.00	X			X	
301	579350	SAE Sarlóspuszta Agrár- Erdész Kft.	Tatárszentgyörgy	Sarlóspusztai vaddisznóskert	203.27				X	
302	601410	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Kecskemét-Hetényegyháza	Nyíri-erdei vadaskert	1235.20		X	X	X	
303	607320	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Hajós	Hajósi vaddisznóskert	462.30				X	
303	607330	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Dusnok, Lenes	Lenesi vaddisznóskert	453.30				X	
304	607251	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Tompa	Mélykút-Tinójárás vegyesvadas kert	606.00		X		X	
304	607252	Kunbajai Vadaskert Vt.	Bácsalmás	Bácsszöllős-Kunbajai vadaskert	601.00	X	X	X	X	
305	800660	Kisteleki Vt.	Kistelek		216.34				X	X
305	801710	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Ásotthalom	Ásotthalmi vaddisznóskert	687.30		X		X	
307	578550	Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Szolnok	Pusztavacsi vegyesvadas kert	500.90		X		X	
307	579460	Vadker Kft. / Nefag Zrt. / Csókáserdei Vt.	Szolnok	Nagykőrösi vegyesvadas kert	676.10		X		X	
311	703610	Tepélypusztai Vadászati Társaság	Mezőtárkány-Tepélypuszta	Besenyőteleki vadaskert	274.00				X	X
401	403950	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Belsőbárándi vadaskert	155.67				X	
401	403970	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Táci vadaskert	404.70				X	
401	403970	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Soponyai (Csiripi) vaddisznóskert	436.00		X	X	X	
401	450610	Gyulaj Zrt. Németkér TK	Pincei Erdészet	Kistápéi vaddisznóskert	267.00				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Tótokilapi vaddisznóskert	258.20				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Kereki vaddisznóskert	211.50				X	
402	350730	Revír Vt.	Siófok	Kási vaddisznóskert	210.60				X	
403	454400	Gyulaj Zrt. Tamási	Tamási	Gyulaji dámrezervátum	7376.00		X		X	
404	354710	SEFAG Zrt. Nyugat Zselic	Kaposvár	Sásostói vaddisznóskert	299.20				X	
404	354720	SEFAG Zrt. Kelet Zselic	Kaposvár	Tótfalusi vaddisznóskert	186.90				X	
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vadászkert	805.81	X	X			X
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vaddisznóskert	399.00				X	
405	353310	SEFAG Zrt. Iharos	Iharos	Ciperesi vaddisznóskert	300.00				X	
405	353450	Kaszó Zrt.	Kaszó	Iharosi vaddisznóskert	250.00				X	
405	353460	Újmajori Vt.	Csurgó	Újmajori vaddisznóskert	322.20				X	
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Lapodi dámoskert	128.60	X	X			X

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Csöpröndi vaddisznóskert	249.00				X	
406	500350	Királykút Vt.	Szászvár	Királykúti vegyesvadaskert	506.99	X	X	X	X	X
406	500411	Szentgyörgyvölgy Farm Kft.	Budapest	Gödrei vegyesvadas kert	762.40	X	X		X	X
406	501110	Mecseki Erdészeti Zrt.	Pécs	Sasréti vegyesvadas kert	800.00	X		X	X	X
406	501151	Mecsekerdő Zrt.	Pécs	Sasréti vaddisznóskert	400.00				X	
406	501570	Bükkösd Bikkmány	Bükkösd	Bükkösd	526.40	X	X	X	X	X
407	504910	Bólyi Mg. Termelő és Szolg. Zrt.	Bóly	Békáspusztai vaddisznóskert	301.34				X	
408	453410	Gyulaj Zrt. Pincehely TK	Nagyszékely	Nagyszékelyi vadaskert	701.20	X	X		X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csurgó	Csurgói vaddisznóskert	716.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert I.	387.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert komplexum	747.10				X	
408	453710	Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.	Papd	Papdi vadaskert	228.78				X	
409	451210	Gemenci Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Baja	Gemenci vadászterület	13298.10	X		X	X	
410	353121	Fauna Jagd Kft	Nagybajom	Háromházi vaddisznóskert	312.20				X	
410	356610	Dél Dunántúli Fauna Vt.	Nagybajom	Csikóta vaddisznóskert	216.00				X	
502	104750	Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.	Győr	Gálici vaddisznóskert	300.00				X	
504	153650	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Szombathely	Gasztony-Csákánydoroszlói vaddisznóskert	524.90	X	X	X	X	
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Bánokszentgyörgyi dámoskert	92.20		X			
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Homokkomárom-Zsigárdi vaddisznóskert	205.70				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Kerkakutasi vaddisznóskert	237.50				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Hernyéki vaddisznóskert	329.00				X	
505	201250	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Pölöskei vaddisznóskert	210.30				X	
506	203700	SEFAG Zrt.		Liszói vadaskert	624.85	X	X	X	X	
506	203700	Kanizsa Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa	Sági vadaskert	621.93	X	X	X	X	X
507	303150	Bakonyerdő Zrt.	Pápa	Sáskai vaddisznóskert	416.20				X	
507	303890	Koronás Szarvas Kft	Pétfürdő	Koronás Szarvas Kft	3891.40	X	X	X	X	X
508	301250	Marcal-Bitvaközi Vt.	Pápa	Dabronyi vaddisznóskert	248.10				X	
509	102050	Kisalföldi Erdőgazdaság	Győr	Sokorópátkai-Ravazdi vaddisznóskert	247.20				X	
509	105800	Bakonyi Erdészeti és Faipari Zrt.	Pápa	Gici vaddisznóskert	322.60				X	
510	250750	Feketevíz Vt.	Győr	Rédei vegyesvadas kert	522.10	X	X		X	
510	251850	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Császári vadaskert	216.32	X	X		X	X
510	253550	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Dolinai vadaskert	366.00				X	
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Fehérvárcsurgói vadas kert	1197.00	X		X	X	X
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Tímári vegyesvadas kert	972.00	X	X	X	X	
510	400351	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Vadhányási vadaskert	510.00	X		X	X	
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Vérti vegyesvadas kert	970.55	X	X	X	X	X
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Ginzai vadaskert	291.16				X	X
511	403550	Tradicionális Vt.	Budapest	Lovasberényi vaddisznóskert	338.30				X	
511	404510	VADEX Mezőf. Zrt.	Vál	Váli vegyesvadas kert	653.00	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Muflonkert (Bagolyhegyi vadaskert)	122.50					X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Történelmi kert	322.80	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Rókási vaddisznóskert	300.80	X		X	X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budakeszi-Páty vegyes nagyvadas fotó szafari és vadaskert	1745.00	X	X		X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Postaréti vadaskert					X	
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budapest-Budakeszi vegyes nagyvadas vadaskert	336.00	X	X	X	X	X

Az agrárminiszter

14/2018. (VII.3.) AM rendelete

az Északi hegy- és dombvidéki Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

4. melléklet a 14/2018. (VII.3.) AM rendelethez

A vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati irányelvei

Az elejtés szakszerűtlenségének minősítése során, a táblázatokban részletezett hibapont megítélése a megadott trófeajellegek együttes értékelésével kell végezni, a hibapont besoroláshoz minden paraméternek teljesülnie kell!

I. A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei a 201. számú Börzsöny-gödöllői, 202. számú Nógrád-cserháti, 204. számú Cserehát-aggteleki, 206. számú Zemplén-bodrogközi vadgazdálkodási tájegységekben					
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Trófea tö-meg lega-lább (kg)**	**Szárhossz legalább (cm)**	**Főág hossza leg-alább (cm)**	**Jellege**
1	**1.** (2.)	1,3	25	-	szabályos
	2. (3.)	2,8	50	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,0	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,5	75	20	szabályos, min. 3-as koronák, koronákban min. 2 db 10 cm-es ággal, esetleg egyik oldalon villával, villában min. 20 cm-es ágakkal
	6.-7. (7.-8.)	6,2	85	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	8,0	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
2	**1.** (2.)	1,7	35	-	szabályos, egyéb ág
	2. (3.)	3,2	55	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,6	65	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,8	80	20	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	6,8	90	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	9,2	100	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal
3	**1.** (2.)	2,2	45	-	szabályos, egyéb ág, vagy korona
	2. (3.)	3,6	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	4,0	70	20	szabályos, min. 20 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	5,2	80	25	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	7,2	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, min. 15 cm-es koronaágakkal
	8.-9. (9.-10.)	9,5	100	35	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal

Az Északi hegy- és dombvidéki Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett az a szarvasbika, amely elérte a 11. éves életkort, agancsa szabályos főágakkal (szemág, középág), és a minimum 3-as koronákban összesen legalább 5 db hosszú (15 cm-t meghaladó) ággal vagy kehelykoronával rendelkezik, az agancs tömege meghaladja a 8,50 kg-ot.

II. A dámszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A dámszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei a 201. számú Börzsöny-Gödöllői vadgazdálkodási tájegységben.							
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Szemág (jelleg, hossz)**	**Lapát hossz/szélesség (cm)**		**Tömeg / pont (kg) / IP**		**Lapát jellege**
1	**1.** (2.)		-	-	-		szabályos, min. 12 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	1,3		szabályos, elágazó, ellaposodó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	van	30	13	2,5		szabályos, zárt, csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	van	30	14	3		szabályos, zárt, jól csipkézett lapát
2	**1.** (2.)	-	-	-	-		szabályos, min. 15 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	1,5		szabályos, min. 30 cm-es szár, kanalas, elágazó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	van	30	14	3		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	20 cm	35	15	3,5		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
3	**1.** (2.)		-	-	-		szabályos, min. 20 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	1,7		szabályos, min. 45 cm-es szár, kanalas, elágazó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	20 cm	35	16	3,5		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	20 cm	40	17	4		szabályos, zárt, erősen csipkézett lapát

Az Északi hegy- és dombvidéki Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett az a legalább 10 éves dámbika, amelynek agancsa közel szimmetrikus, legalább 30 cm hosszú és 14 cm széles, zárt lapáttal rendelkezik, amelynek tömege eléri a 3 kg-ot.

III. Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei

Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei a 201. számú Börzsöny-gödöllői, 202. számú Nógrád-cserháti, 203. számú Bükki vadgazdálkodási tájegységekben.				
Hibapont	**Felrakás** (bak kora)	**Trófea tömeg (g)**	**Ágak hossza (cm)**	**Általános jelleg**
1	**1.** (1)	120		tömegre való kritérium nélkül, ha 13 cm-es nyársas, tompa ágvég vagy villás
	2. (2)	180	2	szabályos hatos
	3. (3)	250	3	szabályos hatos
	4. (4)	300	4	szabályos hatos
	5. (5)			
2	**1.** (1)	150		tömegre való kritérium nélkül, ha 14 cm-es nyársas, tompa ágvég vagy villás
	2. (2)	220	2	szabályos hatos
	3. (3)	270	3	szabályos hatos
	4. (4)	330	4	szabályos hatos
	5. (5)			
3	**1.** (1)	200		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es nyársas, tompa ágvég vagy villás
	2. (2)	250	3	szabályos hatos
	3. (3)	300	4	szabályos hatos
	4. (4)	350	5	szabályos hatos
	5. (5)			

IV. Muflonkosok szakszerűtlen elejtésének határértékei.

A muflonkosok szakszerűtlen elejtésének határértékei a 201. számú Börzsöny-gödöllői, 202. számú Nógrád-cserháti, 203. számú Bükki, 206. számú Zemplén-bodrogközi vadgazdálkodási tájegységekben.			
Hibapont	**Kos kora** (év)	**Csiga hossza legalább (cm)**	**Trófea összértéke** (IP pont)
1	**2.**	43	szabályos
	3.	53	szabályos
	4.	63	szabályos és min. 185 IP pont
	5.	65	
2	**2.**	45	szabályos
	3.	57	szabályos
	4.	65	szabályos és min. 190 IP pont
	5.	68	
3	**2.**	50	szabályos
	3.	60	szabályos
	4.	70	szabályos és min. 195 IP pont
	5.	75	

Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

Ádámfi, T. (1976): Vadállománybecslés. MAVOSz füzetek. Magyar Vadászok Országos Szövetsége, Budapest

Bencze, L. (1966): Vadgazdálkodástan. Erdészeti technikusok tankönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1972): Vadgazdálkodásunk természeti adottságai. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1979): A vadállomány fenntartásának lehetőségei. A vadászati ökológia alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest

Berdár, B. (szerk.) (1983): Az őz és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Beregi, A. (2011): Vadegészségtan. Jegyzet vadgazda mérnök szakos hallgatók részére. Vadvilág Megőrzési Intézet, Szent István Egyetem, Gödöllő

Bicsérdy, Gy., Egri, B., Sugár, L. és Sztojkov, V. (2000): Vadbetegségek. Sugár, L. (szerk.). Mezőgazda Kiadó, Budapest

Bod, L. (1994): A somogyi szarvas. Lipták Vadászati és Kereskedelmi Bt., Balatonfenyves, Kaposvár

Csányi, S. (2007): Vadbiológia. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Heltai, M. (szerk.) (2010): Vadbiológiai olvasókönyv. Szemelvények a vadbiológia új eredményeiről a Vadvilág Megőrzési intézet munkatársainak ismeretterjesztő cikkei alapján. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Majzinger, I. (2018): Az őz: ökológia és alkalmazkodó gazdálkodás. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő

Csányi, S. és Mátrai, K. (1988): Őzállományok ökológiája. A nemzetközi őzkutatások eredményei. Csányi, S. (szerk.). Állami Gazdaságok Országos Egyesülése, Vadgazdálkodási Bizottság, Budapest

Demeter, A. és Kovács, Gy. (1986): Állatpopulációk nagyságának és sűrűségének becslése. Bernát, G. (szerk.). Korunk tudománya. Akadémiai Kiadó, Budapest

Faragó, S. (1995): Mezei és vizi élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem. Erdőmérnöki Kar. Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Faragó, S. (szerk.) (2007): Magyar vadász enciklopédia. Totem Kiadó, Budapest

Faragó, S. (szerk.) (2012): A LAJTA Project. Egy tartamos mezei vad és ökoszisztéma vizsgálat 20 éve. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron

Faragó, S., Dittrich, G., Faludiné Blickle, B., Gosztonyi, L., Jánoska, F., Kolics, L., Mohácsi, S. és Papp, S. (2013): Program a fogoly (*Perdix perdix*) védelmére Magyarországon. Magyar Apróvad Közlemények, 11: 167-202

Faragó, S. és Náhlik, A. (1997): A vadállomány szabályozása. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Farkas, D. (2004): Nézd és lásd! Kézikönyv az őzről. Szekszárdi Nyomda Kft., Szekszárd

Feiszt, O. és Varga, E. (2016): A zalai gímszarvas. Zalai Gímszarvasért Alapítvány

Heltai, M. (2002): Emlős ragadozók magyarországi helyzete és elterjedése. PhD értekezés, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Szent István Egyetem, Gödöllő

Heltai, M. (2004): Élőhelyfejlesztés és -javítás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (szerk.) (2010): Emlős ragadozók Magyarországon. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Heltai, M. (2014): Élőhelyfejlesztés mezőgazdasági területeken. Jegyzet vadgazda mérnöki szakos

hallgatók részére. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (2018): Az aranysakál állományával való gazdálkodás problémái. Nimród Vadászújság, 106 (5): 12-13

Heltai, M. és Lanszki, J. (2015): Az aranysakálról röviden, de tényszerűen. Nimród Vadástújság, 103 (5): 16-17

Heltay, I. (1989): A róka ökológiája és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Heltay, I. és Kabai, P. (szerk.) (2006): Hivatásos vadászok kézikönyve. I-II. Országos Magyar Vadászkamara, Budapest

Kőhalmy, T. (1990): Vadgazdálkodás. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Kőhalmy, T. (1995): Vadbefogás, vadtelepítés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron

Kőhalmy, T. (szerk.) (1995): Vadászati enciklopédia. Mezőgazda Kiadó, Budapest, (1. kiadás)

Kőhalmy, T. (1995): Erdei élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Kőhalmy, T., Mészáros, K. és Völgyi, L. (2002): A vad által és a vadban okozott károk, valamint a vadászati kár. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron

Kovács, Gy. és Heltay, I. (1985): A mezeinyúl. Ökológia, gazdálkodás, vadászat. Hubertus Bt. és a Magyar Mezőgazdaság Kft. kiadványa, Budapest (2. kiadás)

Majzinger, I. és Csányi, S. (2017): Útmutató az adatokon alapuló mezei nyúl gazdálkodáshoz. Szent István Egyetemi Kiadó, Hódmezővásárhely — Gödöllő. 70pp.

Mátrai, G. (1980): A muflon és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Mátrai, G. (2004): Erdei élőhelyfejlesztés. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Mátrai, G. (2004): Vadföld- és legelőgazdálkodás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Nagy, E. (1984): A fácán és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Náhlik, A. (szerk.) (2014): A vaddisznóállomány helyzete és a gazdálkodás perspektívái Magyarországon. NYME Kiadó, Sopron

Páll, E. (szerk.) (1985): A gímszarvas és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Páll, E. (2001): A vaddisznó. Nimród Vadászakadémia. 8. kötet. Nimród Alapítvány, Budapest

Sárkány, P. és Vallus, P. (szerk.) (1971): A vadászat kézikönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szabolcs, J. (1975): A dámvad. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2., átdolgozott kiadás)

Szederjei, Á. (1963): A vad etetése, óvása, befogása. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. és Studinka, L. (1962): Nyúl, fogoly, fácán. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1959): Őz. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1965): Szarvas. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2. kiadás)

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): A csapdázás elmélete és gyakorlata. Vad-Ész Mérnökiroda Bt., Gödöllő

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): Ragadozógazdálkodási stratégia - a jövő lehetőségei. Magyar Apróvad Közlemények, 6: 59-78

Szunyoghy, J. (1963): A magyarországi szarvas. Kandidátusi értekezés, Természettudományi Múzeum, Budapest